

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Colecția „BiblioLeader”

Cercetătorul și profesorul
Nelly Țurcan
Model de dezvoltare în profesie

Monografie biobibliografică

Chișinău • 2021

CZU 016:[378+02+929]

C 13

Director general: Elena PINTILEI

Coordonatori: Ludmila CORGHENCI, Vera OSOIANU

Elaborare: Prascovia CALEVA, Margareta CEBOTARI

Redactor bibliografic: Margareta CEBOTARI

Contribuții: Lilia POVESTCA, Natalia GHIMPU

Redactor: Ludmila ȘIMANSCHI

Coperta: Cristina CEOINAC

Consilier editorial: Tatiana BAHMUTEANU

*Lucrarea a fost aprobată spre editare în cadrul ședinței
Consiliului redacțional al BNRM
(proces-verbal nr. 1 din 18.03.2021).*

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova

Cercetătorul și profesorul Nelly Țurcan: model de dezvoltare în profesie :

Monografie biobibliografică / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; coordonatori: Ludmila Corghenci, Vera Osoianu ; elaborare: Prascovia Caleva, Margareta Cebotari ; redactor bibliografic: Margareta Cebotari ; contribuții: Lilia Povestca, Natalia Ghimpu. – Chișinău : BNRM, 2021. – 232 p. : fig., fot. color. – (Colecția „BiblioLeader”, ISBN 978-9975-3425-7-5).

Rez. paral.: lb. rom., engl. – 20 ex.

ISBN 978-9975-3425-9-9.

016:[378+02+929]

C 13

Creative Commons - 4.0 International - CC BY 4.0

DOI: 10.5281/zenodo.4740114

© Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2021

CUPRINS

ÎN OAMENII FRUMOȘI E FRUMOASĂ ȘI TOAMNA sau NOTA AUTORILOR.....	5
PARCURS PROFESIONAL	9
ARTICOLE ȘI STUDII DE AUTOR.....	18
Biblioteca publică și știința participativă.....	18
De ce articolele științifice au nevoie de CZU?	37
Autodezvoltarea bibliotecarilor – condiție <i>sine qua non</i> a evoluției profesionale	57
VOINȚA DE A AJUNGE ÎN PUNCTUL CEL MAI ÎNALT... ȘI SĂ TE SIMȚI ȘI MAI EFICIENT.....	74
Omagiu distinsei Profesor Nelly Țurcan (Departamentul Comunicare și Știința Informării din cadrul Universității de Stat din Moldova).....	74
Constantin MARIN. „... Parte a pleiadei de savanți notorii din Republica Moldova...”	74
Natalia GOIAN. „... O aniversare marcantă...”	75
Natalia ZAVTUR. „... Deschizătoare de drumuri...”	77
Silvia GROSSU. „... Frumoase colaborări și realizări...”	78
Valentin DOROGAN. „... Sunt mândru și mă simt onorat să am alături o asemenea colegă ... ”	80
Aneta GONȚA. „... Primul sentiment – respect...”	81
O VIAȚĂ PLINĂ DE DEDICAȚIE ȘI VOCAȚIE PROFESIONALĂ... 83	
Olesea MOISEEV. Nelly Țurcan – model de profesionalism: sinteze de omagiu	83
Vera OSOIANU. Nelly Țurcan – model de dezvoltare în profesie ...	86
Natalia CHERADI. Dascăl 2.0 sau Câteva gânduri despre profesorul progresist Nelly Țurcan	89
Ludmila CORGHENCI. Indicatori ai vizibilității producției științifice a cercetătorului Nelly Țurcan.....	95
OMUL CARE TE POATE FACE MAI BUN...	103
PUBLICAȚII SEMNATE DE CĂTRE NELLY ȚURCAN.....	112
Teze de doctor/ doctor habilitat.....	112
Monografii. Volume.....	113

<i>Volume de autor</i>	113
<i>Volume publicate în colaborare cu alți autori</i>	115
CONTRIBUȚII ȘTIINȚIFICE ÎN CULEGERI ȘI SERIALE.	118
<i>Articole publicate în culegeri, pe portaluri</i>	118
<i>Contribuții științifice în culegeri, în colaborare cu alți autori</i>	129
<i>Articole de autor, publicate în reviste de specialitate</i>	136
<i>Articole în colaborare cu alți autori, publicate în reviste de specialitate</i> ...	151
NELLY ȚURCAN - CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC, COORDONATOR, REDACTOR ȘTIINȚIFIC, RESPONSABIL DE EDIȚII, TRADUCĂTOR	159
COMUNICĂRI. REZUMATE	163
LUCRĂRI DIDACTICE. MATERIALE ÎN SPRIJINUL FORMĂRII PROFESIONALE CONTINUE	177
LUCRĂRI DE REFERINȚE	181
MATERIALE DE POPULARIZARE ȘI PREZENTARE.....	183
NELLY ȚURCAN - MEMBRU AL COLEGIILOR DE REDACȚIE ALE REVISTELOR DE SPECIALITATE	184
REFERINȚE DESPRE PROFESORUL ȘI CERCETĂTORUL NELLY ȚURCAN.....	186
INDEXURI AUXILIARE	193
Index de nume.....	193
Index de titluri.....	197
Index de subiecte	209
Index de publicații seriale	214
ÎN SPATELE FOTOGRAFIILOR E CEVA MAI MULT. . .	216

ÎN OAMENII FRUMOȘI E FRUMOASĂ ȘI TOAMNA...
SAU NOTA AUTORILOR

„Omul nu este propriul lui prezent.

El este propriul său viitor”

(Constantin NOICA, filosof, poet, eseist,
publicist și scriitor român [1909-1987])

Titlul de mai sus al Notei autorilor a fost inspirat din spusele lui Plutarh, scriitor și moralist de origine greacă, cunoscut mai ales prin scrierile sale biografice și filosofice. Cine este Omul Frumos? Ar fi multe răspunsuri/ caracteristici la această întrebare: cel potrivit, cel inteligent, cel respectat, cel care are darul de a se crește (profesional) pe sine și pe alții, cel care creează și nu doar declară...

Nelly Țurcan se înscrie complet în aceste categorisiri, și nu doar...

Nelly Țurcan este un nume foarte cunoscut în mediul academic și printre profesioniștii din domeniul biblioteconomiei și științelor informării. Cunoștințele și experiențele acumulate de către Domnia Sa sunt puse în beneficiul comunității profesionale prin cursuri universitare, publicații științifice, didactice, de popularizare, de referințe, comunicări, prin conceperea și participarea la un șir de proiecte de interes pentru Sistemul Național de Biblioteci. Nelly Țurcan s-a remarcat prin viziune și competență, prin erudiția și atracția profesională, prin continuitate, consecvență și rigoare.

Lucrarea pe care o propunem se dorește a fi o oglindă a vieții și activității profesionale a doamnei Nelly Țurcan, doctor habilitat, profesor universitar, cercetător.

În contextul dat este important să oferim câteva repere orientative pentru cei care se angajează să consulte paginile prezentei monografii aniversare. Lucrarea este parte integrantă a colecției „BiblioLeader”, inițiată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova în scopul promovării patrimoniului uman din domeniul biblioteconomiei și științelor informării. Menționăm structurarea logică a materiei, prezentarea coerentă a compartimentelor/ textului, ceea ce permite o reflectare,

dar și o înțelegere completă și adecvată a cercetărilor, contribuțiilor, conținuturilor protagonistului lucrării.

Un prim capitol al monografiei biobibliografice – „Parcurs profesional” – este „oglinda” carierei profesionistului Nelly Țurcan. Autobiografia scoate în evidență experiențele dobândite într-un context formal (școală, universitate), non-formal sau informal și creează o imagine de ansamblu a activității protagonistei.

Volumul omagial include trei articole semnate de către Nelly Țurcan, acestea reflectând subiecte actuale și de interes științific pentru domeniul biblioteconomiei și științelor informării: importanța și necesitatea atribuirii pentru articole a indexului Clasificării Zecimale Universale, oportunități pentru bibliotecile publice privind știința participativă și autodezvoltarea personalului de specialitate din biblioteci.

Lucrarea continuă cu capitolul „Voința de a ajunge în punctul cel mai înalt... Și să te simți și mai eficient...”, acesta integrând articolele care conțin o apreciere obiectivă a profesionistului și profesorului universitar, doctor habilitat Nelly Țurcan. Autorii articolelor – cadre didactico-științifice, cercetători, manageri de bibliotecă – trasează argumentat contribuțiile și implicările profesionale ale protagonistului monografiei aniversare. Articolele conving și insistă asupra faptului, că publicațiile științifice, semnate de către Nelly Țurcan, sunt o formă eficientă de comunicare/demonstrare a rezultatelor științifice, oferind spațiu pentru dezbateri și argumente. Indicatorii bibliometrici prezentați reflectă productivitatea științifică a cercetătorului și profesorului universitar Nelly Țurcan.

Un loc aparte îi revine capitolului „Omul care te poate face mai bun...”, acesta oferind o „platformă de publicare” colegilor, studenților, bibliotecarilor, pentru a scoate în evidență contribuțiile și implicațiile cu impact ale protagonistei monografiei și a pronunța un *Laudatio* pentru Distinsa Doamnă Nelly Țurcan.

Capitolul „Publicații semnate de către Nelly Țurcan” inserează circa 300 de descrieri bibliografice ale lucrărilor, semnate de către Nelly Țurcan, precum și despre activitatea Domniei sale. Selectarea informației a fost efectuată în baza publicațiilor bibliografice *Biblio-*

grafia Națională a Republicii Moldova, Cultura în Moldova, Calendarul Național, Gazeta bibliotecarului, bibliografia tematică 50 de ani de învățământ biblioteconomic în Republica Moldova (editată de Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”), colecțiile și cataloagele electronice ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, ale bibliotecilor universitare și altor biblioteci din Republica Moldova.

Au fost studiate revistele de specialitate din Republica Moldova *Magazin bibliologic, BiblioScientia, BiblioPolis, Biblioteca* (România), *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* și altele. La fel, în calitate de surse de selectare menționăm următoarele baze de date cu acces deschis la articolele publicate: Instrumentul Bibliometric Național (IBN): <https://ibn.idsi.md/>, Catalogul partajat al bibliotecilor universitare din Republica Moldova (LibUnivCatalog): <http://primo.libuniv.md/>, Academia Google: <https://scholar.google.ro/>, Universitatea de Stat din Moldova: <https://usm-md.academia.edu/>, Repozitoriul Tematic Național NTR Mold-LIS: <http://moldlis.bnrm.md/> și altele.

Astfel, capitolul bibliografic include informații asupra documentelor semnate de către Nelly Țurcan și editate în perioada 1984-2020, în limbile română, rusă, engleză. În lucrare au fost reflectate lucrările publicate pe teritoriul Republicii Moldova, României, Rusiei și altor țări, indiferent de conținutul acestora. Capitolul este structurat în funcție de apartenența tipologică a documentelor integrate: teze de doctor/ doctor habilitat; monografii, volume; Nelly Țurcan – conducător științific, coordonator, responsabil de ediții, traducător; contribuții științifice în reviste de specialitate și culegeri; lucrări de referințe și didactice; materiale de popularizare și promovare a rezultatelor cercetărilor și altele.

Capitolul „Referințe despre Nelly Țurcan” oglindește publicațiile care țin de personalitatea lui Nelly Țurcan: aprecieri, omagii, prezențări de experiențe și altele.

Descrierile bibliografice au fost realizate în baza prevederilor standardelor de profil în vigoare. Acestea sunt prezentate în limba de origine a documentului primar. Criteriul de aranjare a materialului este direct cronologic, iar în cadrul anului – descrierile sunt amplasate în ordinea alfabetică a titlurilor publicațiilor. Conform deciziei meto-

logice a echipei de lucru, numele autorului nu este prezentat în vedeta de autor, fiind indicat în descrierea bibliografică doar în zona mențiunilor de responsabilitate.

Descrierea bibliografică nu este unica metodă de identificare a documentelor. Capitolul bibliografic include și adnotări/ rezumate ale acelor lucrări, care au fost editate în străinătate sau titlul cărora necesită anumite concretizări de conținut. Deci, putem accentua caracterul analitic al prezentei monografii biobibliografice.

Pentru înlesnirea cercetărilor și regăsirea informației necesare, bibliografia este însoțită de indexuri auxiliare: de nume, de titluri, de subiecte și de ediții periodice.

Prezenta biobibliografie constituie un suport fundamental pentru diferite solicitări de informare și documentare, fiind destinată tuturor celor interesați de domeniu, managerilor instituțiilor bibliotecare, bibliotecilor. În demersul științific al cercetătorului Nelly Țurcan figurează multe documente, care sunt repere pentru procesul de formare continuă, de dezvoltare a competențelor personalului de specialitate din biblioteci. Și, poate, cel mai important – monografia biobibliografică prezintă o cale de succes, o carieră demnă de urmat...

Autorii monografiei biobibliografice au speranța că prezenta lucrare îl va plasa pe cititor nu doar în ipostaza de receptor de informație, ci și de cugetător, creator de noi conținuturi profesionale, servicii și produse de bibliotecă.

Ludmila CORGHENCI, Margareta CEBOTARI

PARCURS PROFESIONAL

„Cele mai importante două zile din viața ta sunt ziua în care te-ai născut și ziua în care ai aflat de ce”
(Mark TWAIN, scriitor, publicist american [1835-1910])

Informații personale:

Nume/ Prenume **ȚURCAN, NELLY**
Adresă Str. A. Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009,
Republica Moldova
E-mail(uri) tsurcannelly@gmail.com
Data nașterii 13 noiembrie 1960

**Locul de muncă vizat/
Domeniul ocupațional** Universitatea de Stat din Moldova (USM),
Facultatea de Jurnalism și Științe ale
Comunicării, Departamentul Comunicare și
Teoria Informării
Profesor universitar, titular

Experiența profesională:

Perioada Iunie 2016 – prezent
Funcția sau postul ocupat Profesor universitar, Departamentul
Comunicare și Teoria Informării (USM, titular)
Perioada 01.06.2021 – prezent
Funcția sau postul ocupat Șef al Secției Centrul Național de Excelență
Profesională pentru Bibliotecari, Biblioteca
Municipală „B. P. Hasdeu”, cumul
Perioada Decembrie 2015 – decembrie 2019; septembrie
2020 – prezent
Funcția sau postul ocupat Cercetător științific principal, LCDSI (IDSI),
cumul
Perioada Ianuarie 2013 – iunie 2016
Funcția sau postul ocupat Conferențiar universitar, Departamentul
Comunicare și Teoria Informării (USM)
Perioada Octombrie 2013 – decembrie 2015

Cercetătorul și profesorul Nelly Țurcan: model de dezvoltare în profesie

Funcția sau postul ocupat	Cercetător științific superior, LCDSI (IDSI), cumul
Perioada	01.06.2010 – 31.05.2021
Funcția sau postul ocupat	Cercetător, bibliotecar principal la Departamentul Studii și Ceretări, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, cumul
Perioada	Octombrie 2004 – decembrie 2012
Funcția sau postul ocupat	Prodecan, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării (USM)
Perioada	Noiembrie 1993 – septembrie 2004
Funcția sau postul ocupat	Șef de catedră Biblioteconomie și Asistență Informațională (USM)
Perioada	1989 – octombrie 1993
Funcția sau postul ocupat	Lector superior, catedră Biblioteconomie și Asistență Informațională (USM)
Perioada	Februarie 1985 – 1989
Funcția sau postul ocupat	Lector, catedră Biblioteconomie și Asistență Informațională (USM)
Perioada	August – decembrie 1981
Funcția sau postul ocupat	Bibliotecar, Facultatea Economie, Biblioteca Științifică a Universității de Stat din Moldova
Educație și formare:	
Perioada	2014
Calificarea/ diploma obținută	Doctor habilitat în sociologie, specialitatea 10.01.10 – Jurnalism și științe ale comunicării
Numele și tipul instituției de învățământ	Universitatea de Stat din Moldova
Perioada	Decembrie 2009 – decembrie 2011
Calificarea/ diploma obținută	Postdoctorat
Numele și tipul instituției de învățământ	Universitatea de Stat din Moldova
Perioada	1996

Calificarea/ diploma obținută	Conferențiar universitar, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională
Numele și tipul instituției de învățământ	Universitatea de Stat din Moldova
Perioada	1987
Calificarea diploma obținută	Doctor în științe istorice, specialitatea 05.25.03 Bibliologie. Biblioteconomie. Bibliografie
Numele și tipul instituției de învățământ	Institutul de Stat de Cultură din Moscova (Rusia)
Perioada	1981 – 1984
Calificarea/ diploma obținută	Doctorand
Numele și tipul instituției de învățământ	Institutul de Stat de Cultură din Moscova (Rusia)
Perioada	1977 – 1981
Calificarea/ diploma obținută	Bibliotecar – Bibliograf
Numele și tipul instituției de învățământ	Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Biblioteconomie și Bibliografie
Stagii științifico- didactice:	
Perioada	4-8 septembrie 2017
Numele și tipul instituției de învățământ	Erasmus+ Staff Mobility for Trening, Universitatea Transilvania (Brașov, România)
Perioada	1-5 septembrie 2014
Numele și tipul instituției de învățământ	„Epistemologie et methodologie de la recherche en Sciences economiques et sociales” (Institut de la Francophonie pour l’Administration et la Gestion, Sofia, Bulgaria)
Perioada	August, 2010 – iunie, 2011
Numele și tipul instituției de învățământ	Aleksander Gieysztor Academy of Humanities (Pultusk, Polonia)

Cercetătorul și profesorul Nelly Țurcan: model de dezvoltare în profesie

Perioada	Aprilie, 2009
Numele și tipul instituției de învățământ	Centrul European de Jurnalism (Praga, Cehia)
Perioada	Iulie, 2006
Numele și tipul instituției de învățământ	Universitatea Missouri (Columbia, SUA), Școala de Jurnalism
Perioada	Decembrie, 2004
Numele și tipul instituției de învățământ	Universitatea Missouri (Columbia, SUA), Școala de Jurnalism
Perioada	Martie, 2002; Aprilie, 2003
Numele și tipul instituției de învățământ	Colegiul Universitar (Boras, Suedia), Departamentul de Biblioteconomie și Știința Informării
Perioada	Martie – mai, 1998
Numele și tipul instituției de învățământ	Universitatea Complutence (Madrid, Spania)
Perioada	Martie – mai, 1997
Numele și tipul instituției de învățământ	Universitatea „La Sapienza” (Roma, Italia)
Perioada	Februarie – aprilie, 1996
Numele și tipul instituției de învățământ	Biblioteca Institutului Universitar European (Florența, Italia)
Perioada	Aprilie, 1990
Numele și tipul instituției de învățământ	Institutul de Stat de Cultură din Moscova (Rusia)
Participări la conferințe și simpozioane științifice	Peste 150 de participări la conferințe, simpozioane și mese rotunde științifice naționale și internaționale

Participarea la proiecte

Participare în circa 20 de proiecte naționale și internaționale, inclusiv:
Elaborarea cadrului conceptual și metodologic pentru e-Infrastructura de date în sfera CDI din Republica Moldova (2018 – 2019);
SCIFORM – Platforma pilot pentru asigurarea evaluării calității și vizualizarea conținutului științific digital din RM (2015 –2018);
Data Revolution – „Organizarea procesului de cartografiere a ecosistemului de date din RM” (2016);
„În obiectiv Advocacy” (20 mai – 20 decembrie 2016);
INFOSCENTIC – Dezvoltarea suportului informațional pentru efectuarea studiilor scientometrice în RM (2014);
„OA Conect+ în mediul academic al Republicii Moldova” (mai 2013 – februarie 2014);
„Jurnalismul și Comunicarea în situație de criză” (2009, UNICEF);
„Proiectarea finalităților și cadrului metodologic privind structura învățământului universitar în trei cicluri” (2008 –2009, proiect național);
U.S. Embassy Alumni Small Grants Program (2009, Ambasada SUA);
Redactor-editor al site-ului „Almamater” (2003-2008, Fundația Soros-Moldova);
„Dezvoltarea curriculum-ului universitar la ciclul de masterat pentru specialitatea Jurnalism și Științe ale Comunicării” (2004 – 2006, Universitatea Missouri, SUA);
Coordonator național al proiectul Linneaus-Palme „Mobilitatea academică a studenților și cadrelor didactice la specialitatea Biblioteconomie și știința Informării” (2001 – 2003, Suedia);
„Școala de Biblioteconomie din Moldova” (2000 – 2005, Fundația Soros-Moldova);
„Educația profesională pentru infrastructura informațională globală” (2000, Fundația Soros-Moldova);
TEMPUS-TACIS „Modernizarea Facultății de Jurnalism” (1995 – 1998);
„Sistemul Național de Biblioteci din Republica Moldova” (1989 – 1990).

Cursuri predate	Doctorat: Școala doctorală „Științe sociale” Metodologia cercetării bibliografice și informaționale Masterat: Program „Comunicare și Relații Publice” Teorii moderne ale comunicării publice, Teorii ale conflictului și negocierii Program „Managementul instituției infodocumentare” Metode și tehnici de cercetare în domeniul infodocumentar, Cultura și practica calității serviciilor infodocumentare Licență: Specialitatea Comunicare și Relații publice: Istoria comunicării Specialitățile „Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică” și „Tehnologia comunicării infodocumentare” Introducere în teoria, organizarea și tehnologia bibliografiei, Bibliografia națională, Resurse informaționale, Utilizatori de informație, Servicii de referințe și servicii informaționale, Tehnologia produselor și serviciilor infodocumentare, Consumatorii serviciilor infodocumentare, Comunicarea în gestionarea crizelor și conflictelor în instituțiile infodocumentare, Resurse Soft Open Source
Cursuri predate	Anul universitar 2019 – 2020; 2020 – 2021 Doctorat: Metodologia cercetării bibliografice și informaționale Masterat: Teorii ale conflictului și negocierii, Metode și tehnici de cercetare în domeniul infodocumentar, Cultura și practica calității serviciilor infodocumentare Licență: Servicii de referințe și servicii informaționale, Comunicarea în gestionarea crizelor și conflictelor în instituțiile infodocumentare, Resurse Soft Open Source

Domenii de interes științific	Comunicarea științifică, Accesul Deschis la informația științifică, scientometria, bibliometria, resurse informaționale, date de cercetare deschise
Publicații	Peste 160 de publicații științifice și metodicodidactice
Membru al colegiilor de redacție la reviste științifice:	
Naționale	<i>BiblioPolis</i> (2002 – prezent) <i>Magazin Bibliologic</i> (2006-prezent) <i>BiblioScientia</i> (2009 – 2014) <i>Journal of Social Sciences</i> (JSS) (2018-prezent) <i>Analele Științifice ale USM. Seria „Științe socioumanistice”</i> (1996 – 2006)
Internaționale	<i>Biblioteca</i> (România, 2007 – prezent) <i>Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării</i> (România, 2012 – prezent)
Distincții de stat:	Medalia „Meritul civic” (2010) Diploma Guvernului RM (2021) Diploma de Gradul I a Guvernului RM (2013) Diploma Ministerului Educației al RM (2002, 2010, 2011) Diploma Ministerului Culturii al RM (1998, 2000, 2010)
Medalii și diplome pentru participare la diferite conferințe, concursuri, expoziții:	Premiul Național Galex, ediția IX-a, 2019 Premiul Special „Cartea Anului” în cadrul Concursului Național „Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științei informării” (2013) Premiul Mare în cadrul Concursului Național „Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științei informării” (1998)

- Alte activități:** Membru al Comisiei de experți ANACEC în domeniul atestării
Membru al Consiliului Biblioteconomic Național
Membru al Comitetului Tehnic de Standardizare Nr. 1 „Biblioteconomie, Informare, Documentare”
Conducător de doctor la specialitatea 572.02. – Infodocumentare; biblioteconomie și știința informării
Membru al Seminarului Științific de Profil la specialitatea 10.01.10 „Jurnalism și Științe ale Comunicării”
Membru al Seminarului Științific de Profil la specialitatea 22.00.01 – Teoria, metodologia și istoria sociologiei/ 541.01 Teoria și metodologia sociologiei
Membru al Seminarului Științific de Profil la specialitatea 22.00.04 – Structură socială, instituții și procese sociale/ 541.02 Structură socială, instituții și procese sociale,
Membru al Consiliilor științifice de conferire a tezelor de dr. la specialitățile:
08.00.06 Marketing; Logistică (Railean Elena „Strategia inovativă de marketing premisă pentru optimizarea activității bibliotecii științifice”);
541.02 Structură socială, instituții și procese sociale (Gațcan Iurie „Corupția ca fenomen social și mecanisme anticorupție (cazul Republicii Moldova));
571. 01 – Jurnalism și procese mediatice (Rusu Liliana „Noile media și practici ale comunicării politice on-line din Republica Moldova”);
Membru al Consiliilor științifice de conferire a tezelor de doctor habilitat la specialitățile:
571. 01 – Jurnalism și procese mediatice (Stepanov Georgeta „Jurnalismul social din Republica Moldova: proces de creație, cadru relațional și produse mediatice”);
321.04 Reumatologie (Mazur-Nicorici Lucia „Interrelația clinică evolutivă și impactul medico-social al lupusului eritematos sistemic”)

**Aptitudini și
competențe personale**

Limba maternă	Română
Limbi străine cunoscute	Limba rusă – nivel C2 Limba engleză – nivel B1 Limba italiană – nivel A2 Limba franceză – nivel A2
Competențe și abilități sociale	Spirit de echipă: am experiența muncii în echipă încă din facultate; am activat în cadrul echipei când am participat la proiectele naționale și internaționale; am continuat să consolidez această experiență ca angajat în postul de șef de catedră și prodecan.
Competențe și aptitudini organizatorice	Experiență bună a managementului de proiect și al echipei. Am experiență în logistică ca urmare a formării profesionale dobândite la locul de muncă.
Competențe și aptitudini de utilizare a calculatorului	O bună stăpânire a programelor Microsoft Office; Moodle
Informații suplimentare	Referințele pot fi utilizate la cerere

ARTICOLE ȘI STUDII DE AUTOR

BIBLIOTECA PUBLICĂ ȘI ȘTIINȚA PARTICIPATIVĂ

Nelly ȚURCAN,
doctor habilitat, profesor universitar,
Universitatea de Stat din Moldova

Abstract: Autorul prezintă o introducere la tema științei participative (știința cetățenilor). Știința participativă este unul dintre pilonii Științei Deschise identificate de platforma Open Science Policy. Articolul evidențiază noi oportunități importante pentru bibliotecile publice prin analizarea rolurilor pe care le-ar putea juca biblioteca în proiectele privind știința participativă, precum și prezintă exemple de bune practici ale bibliotecilor în ceea ce privește proiectele de știință participativă. Autorul sugerează că rolurile bibliotecilor care doresc să sprijine știința participativă sau să se angajeze în proiecte de știință participativă ar putea include contribuții la dezvoltarea abilităților specifice: dezvoltarea sau implementarea unui set de instrumente pentru proiecte ale științei participative, recrutarea și asistența voluntarilor pentru participarea în proiecte de știință participativă, elaborarea materialelor educaționale ș.a.

Cuvinte-cheie: știința participativă, știința cetățenilor, știința deschisă, bibliotecă publică, proiecte de știință participativă, hub-uri comunitare de știință participativă.

Abstract: The author presents an introduction to the topic of citizen science. Citizen science is one of the pillars of Open Science identified by the Open Science Policy Platform. The article highlights important new opportunities for public libraries by analysing the roles they could potentially play in citizen science projects and presents the examples of libraries good practices regarding citizen science projects. The author suggests that roles for libraries wishing to support citizen science or engage in citizen science projects could include contributing to specific skills development: developing or implementing a toolkit for citizen science projects, participating in recruitment and assisting volunteers to participate in projects, development of educational materials etc.

Keywords: citizen science, open science, public library, citizen science projects, community hubs for citizen science.

Știința participativă transferă eficient activitățile științifice într-o comunitate mai largă și oferă motive pentru mai multă interacțiune între știință și societate. Comunitățile de cercetători și bibliotecile publice sunt deja bine poziționate pentru a sprijini știința cetățenilor. Însă, eficacitatea acestui sprijin depinde de măsura în care astfel de comunități sunt competente să se implice în activitățile științifice ale cetățenilor. O înțelegere mai bună a beneficiilor, resurselor și competențelor necesare ar încuraja bibliotecile să se implice mai plenar în proiecte de știință participativă.

Bibliotecile sunt centre comunitare locale și hub-uri pentru învățare și comunicare, iată de ce tot mai multe biblioteci, răspunzând nevoii de a crește competența științifică și de a sprijini abilitățile necesare secolului al XXI-lea, includ în activitatea lor programe STEAM (Știință, Tehnologii, Inginerie, Arte și Matematică) și resurse la aceste subiecte pentru utilizatorii de toate vârstele. Una din inițiative care este susținută de bibliotecile publice este *Bibliotecile ca hub-uri comunitare pentru știința participativă*, care urmărește să ofere bibliotecarilor instrumente, cunoștințe și abilități pentru a introduce știința participativă în bibliotecile publice.

Definiții, descriere și distincții ale Științei Participative (Știința Cetățenilor)

Ce este *știința participativă* sau *știința cetățenilor*? Nu este simplu să răspunzi la această întrebare. Termenul are multiple origini și concepte [1]. Termenul *știință participativă* (*sciences participatives* din franceză) sau *știința cetățenilor* (*citizen science* din engleză) semnifică o cercetare științifică realizată, total sau parțial, de oamenii de știință amatori (sau neprofesioniști) [2]. Mult timp nimeni nu s-a preocupat să dea o definiție pentru acest concept. Termenii folosiți pentru a face referire la subiect au fost: *cercetare participativă*, *monitorizare participativă*, *știință civică*, *oameni de știință-cetățeni*, *știință publică*, *știință colaborativă* ș.a.

Termenul *știința cetățenilor* (*citizen science*) a început să fie folosit practic concomitent în Marea Britanie și Statele Unite la mijlocul

anilor '90 ai secolului trecut [3]. Bazându-se pe abordările prezentate anterior, știința participativă a fost promovată în Marea Britanie de sociologul Alan Irwin, care a avut în vedere o nouă direcție în știință în care profesioniștii interacționează cu publicul pentru a crea împreună cunoștințe noi și a lua decizii în cunoștință de cauză [3]. Definind știința participativă, Alan Irwin s-a referit la dezvoltarea conceptelor cetățeniei științifice, care pune în prim plan necesitatea de a deschide publicului procesele științifice și politicile științei [4]. Astfel, Alan Irwin menționează că:

1) știința ar trebui să țină cont de nevoile și problemele cetățenilor și să depună eforturi pentru a le satisface;

2) procesul de obținere a cunoștințelor fiabile poate fi dezvoltat și pus în aplicare chiar de cetățeni. Oamenii contribuie la dezvoltarea științei prin cunoștințe contextuale locale și constrângeri geografice, politice și morale din lumea reală, generate în afara instituțiilor științifice formale [5, p. 54].

O altă dimensiune a fost susținută de ornitologul american Rick Bonney, care s-a referit la participarea voluntară a publicului în proiecte științifice și comunicare științifică [6]. Această abordare privind conceptul științei participative descrie un rol mai limitat pentru cetățeni în cercetarea științifică, decât concepția lui Irwin [5, p. 55]. Totuși, conceptele contemporane ale științei participative combină, într-o anumită măsură, aspirațiile ambilor cercetători, iar activitățile științei cetățenești, bazate pe tradiția lui Bonney, pot fi considerate o modalitate posibilă în care aspirațiile oamenilor de știință-cetățeni, menționați de Irwin, pot fi parțial realizate [3, p. 2].

În 2014, *Oxford English Dictionary* a documentat că sintagma *citizen science* (*știința cetățenilor*) a fost utilizată înainte de Irwin și Bonney. În 1989, Societatea Audubon a folosit termenul pentru a descrie un program în care 225 de voluntari au colectat probe de ploaie, au testat nivelurile de aciditate și au trimis rezultatele la sediul Societății Audubon pentru a ajuta într-o campanie de sensibilizare împotriva ploilor acide [5, p. 55].

De asemenea, s-a discutat mult despre ceea ce ar trebui să acope-

re termenul în ceea ce privește domeniul de aplicare și domeniul de referință. Într-o lucrare publicată în 2001, Fiona Clark și Deborah Illman au menționat că „concepțiile și termenii folosiți în literatură și presă pentru a caracteriza cercetătorii civici și știința civică au fost ambigue, poate chiar contradictorii” [7, p. 2].

Câțiva ani mai târziu, în 2004, Bruce Lewenstein [8], de la Universitatea Cornell, a încercat să definească termenul, punând accentul pe trei elemente:

- participarea nespécialiștilor în procesul de culegere a datelor în conformitate cu protocoalele științifice specifice, precum și în procesul de utilizare și interpretare a acestor date;
- implicarea nespécialiștilor în procesul de luare a deciziilor corecte cu privire la problemele de politică care au componente tehnice sau științifice;
- implicarea oamenilor de știință în procesele democratice și politice.

Unii autori menționează că în acest caz se constată o anumită suprapunere între concepțiile privind cercetarea științifică, elaborarea de politici științifice și chiar susținerea științei [9].

În anul 2009 Jonathan Silvertown a definit cercetătorii-cetățeni ca voluntari care colectează și/ sau prelucrează date ca parte a unei cercetări științifice [10, p. 467]. Deși destul de simplă, această definiție a provocat o anumită nedumerire [11], deoarece a specificat voluntarii (excluzând pe oricine care ar putea fi un nespécialist, dar a plătit pentru eforturile depuse) și nu a lăsat loc pentru lucrările științifice ale cetățenilor în crearea și gestionarea proiectelor [9].

În 2013, documentul Comisiei Europene *Green Paper on Citizen Science* (Cartea verde privind știința cetățenilor) a sugerat că: „Știința cetățenilor se referă la implicarea publicului general în activitățile de cercetare științifică atunci când cetățenii contribuie activ la dezvoltarea științei cu efortul lor intelectual sau cu instrumentele și resursele lor” [12, p. 6]. Astfel, participanții oferă date experimentale și oportunități pentru cercetători, pun noi întrebări și contribuie la crearea unei noi culturi științifice. În timp ce adaugă valoare, voluntarii dobândesc

cunoștințe și abilități noi, precum și o înțelegere mai profundă a lucrărilor științifice într-un mod atractiv. Ca urmare a acestui scenariu deschis și multidisciplinar, interacțiunea dintre știință, societate și politică se îmbunătățește, ceea ce conduce la o cercetare mai democratică în care luarea de decizii se bazează pe dovezi.

Comisia Europeană favorizează interacțiunea dintre cetățeni, părțile interesate privind știința cetățenilor și politicienii din Uniunea Europeană, ceea ce a condus la publicarea lucrării *White paper on Citizen Science for Europe* (Cartea albă a Comisiei Europene privind Știința cetățenilor), care poate fi utilizată de către factorii de decizie la elaborarea viitoarelor strategii de implicare a cetățenilor în știință. Conform acestui document, știința cetățenilor se referă la implicarea publicului general în activitățile de cercetare științifică ca un mecanism de îmbunătățire a interacțiunilor știință – societate – politică, alături de cercetarea democratică bazată pe dovezi și luarea de decizii informate [13].

În 2015, Asociația Europeană pentru Știința Cetățenilor a publicat *Ten Principles of Citizen Science* (Zece Principii ale Științei Cetățenilor), unde sunt rezumate principiile care susțin bunele practici în știința cetățenilor [14].

Aceste principii sunt: (1) implicarea activă a cetățenilor (2) în proiecte care au un rezultat științific autentic, (3) unde ambele grupuri participante beneficiază de participare; (4) voluntarii, oamenii de știință-cetățeni, pot participa în mai multe etape în timpul procesului științific și (5) pot primi feedback; (6) oamenii de știință ar trebui să țină cont de faptul că știința cetățenilor are limitele și prejudecățile sale, ca orice altă abordare de cercetare; (7) datele proiectului sunt disponibile publicului, (8) oamenii de știință-cetățeni sunt menționați în publicații, (9) programele au propriile evaluări, de ex. privind rezultatele științifice, calitatea datelor sau experiența participanților; în cele din urmă (10) managerii de proiect iau în considerare aspectele legale și etice.

Ceea ce diferențiază în mod clar știința participativă modernă de forma sa istorică este faptul că în prezent ea este o activitate potențial

disponibilă pentru toți, nu doar pentru puținii privilegiați. Actualmente, oamenii de știință-cetățeni participă în proiecte privind schimbările climatice, restaurarea ecologică, monitorizarea calității apei, ecologia populației ș.a., precum și la tot felul de monitorizări. Trei factori par să fie responsabili de această mare explozie de activitate [10, pp. 466-469]:

- existența unor instrumente tehnice ușor disponibile pentru diseminarea informațiilor despre proiecte și colectarea datelor de la public;
- conștientizarea crescândă a oamenilor de știință profesioniști privind faptul că publicul este o sursă gratuită de forță de muncă, abilități, putere de calcul și chiar de finanțare;
- știința participativă, cel mai probabil, va beneficia de condiția pe care finanțatorii de cercetare o impun acum oricărui beneficiar pentru a efectua o cercetare științifică legată de proiect.

Știința Participativă și Știința Deschisă

O caracteristică importantă a Științei Deschise este legată de publicul care joacă un rol tot mai activ în știință, ceea ce implică un set de activități care sunt adesea denumite știință participativă/ știința cetățenilor. Știința participativă este atât un scop, cât și un facilitator al Științei Deschise. Știința participativă se poate referi la cetățenii care fac știință, contribuind în diferite etape ale ciclului de viață al cercetării, inclusiv colectarea resurselor, definirea întrebărilor de cercetare, colectarea datelor, analizarea datelor, difuzarea rezultatelor și chiar evaluarea succesului unui proiect [15].

Știința participativă este unul dintre pilonii Științei Deschise identificate de platforma Open Science Policy și unul dintre fluxurile-cheie pentru consolidarea dialogului între știință și societate. Adoptarea unor abordări și politici ale Științei Deschise pot aduce beneficii științei participative prin creșterea vizibilității și a oportunităților de colaborare, asigurând persistența datelor și garantând moștenirea și impactul acestora în cercetare și politica științifică. În același timp, știința cetățenilor este o abordare care face cercetarea în numeroasele sale fațete mai participativă. Astfel, știința participativă este un termen larg, care acoperă acea parte a Științei Deschise în care cetățenii pot

participa la procesul de cercetare științifică în diferite moduri posibile: ca observatori, finanțatori, participanți la identificarea imaginilor, analizarea datelor sau furnizarea de informații. Aceasta permite democratizarea științei și este, de asemenea, legată de angajamentul părților interesate și de participarea publicului în procesele de cercetare.

Știința Deschisă și știința participativă pot împărtăși preocupări, valori și rezultate, în ciuda agendelor lor distincte. Recunoașterea acestor comunități oferă o bază pentru proiectarea politicilor care pot susține simultan ambele mișcări [16].

1) Cum facilitează Știința Deschisă participarea

Implicarea cetățenilor în cercetare necesită, cel puțin, un grad general de deschidere. În proiectele conduse de mediul academic, cercetătorii trebuie să comunice cu potențialii participanți despre obiectivele cercetării și rezultatele așteptate ale proiectului pentru a motiva participarea. Pe lângă încurajarea participării la proiecte, sporirea deschiderii și accesul ușor la cercetători, de ex. prin intermediul social media, permite unui public mai larg să sugereze oamenilor de știință subiecte de cercetare sau să participe împreună cu cercetătorii profesioniști în proiecte comune.

În plus, Știința Deschisă permite științei participative să ofere acces la datele de cercetare existente și la literatura științifică, care altfel ar putea fi prea scumpă pentru oamenii de știință-cetățeni atunci când publicațiile sunt cu acces plătit. Utilizarea de hardware și software open source, de asemenea, poate contribui la creșterea disponibilității resurselor educaționale și informaționale generate de proiectele științei participative.

2) Modul în care știința participativă permite deschiderea

Multe proiecte privind știința participativă fac ca datele pe care le generează să fie accesibile într-o oarecare măsură sau să contribuie la dezvoltarea unor instrumente și tehnici de cercetare (re)utilizabile în mod liber. Proiectele de știință participativă, cu politici deschise de partajare a datelor și licențe libere, permit cetățenilor să stabilească reguli mai clare privind accesarea datelor.

Mai mult, știința participativă poate deschide noi perspective asu-

pra subiectelor de cercetare. Proiectele de cercetare participativă permit să fie puse întrebări despre fundamentele filosofice și conceptuale ale unui context de cercetare. În loc să adopte modalități existente în care se articulează știința, cercetătorii pot lucra cu grupuri afectate pentru a dezvolta proiecte de cercetare adecvate pentru toți actorii implicați.

3) *Beneficii comune*

Știința participativă și Știința Deschisă aduc beneficii potențiale atât pentru procesele științifice, cât și pentru societate. Știința participativă și Știința Deschisă au potențial de a aborda multe dintre marile provocări ale timpului nostru, cum ar fi justiția socială, epidemiile, monitorizarea mediului, schimbările climatice, securitatea informațională, dezvoltarea durabilă ș.a. Astfel de contribuții ale științei participative și ale Științei Deschise consolidează dimensiunile, agendele și rezultatele cercetării și inovării responsabile. Pentru a asigura un feedback pozitiv, practicile științei participative și Științei Deschise trebuie să devină ele însele mai responsabile și inovatoare, adică „știință cu și pentru societate” [16].

La 23 aprilie 2018, *Open Science Policy Platform*, un grup al Comisiei Europene cu privire la modul de dezvoltare a politicii Științei Deschise, a adoptat un set de recomandări privind știința participativă [17]. Acest document stipulează că bibliotecile academice sunt bine plasate pentru a contribui activ la știința participativă. Considerăm că această afirmație este valabilă și pentru alte biblioteci, cum ar fi bibliotecile naționale, publice și școlare.

Rolul pe care îl pot avea bibliotecile trebuie să fie reflectat în foile de parcurs privind Știința Deschisă, care ar include educația și instruirea cetățenilor privind Știința Deschisă și știința participativă. *Asociația Europeană a Bibliotecilor de Cercetare* (The European Association of Research Libraries, LIBER) a adoptat *Open Science Roadmap* (Foaie de parcurs privind Știința Deschisă), pe care a lansat-o în cadrul conferinței sale anuale din 2018 [18]. Foaia de parcurs solicită bibliotecilor să pledeze pentru Știința Deschisă la nivel local și internațional, să sprijine Știința Deschisă prin instrumente și servicii și să extin-

dă impactul muncii lor prin colaborare și parteneriate. Provocările, oportunitățile și etapele practice care pot fi făcute sunt explicate în contextul a șapte domenii de interes, inclusiv știința participativă.

Ca parte a Strategiei sale 2018-2022, LIBER dorește să intensifice rolul bibliotecilor în sprijinirea științei participative [19, p. 19].

LIBER propune să realizeze acest lucru prin:

- asigurarea informării pasionaților de știință participativă privind sprijinul bibliotecii pentru acest domeniu;
- punerea la dispoziție a membrilor LIBER a unei imagini de ansamblu asupra acțiunilor privind știința participativă în Europa;
- organizarea unui atelier privind știința participativă în care membrii pot discuta despre cele mai valoroase acțiuni.

Știința participativă este, prin urmare, atât un scop, cât și un facilitator al Științei Deschise. Știința participativă contribuie la Știința Deschisă, implicând cetățenii în cercetare, deschizând procesul de creare a noilor cunoștințe prin participare. La rândul său, aceasta produce o mai bună înțelegere a științei prin intermediul informațiilor și comunicării deschise. Implicarea în știința participativă poate stimula, de asemenea, participarea activă la elaborarea politicilor [20, p. 9].

Studii privind Știința Participativă

Au fost realizate mai multe studii privind știința participativă. De exemplu, studiul *Public Engagement in Science* [21], care a avut ca obiectiv evaluarea opiniei publice cu privire la succesele și provocările Spațiului European de Cercetare, s-a axat pe schimbul de cunoștințe, în special, cele referitoare la problemele privind implicarea publică în știință. Majoritatea (47%) din cei 686 de respondenți din 53 de țări a menționat că principalul factor care împiedică diseminarea cunoștințelor în societatea civilă este diferența de cunoaștere între comunitățile științifice și societatea civilă. Astfel, respondenții sunt interesați de îmbunătățirea nivelului de alfabetizare științifică și sporirea interesului publicului. Peste 50 la sută din respondenți consideră că educația științifică este foarte importantă. În opinia respondenților, dialogul între cercetători și societatea civilă va contribui la o mai bună

înțelegere publică a cercetării de către cetățeni (44%). Totodată, a fost menționat că acest dialog este foarte important și va aduce beneficii și o relevanță socială mai mare (35%), va explica relevanța pentru politică (36%), va permite o diseminare mai largă a rezultatelor cercetărilor (36%), va contribui la idei noi (25%).

Un alt studiu din anul 2015, la care au participat 121 de echipe ale proiectelor finanțate de UE, s-a axat pe studiul datelor de cercetare în proiectele privind știința participativă [22].

Sondajul a provocat o discuție globală despre managementul datelor în știința participativă. Analiza rezultatelor solicită promovarea celor mai bune practici, o colaborare mai mare între proiecte și domenii, precum și sugerează subiecte pentru investigații suplimentare. Autorii studiului, de asemenea, recomandă măsuri pentru a stimula contribuția oamenilor de știință-cetățeni la cercetarea instituțională și la elaborarea de politici.

Un alt sondaj la care au participat managerii proiectelor de știință participativă a scos în evidență că există o diversitate de proiecte privind știința participativă, care se deosebesc în funcție de managementul proiectului, sursele de finanțare, obiectivele, activitățile participanților, procesele de culegere și analiza datelor, interacțiunea socială ș.a. [23]. Rezultatele sondajului au arătat că în topul activităților realizate de oamenii de știință-cetățeni în cadrul proiectelor de știință participativă a fost participarea voluntară la sarcini științifice, fiind urmată de sarcini de măsurare, activități de observare bazate pe site și sarcini de prelucrare a conținutului.

Un sondaj din 2017 privind 173 de proiecte de știință participativă, la care au participat cetățeni din Europa, realizat de Helmholtz Centre for Environmental Research UFZ și German Centre for Integrative Biodiversity Research (iDiv), a constatat că activitățile de știință participativă acoperă o gamă largă de discipline [15], deși majoritatea acestor activități sunt în științele vieții. Aproximativ jumătate din proiectele analizate au implicat cetățeni care au furnizat date, în timp ce cealaltă jumătate de proiecte au implicat cetățeni care au ajutat la perfecționarea designului proiectului, cetățeni cocreatori de proiecte sau cetățeni care au gestionat

totalmente proiecte, fără o implicare a oamenilor de știință profesioniști. Peste 50 la sută din finanțarea acestor proiecte provine din surse publice, fie la nivel european, fie național sau local.

Bibliotecile publice – promotori ai Științei Participative

Un studiu recent al *OCLC* și *American Library Association* (Asociația Americană a Bibliotecilor) a exprimat un anumit consens că bibliotecile publice și utilizarea acestora trebuie re proiectate astfel încât, pe lângă faptul că sunt localuri liniștite care oferă cărți și conexiune la Internet, ele pot fi, de asemenea, transformate în hub-uri comunitare în care personalul de specialitate din biblioteci își asumă roluri tot mai active [24].

Bibliotecile publice pot fi considerate un loc de întâlnire și un spațiu pentru dezbaterea și cercetarea de grup; hub-uri comunitare în care bibliotecarii își asumă roluri din ce în ce mai active. Încă la conferința LIBER din 2012 s-au menționat rolurile pe care bibliotecile le pot juca în știința participativă [25]. Rolurile sugerate includ:

- dezvoltarea abilităților pentru implicarea în proiecte de știință participativă;
- activități de advocacy, dezvoltarea sau implementarea unui set de instrumente pentru proiecte privind știința participativă sau oferirea serviciilor respective altor organizații;
- construirea și întreținerea colecțiilor de protocoale, formularelor de date și materialelor educaționale;
- contribuirea la crearea de date FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) și dezvoltarea colecțiilor de seturi de date;
- oferirea infrastructurii;
- contribuirea la procesele de evaluare;
- comunicarea tuturor descoperirilor noi și sprijinirea atât a comunicării științifice, cât și a comunicării cu privire la știință;
- participarea la recrutare și asistarea voluntarilor pentru participarea în proiecte;
- participarea la activități de marketing;
- promovarea atitudinii pozitive față de știința participativă.

În prezent, pentru susținerea și promovarea științei participative bibliotecile devin hub-uri și pot susține inițiativele pentru știința participativă astfel ca aceasta să fie viabilă, operațională, precum și rezultatele cercetărilor să fie durabile. Actualmente, există experimente în care cele mai deschise și participative moduri de abordare a științei sunt convergente și sunt alimentate de esența bibliotecilor publice.

Sunt mai multe experiențe frumoase în implementarea proiectelor de știință participativă cu suportul bibliotecilor publice, de exemplu în Marea Britanie, Spania, SUA, Qatar, Danemarca ș.a. [25, 26].

University College London (UCL) recunoaște că știința participativă este un domeniu în curs de dezvoltare și se angajează să extindă participarea la activitățile academice în afara universității. În acest fel, UCL încearcă să sensibilizeze conceptul de știință participativă. Biblioteca *University College London* are un hub educațional care servește ca bază pentru activității de știință participativă. Astfel, biblioteca UCL susține mai multe proiecte de știință participativă [27]. De exemplu, proiectul *Transcribe Bentham* – o inițiativă de colaborare, care urmărește transcrierea manuscriselor nepublicate anterior ale filosofului *Jeremy Bentham* (1748-1832). Transcrierea are loc online, pentru ca oricine să se înscrie și să contribuie la proiect. De la lansarea proiectului în 2010, peste 22.000 de pagini manuscrise au fost transcrise de voluntari. Un alt proiect, *Monument Monitor* este un proiect de cercetare colaborativă între *Historic Environment Scotland* și *Institute of Sustainable Heritage* al *University College London*. Acesta își propune să evalueze în ce măsură pot fi folosite fotografiile vizitatorilor site-urilor de patrimoniu pentru a informa eforturile de conservare și monitorizare.

În ultimii ani, Universitatea din Barcelona a fost angajată în mai multe proiecte de știință participativă prin diferite grupuri de cercetare. Cel mai activ dintre aceste grupuri este *OpenSystems*. Acest grup multidisciplinar a dezvoltat multe proiecte axate pe participarea publicului la toate procesele de cercetare. Mai mult, *OpenSystems*, împreună cu Rețeaua Bibliotecilor a Consiliului Regional Barcelona, ca parte a programului *Bibliolab*, a lansat proiectul de pionierat *Citizen Science*

in Action (Știința participativă în acțiune) [28]. Acest proiect își propune să dezvolte potențialul bibliotecilor de a promova inițiativele de știință participativă. Aceasta consolidează rolul firesc de facilitatori pe care profesioniștii din biblioteci îi au deja, oferindu-le noi cunoștințe, strategii și instrumente pentru promovarea inițiativelor științei participative în biblioteci.

De asemenea, bibliotecarii care au participat la cursul *Citizen Science Laborator*, promovat de Rețeaua Bibliotecilor Municipale a Consiliului Regional din Barcelona și condus de *OpenSystems* de la Universitatea din Barcelona, au propus 10 proiecte științifice multidisciplinare pentru cetățeni, adaptate particularităților și mediului orașelor participante. Această experiență servește ca punct de plecare pentru a stabili complicități între știința participativă și bibliotecile publice [29].

În contextul schimbării rolurilor bibliotecilor publice se dezvoltă diferite inițiative, cum ar fi *Libraries as Community Hubs for Citizen Science* (Bibliotecile ca hub-uri comunitare pentru știința participativă), promovate de platforma online de proiecte *Citizen Science projects platform SciStarter* [30] și Universitatea de Stat din Arizona din Statele Unite. Inițiativa urmărește să ofere profesioniștilor din biblioteci instrumente, cunoștințe și abilități de care au nevoie bibliotecarii pentru a introduce știința participativă (practica de a implica oameni de știință cetățeni ne-experti în sarcini referitoare la proiecte reale de cercetare științifică) în bibliotecile publice.

Platforma *SciStarter* indexează și permite cetățenilor să se înscrie pentru a participa la mai mult de 600 de proiecte științifice. Platforma este însoțită de un blog foarte popular, *Project Finder*, care evidențiază anual cele mai bune zece proiecte științifice ale cetățenilor.

În timp ce proiectele de știință participativă sunt deschise pentru oricine, nu toată lumea are instrumentele și sprijinul necesare pentru a participa. Bibliotecile, ca parteneri de încredere în comunitate, pot facilita știința participativă prin parteneriate locale, programare și capacitatea de a împrumuta instrumente specializate. Scopul platformei *SciStarter* este de a evidenția și a susține acest parteneriat natural. Datorită sprijinului oferit de mai multe instituții, inclusiv de bibliotecă, a

fost lansat programul *Citizen Science at Your Library* (Știința participativă la biblioteca ta), care oferă bibliotecilor din Arizona instrumente și truse pentru împrumut. În prezent acest concept este replicat la șase biblioteci din zona Phoenix.

Scopul central al acestui proiect este de a oferi instrumente specializate oamenilor de știință-cetățeni, care au nevoie de ele. În timp ce proiectele privind știința participativă sunt deschise pentru participarea tuturor doritorilor, nu toată lumea are suportul și instrumentele necesare pentru colectarea corectă a datelor, cum ar fi senzorii de calitate a aerului sau indicatoarele de ploaie. Bibliotecile sunt un partener natural în acest demers ca resurse de încredere în comunitățile lor, cu experiență de împrumut de cărți, media și chiar telescoape.

The Librarian's Guide to Citizen Science [31] (Ghidul Bibliotecarului pentru Știința Participativă) a fost elaborat ca parte a inițiativei menționate. El oferă resurse legate de știința cetățenilor, precum și instrucțiuni practice pentru desfășurarea activităților legate de proiectele științifice existente. Un exemplu în acest sens este *Citizen Science Day* (Ziua Științei participative), desfășurată în fiecare 13 aprilie în Statele Unite, în care sunt organizate sute de activități online și față-în-față. Scopul Ghidului este de a încuraja utilizatorii bibliotecii să participe în proiecte de știință participativă (personal sau online, prin intermediul platformei *SciStarter*), în care li se cere să observe și să monitorizeze tot felul de fenomene naturale. Inițiativa implică, de asemenea, oferirea de echipamente utilizatorilor bibliotecii. Trusele, care sunt împrumutate în același mod ca și cărțile, conțin tot materialul necesar pentru colectarea datelor de observație în conformitate cu protocoalele unui proiect specific de cercetare pentru cetățeni.

Un alt instrument util pentru implementarea proiectelor de știință participativă în cadrul bibliotecilor este *Citizen science at universities: Trends, guidelines and recommendations* [32] (Știința cetățenilor la universități: Tendințe, orientări și recomandări). Această lucrare are un scop dublu: În primul rând, să ofere un set de orientări practice pentru oamenii de știință profesioniști angajați în știința participativă la universități, contribuind astfel la furnizarea de rezultate de cer-

cetare de înaltă calitate pentru proiectele de cercetare participativă și încurajând o colaborare eficientă între oamenii de știință profesioniști și public. În al doilea rând, pe baza acestor orientări, acest document oferă o serie de recomandări de politici pentru universități, organizații de finanțare a cercetării și factorii de decizie pentru promovarea excelenței în știința cetățenilor.

Este posibil ca managerii bibliotecilor să fie nevoiți să facă modificări în alte domenii de activitate pentru a promova activitățile de știință participativă în noile comunități de utilizatori. Aceasta poate însemna realocarea resurselor și instruirea personalului pentru a înțelege acest nou public. Pentru a promova programele privind știința participativă, probabil vor fi necesare investiții, dacă bibliotecile doresc să includă proiecte de știință participativă în portofoliile lor.

Concluzii

Știința participativă (știință cetățenilor) este cercetarea științifică efectuată, în totalitate sau parțial, de către oamenii de știință amatori (sau neprofesioniști). Știința cetățenilor este descrisă drept „participarea publicului la cercetarea științifică”, monitorizarea participativă și acțiuni de cercetare participativă.

Bibliotecile publice sunt atractive, deoarece sunt instituții de cunoaștere care depășesc limitele diferitelor discipline, generații, precum și sunt transculturale. De asemenea, au o capacitate uriașă de a alimenta schimbările sociale prin curiozitate, cunoaștere, cultură și știință. Nu mai puțin important este că profesioniștii din biblioteci au posibilitatea de a acționa ca intermediari între curioșii municipalității și oamenii de știință curioși. Aceștia au privilegiul de a fi receptivi la preocupările rezidenților locali și de a-și asuma un rol esențial în consolidarea simțului comunității, prin co-crearea de noi cunoștințe, cu un scop și impact vizibil.

Proiectele bibliotecilor privind știința participativă contribuie prin rezultate interesante la consolidarea dialogului între știință și societate, dar, totodată, sunt o provocare pentru procesele academice actuale. Rolul pe care îl pot avea bibliotecile trebuie să fie reflectat în foile de

parcurs privind știința deschisă care ar include educația și instruirea cetățenilor privind Știința Deschisă și știința participativă. Totodată, bibliotecile pot ajuta inițiativele de știință participativă să fie viabile, operaționale, precum și rezultatele lor să fie durabile.

Bibliotecile publice pot găsi sinergii cu știința participativă în scopul împărtășirii cunoștințelor științifice prin participare.

Referințe bibliografice:

1. RIESCH, H., POTTER, C. Citizen science as seen by scientists: Methodological, epistemological and ethical dimensions. In: *Public Understanding of Science*. 2014, vol. 23, nr. 1, pp. 107-120. DOI: 10.1177/0963662513497324.
2. GURA, Trisha. Citizen science: amateur ex perts. In: *Nature*. 2013, nr. 496 (7444), pp. 259-261. DOI: 10.1038/nj7444-259a.
3. DAVIES, L., FRADERA, R., RIESCH, H., LA-KEMAN-FRASER, P. Surveying the citizen science landscape: an exploration of the design, delivery and impact of citizen science through the lens of the Open Air Laboratories (OPAL) programme. In: *BMC Ecol*. 2016, 16 Suppl 1 (Suppl 1), 17. DOI: 10.1186/s12898-016-0066-z.
4. IRWIN, Alan. *Citizen Science: A Study of People, Expertise and Sustainable Development*. London; New York: Routledge, 1995. ISBN 9780415130103.
5. CAVALIER, Darlene, KENNEDY, Eric (Eds). *The Rightful Place of Science: Citizen Science*. Tempe, AZ: Consortium for Science, Policy & Outcomes, 2016. ISBN 978-0692694831. Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/305489010_The_Rightful_Place_of_Science_Citizen_Science.
6. BONNEY, Rick et al. *Public Participation in Scientific Research: Defining the Field and Assessing Its Potential for Informal Science Education: A CAISE Inquiry Group Report* [on-line]. Center for Advancement of Informal Science Education, 2009 [citat 9.01.2020]. Disponibil: <http://www.birds.cornell.edu/citscitoolkit/publications/CAISE-PPSR-report-2009.pdf/view>.
7. CLARK, F., ILLMAN, D. L. Dimensions of Civic Science: Introductory Essay. In: *Science Communication*. 2001, vol. 23, nr. 1, pp. 5-27. DOI: 10.1177/1075547001023001002.
8. LEWENSTEIN, Bruce V. What does citizen science accomplish [online]. Paper prepared for meeting on citizen science, Paris, France, 8 June 2004;

draft dated 27 May 2004 [citată 9.01.2020]. Disponibil: <https://hdl.handle.net/1813/37362>.

9. CLARKE, Chandra. Citizen Science: Definition [online]. Citizen Science Center, 2015, September 8 [citată 13.01.2020]. Disponibil: <http://www.citizen-science-center.com/citi-zen-science-definition/>.

10. SILVERTOWN, Jonathan. A new dawn for citizen science. In: Trends in Ecology & Evolution. 2009, vol. 24, nr. 9, pp. 467-471. DOI: 10.1016/j.tree.2009.03.017.

11. FINALIZING a Definition of „Citizen Science” and „Citizen Scientists” [online]. OpenScientist, 2011, September 3 [citată 13.01.2020]. Disponibil: <http://www.openscientist.org/2011/09/finalizing-definition-of-citizen.html>.

12. GREEN paper on Citizen Science for Europe: Towards a society of empowered citizens and enhanced research [online]. European Commission, SOCIENTIZE Consortium, 2013 [citată 13.01.2020]. Disponibil: https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=4122.

13. WHITE paper on Citizen Science for Europe [on-line]. European Commission, SOCIENTIZE Consortium, 2015 [citată 13.01.2020]. Disponibil: http://www.socientize.eu/sites/default/files/white-paper_0.pdf.

14. TEN principles of citizen science [online]. European Citizen Science Association (ECSA), 2015, Retrieved June 30, 2018 [citată 13.01.2020]. Disponibil: https://ecsa.citizen-science.net/sites/default/files/ecsa_ten_principles_of_citizen_science.pdf.

15. SMITH, Elta, PARKS, Sarah, GUNASHEKAR, Salil, LICHTEN, Catherine A., KNACK, Anna, MANVILLE, Catriona. Open Science: The citizen’s role and contribution to research [online]. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2017 [citată 13.01.2020]. Disponibil: <https://www.rand.org/pubs/perspectives/PE246.html>.

16. CITIZEN Science & Open Science: Synergies & Future Areas of Work [online]. DITOs Citizen Science Policy Brief #3, February 2018 [citată 13.01.2020]. Disponibil: https://ecsa.citizen-science.net/sites/default/files/ditos-policybrief3-20180208-citizen-science_and_open_science_synergies_and_future_areas_of_work.pdf.

17. RECOMMENDATIONS of the OSPP on Citizen Science: Drafted by the Citizen Science Working Group of the Open Science Policy Platform Adopted

- on 30 April 2018 [online]. European Commission, 2018 [citată 13.01.2020]. Disponibil: https://ec.europa.eu/research/opensci-ence/pdf/citizen_science_recomendations.pdf#view=fit&pagemode=none.
18. LIBER Launches Open Science Roadmap [on-line]. LIBER, 2018, July 3 [citată 13.01.2020]. Disponibil: <https://libereurope.eu/blog/2018/07/03/liber-launches-open-sci-ence-roadmap/>.
19. AYRIS, Paul, IGNAT, Tiberius. The Empires of the Future are the Empires of the Mind: Defining the Role of Libraries in the Open Science Landscape. In: Open Information Science. 2018, nr. 2, pp. 1-22. DOI: 10.1515/opis-2018-0001.
20. HECKER, Susanne et al. (Eds). Citizen Science: Innovation in Open Science, Society and Policy. London: UCL Press, 2018. ISBN 978-1-78735-233-9. (PDF). DOI:10.14324/111.9781787352339.
21. Public engagement in science: Report of the science in society session. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008. ISBN 978-92-79-08359-4. DOI: 10.2777/20800.
22. SCHADE Sven, TSINARAKI, Chrysi. Survey report: data management in Citizen Science projects. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016. ISBN 978-92-79-58387-2. DOI: 10.2788/539115.
23. WIGGINS, Andrea, CROWSTON, Kevin. Surveying the citizen science landscape. In: First Monday. 2015, vol. 20, nr. 1. DOI: 10.5210/fm.v20i1.5520.
24. FROM Awareness to Funding. Voter Perceptions and Support of Public Libraries in 2018: Summary Report. Dublin, Ohio: OCLC, 2018. DOI: 10.25333/C3M92X.
25. IGNAT, Tiberius et al. Merry Work: Libraries and Citizen Science. In: Insights. 2018, nr. 31. DOI: 10.1629/uksg.431.
26. Science Europe Briefing Paper on Citizen Science [online]. Science Europe, 2018. [citată 13.01.2020]. Disponibil: https://www.scienceeurope.org/media/gje3dv4/se_briefing-paper_citizenscience.pdf.
27. CITIZEN Science [online]. Library Services University College London, © 2020 [citată 13.01.2020]. Disponibil: <https://www.ucl.ac.uk/library/open-science/citizen-science>.
28. CITIZEN Science and Public Libraries [online]. Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 28 May 2019 [citată 13.01.2020]. Disponibil:

<http://lab.cccb.org/en/citizen-science-and-public-libraries/>.

29. PERELLÓ, Josep, BONHOURE, Isabelle, CIGARINI, Anna, VICENS, Julià. Ciència ciutadana a les biblioteques: Observa, analitza, crea i participa. OpenSystems [online]. Universitat de Barcelona, 2019 [citat 13.01.2020]. Disponibil: [10.5281/zenodo.3540829](https://zenodo.org/record/3540829).

30. SCISTARTER. © 2020 SciStarter.org. Disponibil: <https://scistarter.org/>.

31. THE LIBRARIAN'S Guide to Citizen Science [online]. Arizona State University Library, SciStarter, 2019 [citat 13.01.2020]. Disponibil: https://s3-us-west-2.amazonaws.com/azulibrary-media/misc/CitSci_Librarians_Guide_02_22_r1.pdf.

32. WYLER, Daniel, GREY, François, MAES, Katrien, FRÖHLICH, Judith. Citizen science at universities: Trends, guidelines and recommendations: Advice Paper [online]. LERU, 2018, nr. 20 [citat 13.01.2020]. Disponibil: <https://www.leru.org/files/Citizen-Science-at-Universities-Trends-Guidelines-and-Recommendations-Full-paper.pdf>.

(BiblioPolis: Revistă de biblioteconomie, științe ale informării și culturii. 2019, nr. 4, p. 5-16)

DE CE ARTICOLELE ȘTIINȚIFICE AU NEVOIE DE CZU?

Nelly ȚURCAN,
doctor habilitat, profesor universitar,
Universitatea de Stat din Moldova

Abstract: *Articolul prezintă o scurtă istorie a utilizării Clasificării Zecimale Universale (CZU) în calitate de limbaj documentar mondial. Sunt prezentate exemple de folosire a CZU pentru bibliografii și cataloage naționale, în indexarea articolelor științifice, în elaborarea bazelor de date științifice, a sistemelor de servicii Internet etc. De asemenea, se face o trecere în revistă a utilizării CZU în Republica Moldova.*

Sunt specificate motivele pentru care revistele științifice din Republica Moldova trebuie să aplice indicele CZU. Această practică va asigura un acces eficient la conținut, căutare relevantă a articolelor științifice în Instrumentul Bibliometric Național, precum și va spori vizibilitatea internațională a publicațiilor științifice din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: *Clasificare Zecimală Universală, indexare, reviste științifice, articole științifice, baze de date științifice, Republica Moldova, Instrumentul Bibliometric Național.*

Abstract: *The article gives a short overview of the history of the use of Universal Decimal Classification (UDC) as worldwide documentary language. There are presented examples of applying UDC for national bibliographies and catalogs, indexing of scientific articles, development of scientific databases, Internet service systems etc. Also, there is an overview of the use of the UDC in the Republic of Moldova.*

The article reveals the reasons the scientific journals of the Republic of Moldova have to apply the UDC index. This practice will ensure efficient access to content, relevant search of the scientific articles in National Bibliometric Tool, will increase international visibility of the scientific publication from the Republic of Moldova.

Keywords: *Universal Decimal Classification, indexing, scientific journals, scientific articles, scientific databases, Republic of Moldova, National Bibliometric Tool.*

Introducere

Comunitatea științifică din Republica Moldova este preocupată de vizibilitatea instituțiilor din sfera CDI (cercetare-dezvoltare-inovare), dar și de vizibilitatea publicațiilor științifice la nivel internațional.

Vizibilitatea, internaționalizarea cercetării, precum și integrarea în spațiul european al cercetării trebuie să devină o prioritate a politicilor instituționale și naționale în domeniul administrării cercetării. În acest scop se întreprind diverse măsuri care sunt prevăzute, inclusiv, de *Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020*, cum ar fi: copublicarea științifică, includerea revistelor în baze de date internaționale (de ex., *ISI Thomson*, *Scopus*, *DOAJ* ș.a.) etc. Pentru a fi vizibili la nivel internațional, cercetătorii din Republica Moldova pot publica în reviste cu factor de impact, reviste indexate în baze de date recunoscute la nivel internațional. Condiția este de a publica într-o limbă de circulație internațională (de regulă, în limba engleză). Conform datelor *Scimago Journal & Country Rank* [1], în baza de date *Scopus*, pentru perioada 1996-2015, au fost indexate 5948 de documente din Republica Moldova, iar în anul 2016 au fost indexate circa 400 de documente. Practic aceeași situație este și în cazul bazelor de date *ISI Thomson Web of Science* [2], în care anual se indexează circa 350-400 de publicații științifice.

Totuși, marea parte a producției științifice a Republicii Moldova nu are vizibilitate internațională, fiind publicată în limba română. Datele din *Instrumentul Bibliometric Național (IBN)* [3] cu privire la producția științifică din țară arată că se editează 62 de reviste științifice acreditate. De asemenea, conform datelor din IBN, constatăm că numărul articolelor publicate în revistele științifice naționale este în continuă creștere: de la 2908 articole în anul 2007 până la 5314 de articole în anul 2015 (pentru anul 2016 au fost înregistrate 3684 de articole) [4]. Acest volum de cunoștințe nu este înglobat în fluxul informațional mondial, inclusiv din cauza barierelor lingvistice. Totodată, articolele științifice nu sunt valorificate, utilizate eficient nici la nivel național, unul dintre motive fiind problema regăsirii articolelor pe un anumit domeniu, subiect, temă. Actualmente, căutarea în IBN permite regăsirea articolelor după conținut doar în funcție de profilul de acreditare a revistelor și după cuvintele-cheie.

În ultimul timp se discută despre necesitatea însoțirii articolelor științifice cu indicele CZU (*Clasificare Zecimală Universală*) și cu indi-

cele DOI (*Digital Object Identification*). Această propunere a fost lansată de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (IDSI) pentru eficientizarea arhivării, căutării și generării informațiilor din *Instrumentul Bibliometric Național (IBN)* al articolelor din revistele științifice din Republica Moldova, pentru o monitorizare și analiză obiectivă a publicării științifice pe domenii și direcții de cercetare științifică, precum și pentru a spori vizibilitatea publicațiilor științifice naționale.

Unul dintre obiectivele majore ale bibliotecilor și sistemelor de stocare și de regăsire a informațiilor constă în asigurarea optimală a utilizării colecțiilor sau a informațiilor pe care le dețin, precum și în facilitarea accesului și eficientizarea căutării informației de care are nevoie orice utilizator. În calitate de suport la realizarea acestui obiectiv bibliotecile și sistemele de stocare și de regăsire a informațiilor utilizează pentru cărți, articole și alte documente una sau mai multe forme de control al conținutului. Una dintre aceste forme de control este clasificarea documentelor. Clasificarea implică repartizarea pe clase a obiectelor care conțin caracteristici comune și separarea obiectelor care nu au aceleași caracteristici. De asemenea, clasificarea permite ordonarea documentelor, precum și gestionarea înregistrărilor acestor documente.

Informaticienii demult au înțeles că prelucrarea cunoștințelor este legată într-o măsură mai mică de evoluția calculatoarelor, dar mai mult de organizarea propriu-zisă a cunoașterii.

Dezvoltarea în biblioteci a sistemelor automatizate de regăsire a informației a permis să privim sub un alt unghi de vedere procesele de căutare și sistematizare tradițională. Există studii care confirmă că clasificările universale de bibliotecă au o afinitate cu abordările în domeniul reprezentării cunoștințelor în sisteme automatizate. Sistemele de clasificare au avantaje distincte față de alte limbaje de informare care sunt folosite pentru căutarea automatizată a informației.

Există mai multe sisteme de clasificare a cunoașterii [5-6]. Actualmente, transferul de informații și cunoștințe poate fi funcțional și eficient dacă sunt depășite barierele lingvistice. Dacă în domeniul științelor reale și aplicate limba engleză este de obicei considerată drept limbă princi-

pală de comunicare științifică, atunci pentru științele socio-umanistice „multilingvismul în transferul de informații este o realitate” [7, p.9].

Mai multe instrumente sunt elaborate pentru depășirea barierelor în transferul de informații, pentru regăsirea informațiilor în sisteme informatice. Bineînțeles, pentru utilizatori este mai simplu să folosească cuvintele-cheie pentru căutarea și accesul la informații. Dar în ce măsură căutarea după cuvintele-cheie acoperă toată diversitatea lingvistică a publicațiilor științifice? De regulă, pentru căutarea informației folosim cuvintele-cheie într-o anumită limbă, iar în rezultat obținem, preponderent, documente în limba respectivă.

Barierile lingvistice ar putea fi mai puțin problematice dacă se adoptă un limbaj neutru. Un bun exemplu pentru depășirea unor astfel de bariere este Clasificarea Zecimală Universală. Datorită independenței lingvistice și acoperirii universale această schemă de clasificare a documentelor este folosită în multe țări din lume. De asemenea, căutarea în bazele de date care conțin indici CZU oferă utilizatorilor din zone lingvistice diferite rezultate relevante. Acest lucru este extrem de important, cel puțin pentru eficiența comunicării științifice.

Unii specialiști consideră că în cadrul indexării prin cuvinte-cheie problema barierelor lingvistice poate fi soluționată prin multilingvism. În acest caz putem să le dăm dreptate, pentru că multilingvismul este asigurat prin existența mai multor limbaje de regăsire a informației bazate pe terminologia uneia și aceleiași limbi, precum și prin existența mai multor limbaje naționale (naturale), având terminologii specifice care sunt utilizate ca bază pentru tezaure sau vedete de subiect [8]. În același timp, apar câteva întrebări care nu pot fi ușor depășite. De exemplu: „Cine decide care sunt limbile de circulație internațională și care sunt criteriile după care sunt selectate aceste limbi?” [9, p.11].

Referitor la utilizarea limbajelor de informare, specialiștii în domeniu menționează că regăsirea tematică a documentelor este complicată din cauza că utilizatorii caută în sistemele informaționale automatizate nu elemente concrete care sunt cunoscute în prealabil, dar indicații privind conținutul semantic ce ține de interesele utilizatorului [10]. Prin urmare, conținutul semantic al acestor sisteme trebuie să fie ex-

primat în mod clar. În acest scop se folosesc limbajele documentare, în special limbajele sistemice sau analitice.

1. Limbaje de documentare

În scopul regăsirii documentelor pertinente, ca răspuns la cererile de un anumit conținut, se folosesc limbajele documentare care permit reprezentarea conținutului acestor documente. Limbajele documentare elimină ambiguitățile limbajului natural, evitând omonimia și polisemia. Ele sunt limbaje artificiale care dețin instrumente de analiză speciale pentru tratarea informației.

Limbajele documentare au apărut relativ recent, în secolul al XIX-lea.

Există mai multe criterii de clasificare a limbajelor documentare [11, 12], deși cele mai răspândite sunt cele care utilizează drept criteriu controlul exercitat asupra vocabularului, coordonarea și structura. În funcție de gradul controlului terminologic pot fi distinse următoarele tipuri de limbaje:

✓ *limbaje libere*, constituite ca urmare a indexării documentelor în limbajul natural. Este tipul de limbaj folosit în cercetarea asistată de calculator, asigurând acesteia o mai bună exhaustivitate în detrimentul preciziei. Lui îi corespund listele de cuvinte-cheie;

✓ *limbaje controlate*, construite înainte de indexarea documentelor, reprezentate de listele de autoritate (de vedete de subiect) și de tezaure de descriptori. Exemplu de acest limbaj este *RAMEAU (Repertoire d'Autorite-Matiere Encyclopedique et Alphabetique Unifie)* al Bibliotecii Naționale din Franța.

În funcție de coordonarea termenilor identificăm două mari tipuri de limbaje documentare:

✓ *limbajele sistematice, clasificatorii*, utilizate în general pentru a reprezenta conținutul documentului într-o manieră sintetică (utilizate în indexarea sistematică);

✓ *limbajele analitice sau de indexare*, denumite și *limbaje combinatorii*, care permit reprezentarea conținutului documentelor și al cererilor de o manieră analitică (utilizate în indexarea analitică sau alfabetică).

Limbajele documentare sunt preordonate și postordonate. Preordonarea și postordonarea sunt două modalități contrare de organizare și utilizare a limbajelor de documentare. În limbajele preordonate se aleg termenii de indexare care sunt de multe ori cuvinte sau indici/ particularități precise pentru o noțiune, de exemplu indicii CZU. Cu aceste limbaje coordonarea între conceptele care formează subiectul se face în momentul indexării, înaintea stocării. În limbajele postordonate, tezaure, noțiunile sunt reduse la elementele constitutive cele mai simple, mai mulți descriptori exprimând subiectul. Coordonarea între concepte se face în momentul căutării.

În funcție de structura limbajelor documentare deosebim:

✓ limbaje cu structură ierarhică – organizează subiectele previzibile plecând de la general la particular. Din acest tip de limbaj fac parte: *Clasificarea Zecimală Dewey (Dewey Decimal Classification, DDC)*, *Clasificarea Zecimală Universală*, *Clasificarea Bibliotecii Congresului (Library of Congress Classification, LCC)*;

✓ limbaje cu structură combinatorică (limbaje analitice sau de indexare) – folosite cu scopul de a reprezenta conținutul documentului și al cererilor de căutare într-o manieră analitică.

2. Ce este CZU?

Clasificarea Zecimală Universală este un limbaj documentar, o schemă multilingvă de concepte structurate ierarhic și organizate în clase. Este un limbaj artificial, deoarece atribuie un cod matematic sau alfanumeric fiecărui concept. Aceste coduri se numesc indici (ele fac referire la obiectele pe care le denotă), permițând extensia de la general la particular. În cadrul acestui limbaj, cunoașterea este divizată în zece clase, fiecare subdivizată în structuri logice:

0 – Știință și Cunoaștere. Organizare. Știința calculatoarelor. Informare. Documentare. Bibliologie. Instituții. Publicații

1 – Filosofie. Psihologie

2 – Religie. Teologie

3 – Științe sociale

4 – Vacantă (neutilizată)

- 5 – Matematică. Științe naturale
- 6 – Științe aplicate. Medicină. Tehnologie
- 7 – Arte. Recreație. Distracții. Sport
- 8 – Limbi. Lingvistică. Literatură
- 9 – Geografie. Biografie. Istorie

CZU fost creată în 1895 de doi avocați belgieni – *Paul Otlet* (1868-1944) și *Henry LaFontaine* (1854-1943) – în scopul determinării unei ordonări sistematice a bibliografiei create de ei: „Repertoire bibliographique universel” („Repertoriul Bibliografic Universal”), care se dorea a fi o bibliografie a tuturor publicațiilor existente în acel moment la nivel mondial.

CZU s-a bazat pe sistemul de Clasificare Zecimală al lui Dewey. Aceasta a fost apoi dezvoltată

în ceea ce privește structura, vocabularul și sintaxa pentru a fi folosită ca un limbaj de indexare sintetică mai detaliată și mai flexibilă pentru regăsirea informațiilor. Prima ediție a fost publicată între 1904 și 1907. Dezvoltarea și traducerea CZU în mai multe limbi, precum și gestionarea CZU pe mai multe continente, au fost coordonate de *Federația Internațională de Documentare (International Federation of Documentation, FID)*.

În anul 1992, proprietatea CZU și responsabilitatea pentru întreținerea și distribuirea acesteia a fost transferată către un consorțiu de editori (Consortiul CZU). *Consortiul CZU (Universal Decimal Classification Consortium – UDCC)* este o organizație internațională, responsabilă de administrarea Clasificării Zecimale Universale. Obiectivul organizației constă în stabilirea direcției de dezvoltare și difuzare a Clasificării Zecimale Universale, pentru a răspunde cel mai bine intereselor editorilor și utilizatorilor. Fiecare dintre membrii consorțiului are dreptul exclusiv de a publica CZU în limba sa.

3. Utilizarea CZU

Pe lângă Clasificarea Zecimală Universală, la nivel internațional există și alte sisteme de clasificare a publicațiilor: *Clasificarea Zecimală Dewey* (în prezent este întreținută de *Online Computer Library Cen-*

ter, OCLC), utilizată de peste 200.000 de biblioteci din cel puțin 135 de țări); *Clasificarea Bibliotecii Congresului* (este un sistem de clasificare dezvoltat de Biblioteca Congresului din SUA, se folosește, preponderent, de bibliotecile academice și de cercetare din SUA, precum și din alte țări); *Clasificarea Bibliotecar-Bibliografică* (*Библиотечно-библиографическая классификация, ББК*) – sistem național de clasificare din Federația Rusă (în trecut a fost un sistem de clasificare sovietic) etc. Actualmente, CZU este una dintre cele mai utilizate sisteme de clasificare.

De la prima ediție în limba franceză a „Manuel du Répertoire bibliographique universel” (1905), CZU a fost tradusă și publicată în diverse ediții în 50 de limbi. Rezumatul CZU, o versiune web prescurtată a schemei, este disponibil în 56 de limbi [13]. Clasificarea a fost modificată și extinsă de-a lungul anilor pentru a face față creșterii producției în toate domeniile cunoașterii umane, și este încă în curs de revizuire continuă pentru a se ține cont de noile evoluții ale cunoașterii.

Actualmente, CZU se folosește de 150.000-200.000 de biblioteci și de diverse servicii bibliografice care indexează conținutul documentelor din 130 de țări [14]. În unele țări CZU este principalul sistem de clasificare pentru schimbul de informații și este utilizat în toate tipurile de biblioteci, precum și pentru cataloage și baze de date naționale.

În ianuarie 2012, echipa editorială CZU a lansat un studiu privind bibliotecile care folosesc CZU [15]. Acest studiu a fost o continuare a cercetării anterioare pentru perioada 2004-2006 [16]. Studiul din 2012 a constatat că numărul țărilor care utilizează CZU a crescut (de la 125 în anul 2008 la 130 în anul 2012), deși sunt țări și biblioteci care trec la alte sisteme naționale sau internaționale de clasificare.

În Europa circa 144.000 de biblioteci din 41 de țări utilizează CZU. Clasificarea Zecimală Universală este utilizată în calitate de sistem principal de clasificare în toate sau în aproape toate bibliotecile din 22 de țări europene (Polonia, Portugalia, Spania, Ungaria, România, Moldova ș.a.) Astfel, în Spania peste 24.000 de biblioteci folosesc CZU, în Polonia – peste 22.000, în România – aproximativ 11.000, în Ungaria – circa 9.000, în Cehia – peste 9.000, în Bulgaria – aproximativ 4.000 etc.

Este semnificativ că unele țări în care CZU nu este sistem național de clasificare utilizează CZU în anumite tipuri de biblioteci. În Rusia, de exemplu, CZU este utilizată în peste 5.000 de biblioteci academice, biblioteci ale instituțiilor de cercetare științifică, biblioteci tehnice, deși la nivel național se folosește Clasificarea Bibliotecar-Bibliografică.

Aproximativ 30 de țări folosesc CZU pentru bibliografiile și cataloagele naționale, de exemplu: Ungaria, Cehia, Polonia, Spania, Portugalia, România, Finlanda, Lituania, Estonia etc. Aceste baze de date sunt adesea mari și sunt resurse valoroase de informații organizate pe baza CZU. De exemplu:

- *NEBIS (The Network of Libraries and Information Centers in Switzerland)* cuprinde peste 80 de biblioteci universitare, tehnice și ale instituțiilor de cercetare din toate regiunile lingvistice, conține 2,6 milioane de înregistrări;

- *COBIB.SI (Slovenian National Union Catalogue)* conține 3,5 milioane de înregistrări;

- *MOKKA (Hungarian National Union Catalogue)* conține peste 2,9 milioane de înregistrări;

- *Bazele de date VINITI (Всероссийский институт научной и технической информации)*. Institutul de Informație Tehnică și Științifică din Rusia este cel mai important centru de informare în Rusia și în țările CSI. VINITI folosește CZU în calitate de clasificare suplimentară, conține 28 de milioane de înregistrări;

- *MGA (American Meteorological Society – Meteorological & Geostrophysical Abstracts)* conține înregistrări extrase din literatura de specialitate din domeniile: meteorologie, climatologie, chimie atmosferică și fizică, astrofizică, hidrologie, glaciologie, oceanografie fizică și științele mediului. Baza de date include peste 600 de titluri de revistă, precum și materiale ale conferințelor, cărți, rapoarte tehnice și monografii;

- *ROLiNeST (Romanian Library Network Science & Technology Portal)*. Catalogul Virtual Colectiv Românesc este un instrument de căutare bazat pe interfața web în resurse eterogene de informare: de la cataloagele unor biblioteci la baze de date sau reviste electronice;

conține circa 3 milioane de înregistrări;

- *GPNTB Rossii (Государственная публичная научно-техническая библиотека России)*. Catalogul Bibliotecii Publice Naționale Tehnico-Științifice din Rusia conține peste 1,5 milioane de înregistrări;

- *PORBASE (Portuguese National Bibliography)* este cea mai mare bază de date bibliografice din Portugalia și reflectă colecțiile Bibliotecii Naționale și din peste 170 de biblioteci portugheze de diferite tipuri; conține circa 1,5 milioane de înregistrări.

La începuturile automatizării bibliotecilor au fost exprimate opinii potrivit cărora clasificările sunt depășite. Însă, actualmente, aceste argumente nu sunt susținute. Mai mult decât atât, este evident că posibilitatea limbajelor de indexare de tipul CZU sunt mult mai extinse într-un mediu electronic [17]. Clasificarea Zecimală Universală a fost prima schemă de clasificare de bibliotecă folosită în mediu online pentru regăsirea informației [18]. Ea a fost folosită, de asemenea, pentru dezvoltarea altor sisteme de indexare automatizată [19].

Sistemele de clasificare pot fi privite drept ontologii care oferă un volum foarte valoros de cunoștințe. Ontologia definește categoriile existente și modul în care acestea sunt legate între ele. Într-o ontologie bine structurată, utilizatorul experimentat poate găsi rapid informațiile necesare, iar un novice poate învăța destul de repede despre subiectele de interes. Schema de clasificare CZU este utilizată la nivel mondial în numeroase cataloage electronice, baze de date și pachete software de recuperare a informației. Astfel, această clasificare este utilizată în sistemele de regăsire a informației care acceptă pachetul de software CDS/ISIS (CDS/ISIS este un pachet software pentru sisteme generalizate de stocare și regăsire a informației, dezvoltat, menținut și difuzat de UNESCO începând cu anul 1985 pentru a satisface nevoile exprimate de mai multe instituții, în special din țările în curs de dezvoltare, astfel încât să eficientizeze activitățile lor de prelucrare a informațiilor prin folosirea unor tehnologii moderne). Fiind o clasificare internațională, CZU are câmpul său în înregistrările bibliografice în formatul MARC și poate fi combinată cu indici de clasificare din alte scheme [20]. Utilizarea CZU este prevăzută în mod expres pentru toate formatele de

schimb electronic de informații privind producția de carte – formate de reprezentare a informației bibliografice din seria MARC, formatul de schimb de informații bibliografice pentru cărți tradiționale și electronice ONIX [21, p.3].

În pofida faptului că CZU nu este o schemă utilizată pe scară largă în țările vorbitoare de limbă engleză, ea a fost populară pentru identificarea resurselor informaționale în primele faze de dezvoltare a Internetului. În perioada 1993-2006 au fost dezvoltate 9 portaluri tematice care au folosit interfața engleză a CZU [22]. În ceea ce privește reprezentarea tematică actuală a resurselor informaționale electronice, ar trebui să fie menționate cel puțin 5 sisteme de servicii Internet care folosesc CZU [23, p.129], printre care: *SOSIG – Social Science Information Gateway*; *PORT – Maritime Information Gateway*; *Nordic WAIS/WWW* etc. Mai mult decât atât, este important că niciunul dintre serviciile de căutare pe Internet nu trebuia să plătească pentru utilizarea CZU și nu a avut probleme cu drepturile de autor după publicarea secțiunilor CZU pe paginile web.

4. Practica utilizării CZU în baze de date științifice

Oricine care lucrează cu fluxurile informaționale în domeniul științei are de a face cu clasificatoare pe domenii științifice, discipline și teme. Sunt sute de aceste clasificatoare. Toate centrele mari de informare ale lumii au propriile sisteme de clasificare. Iată câteva exemple:

✓ Pentru indexarea în baza de date *RePEc (Research Papers in Economics)* se folosește sistemul de clasificare *JEL*, un sistem propus de *Journal of Economic Literature* pentru clasificarea articolelor în reviste din domeniul economic. Din anul 2015, prin aprobarea noului *Regulament de evaluare, clasificare și monitorizare a revistelor științifice* [24], în revistele din științele economice cu potențial de recunoaștere internațională, spre a preciza domeniul/domeniile de încadrare a articolului, se solicită indicarea codului JEL.

✓ Bazele de date în domeniul matematicii *Mathematical Reviews* and *Zentralblatt MATH* folosesc clasificarea *Mathematics Subject Classification (MSC)*, bazată pe subiectele ce corespund unui anumit do-

meniu al matematicii. De asemenea, MSC este utilizată de mai multe reviste matematice. Acest sistem de clasificare este aplicat și în revista *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Matematica*.

✓ Pentru clasificarea brevetelor se folosește sistemul internațional – *International Patent Classification (IPC)*, care este un sistem de clasificare folosit în peste 100 de țări pentru a clasifica conținutul brevetelor într-un mod uniform.

✓ Baza de date Scopus folosește propriul sistem de clasificare – *Scopus ASJC (All Science. Journals Classification)*, alcătuit din 24 de rubrici tematice.

✓ *Web of Science* folosește câteva tipuri de clasificări, inclusiv: *Web of Science Categories* constă dintr-un singur nivel de clasificare, având 249 de categorii, sunt clasificate mai degrabă reviste, decât articole concrete; *Research Area* – o clasificare pe două niveluri, cu 152 de categorii pe domenii ale științei, categoria este atribuită unui articol, dar nu și revistei [25].

Deși în unele țări se elaborează adaptoare care permit obținerea automată în baza codului dintr-o clasificare a codurilor respective din altă clasificare [26], clasificările enumerate, precum și alte sisteme de clasificare nu sunt interconectate. În țara noastră nu există astfel de sisteme. De asemenea, comparația diferitelor sisteme de clasificare prezintă mari dificultăți.

Clasificarea Zecimală Universală a fost în mod tradițional utilizată pentru indexarea articolelor științifice, fiind o sursă importantă de informație în perioada anterioară publicării electronice privind producția științifică. Colecțiile de articole științifice din multe țări conțin indici CZU.

Una dintre primele sisteme de clasificare care a fost utilizată pentru explorarea posibilităților de regăsire mecanizată a informației a fost Clasificarea Zecimală Universală. De asemenea, în cadrul primului proiect privind regăsirea automatizată, realizat de Institutul de Fizică din SUA, a fost efectuat accesul automatizat la informație prin sistemul CZU online [27].

Actualmente, mai multe centre informaționale folosesc CZU. Astfel, Centrul Informațional de Știință și Tehnologie din Japonia (*Japane-*

se Information Center of Science and Technology, IICST) și Institutul de Informație Tehnică și Științifică din Rusia (*Всероссийский институт научной и технической информации*, ВИНТИ) utilizează CZU pentru indexarea documentelor și crearea bazelor de date [28].

Conform CZU sunt indexate toate publicațiile din trei baze de date VINITI, cum ar fi *Informatica, Matematica, Activitate editorială și Poligrafie*. În Indexul de stat al categoriilor de informație științifică și tehnică din Rusia (*Государственный рубрикатор научно-технической информации*, ГРНТИ) pentru rubricile tematice de nivelurile 1-3 sunt folosiți indici CZU care pot fi utilizați ca indici de referință pentru indexarea documentelor [29, p.27].

Unele baze de date și reviste pe domenii aplică CZU în calitate de sistem de clasificare complementar, de exemplu *Math-Net.Ru* (sistem informațional care oferă posibilități de căutare a informației în domeniul matematicii, inclusiv reviste, organizații, conferințe, articole, materiale video, biblioteci, software și persoane). De asemenea, în revistele matematice *Zentralblatt MATH, Mathematical Reviews* și *Реферативный журнал. Математика* pentru repartizarea tematică a articolelor se folosește atât Mathematics Subject Classification, cât și Clasificarea Zecimală Universală. CZU este folosită în calitate de unul dintre limbajele informaționale în baza de date *AGRIS (International System for Agricultural Science and Technology)*.

Biblioteca științifică electronică *КиберЛенинка (CyberLeninka)*, care este construită pe paradigma științei deschise și al cărei obiectiv principal constă în promovarea activității științifice, controlul public al calității publicațiilor științifice și creșterea numărului de citări, de asemenea folosește pentru indexarea documentelor CZU, în paralel cu alte clasificări.

Biblioteca electronică *eLIBRARY.RU*, unul dintre cele mai mari portaluri informaționale și analitice în domeniul științei, tehnologiei, medicinei și educației din Rusia, conține referate și texte integrale a peste 22 milioane de articole științifice, în datele bibliografice ale documentelor oferă indexul CZU.

CZU reprezintă unicul limbaj documentar care este utilizat de cei

mai diferiți actori ai pieței informaționale. Acest sistem de clasificare este folosit de cele mai mari biblioteci, dar, totodată, este aplicat pe scară largă de editori, manageri pentru determinarea volumului și sortimentului producției de carte. Datorită structurii sale pe domenii ale cunoașterii, acest tabel de clasificare poate fi un navigator bun pentru regăsirea literaturii în librării și în cadrul târgurilor de carte.

5. Utilizarea CZU în Republica Moldova

Sistemul de clasificare CZU a fost introdus, prin Ordinul Ministerului Culturii și Cultelor, în toate bibliotecile din Moldova începând cu anul 1992 [30]. Până la introducerea CZU în calitate de sistem național de clasificare, din 1962, toate bibliotecile științifice și tehnice au fost obligate să folosească CZU pentru sistematizarea documentelor în domeniul științelor naturii și al științelor tehnice [31, p.27]. În scopul asigurării suportului informațional și metodologic privind utilizarea Clasificării Zecimale Universale, în Republica Moldova a fost aprobat standardul național *SM SR ISO 13420:2005 Biblioteconomie și documentare. Clasificarea zecimală universală. Indici de bază*. Standardul stabilește reguli principale de utilizare a CZU pentru indexarea în funcție de subiect atât a documentelor, cât și a cererilor de informare. Acest standard este destinat pentru diverse instituții din domeniul infodocumentar (biblioteci, centre de informare, instituții editoriale, colegii de redacție ș.a.), precum și pentru specialiști implicați în procesul de indexare pentru a asigura uniformitatea în aplicarea CZU.

Actualmente, în conformitate cu *Legea privind activitatea editorială*, indicele CZU este element obligatoriu al producției editoriale, introdus de editor în caseta tehnică [32]. Astfel, tipograful primește comanda pentru executarea producției editoriale doar în cazul când beneficiarul dispune de indicele CZU, atribuit de Camera Națională a Cărții.

În baza exemplarului legal Camera Națională a Cărții din Republica Moldova, în calitate de Agenție Națională Bibliografică, editează *Bibliografia Națională a Moldovei*, în care înregistrările sunt grupate conform CZU. *Biblioteca Națională a Republicii Moldova* de asemenea folosește

CZU pentru elaborarea seriilor anuale ale Bibliografiei Naționale a Moldovei, cum ar fi *Moldavistica (Exteriorica)* și *Teze de doctorat*, precum și pentru alte tipuri de buletine de informare și documentare.

Centrul pentru Finanțarea Cercetărilor Fundamentale și Aplicative (CFCFA) a stabilit rigorile de întocmire a raportului științific final pentru proiecte instituționale. În conformitate cu indicațiile CFCFA, descrierea raportului științific se face respectând ordinea elementelor componente ale descrierii, care include, inclusiv, indicele CZU pe foaia de titlu a raportului [33].

Un alt exemplu de utilizare a acestui sistem de indexare poate servi includerea obligatorie a CZU pe foaia de titlu a tezelor de doctor și de doctor habilitat, precum și pe foaia de titlu a autoreferatelor. Această cerință este specificată în *Ghidul privind perfectarea tezelor de doctorat și a autoreferatelor*, elaborat de *Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare* [34].

Unele reviste științifice din Republica Moldova deja de mai mulți ani aplică CZU pentru indexarea articolelor, indicând acest index pentru fiecare articol. Drept exemplu pot servi revistele *Știința agricolă* și *Электронная обработка материалов*. Necesitatea utilizării indexului CZU pentru articolele din aceste reviste se explică prin faptul că ambele reviste sunt indexate în mai multe baze de date internaționale care folosesc CZU ca unul dintre limbajele de indexare a informației.

Concluzii

Concluzionând pe marginea celor analizate, relevăm că există necesitate, dar și avantaje pentru revistele din Republica Moldova pentru utilizarea Clasificării Zecimale Universale.

Deși inițial concepută ca un sistem de indexare și regăsire, datorită structurii sale logice și scalabilității, CZU a devenit unul dintre cele mai utilizate sisteme de organizare a cunoștințelor în biblioteci tradiționale și electronice, precum și în baze de date bibliografice. CZU este utilizată în peste 130 de țări din întreaga lume și a fost tradusă în circa 50 de limbi. Acest sistem de clasificare este întrecut doar de Clasificarea Zecimală Dewey, care este prima după popularitatea utilizării.

Codurile CZU pot descrie orice tip de document sau obiect, ajungând până la orice nivel dorit de detaliere. Acestea pot include documente textuale, pe diferite suporturi, cum ar fi filme, înregistrări video și audio, ilustrații, hărți, precum și obiecte reale, cum ar fi obiecte de muzeu.

Mai mult decât atât, CZU poate oferi suportul necesar într-un mediu multilingv într-un spațiu informațional mondial. În acest mediu CZU poate fi folosită ca un mediator.

Vocabularul bogat din domeniul științei și tehnologiei, precum și notația sintetică și independența lingvistică, au permis ca CZU să devină extrem de atractivă pentru automatizare. Multe servicii bibliografice multilingve și baze de date au descoperit în CZU un bun substituent pentru tezaurele bazate pe cuvinte din limbajul natural, cuvinte-cheie și vedete de subiect.

Clasificările de bibliotecă, inclusiv CZU, ocupă o poziție avantajoasă prin faptul că există deja o perioadă îndelungată, fiind îmbunătățite în mod constant de serviciile speciale, iar funcțiile lor de căutare sunt multe decenii utilizate pentru căutări tematice în cataloagele electronice ale bibliotecilor, în biblioteci electronice și în baze de date. Datorită caracteristicilor funcției sintetice, CZU se deosebește de alte sisteme de clasificare. Avantajul clasificării sintetice constă în faptul că permite acoperirea unui număr nelimitat de subiecte și combinații ale acestora cu o cantitate limitată de concepte simple. Caracteristicile sintetice fac clasificarea mai prietenoasă, extensibilă și cu posibilități mai mari de indexare.

Există diverse scheme de clasificare, cum ar fi indici de categorii ale sistemelor informaționale, clasificări internaționale, cum ar fi clasificarea brevetelor, standardelor ș.a. care au un domeniu limitat de aplicare. CZU are potențialul de a reuni diverse resurse informaționale print-o rețea de clasificare unică, ea nu depinde de tipul documentelor, purtătorul de informație sau sursa documentului.

Alte sisteme internaționale universale de clasificare a literaturii, cum ar fi Clasificarea Zecimală Dewey, Clasificarea Bibliotecii Congresului, folosite pe scară largă în multe sisteme informaționale străine, nu au o tradiție de utilizare în Republica Moldova, ceea ce face pro-

blematică introducerea lor în practica internă de indexare a documentelor pentru diferite sisteme informaționale. Instituțiile din domeniu infodocumentar din țara noastră au deja o experiență bogată de utilizare a CZU pentru cataloage tradiționale și electronice, baze de date, bibliografii naționale, în sistemul editorial ș.a.

De asemenea, printre avantajele de utilizare a CZU pentru indexarea articolelor științifice putem menționa următoarele:

✓ Din moment ce CZU este o schemă generală de clasificare, aceasta acoperă întregul domeniu al cunoașterii umane și poate fi folosită de toate revistele științifice, spre deosebire de sistemele de clasificare pe domenii care sunt folosite astăzi în revistele din Republica Moldova pentru a preciza domeniul/ domeniile de încadrare a articolului, de exemplu, JEL și MSC.

✓ Datorită adaptabilității sale, CZU poate fi utilizată în diverse domenii, inclusiv muzee, arhive, biblioteci și centre de documentare.

✓ CZU este lipsită de ambiguitate. Din acest sistem au fost eliminate toate ambiguitățile caracteristice limbajului natural.

✓ CZU are un caracter internațional datorită utilizării cifrelor arabe pentru indici.

✓ CZU este un instrument de organizare a cunoașterii, elaborat foarte minuțios cu o structură ierarhică extrem de bine pusă la punct, care permite accesul rapid de la general la particular în identificarea diverselor categorii de documente.

Deci, pentru un acces eficient la conținut, căutare relevantă a articolelor din revistele științifice care sunt incluse în biblioteca electronică *Instrumentul Bibliometric Național*, pentru a spori vizibilitatea internațională, precum și pentru o interoperabilitate cu sistemele automatizate de bibliotecă care folosesc Clasificarea Zecimală Universală, revistele științifice autohtone trebuie să continue, dar și să extindă practica de atribuire a CZU pentru articole.

Referințe bibliografice:

1. COUNTRY Ranking [online]. Scimago Journal & Country Rank, Copyright 2007-2016. [citată 5.01.2016]. Disponibil: <http://www.scimagojr.com/countryrank.php?region=Eastern%20Europe>

2. ȚURCAN, N. Evaluarea statistică a publicațiilor științifice ale Moldovei în revistele ISI. În: *Intellectus*, 2011, nr. 3, p. 72-76. ISSN:1810-7079.
3. REGISTRUL național al revistelor științifice [online]. Instrumentul Bibliometric Național. [citat 5.01.2016]. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/ro/registru>
4. DINAMICA numărului de articole [online]. Instrumentul Bibliometric Național. [citat 5.01.2016]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/Graph_Statistics?type=numarArticole.
5. TOMESCU, S.A. Reprezentarea cunoașterii de la schemele de clasificare la Web-ul semantic (I). În: *Studii de Biblioteconomie și Știința Informării* [online], 2014, nr. 18, p. 11-17. [citat 5.01.2016]. ISSN: 2392-8107. Disponibil: <http://www.lisr.ro/18-tomescu1.pdf>
6. TOMESCU, S.A. Reprezentarea cunoașterii de la schemele de clasificare la Web-ul semantic (II). În: *Studii de Biblioteconomie și Știința Informării* [online], 2015, nr.19, p. 5-11. [citat 5.01.2016]. ISSN: 2392-8107. Disponibil: <http://www.lisr.ro/19-tomescu1.pdf>.
7. FRÂNCU, V. Bariere și punți lingvistice: Studiu comparativ despre trei ediții ale CZU. În: FRÂNCU, V. *Limbaje de indexare: structură, compatibilitate, multilingvism*. Galați: Axis Libri, 2011, p. 9-36. ISBN: 978-606-8324-00-5.
8. NASE, A., MDIVANI, R. Creating a Multilingual Thesaurus for the Social Sciences Linguistic and Intercultural Problems. In: Proceedings of the European conference „Social sciences in transition: social science information needs an provision in a changing Europe”, Berlin, Nov. 11-13 1994. Bonn: Informationszentrum Sozialwissenschaften, 1996, p. 349-356.
9. PODOCEA, I. O falsă problemă. În: *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, 2006, nr. 2, p. 11-13. ISSN: 1841-1940.
10. ЛАВРЕНОВА, О.А. Искусствоведения многоаспектного поиска в библиографических базах данных. В: Международная конференция „Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества” [online]. © GPNTB, 1998. [citat 5.01.2016]. Disponibil: [http://www.gpntb.ru/win/inter events/crimea98/doc2/doc40.html](http://www.gpntb.ru/win/inter%20events/crimea98/doc2/doc40.html)
11. MANDEAL, R. Limbajele documentare: tipologie și performanțe. În: *Studii de Biblioteconomie și Știința Informării* [online], 2003, nr. 7, p. 73-81. [citat 5.01.2016]. ISSN: 2392-8107. Disponibil: <http://www.lisr.ro/7-mandea2.pdf>
12. SÁNCHEZ-JIMÉNEZ, R., GIL-URDICIÁIN, B. Lenguajes documentales y ontologías. In: *El profesional de la información* [online], 2007, vol. 16, nr. 6, p. 551-560. [citat 5.01.2016]. ISSN-e: 1699-2407. Disponibil: <http://dx.doi.org/10.3145/epi.2007.nov.02>
13. MULTILINGUAL Universal Decimal Classification [online]. © UDC Consortium, 2013. [citat 5.01.2016]. Disponibil: <http://www.udcsummary.info/php/index.php>

14. UDC Fact Sheet [online]. © UDC Consortium, 2017. [citat 5.01.2016]. Disponibil: <http://www.udcc.org/index.php/site/page?view=factsheet>
15. SLAVICI, A. UDC libraries in the world – 2012 study [online]. 20 August 2012. [citat 5.01.2016]. Disponibil: <http://universaldecimalclassification.blogspot.md/2012/08/udc-libraries-in-world-2012-study.html>
16. SLAVICI, A. Use of the Universal Decimal Classification: a worldwide survey. In: Journal of Documentation, 2008, vol. 64, iss. 2, pp. 211-228. ISSN: 0022-0418. [citat 5.01.2016]. Disponibil: <http://dx.doi.org/10.1108/00220410810858029>
17. СКАРУК, Г.А. Языки тематического поиска в электронном каталоге. В: Библиосфера [online], 2009, № 2, с. 47-52. [citat 5.01.2016]. ISSN: 1815-3186. Disponibil: <http://cyberleninka.ru/article/n/yazyki-tematicheskogo-poiska-v-elektronnom-kataloge.pdf>
18. MCILWAINE, I.C. The Universal Decimal Classification: a guide to its use. Hague, UDCC, 2007. ISBN: 978-90-806152-3-6.
19. FRÎNCU, V. Clasificarea Zecimală Universală în sisteme modern de regăsire a informației. In: Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării. 2006, nr. 2, pp. 18-24. ISSN: 1841-1940.
20. САВЧЕНКО, З.В. Опис класифікаційних систем бібліотечних каталогів. В: Інформаційні технології і засоби навчання [online]. 2009, vol. 11, nr. 3. [citat 5.01.2016]. ISSN: 2076-8184. Disponibil: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/download/64/50>
21. АНТОШКОВА, О.А. Универсальная десятичная классификация для библиотечного и книжного дела. В: НТИ. Серия 1. Организация и методика информационной работы. 2013, № 4, с. 3-5. ISSN: 0548-0019.
22. SLAVIC, A. UDC In Subject Gateways: Experiment or Opportunity? [online]: Preprint. The University of Arizona, 2006. [citat 5.01.2016]. Disponibil: <http://hdl.handle.net/10150/105276>.
23. HUNTER, E. Classification Made Simple: An Introduction to Knowledge Organisation and Information Retrieval. 3rd edition. Burlington: Ashgate Publishing, 2009. ISBN: 978-0-7546-7558-7.
24. *Regulament de evaluare, clasificare și monitorizare a revistelor științifice* [online]: Aprobat prin Hotărârea CSȘDT și CNAA din 25 iunie 2015 și modificat la 17.12.2015. [Accesat: 5.01.2016]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/system/files/regulament_evaluare_clasificare_monitorizare_reviste_stiintifice_25.06.2015.pdf#overlay-context=ro.
25. SHEBLE, L. Diffusion of meta-analysis, systematic review, and related research synthesis methods: Patterns, contexts, and impact: A dissertation submitted to the faculty at the University of North for the degree of Doctor of Philosophy in the School of Information and Library Science [online]. Chapel Hill, 2014. [citat 5.01.2016]. Disponibil: <http://laurasheble.web.unc.edu/>

files/2012/09/Sheble_Diffusion-of-MA-SR-RS.pdf

26. ГОННОВА, С.М., НИКОЛЬСКАЯ, И.Ю., АНТОШКОВ, О.А. О Концепции разработки системы соответствий между классификациями научно-технической информации. В: НТИ. Серия 1. Организация и методика информационной работы. 2015, № 3, с. 57-59. ISSN: 0548-0019.

27. MCILWAINE, I.C. Universal Decimal Classification (UDC) [online]. In: Encyclopedia of Library and Information Sciences. Third Edition. New York: Taylor and Francis, Published online: 09 Dec. 2009; p. 5432-5439. [citată 5.01.2016]. ISBN-e: 978-0-8493-9711-0. Disponibil: <http://dx.doi.org/10.1081/E-ELIS3-120043532>.

28. АРСКИЙ, Ю.М., ЛЕОНТЬЕВА, Т.М., НИКОЛЬСКАЯ, И.Ю., ШОГИН, А.Н. Банк данных ВИНТИ: Состояние и перспективы развития. Москва: ВИНТИ, 2006. ISBN: 5-94577-027-2.

29. ЕФРЕМЕНКОВА, В.М., СМЕРНОВА, О.В. Использование УДК и ГРНТИ для оценки объемов информационно-библиотечных массивов документов. В: НТИ. Серия 1. Организация и методика информационной работы. 2015, № 3, с. 27-31. ISSN: 0548-0019.

30. SENOCOSOV, N., ȚURCAN, N., CULICUVSCHI, L. Clasificarea Zecimală Universală: (Material didactic pentru studenții secției Bibliologie) Chișinău: [s.n.], 1995.

31. ПИРУМОВА, Л.Н., БАТЯЙКИНА, Л.П., БИСЬБЕВ, А.В., УРБАНСКАЯ, Г.Г. Информационные классификационные системы в библиотеках АПК: история и перспективы. В: Научные аграрные библиотеки в современных условиях: проблемы, перспективы, инновации, технологии [online]. Москва: ФГБНУ ЦНСХБ, 2015, с. 25-37. [citată 5.01.2016]. ISBN: 978-5-91694-034-3. Disponibil: <http://elib.cnsb.ru/books/free/0351/351832/files/assets/basic-html/page-1.html>

32. Legea cu privire la activitatea editorială, nr. 939 din 20.04.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2000, nr. 70-72. [citată 5.01.2016]. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311749>

33. Regulile de întocmire a raportului științific [online]. CFCFA, 2014. [citată 5.01.2016]. Disponibil: http://www.cfcfa.asm.md/sites/cfcfa/files/Raport%20stiintific%20FINAL_TC.doc

34. Ghidul privind perfectarea tezelor de doctorat și a autoreferatelor: Aprobate prin Hotărârea Comisiei de Atestare a CNAA, nr.AT03/11 din 23 aprilie 2009 [online]. Chișinău, 2009. [citată 5.01.2016]. Disponibil: http://www.cnaa.md/files/normative-acts/normative-acts-cnaa/normative-acts-cnaa-attestation/guide_thesis/guide_thesis_2016.pdf

(Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale.

2017, nr. 3, p. 21-29)

AUTODEZVOLTAREA BIBLIOTECARILOR – CONDIȚIE SINE QUA NON A EVOLUȚIEI PROFESIONALE

Nelly ȚURCAN,
doctor habilitat, profesor universitar,
Universitatea de Stat din Moldova

Abstract: Domeniul biblioteconomiei se extinde și se schimbă mereu, de la explozia tehnologiilor informaționale, la diverse grupuri de utilizatori cu nevoi de informații din ce în ce mai complexe. Profesioniștii din bibliotecă trebuie să fie la fel de pricepuți ca și utilizatorii pe care îi servesc. Cel mai productiv și mai eficient mod în care bibliotecarii pot ține pasul cu aceste schimbări este să caute oportunități de dezvoltare profesională. Articolul abordează schimbările profesiei de bibliotecar, inclusiv natura schimbătoare a autodezvoltării bibliotecarului ca metodă de educație continuă și exemplifică importanța și necesitatea dezvoltării de sine pentru bibliotecari. Lucrarea prezintă mai multe rezultate ale sondajului privind competențele profesionale ale bibliotecarilor și educația profesională continuă, efectuată în bibliotecile din Republica Moldova.

Cuvinte cheie: autodezvoltare, profesia de bibliotecar, educație profesională, educație profesională continuă.

Abstract: The field of librarianship is ever expanding and changing, from exploding information technologies, to diverse groups of users with increasingly complex information needs. Library professionals need to be as savvy as the clients they serve, and the most productive and effective way for librarians to keep up with these changes is to seek out professional development opportunities. This paper seeks to address the changing trends of the library profession, including the changing nature of library and information science selfdevelopment as a method of continuing education, and to exemplify the importance and necessity of selfdevelopment for librarians. The paper presents several results of the survey regarding professional competences of librarians and continuing professional education that has been conducted in libraries of the Republic of Moldova.

Keywords: selfdevelopment, the librarian profession, professional education, continuous professional education.

Secolul al XXI-lea este un secol al unor schimbări rapide, provocate, în mare parte, de tehnologiile informaționale, care, la rândul lor, creează noi provocări și oportunități. În societatea bazată pe cunoaștere,

profesia de bibliotecar și specialist în servicii de informare îmbină expertiza în gestionarea informațiilor cu competențele în tehnologiile de informare și comunicare (TIC). Este, credem, una din cele mai dificile profesii. Tehnologiile informaționale au un impact foarte mare asupra resurselor, serviciilor, personalului și utilizatorilor, cu alte cuvinte, asupra funcționării bibliotecii. Profesioniștii în biblioteconomie și știința informării se confruntă cu o provocare dinamică a mediului tehnologic, care cere utilizarea extensivă și eficientă a TIC în scopul supraviețuirii și pentru îndeplinirea necesităților informaționale complexe ale utilizatorilor. Totodată, provocarea schimbării vine și din partea societății, care solicită de la biblioteci servicii noi și inovative, creativitate și consiliere. Schimbarea este inevitabilă pentru supraviețuirea și succesul oricărei biblioteci în lumea tehnologică. Profesioniști din biblioteconomie și știința informării trebuie să dezvolte competențele profesionale necesare pentru a oferi acces la o gamă cât mai largă și variată de resurse și servicii informaționale, educaționale, socioculturale.

După cum menționează distinsul profesor Ion Stoica, „sunt puține profesiile în perimetrul cărora s-au produs schimbări atât de esențiale și atât de profunde cum este cazul biblioteconomiei și științei informării” [10, p. 79]. Particularitatea activității bibliotecilor este caracterizată prin mobilitate care este asociată cu modificarea resurselor și tehnologiilor informaționale. Totodată suntem conștienți că și competențele profesionale anterioare foarte rapid pot deveni depășite, trebuie implementate forme și metode inovaționale de activitate în bibliotecă, sunt necesare cunoștințe teoretice din științe conexe. În jurul nostru totul s-a schimbat, inclusiv mediul educațional și informațional, iar cel mai important, s-au schimbat utilizatorii noștri, nevoile și cerințele lor. Pentru a ține pasul cu aceste procese, bibliotecarul trebuie să învețe permanent.

În aceste circumstanțe, calea principală a evoluției profesionale a bibliotecarilor constă în realizarea celor trei „auto”:

- autoeducație;
- autoinstruire;
- autodezvoltare.

Deși, la prima vedere, aceste concepte sunt asemănătoare, există anumite diferențe. Autoeducația se definește ca fiind activitatea conștientă și complexă a ființei umane desfășurate în scopul desăvârșirii propriei personalități. Prin autoeducație omul dobândește conștiința identității de sine. Se caută pe sine, se cunoaște, se identifică și se evaluează. Prin autoeducație individul se modelează pe sine în plan cognitiv, afectiv, atitudinal, se construiește pe sine dezvoltându-și calitățile și corectându-și defectele. Funcția principală a autoeducației angajează transformarea obiectului educației în subiect al educației care implică valorificarea unui ansamblu de acțiuni educaționale, proiectate și realizate permanent.

Conceptul de autoinstruire, de obicei, este perceput ca o dorință de învățare de sine stătătoare, de învățare autodirijată. În dicționarul enciclopedic *Științele educației* [7, p. 79] se evidențiază că „principala formă prin intermediul căreia se concretizează autoperfecționarea este studiul individual”. Se consideră că autodirijarea învățării exprimă cel mai bine libertatea individului cu privire la: deciziile privind propriile nevoi de învățare; prioritățile în domeniul nevoilor și interesului de a învăța; motivația obiectivelor învățării; alegerea unor stiluri și strategii de învățare; evaluarea rezultatelor învățării [2, p. 41].

Succesul autoinstruirii depinde de mai multe componente ale activității cognitive, printre care:

- persoana trebuie să conștientizeze necesitatea acumulării unor cunoștințe suplimentare;
- persoana trebuie să posede competențe intelectuale pentru a putea percepe problemele, a formula și a planifica măsurile relevante de soluționare a problemelor;
- persoana trebuie să poată actualiza și identifica cunoștințele și competențele necesare pentru soluționarea problemelor concrete;
- totdeauna trebuie să existe dorința de soluționare a problemelor.

De asemenea, trebuie să punem unele accente privind înțelegerea conceptului *autodezvoltare*. Fenomenul autodezvoltării a inspirat mai mulți oameni de știință (de ex.: C. Rogers, A. Maslow, E. Frome), care au ajuns la concluzia că fiecare persoană se dezvoltă după legile sale

proprii, iar manifestarea potențialului depinde de inițiativa personală, curajul și ambiția persoanei.

Conceptul privind dezvoltarea a fost foarte bine studiat în filosofie și se abordează ca o direcție, ca o schimbare firească în urma căreia apare o stare nouă a obiectului (calitativă sau cantitativă, de conținut sau de structură). La fel de importantă este înțelegerea dezvoltării ca un anumit set de schimbări: este imposibil să schimbăm o calitate fără să schimbăm și alte calități interconectate cu prima. Filosofii, de asemenea, au constatat că dezvoltarea este un rezultat al soluționării de sine stătătoare a problemelor personale complicate, precum și faptul că dezvoltarea este întotdeauna o „luptă a contradicțiilor”.

Subiectul discuției de astăzi este autodezvoltarea, deci să vedem care este rolul ei în evoluția profesională. De ce încercăm să ne auto-dezvoltăm? De unde începe autodezvoltarea unei persoane? În general, este necesar să ne dezvoltăm prin forțe proprii? Într-adevăr, este greu, durează o viață întreagă și necesită angajamentul deplin și muncă perseverentă zi de zi.

Trăiește omul destul de confortabil, dar într-o bună zi înțelege: „Ceva nu merge! Vreau să fac schimbări!” El începe să citească cărți inteligente, să caute experiențe pozitive. Pentru ce toate acestea? Pentru a fi ca toți ceilalți sau pentru a fi mai bun? Poate lăsăm totul baltă sau totuși avem nevoie de autodezvoltare?

Dacă nu toți, atunci majoritatea din noi ne-am pus astfel de întrebări. Și totuși, ce este autodezvoltarea? Autodezvoltarea unei persoane nu se termină cu realizarea unui scop, dar este un proces continuu care durează o viață de om. De exemplu, un businessman meditează mereu cum să-și eficientizeze afacerea, cum să obțină un profit mai mare. El se gândește la aceste lucruri permanent. Poate chiar și în somn! Este un coșmar!? Pentru ce? Presupunem, el a muncit din greu, a câștigat mulți bani, a devenit un om de succes, dar, în același timp, și-a pierdut sănătatea, nu este fericit în familie, ce urmează? Muncește în continuare pentru a obține performanțe noi – venit mai mare? Își recuperează sănătatea? Pentru ce? Poate s-a obișnuit și nu mai poate altfel! E plictisitor, dacă nu ai un scop!

Rezultă că autodezvoltarea ne ajută să scăpăm de plictiseală? Sau totuși avem nevoie de autodezvoltare pentru altceva? Întrebarea poate să rămână deschisă. În același timp, fiecare din noi poate avea propriul răspuns. Vom încerca să oferim un răspuns.

Albert Einstein spunea: „Viața este ca mersul pe bicicletă. Pentru a-ți menține echilibrul trebuie să continui să mergi înainte.” Dar ce se întâmplă dacă nu știm să mergem pe bicicletă? Riscăm să rămânem cu unul sau poate chiar cu mulți pași în urma celorlalți. Rămânem pe margine de drum! Ca să nu se întâmple toate acestea trebuie să învățăm a merge pe bicicletă. Toți am urcat pe bicicletă. Unii au reușit din prima, alții au rămas cu genunchii juliți sau cu vânătaii. Iar pentru a ne face înaintarea cât mai ușoară este necesar să ne menținem vii, să avem disponibilitatea și interesul de a descoperi în noi sau în jurul nostru lucrurile care ne ajută să creștem și, totodată, să ne dezvoltăm în permanență abilitățile mentale, afective și fizice.

Fiecare om, din fragedă copilărie, are trei aspirații sau dorințe: să se exprime, să cunoască și să evolueze. Orice copil dorește să crească. Copiii se află în competiție unii cu alții și cu ei înșiși. Își doresc să fie mai buni, mai mari, mai puternici, mai rapizi, mai deștepți etc. Pentru asta există educația. Și cu cât un om găsește mai multă plăcere în procesul de educare sau autoeducare, cu atât evoluează mai rapid. La ce vârstă ne oprim, este alegerea fiecăruia; unii o fac la 16 ani, alții după examenul de maturitate, unii la 40 de ani, iar alții nu se opresc niciodată.

Marea majoritate dintre noi conștientizăm că trăim în epoca informației. Împărtășim o cultură comunicațională. Trăim vremuri în care ideile și conceptele noi schimbă totul de la o zi la alta, indiferent dacă este vorba de nanotehnologie sau de bibliotecă. Ceea ce caracterizează cel mai bine lumea modernă este fluxul masiv de informații, aproape de neînchipuit, care generează un torent de schimbări. Din cele mai diverse surse: cărți și filme, mass-media și internet, informația nouă vine ca o avalanșă de date pentru ca noi să le vedem, să le pipăim și să le auzim. Așa cum scria Anthony Robbins în cartea Putere nemărginită: „În societatea de azi, cei care au informațiile și mijloacele de a comunica sunt precum regii de odinioară: au puterea nemărginită. [...] Intere-

sant de remarcat este faptul că, în zilele noastre, secretul puterii este la îndemâna noastră, a tuturor. Dacă în vremurile medievale nu erai rege, nici că puteai deveni prea ușor. Dacă la începutul revoluției industriale nu aveau capital, șansele să-l obții erau destul de reduse. Dar în ziua de azi, orice puștan îmbrăcat în bluejeans poate crea o corporație care să schimbe fața lumii. În lumea modernă, informația este apanajul regiilor. Cei care au acces la anumite forme de cunoștințe specializate se pot schimba pe ei înșiși și, în multe privințe, întreaga noastră lume” [9, p. 17].

Și dacă tot vorbim de epoca informației, trebuie să constatăm că tot mai des caracterizăm viața modernă prin calitative care reflectă dinamism și variabilitate: tempoul de viață, densitatea de informații, fluxul de evenimente etc. Analiztii occidentali consideră că în timpul vieții omul modern este nevoit de șapte-nouă ori să-și schimbe statutul profesional și să studieze direcții noi de activitate [15, p. 3]. Aceste probleme complexe, nu pot fi soluționate în afara contextului autodezvoltării.

Dificultatea înțelegerii fenomenului de autodezvoltare constă în faptul că atât forța motrice, cât și obiectul schimbării sunt un tot întreg: arenă de transformare, precum și rezultatul transformării devine omul însuși. Diversitatea manifestărilor personale sugerează că există o varietate de tipuri și strategii de autodezvoltare.

Autodezvoltarea profesională a bibliotecarilor este un proces conștient, orientat pentru dezvoltare personală care include perfecționarea individuală a cunoștințelor, competențelor, calităților personale și funcționale și care asigură eficiența activității profesionale. Acest proces presupune unitatea următoarelor componente:

- dezvoltarea personalității bibliotecarului;
- dezvoltarea intelectuală a bibliotecarului;
- dezvoltarea profesională a bibliotecarului.

Atunci când vorbim despre dezvoltarea profesională a unui bibliotecar, avem în vedere nu doar că nivelul profesional s-a schimbat într-un anumit mod, dar că nivelul profesional a evoluat cu un nivel. De ce la unele persoane constatăm astfel de ascensiune, dar la altele nu? Autodezvoltarea e posibilă doar atunci când persoanele posedă calități

necesare, principalele fiind:

- motivarea internă, orientată către sarcinile profesionale, atingerea unor rezultate majore în soluționarea acestor sarcini, precum și motivarea personală;
- capacitatea de autodezvoltare;
- înțelegerea conținutului autodezvoltării.

Totodată, eficiența autodezvoltării profesionale, inclusiv cea a bibliotecarilor depinde de o serie de factori externi, printre care:

- condiții organizaționale și sociopsihologice ale activității profesionale, într-un context mai larg – de cultura corporativă a bibliotecii;
- accesibilitatea sistemelor informaționale moderne, precum și competența de a lucra cu aceste sisteme;
- asigurarea metodologică a condițiilor pentru dezvoltarea profesională.

Astfel, pentru ca un bibliotecar să fie preocupat de autodezvoltare este necesar ca el să posede motivație internă pentru activitatea profesională și capacitate pentru autodezvoltare. Rolul persoanelor competente în societate devine tot mai important, inclusiv datorită tehnologiilor moderne. În activitatea bibliotecilor sunt remarcați profesioniștii cu gândire creativă, dinamică, modernă. Investițiile în resursele umane, în special, în bibliotecarii tineri, devin investiții pe termen lung, investiții în competitivitatea bibliotecii ca centru al comunității. Astăzi soarta bibliotecii este determinată de un personal bine instruit, bine organizat, motivat pentru autodezvoltare și dezvoltarea carierei profesionale, de un personal care dorește și este capabil să lucreze indiferent de situația social-politică din țară, ce se caracterizează prin lipsa de finanțare și statutul profesional scăzut al profesiei noastre.

În acest context este oportun să menționăm despre principiul 80/20. Conform acestui principiu, o mică parte a cauzelor, intrărilor sau eforturilor determină de regulă majoritatea rezultatelor, ieșirilor sau recompenselor. Interpretând acest principiu în sens literal, înseamnă că, de exemplu, 80% din ceea ce realizați la serviciu este rezultatul a 20% din ceea ce faceți în timpul petrecut acolo.

Modelul care stă la baza principiului 80/20 a fost descoperit în

1897, de economistul italian Vilfredo Pareto (1848-1923). De atunci, descoperirea lui a primit numeroase denumiri: principiul lui Pareto, legea lui Pareto, principiul efortului minim, regula 80/20 etc. Mai mulți cercetători au încercat să dezvolte și să găsească aplicabilitatea legii lui Pareto, printre ei se numără inginerul american de origine română Joseph Moses Juran (1904-2008), omul din spatele revoluției calității, și George K. Zipf (1902-1950), profesor de filologie la Harvard, cunoscut și pentru determinarea legității frecvenței de distribuire a cuvintelor într-un limbaj natural. Zipf a reformulat și a dezvoltat legea lui Pareto. Principiul lui Zipf afirmă că resursele (oamenii, bunurile, timpul, atitudinile și tot ceea ce este folosit pentru a produce) tind să se organizeze în așa fel încât munca să fie redusă la minimum, așa încât aproximativ 20-30% dintr-o resursă oarecare să contribuie în proporție de 70-80% la activitatea care are legătură cu această resursă [6, p. 22].

Principiul 80/20 este o metodă de comparare a cauzelor și efectelor. Trebuie să folosim creator acest principiu nu doar pentru a identifica și a penaliza productivitatea scăzută, ci și pentru a face ceva pozitiv în legătură cu aceasta. Implicația acestui principiu este aceea că procesul poate fi nu doar sporit, ci și înmulțit. Legea lui Pareto și-a dovedit valabilitatea în diverse sfere, domenii de activitate.

Cum putem aplica acest principiu în activitatea noastră, inclusiv în evoluția profesională? Efortul de 20% pe care îl depunem prin autodezvoltarea profesională va da un efect de 80% de productivitate în activitatea bibliotecii. Este o cale de a găsi posibilități noi de valorificare mai eficientă a resurselor neproductive, de a face ca resursele cu potențial scăzut să se comporte la fel ca și colegii lor mai productivi. În calitate de exemplu putem aduce una din metodele noi de formare profesională implementată la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Chișinău – „Zilele FedEx@Hasdeu”. Este o metodă nonformală de învățare, prin care se colectează și se promovează ideile angajaților. Dacă vom face analize profunde ale eficienței acestei metode și ale efectului ei, vom ajunge la următorul rezultat: efortul inițial pe care l-a depus dna dr. Lidia Kulikovski, studiind această metodă și pregătind materialele metodice pentru organizarea instruirii, reprezintă 20%, pe când

rezultatul constituie 80%, care s-a majorat datorită ideilor, serviciilor, activităților noi care au fost propuse în procesul de instruire.

Putem prezenta multe argumente și exemple care ar demonstra că efortul pe care-l depunem prin autodezvoltarea profesională ne aduce efecte și beneficii impunătoare. Doar câteva: firmele „Apple” și „Microsoft” au folosit din plin acest principiu pentru prosperitatea afacerii.

O altă dimensiune a subiectului pe care-l discutăm este că evoluția profesională a bibliotecarilor nu poate fi realizată în afara unei formări profesionale continue, precum și prin profesionalizarea carierei de bibliotecar.

Acum mai bine de 80 de ani, Ranganathan a elaborat celebrele *Legi ale biblioteconomiei* (1931), pe care le considerăm actuale și astăzi, inclusiv în ceea ce privește evoluția profesională a bibliotecarilor. Toate cele cinci legi ale lui Ranganathan sunt aplicabile pentru formarea profesională a bibliotecarilor, în special cea de-a cincea lege, care, probabil, nemijlocit se referă la schimbarea rolului educației în domeniul biblioteconomiei și științei informării. *A cincea lege spune că „biblioteca este un organism în creștere”. Această lege ne spune despre caracteristicile vitale și durabile ale bibliotecii în calitate de o instituție și obligă ajustarea constantă a concepțiilor, competențelor noastre la misiunea și activitatea bibliotecii.* Dovadă este efortul continuu de adaptare la mediu, când bibliotecarii și bibliotecile caută, folosind toată gama de capacități și competențe, să-și diversifice resursele informaționale și serviciile (de exemplu: Ora poveștilor, Ludoteca, Mediateca, Bătălia cărților, centre de acces gratuit la internet ș.a.).

Biblioteconomia și știința informării, de asemenea, sunt organisme în dezvoltare, iar când Ranganathan a sugerat că perspectivele noastre privind relațiile cu biblioteca trebuie permanent să fie ajustate, credem că savantul s-a referit și la educația în domeniul biblioteconomiei și științei informării. Programele în domeniul biblioteconomiei și științei informării cu siguranță s-au schimbat, au fost ajustate la schimbări pentru a fi adaptate la noile perspective și tehnologii. Cele mai recente se referă la implementarea formelor noi de formare profesională atât cea formală, cât și cea nonformală. De exemplu: includerea speciali-

țărilor noi în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, deschiderea programelor de masterat, activitatea Centrului de Formare Continuă a Universității de Stat din Moldova, deschiderea la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Chișinău a Centrului de Excelență Profesională, precum și metodele inovatoare de instruire „Cafenea publică”, „Zilele FedEx@ Hasdeu” etc.

În calitate de fundamentare teoretico-pragmatică a procesului de evoluție profesională se folosesc câteva concepte: formarea profesională continuă, educația continuă sau educația permanentă, instruirea de-a lungul întregii vieți etc. Desigur, există anumite diferențe în abordarea acestor concepte, care depind de contextul utilizării acestora, nivelul de integrare etc. Lăsând la o parte anumite particularități pe care le identifică specialiștii din domeniul științelor educației cu privire la conceptele menționate, în esență ele includ:

- a) dezvoltarea competențelor;
- b) dezvoltarea permanentă, continuă, de perspectivă;
- c) formarea în fiecare moment al vieții.

Într-un raport al UNESCO, publicat încă în 1972, sunt menționate două concepte de bază ale formării profesionale continue [4]:

1) fiecare individ trebuie să fie în stare să învețe pe tot parcursul vieții; instruirea pe tot parcursul vieții este piatra de temelie a societății care învață;

2) noul spirit educațional face ca individul să devină creator al propriului progres cultural, autoînvățarea, în special autoînvățarea asistată, are o valoare de neînlocuit în orice sistem de învățământ.

În scopul îndeplinirii acestui concept, una din fondatoarele mesei rotunde ce a pus în discuție problemele de formare profesională continuă, Elizabeth W. Stone, care a avut și contribuții importante la nivel internațional privind dezvoltarea formării profesionale continue a bibliotecarilor, a lansat trei ipoteze [14, p. 14]:

1) una dintre cele mai importante probleme cu care se confruntă profesia noastră este formarea profesională continuă a personalului de bibliotecă și din instituțiile de informare și documentare;

2) există o discrepanță serioasă între cunoștințele disponibile și aplicabilitatea lor în implementarea serviciilor prestate de biblioteci și instituții de informare și documentare;

3) formarea profesională continuă în biblioteci, în instituțiile de informare și documentare este o problemă de nivel național care poate fi soluționată datorită unei planificări, de asemenea, la nivel național.

Aceste concepte și ipoteze au fost confirmate și în alte documente internaționale și europene din sfera infodocumentară. În acest sens putem menționa *Manifestul IFLA / UNESCO cu privire la bibliotecile publice* [5]. Conform acestui document, „bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și sursele de informare. Educația profesională continuă a bibliotecarului este indispensabilă pentru asigurarea celor mai bune servicii de bibliotecă”. Aceasta ar însemna ca eficiența și calitatea serviciilor prestate de bibliotecile publice, precum și de alte tipuri de biblioteci și instituții infodocumentare pentru publicul larg, depind de experiența angajaților acestora. Schimbarea constantă a nevoilor societății, tehnologiile în continuă evoluție și dezvoltarea cunoștințelor profesionale cer stringent ca cei ce oferă informația să își lărgescă orizontul de cunoaștere și să își îmbunătățească deprinderile prin învățare continuă [13]. De asemenea, conform *Manifestului IFLA/ UNESCO cu privire la bibliotecile publice* formarea profesională continuă se axează pe mai multe principii, printre care:

- evaluarea periodică a nevoilor de învățare;
- spirit organizațional și managerial din partea celor delegați să se ocupe de dezvoltarea profesională și educarea continuă a personalului, oameni cu experiență în educarea continuă;
- diseminarea largă a informației privind educarea continuă și a surselor de informație;
- activități legate de educarea continuă, care: să includă obiective legate de învățare aliniate unor nevoi clare; să urmeze principiile proiectului de instruire și a teoriei învățării; să selecteze instructori de curs pe baza cunoștințelor acestora în domeniu și a abilităților lor de predare;
- să aibă mereu în vedere transferul de cunoștințe și feedbackul;

aproximativ 10% din orele de muncă să fie asigurate pentru participarea la seminare, ateliere de lucru, învățare la locul de muncă;

- evaluarea dezvoltării profesionale continue.

Pentru ca să învățăm ceva nou, trebuie, în primul rând, să ne autoevaluăm, să generalizăm rezultatele obținute, să analizăm nivelul pe care l-am atins, să facem schimb de experiență cu alți bibliotecari și, în așa fel, să avem o satisfacție de la cele realizate. Trebuie să constatăm că la acest capitol lucrurile nu stau chiar așa cum ne-am fi dorit. Studiul pe care l-am realizat în anul 2013 în toate tipurile de biblioteci și zone geografice ale țării și la care au participat circa 300 de bibliotecari, a constatat că bibliotecarii au o percepție destul de bună privind activitatea lor profesională. Deși circa 41% din participanții la sondaj au menționat că actualizarea continuă a pregătirii profesionale are un rol foarte mare, doar 8% din respondenți au menționat că într-o măsură foarte mare acordă timp și resurse pentru pregătirea profesională. Cu toate acestea, 40% din respondenți apreciază la un nivel foarte înalt că pregătirea profesională actuală corespunde cerințelor postului actual și de perspectivă. De asemenea, 34% de bibliotecari consideră că într-o măsură foarte mare pregătirea continuă asigură succesul în activitatea profesională și dezvoltarea unei cariere în biblioteconomie.

Dar cum pot fi asigurate acestea fără autodezvoltarea profesională permanentă? S-ar părea că bibliotecarii conștientizează necesitatea de a cunoaște multe, de a poseda competențe noi, dar este îngrijorător faptul că în procesul chestionării, întrebarea *Ce cunoștințe, competențe trebuie actualizate?* a pus în dificultate mulți bibliotecari, iar ca rezultat întrebarea din chestionar a rămas fără răspuns în aproximativ 25% de chestionare. Putem avea două explicații pentru această situație: sau nu știm ce trebuie să știm, sau deja le cunoaștem pe toate... Poate greșim, dar nu excludem situația că și astăzi, dacă s-ar fi propus să fie completat acest chestionar, ar fi câteva chestionare fără răspuns la întrebarea cu privire la identificarea competențelor care trebuie actualizate sau cele care trebuie dobândite.

Dobândirea unui anumit nivel de competență poate fi percepută ca fiind capacitatea unei persoane de a utiliza și a combina capacitățile de

cunoaștere, deprinderile și competențele generale în acord cu diversele cerințe specifice unui anumit context, situații sau probleme. Cu alte cuvinte, capacitatea individului de a face față schimbării, situațiilor complexe și neprevăzute determină nivelul său de competență.

Diverse organisme, organizații și instituții internaționale, europene și profesionale sunt preocupate de evoluția profesională care specifică nivelele competențelor profesionale. În primul rând, trebuie să menționăm documentul de lucru al Comisiei Europene *Un posibil cadru european al calificărilor în perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți* [11], conceput pentru a reprezenta o referință pentru diferitele sisteme și cadre de calificări din Europa și în care sunt specificate opt niveluri de referință cuprinse în cadrul european al calificărilor, definite prin rezultate ale învățării, care pot fi aplicate și pentru specialiștii din informare și documentare. Un alt document este *Euroreferențialul privind competențele profesioniștilor europeni în domeniul informării și documentării* [3], care este un instrument util pentru recunoașterea competențelor în informare și documentare. În această lucrare sunt evidențiate 33 de domenii de competență și 20 de aptitudini principale.

Subiectul privind competențele profesionale ale bibliotecarilor este unul destul de frecvent în literatura de specialitate, inclusiv în Republica Moldova [12]. În ultimii cinci ani, la nivel mondial, pe tema competențelor profesioniștilor din biblioteconomie și știința informării au fost publicate peste 200 de lucrări. Practic, fiecare competență și abilitate este evidențiată ca fiind foarte importantă pentru profesioniștii din sfera informațională. Numărul de documente, referitoare la acest subiect, sugerează că este o problemă importantă pentru bibliotecă și profesia de bibliotecar, precum și faptul că profesia a ajuns la un moment de cotitură în istoria sa. De asemenea, se menționează că natura profesiei ar putea să se schimbe dramatic în funcție de modul în care profesioniștii răspund provocărilor din mediul înconjurător.

Problema competențelor profesionale este importantă datorită mediului provocator cu care se confruntă profesioniștii din domeniul informației. Linda Ashcroft caracterizează mediul de lucru al profesioniștilor din domeniul informației și documentării în secolul al XXI-lea

ca fiind unul dintre cele mai dinamice și cu schimbări constante. Autoarea menționează că introducerea rapidă a noilor tehnologii presupune că profesioniștii din domeniul informării trebuie să fie flexibili în adaptarea și adoptarea de noi competențe și strategii [1].

Bibliotecarii au nevoie de un nou set de competențe specifice pentru a furniza servicii de calitate și pentru menținerea rolului lor în calitate de experți de informații într-o lume Web 2.0 și Web 3.0. Aceste competențe se dezvoltă nu doar prin participarea la instruirea formală și informală, dar și prin autodezvoltare.

Să presupunem că există un model optim de formare profesională (bazat pe cele mai noi tehnologii, proiectare, softuri inteligente). Și totuși, este imposibil să se țină cont de individualitatea fiecărui bibliotecar. Această posibilitate este oferită de autodezvoltare. Acestei forme de formare profesională trebuie să se acorde mai multă atenție atât în teorie, cât și în practică. Când vorbim despre formarea continuă a bibliotecarilor, trebuie să fie clar că baza acestei activități este autodezvoltarea. Dacă persoana nu are dorințe, aspirații pentru autodezvoltare profesională, atunci procesul de instruire este lipsit de orice sens.

Este importantă, de asemenea, concentrarea pe rezultate. Este vorba despre motivația bibliotecarilor pentru autodezvoltare profesională. Dacă avem un anumit scop (de exemplu, a deveni un bibliotecar de categorie superioară), dezvoltând un algoritm pentru realizarea acestui scop, acumulând un anumit volum de cunoștințe, muncim regulat și sistematic. Sau suntem în situația care necesită dobândirea unor cunoștințe și competențe specifice (de exemplu, un stimulent de acest gen ar putea fi schimbarea sectorului de activitate profesională, pregătirea și participarea la conferințe, lansări de carte, traininguri și alte evenimente din viața bibliotecii).

Forme de autodezvoltare a bibliotecarilor pot fi: lectura profesională, vizitarea site-urilor bibliotecilor, comunicarea informală cu colegii și altele. Pentru ca un bibliotecar să se simtă confortabil și încrezut în forțele proprii într-o lume în schimbare rapidă, lectura profesională a bibliotecarului nu trebuie să se limiteze doar la publicațiile de specialitate, dar să includă publicații pe subiecte specifice din economie,

drept, pedagogie, psihologie, istorie, informatică etc. Este important de a studia limbile străine: citind în ele literatura de specialitate, ni se deschid noi oportunități de cercetare și de analiză independentă a informației profesionale.

Bibliotecarii, ca și cadrele didactice, trebuie să aibă o temă pentru autodezvoltare, să studieze această temă, iar apoi cunoștințele să le aplice în activitatea bibliotecii, să prezinte rezultatele studiului individual. Aceste teme pot fi foarte diferite: unii pot studia formele inovatoare de servicii, alții – se pot axa pe studierea tehnologiilor noi sau să-și îmbogățească bagajul profesional prin studierea unor teme de interferență cu alte domenii: comunicare, marketing, psihologie, relațiile publice etc.

Unii ar putea să reproșeze: „Pentru atestare, dosarul fiecărui prezentent la gradul de calificare conține o prezentare a temei de cercetare profesională și formularea unor constatări personale.” Să fim sinceri, câți dintre cei care au participat în anul curent la atestare au studiat această temă pe parcursul celor patru ani? Presupun că nu prea mulți.

Aspectul pozitiv al autodezvoltării, ca metodă de formare continuă, constă în faptul că bibliotecarii pot alege propria cale de dezvoltare, care ar corespunde caracteristicilor individuale. Condițiile favorabile pentru autodezvoltarea profesională de succes a personalului de bibliotecă sunt:

- susținerea din partea colegilor și a managerilor;
- buna organizare a timpului de lucru;
- posibilitatea de a studia în afara orelor de muncă.

În cele din urmă, rezultatele autodezvoltării pot fi:

încrederea mai bună în forțele proprii la locul de muncă;

- creșterea autoaprecierii;
- consolidarea competențelor pentru activitatea independentă;
- dezvoltarea capacităților de realizare a obiectivelor;
- îmbunătățirea semnificativă a calității activității profesionale.

Poate nu am spus ceva cu totul nou, ce nu ar cunoaște fiecare dintre noi, multe lucruri fiind subliniate și de alții. *De ce dar se întâmplă că nu toți reușim să intrăm în categoria celor care se manifestă în profesie?*

Deoarece refuzăm să mai învățăm (dezînvățăm ce am învățat!) și să reînvățăm.

În încheiere, un exemplu, în primul rând, pentru cei care atunci când ating un anumit prag al „succesului”, cred că nu mai e nevoie să se implice la fel cum s-au implicat la început, deoarece ceea ce au acum este suficient și nu mai trebuie să „vâslească”. Este semnificativ exemplul lui Anthony Robbins, din cartea-audio *Deciziile sunt cheia schimbării*, care se potrivește foarte bine pentru aceste situații și pe care le putem numi „sindromul Niagara”: „*Te aflu pe un râu ce curge încet, întins într-o barcă, fără să mai vâslești – deoarece crezi că nu mai este nevoie, deoarece râul curge lin. Prins în desfătare și nepăsare, nu observi că râul prinde ușor viteză, iar când te trezești și vezi ce se întâmplă, observi că mai ai câțiva metri până la cascadă și începi să cauți vâsle și să vâslești vântos în amonte*” [8].

Ce se va întâmpla? Majoritatea cad în cascadă, însă puțini totuși găsesc resursele, puterea și îndârjirea de a se ridica și a o lua de la capăt. Chiar și cazul în care cazi arată lipsa de pregătire, dar călește pe orice amator și întărește un învingător.

Referințe bibliografice:

1. ASHCROFT, L. Developing competencies, critical analysis and personal transferable skills in future information professionals. In: Library Review. 2004, 53(2), pp. 82-88.
2. CHIRCHINA, Olga; GHILAN, Zinaida. Autoinstruirea – fundamentul de bază al modernizării învățământului superior. În: Studia Universitatis. 2012, nr. 9(59), pp. 41-46.
3. Euroreferențialul I & D [online]. Ed. a 2-a revăzută integral. Trad.: Julieta Moleanu, Marie Trancu-Boscoff, Nicoleta Marinescu. 2005 [citat 14.06.2014]. Disponibil: http://www.bmms.ro/continut/doc/P13_Euroref.pdf
4. FAURE, E. et al. Learning to Be: The World of Education Today and Tomorrow. Paris: UNAES-CFO, 1972, pp.181-182.
5. IFLA / UNESCO Manifestul bibliotecii publice [online]. 1994 [citat 14.06.2014]. Disponibil: <http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/manif.htm>.
6. KOCH, Rochard. Principiul 80/20: cum să obții mai mult cu mai puțin. Ed. a 2-a, actualizată. București: Meteor Press, 2012.
7. NOVEANU, E.; POTOLEA, D. Științele educației: dicționar enciclopedic. Vol. I. București: Sigma, 2007. 694 p. ISBN: 973-649-394-2.

8. ROBBINS, Anthony. Deciziile sunt cheia schimbării: Audiobook: [resursă electronică]. București: Audiosfera, 2007. [citată 14.06.2014]. Disponibil: <http://www.librarie.net/carte/86258/Deciziile-sunt-cheia-schimbarii-Audiobook-volume-Anthony-Robbins&nia=1144>
9. ROBBINS, Anthony. Putere nemărginită. București: Amaltea, 2001. 328 p. ISBN 973-9387-16-6.
10. STOICA, Ion. Structuri și relații informaționale în dezvoltarea învățământului și a cercetării românești. București: Alternative, 1997. 143 p. ISBN 973-9216-29-3.
11. Un posibil cadru european al calificărilor în perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți: Document de lucru al Comisiei Europene [on-line]. Bruxelles, 2005 [citată 14.06.2014]. Disponibil: <http://www.edu.ro/index.php/articles/3342>
12. ȚURCAN, Nelly. Bibliotecarul 2.0. Competențe și abilități pentru Biblioteca 2.0. În: Biblioteca 2.0 – o nouă generație de biblioteci: (Materialele Seminarului Național al managerilor de biblioteci publice 2009). Chișinău: BNRM, 2010, pp. 50-70.
13. VARLEJS, Jana. Dezvoltarea profesională continuă: Principii și acumularea celei mai bune experiențe [online]. 2008 [citată 14.06.2014]. Disponibil: <http://www.ifla.org/files/assets/cpdwl/guidelines/cpdwl-qual-guide-ro.pdf>
14. WOOLLS, Blanche. Continuing professional education to continuing professional development and workplace learning: the journey and beyond. In: Continuing Professional Development – Preparing for New Roles in Libraries: A Voyage of Discovery: Sixth World Conference on Continuing Professional Development and Workplace Learning for the Library and Information Professions. München: Saur, 2005, pp. 14-25.
15. АНДРЕЕВА, Ю.В. Саморазвитие как личностный рост в контексте психолого-педагогических стратегий. În: Образование и саморазвитие [online]. 2012, nr. 6(34), pp. 3-9 [citată 14.06.2014]. Disponibil: http://kpfu.ru/docs/F1223867551/Obrazovanie_34.pdf.

(BiblioPolis: Revistă de biblioteconomie, științe ale informării și de cultură. 2014, nr. 2, p. 42-45)

VOINȚA DE A AJUNGE ÎN PUNCTUL CEL MAI ÎNALT ȘI ... SĂ TE SIMȚI ȘI MAI EFICIENT...

**OMAGIU DISTINSEI PROFESOR NELLY ȚURCAN
(Departamentul Comunicare și Știința Informării din cadrul
Universității de Stat din Moldova)**

**„... PARTE A PLEIADEI DE SAVANȚI NOTORII DIN
REPUBLICA MOLDOVA...”**

**Constantin MARIN,
profesor universitar, doctor habilitat**

Profesorul universitar Nelly Turcan, doctor habilitat în sociologie, este, cu siguranță, parte a pleiadei de savanți notorii din Republica Moldova. Domnia sa a valorificat și continuă să valorifice cu dăruire direcțiile de vârf în cercetarea biblioteconomică și ale științei informației, ea fiind primul cercetător în Republica Moldova care a pus în valoare metodele sociologice de cercetare a domeniilor menționate (monografia „Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație”, 2012). Investigațiile ei în materie de comunicare și cultură științifică, Acces Deschis la informație, jurnalism științific etc. sunt, în bună parte, de pionierat și de referință în spațiul academic național și regional. Dovadă servește prețuirea înaltă acordată în cadrul multor conferințe internaționale de la Chișinău, Brașov, Sibiu etc.

Parcursul de investigator al conducătorului de doctorat Nelly Țurcan este îmbrățișat de discipolii Domniei sale, care împreună formează, negreșit, „școala științifică Nelly Țurcan”. Un adevărat suport al acesteia va fi studiul ei fundamental „Explorarea metodelor de cercetare în domeniul biblioteconomiei și științelor informării”, ce în curând va fi pus la dispoziția licențiaților, masteranzilor și doctoranzilor.

Devotată de decenii domeniului său de preocupări profesionale, Nelly Țurcan a reușit să proiecteze multe dintre cercetările sale de anvergură în activitatea formativă universitară, practicile biblioteconomice curente și de comunicare științifică din Republica Moldova. În

calitate de profesor titular la Universitatea de Stat din Moldova, dna Nelly Țurcan este lider recunoscut al instruirii universitare în domeniul biblioteconomiei și științei informării. Ea este autoare de proiecte și promotoare a școlilor de vară și a cursurilor de formare continuă de la Universitatea de Stat din Moldova, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” etc. În calitate de cercetător științific superior la Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, profesorul Nelly Țurcan este preocupată de politicile Accesului Deschis la informație, de vizibilitatea internă și internațională a conținutului științific digital, diferitele instrumente de măsurare a performanței științifice etc.

Doamna Nelly Țurcan de-a lungul anilor a demonstrat calități deosebite manageriale, fiind expert la Ministerul Educației, Culturii și Educației și Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, prodecan al Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, șef de departament Biblioteconomie și Asistență Informațională de la USM, șef al secției Centru Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”.

Doamna Nelly Țurcan este recunoscută și prețuită drept un Om al științei și educației universitare, de înaltă ținută profesională și morală.

„... O ANIVERSARE MARCANTĂ...”

Natalia GOIAN,
doctor, conferențiar universitar

Distinsa doamna Nelly Țurcan a sărbătorit o aniversare marcantă, care nu poate fi trecută cu vederea.

Cu o experiență de activitate de 35 de ani, doamna Nelly Țurcan are un loc aparte atât în biblioteconomia Moldovei, cât și în învățământul superior. De la absolvirea Facultății de biblioteconomie din cadrul Universității de Stat din Moldova, a căutat mereu calea cea mai bună (nu mai ușoară) de a atinge cel mai înalt nivel în tot ce își propunea.

A urmat doctorantura în cadrul Institutului de Cultură din Mosco-

va, susținând cu succes teza de doctor în științe istorice. A revenit în țară și s-a încadrat în calitate de profesor la Catedra de Bibliografie a Facultății de Biblioteconomie.

Acumulând o experiență bogată în munca pedagogică, având o atitudine responsabilă, creatoare și demonstrând competență, pasiune față de activitatea în cadrul facultății, doamna Nelly Țurcan a deținut mai multe posturi de conducere: șef catedră, prodecan al Facultății de Jurnalism și Științe ale comunicării etc.

Capacitatea mare de muncă și organizare, cunoștințe profunde acumulate, voință puternică – toate aceste calități sunt câteva ce reprezintă caracteristica doamnei Nelly Țurcan și care au motivat-o pentru studiile la postdoctorat. Susținând cu brio teza de doctor habilitat, a obținut și titlul științific de profesor universitar.

Printre discipolii doamnei Nelly Țurcan se numără o pleiadă de masteranzi, doctoranzi, licențiați. A fost conducător științific la două teze de doctor, care au fost susținute cu succes și urmează multe altele în continuare.

O persoană cu o gândire progresivă, cu multă inițiativă este cunoscută în lumea științei ca o cercetătoare înflăcărată. Se bucură de notorietate atât în țară, cât și peste hotarele ei. A scris și a publicat mai mult de 200 lucrări științifice, monografii. Trebuie de menționat și activitatea metodică pentru studenți. Este autoare a mai multor manuale, lucrări metodice, regulamente etc.

Doamna Nelly Țurcan – o femeie cu simțul umorului, cu suflet mare, săritoare la nevoie, dedicată profesiei, inspirând mândrie și dragoste față de profesie, față de carte multor persoane.

O sută zece ani și o zi, doamnă Nelly Țurcan!

„... DESCHIZĂTOARE DE DRUMURI...”

Natalia ZAVTUR,

Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Chișinău

Aveam s-o cunosc pe Nelly Țurcan ca studentă, însă tangențial, în cadrul unui forum profesoral; își justifica o decizie pentru viitoarea carieră profesională. Nu trecui cu vederea caracterul argumentativ al explicațiilor pe care le-a oferit.

Îndeaproape drumurile noastre s-au intersectat la Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională, care a fuzionat în baza a două catedre anterioare. Ceea ce a urmat, a fost o competiție cu împrejurările nefaste ale timpului pentru a menține și a dezvolta cadrul formativ al specialității. Ca șef al Catedrei, Domnia Sa și-a asumat întreaga responsabilitate. A făcut față nenumăratelor provocări: renovarea planurilor de învățământ, atragerea cadrelor didactice tinere, integrarea catedrei în structura Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, alinierea la domeniul practic, recrutarea studenților, masteranzilor, doctoranzilor etc.

A condus colectivul cumpătat, între cerințe și stimulare, între exigențe și apreciere. A încurajat editarea prelegerilor profesorilor, participarea la conferințele științifice în cadrul universității și în exterior. A acordat încredere, a permis manifestarea fiecăruia prin atribuirea de diverse sarcini ale muncii didactice și științifice. Nu a trecut responsabilitățile pe seama altora. Nu a pășit niciodată pragul vieții private a subalternilor, dar a fost întotdeauna receptivă la problemele cu care s-au adresat. În comunicare a manifestat corectitudine și respect.

A fost deschizătoare de drumuri. Când mi-a propus să predau disciplinele „Managementul în bibliotecă” și „Deontologia profesională”, ezitai în fața necunoscutului. Dumneaei cunoștea, pentru că studia insistent limba engleză, se documenta cu planurile de studii din străinătate. Își împărtășea opiniile în cunoștință de cauză și astfel, noi, profesorii, porneam pe drumul labirintic al valorificării concepțiilor și teoriilor noi.

În funcție de prodecan a promovat buna organizare și ordinea

desfășurării procesului didactic la facultate, a susținut învățământul superior bazat pe cooperare conform Procesului de la Bologna.

Cred, studenții, au distins atitudinea profund interesată a Domniei Sale pentru asimilarea cunoștințelor. Personal, am sesizat dezvoltarea în relație cu studenții a unui dialog constructiv, veritabil, fie că era vorba de predare sau evaluare.

I-am admirat munca de cercetare științifică. Realizările sunt bine cunoscute. La susținerea tezei de doctor habilitat am remarcat excelența-i savantă: conținut valoros al discursului, eleganța prezentării, răspunsuri argumentate la toate întrebările oponentilor și aprecieri binemeritate.

Vorbesc la trecut, fiindcă „acolo” am cunoscut-o pe Doamna Nelly Țurcan în toată amploarea activității sale. Dar, norocul sorții, azi Domnia Sa este șeful meu ierarhic imediat într-o secție a Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu”. Constat același stil profesional și managerial – competent, practic, participativ.

Cu multă considerație, urări de bine și bucurie pentru onoarea-i oferită de comunitatea profesională.

„... FRUMOASE COLABORĂRI ȘI REALIZĂRI...”

Silvia GROSSU,

doctor, conferențiar universitar

Fiecare dintre noi suntem suma experiențelor pe care le-am trăit, a cărților citite, a oamenilor pe care i-am întâlnit în calea vieții și care ne-au influențat formarea. În calea vieții mele, încă de pe băncile școlii a apărut Nelly Țurcan.

Noi am învățat la vestita nr. 1 din Soroca. Drept că pe atunci nu ne cunoșteam personal, dar cu siguranță amintirile comune, legate de acei ani minunați, de acel colectiv de profesori deosebiți, de acel maestros edificiu al fostului liceu regional din Soroca, au pregătit platforma trainică a unei lungi conlucrări la Universitatea de Stat. Facultatea a devenit spațiu comun pentru noi în anul 1994. Este și va rămâne, sper,

tărâmul trăirilor comune, al celor mai frumoase colaborări și realizări.

Pedagog prin vocație, cercetător meticulos, manager excelent – Doamna Nelly Turcan! Îmi aduc aminte ce efort colosal și cât nesomn a depus în promovarea și implementarea Procesului de la Bologna în domeniul științelor comunicării. Astfel de oameni se află în marea mea prețuire.

De fapt, Doamna Nelly Țurcan în orice funcție – fie șefă de catedră, fie prodecana Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării – rămânea aceeași personalitate. Competența, rigoarea morală, corectitudinea, onestitatea sunt marile ei calități perene. Da, și încrederea pe care ți-o inspiră ca un profesionist și ca om. Încrederea o pierzi doar o dată, spunea marele istoric Nicolae Iorga. Și în această viață sunt tot mai puțini oameni, pentru care încrederea este principala virtute umană. Doamna Țurcan este una dintre aceste rarissime persoane.

Pe ea te poți bizui. Pentru mine este un dar de neprețuit! În scurta mea experiență managerială de la facultate m-a susținut și m-a îndrumat. În cazurile critice era singura mea certitudine. Atârnă greu în relațiile noastre umane.

Dar succesele, felul demn de a judeca lucrurile, inteligența, intransigența și verticalitatea ei au trezit și invidia, camuflată prudent, a mai multor colegi. Și pentru că este și frumoasă, înaltă, semeță, cu ținute vestimentare de eleganță, cunoaște limbi străine... Și invidia face parte din natura umană. Invidia, ca și răutatea, au efecte revulsive și nu s-ar cădea să fie tratate cu toleranță binevoitoare în nici un colectiv. Dar consider admirabil felul, în care a reacționat – cu demnitatea omului onest și curat, grobianismul nefiind argument pentru doamna Țurcan. De aceea o admir!

Oricât de multe cuvinte aș spune, ar fi puține, și oricât de colorat ar fi textul acesta, e totuși palid. Pentru că nu poți reda în câteva rânduri complexitatea unui caracter cu valori intangibile, cu un comportament discret, cu multitudinea de lecții, de experiențe, proiecte, emoții, pe care le-a trăit/ împărtășit cu cei din jur.

La mulți ani, cu vrednicie, spor și admirație, Doamna Nelly Țurcan! Vă asigur de stabilitatea simțămintelor mele de respect! Mereu admira-

tivă pentru Dumneavoastră...

P.S. Dumnezeu să Vă ferească de cercuri vicioase, triumphiuri amoroase, minți obtuze și capete patrate! SGD.

**„ ...SUNT MÂNDRU ȘI MĂ SIMT ONORAT SĂ AM
ALĂTURI O ASEMENEA COLEGĂ...”**

**Valentin DOROGAN,
doctor, conferențiar universitar**

Așa s-a întâmplat că, după ce am încheiat studiile la doctorantură, spre finele anului 1987, am început să activez, în calitate de cadru didactic, la Facultatea de Jurnalism (actualmente – *Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării*, USM). Chiar de la bun început, am avut parte de colege și colegi inteligenți, competenți, integri, foarte cumsecade și săritori la nevoie. Una dintre colegele mele, cu care lucrez până în prezent, peste treizeci și ceva de ani, cot la cot, a fost și este Nelly Țurcan. Și totuși, se vor întreba, posibil, unii: „*Cine este doamna Nelly Țurcan?*”. Afară de faptul că este doctor în științe istorice, doctor habilitat în sociologie, profesor universitar, cercetător științific de cel mai înalt rang, autoare a unui număr mai mult decât impunător de lucrări științifice, didactice și metodice în domeniile biblioteconomi-ei, sociologiei, comunicării științifice (dar nu numai); afară de faptul că pe parcursul activității sale a ocupat funcțiile de șef de catedră, de prodecan, participând, totodată, în peste 20 de proiecte naționale și internaționale; afară de faptul că a instruit și a educat, în acest răstimp, sute de specialiști în domeniul biblioteconomi-ei, afară de toate aceste realizări și succese profesionale, doamna Nelly Țurcan este *OM*, este un *nume-emblemă* care a contribuit în cel mai înalt grad la constituirea și promovarea imaginii pozitive a Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării! Personal, sunt mândru și mă simt onorat să am alături o asemenea colegă, precum Nelly Țurcan!

Îi urez din suflet noi realizări, noi împliniri, noi orizonturi spirituale! Și multă, multă sănătate!

„... PRIMUL SENTIMENT – RESPECT...”

Aneta GONȚA,

doctor, lector universitar

Am cunoscut-o pe Nelly Țurcan pe când Domnia sa era prodecan al Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din Moldova. Primul sentiment pe care mi l-a impus în acel moment, fără să o cunosc în detalii, a fost cel de RESPECT.

Ținută impecabilă, coafură ca în filmele americane din timpurile bune, eleganță și un discurs distant, dar corect și profesionist. În nicio clipă nu m-am gândit atunci, în deja îndepărtatul an 2005, că doamna Țurcan îmi va deveni unul dintre oamenii cei mai apropiați sufletului, valorilor și caracterului meu. Am descoperit în ea, încet-încet, un OM de cea mai înaltă calitate, cu o coloană vertebrală dreaptă, de o inteligență și o înțelepciune rare, cu un simț al umorului de admirat. O FEMEIE pe care au pentru ce (și în timp am văzut că așa este) o invidia deopotrivă alte femei, dar și mulți bărbați.

O luptătoare este Nelly Țurcan, pentru frumosul din viață și pentru viața în sine.

Știu că nu este adepta vorbelor siropoase și a publicității lucrurilor pe care le iubește cu adevărat, pe care le apreciază și le împarte cu oamenii pe care îi respectă. Dar vreau să-i spun mulțumesc, fără a intra în detalii frumoase, pe care doamna Țurcan le știe.

Așadar, vă mulțumesc, stimată Doamnă, pentru că m-ați acceptat în anturajul Dvs.! Pentru discuții multe, pe teme diverse, interesante, inteligente și înțelepte! Pentru momente unice împărțite pe vârf de munte sau pe mal de ocean! Pentru demnitatea cu care faceți, spuneți și trăiți fiecare moment! Pentru lecții de viață pe care tare sper să le fi înțeles și învățat! Pentru susținere și încurajare! Pentru atâtea și atâtea amintiri de vis! Pentru stimă și apreciere necondiționate și dezinteresate! Pentru inima Dvs. mare! Pentru prietenia cu care mă onorați de atâția ani frumoși, și pentru că știu că mă pot baza pe ea oricând, pentru orice!

Vă doresc și îmi doresc să trăiți mulți ani frumoși, demni și

minunați ca cei de până acum! Să aveți sănătate, putere de muncă, succese, inspirație și spor în toate începuturile! Oameni buni, dragi și adevărați să aveți mereu în preajmă!

Ați făcut atât de mult pentru domeniul biblioteconomiei din Republica Moldova și continuați să o faceți cu o dăruire și un profesionalism atât de mari, încât nu cred că cineva poate îndrăzni să-și pună CV-ul alături de al Dvs. sau să pretindă că a făcut mai mult, mai bun, mai util și mai durabil. De aceea, să mai fiți, dragă Doamnă, cât mai mult și cu cât mai multe idei și contribuții unice, a căror autenticitate o poate confirma numai semnătura Dvs.!

Da, lumea e plină de răutate, invidie, prostie, mediocritate și bădăranie. Dar ea, lumea, se ține, de fapt, pe oamenii buni, inteligenți, creativi, înțelepți și binevoitori. Știu că ați cunoscut exemple din ambele tabere și de multe ori gustul dulce al bunătății și omeniei a fost amestecat, iar uneori dominat de cel amar al trădării, prostiei și ignoranței celor inferiori Dvs. Vă urez ca de acum încolo să întâlniți doar oameni din a doua categorie și să-i puneți alături de cei pe care deja viața vi i-a scos în cale. Împreună, să facă un buchet imens de bunătate, deșteptăciune, demnitate, curaj, frumusețe sufletească, dăruire și prietenie adevărate, pe care să puteți conta în toate împrejurările, și de care să vă bucurați în fiecare zi! Și nu vă faceți inimă rea pentru ceilalți, că nu merită... Cei care vă merită atenția sunt deja în sufletul Dvs. Păstrați-i acolo cu aceeași omenie și cumsecădenie cu care ați făcut-o până acum, și viața vă va răsplăti cu aceeași bunăvoință ca și până acum.

La mulți ani, dragă doamnă Nelly Țurcan! Cu mult respect, admirație și prietenie...

O VIAȚĂ PLINĂ DE DEDICAȚIE ȘI VOCAȚIE PROFESIONALĂ

NELLY ȚURCAN – MODEL DE PROFESIONALISM:
SINTEZE DE OMAGIU

Olesea MOISEEV,
magistru în jurnalistică,
Serviciul Imagine și Relații Publice,
Universitatea de Stat din Moldova

Sentimentul profund de considerație și admirație care mă copleșește de fiecare dată când am bucuria de a savura gustul cunoașterii, de a surprinde frumos cu o noutate, se datorează Oamenilor Mari Dedicăți care prin exemplul propriu și prin muncă asiduă contribuie la dezvoltarea și prosperarea țării. Ce poate fi mai frumos, mai important sau mai valoros? Or, Nelly Țurcan reprezintă modelul viabil al înțelepciunii, care de-a lungul bogatei sale cariere a valorificat continuu principiile educației universitare biblioteconomice prin prisma transformărilor societale.

Protagonista domeniului educației biblioteconomice universitare, Nelly Țurcan este o personalitate demnă de toată admirația, exaltată de interesul pentru cunoaștere și dorința de a transmite dragostea pentru cercetare, carte și bibliotecă. Implicarea activă, exigența și delicatetea se reflectă prin comportamentul academic impecabil, susținut de un statut meritos – doctor habilitat, profesor universitar, cercetător. În calitate de conducător și referent oficial în comisiile de evaluare și de susținere publică a tezelor, Nelly Țurcan asigură eficiența cercetării de calitate prin respectarea rigorilor, dar și actualizarea permanentă a resurselor informaționale viabile.

De-a lungul carierei profesionale, Nelly Țurcan a instruit generații de studenți care continuă să-și desfășoare activitatea în domeniul informațional, biblioteconomic, bibliografic, al științei și cercetării. Mă regăsesc printre ei..., discipol și coleg. Destinul a fost extrem de

generos și mi-a oferit cea mai bună călăuză – Doamna Nelly Țurcan. Mulțumesc cu pietate Marelui Profesor pentru formarea mea profesională, pentru susținerea inițiativelor mele de dezvoltare profesională, pentru implicarea în multiple programe naționale și internaționale, pentru șansa de încredere că pot realiza lucruri frumoase, utile domeniului profesional și societal, per ansamblu. Menționez și coordonarea activității mele de specialitate prin coordonarea stagiilor la diverse mobilități: Programul UE ERASMUS – cercetător, la programul doctorat (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, coordonator al proiectului de cercetare: Nelly Țurcan; Programul UE IANUS – mobilitate – staff academic (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; stagiul de profesionalizare, în cadrul Școlii de vară, la Institutul de Francofonie pentru Administrare și Gestiune (Institut de la Francophonie pour l' Administration et la Gestion (IFAG), Bulgaria) – „Epistemologia și metodologia cercetării în științele economice și sociale” ș.a, proiecte de o înaltă însemnătate academică. Activitatea colectivă continuă prin organizarea comună a lecțiilor de curs, dar și a seminarelor la disciplinele „Introducere în teoria, organizarea și tehnologia bibliografiei” și „Istoria comunicării”, unde am reușit să instruiam generații frumoase de studenți care își exercită funcțiile de post în instituțiile infodocumentare din țară, inclusiv biblioteci. Un dascăl excelent, admirabil, un profesor modern care implementează orice noutate în procesul educativ-formativ, fiind primul profesor de la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării care a început instruirea studenților, aplicând Platforma Moodle (2013). Noi, colegii, permanent am fost favorizați de acest fenomen modern al pedagogiei superioare – Nelly Țurcan care prompt și binevoitor oferă consultații și asistență profesională.

De asemenea, în cadrul Departamentului de Formare Continuă al USM, anterior Centrul de Formare Continuă USM, am realizat în colaborare cursuri de recalificare pentru bibliotecarii din bibliotecile Republicii Moldova (Chișinău, Bălți, Cahul, Ungheni, Cimișlia, Glogdeni, Soroca, Călărași), care s-au încheiat cu rezultate frumoase. Or, dimensiunea formativă la nivel național prin constituirea și prezidarea procesului de formare continuă, la care am participat permanent, cu

excepția perioadei în care am dat naștere celor mai scumpe ființe – copiii mei, a avut impact util și calitativ de recalificare. Interesul sporit continuă și în prezent, demonstrat prin numărul mare de solicitări din partea bibliotecarilor care conștientizează importanța recalificărilor la nivel superior, fiind autorizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova.

Așadar, numele doamnei Nelly Țurcan a devenit unul de referință, cunoscut și recunoscut la nivel național și internațional. Numeroasele lucrări substanțiale științifice, metodico-didactice, studii etc. semnate de Nelly Țurcan au contribuit la dezvoltarea domeniului modern al bibliografiei și științei informării. Concomitent, aria de interes științific se extinde: comunicarea științifică, accesul deschis la informația științifică, scientometria, bibliometria, resurse informaționale, date de cercetare deschise, care demonstrează complexitatea multiaspectuală a activității științifice desfășurate de Nelly Țurcan. Or, rezultatele muncii tenace, dovadă a măiestriei sale, servesc bază pentru ulterioarele cercetări, ca mai apoi, acestea să poată să rodească. Identitatea vocațională a cercetătorului se exprimă prin posedarea excelentă a stilului organizat și sintetizat de a exprima cele mai profunde gânduri academice, în direcții de cercetare, în programe inovative, în proiecte profesionale și, nu în ultimul rând, în demersuri științifice categoriale.

Cu gratitudine îmi exprim mulțumirea Universității de Stat din Moldova, instituția academică unde am cunoscut-o pe Nelly Țurcan și care mi-a deschis larg ușa, primindu-mă ca acasă. În semn de recunoștință, m-am angajat deplin să contribui la prosperarea Alma Mater prin devotament, dragoste și acțiune. Cu deosebită bucurie remarc anul 2020, an aniversar, în care am celebrat 60 de ani de la fondarea învățământului biblioteconomic universitar. Cu acest prilej vreau să felicit oamenii dedicați domeniului, care au contribuit la formarea și continuă dezvoltarea formativă de specialitate. Domeniul formării educației biblioteconomice este prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moldovenești care tinde spre edificarea societății bazate pe cunoaștere.

NELLY ȚURCAN – MODEL DE DEZVOLTARE ÎN PROFESIE

Vera OSOIANU,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

De mai multă vreme încerc să provoc colegii din „vârful piramidei” biblioteconomiei și științelor informării din Republica Moldova să scrie un articol despre modele de dezvoltare în profesie pentru revista „Magazin bibliologic”. Încercările nu s-au soldat cu succes, până acum, și noi rămânem cu restanțe la acest capitol, ca, de altfel, și la o altă temă de mare interes general „modele de lectură”. Evident, că este deosebit de complicată tratarea acestor teme, care implică responsabilități enorme pe diverse dimensiuni.

Convingerea mea este că fiecare persoană, conștient sau mai puțin, are un model sau mai multe de dezvoltare și pentru mine personal unul din aceste modele este Nelly Țurcan. Doamna Țurcan a parcurs toate curbele spiralei biblioteconomice și, deși s-ar părea că aceasta atinge punctul culminant cu teza de doctor habilitat, există loc de ascensiune și după această realizare.

Statutul de unic profesionist al domeniului biblioteconomie din republică cu această realizare la activ obligă la multe. Pornind de aici, urcușul/ascensiunea de mai departe nu se mai măsoară în teze, mențiuni, aprecieri sau altele. Se măsoară în calitățile omului – „ultimă resursă” (cum, de exemplu, o bibliotecă națională este considerată biblioteca „ultimei resurse” pentru Sistemul Național de Biblioteci) la care cu siguranță vei găsi răspuns la toate întrebările, vizând biblioteca și toate domeniile adiacente acesteia.

În peisajul biblioteconomic național, Nelly Țurcan este de o permanență exemplară. Din decembrie 1981, când își începe activitatea în calitate de bibliotecar la facultatea de Economie, Biblioteca Științifică a Universității de Stat din Moldova, Nelly străbate cu eleganță toate etapele devenirii până a ajunge la cea de profesor universitar, deținută în prezent: lector, lector superior, șef de catedră, prodecan, cercetător științific superior, conferențiar universitar, cercetător științific principal.

Începând cu Anul Bibliologic 1991 (poate și ceva mai devreme, dar eu de aici am început s-o cunosc mai bine și să-i urmăresc ascensiunea) Nelly a contribuit/ contribuie la înobilarea oricărei agende, a oricărui eveniment, numele ei dând valoare și asigurând prestața și succesul evenimentului. CV-ul ei menționează peste 150 de participări la conferințe, simpozioane, mese rotunde științifice naționale și internaționale, peste 20 de participări în proiecte naționale și internaționale, peste 160 de publicații științifice și metodicodidactice.

Indiferent dacă era/ este vorba de o lege a bibliotecilor, o strategie de dezvoltare a culturii sau a bibliotecilor, un congres al bibliotecarilor, o conferință a ABRM, o concepție a unei structuri de formare profesională continuă (cum a fost Școala de Biblioteconomie din Moldova, Centrul de Formare Continuă, USM etc), un regulament și altele asemenea, Nelly Turcanu era și este în componența grupului de lucru și fără ea grupul nu era și nici nu este nici complet, și nici relevant.

Nelly face parte din echipa de formatori, care au contribuit la edificarea biblioteconomiei naționale: de la elaborarea modelului strategic, la primele documente de reglementare, literatura de specialitate în limba română și tot șirul logic al acestei deveniri.

Ca membru al Consiliului Biblioteconomic Național, membru al Comisiei Republicane de Atestare, formator național, membru al biroului sau al diferitor comisii ale Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, membru al mai multor colegii redacționale, a diverse reviste de specialitate din republică și de peste hotare: *Magazin Bibliologic*, *Biblioteca*, *BiblioPolis*, *BiblioScientia*, *Jurnal of Social Sciences*, *Analele Științifice ale USM*. *Seria Științe socioumanistice*, *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, redactor – editor al site-ului „Almamater”, Nelly Țurcan ține pulsul mișcărilor de idei și tendințelor domeniului și contribuie la modernizarea bibliotecii și a profesiei.

În calitate de președinte al Consiliului Științific al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Nelly Țurcanu își pune amprenta și asupra imaginii din ultimii ani ai instituției. Cunoscător al proceselor biblioteconomice la nivel internațional, Nelly contribuie permanent la ajustarea biblioteconomiei naționale proceselor biblioteconomice globale. Aceste preocupări pot fi observate mai lesne pe fonul mișcării știința deschisă, promovate insistent și cu real folos pentru comunitate.

Prin diverse proiecte și organizații finanțatoare, Nelly a realizat mai multe stagii științifico-didactice în România, Bulgaria, Polonia, Rusia, Cehia, SUA, Suedia, Spania, Italia. Aceste și alte deschideri și orizonturi i-au facilitat cunoașterea biblioteconomiei globale moderne și propulsarea acesteia ca axă pentru dezvoltarea biblioteconomiei naționale.

Un alt aspect al activității care trebuie menționat – este preocuparea pentru dezvoltarea terminologiei de specialitate de care se îngrijește prin tot ce scrie și publică, dar mai ales prin implicarea, în calitate de redactor științific, la elaborarea Dicționarului de Biblioteconomie și Științe ale Informării.

Activitatea didactică a doamnei Țurcan include mai multe trepte ale învățământului superior: lector, conferențiar, șef de catedră, prodecan la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării etc.

Ca autor de lucrări științifice, ca profesor universitar și formator tratează cele mai arzătoare teme ale momentului: știința deschisă, terminologie, activitatea de referință, metodologia cercetării bibliografice, comunicarea în gestionarea crizelor și conflictelor în instituțiile infodocumentare.

Domeniile de interes științific includ, deși nu se limitează la: comunicarea științifică, Accesul Deschis la informația științifică, scientometria, bibliometria, resurse informaționale, date de cercetare deschise.

Toată această activitate, proiecte, interese, preocupări fac din Nelly Țurcan un adevărat Model de Dezvoltare în profesie, model de statornicie, loialitate, flexibilitate, atitudine etc. Din această experiență avem ce învăța și pe această bază avem ce construi.

Scriam cu zece ani în urmă, pentru un frumos eveniment, că, după ani de activitate, experiențe, bagajul de cunoștințe al Nellei Țurcan, adunat prin muncă asiduă, plină de dăruire, trosnește din toate încheieturile. La ce proporții a ajuns acum, dată fiind munca permanentă, e greu de imaginat.

Consider că nici o lucrare despre istoria bibliotecilor din Republica Moldova din această perioadă de timp, nici un dicționar al personalităților din domeniu nu vor fi complete și nici veridice fără Nelly Țurcan – omul deplin al profesiei.

La Mulți ani într-o prosperare a profesiei, Distinsă Colegă și Model!

DASCĂL 2.0 SAU CÂTEVA GÂNDURI DESPRE PROFESORUL PROGRESIST NELLY ȚURCAN

Natalia CHERADI, doctor,
Biblioteca Științifică a Academiei
de Studii Economice din Moldova

Schimbările se întâmplă neintenționat și nu depind de dorința noastră de a le accepta. Acestea apar de undeva și îți marchează lumea pentru totdeauna. Și atunci când o schimbare este provocată de o persoană care apare în viața noastră, încercăm să înțelegem pentru ce a venit și cum ne va influența destinul.

Dar, cu timpul, înțelegem că această persoană are un rol însemnat în viața noastră. Și, ieșind din cadrul propriilor prejudecăți, facem un pas spre ea, ca să mergem mai departe împreună cu mai multă încredere. Cred că semnificația dascălului Nelly Țurcan pentru viața mea personală și profesională este foarte mare, ca și recunoștința față de acest OM.

Uneori oamenii vin și pleacă după ce ne-au învățat, iar alteori rămân pentru totdeauna. Și atunci apariția lor în viața noastră devine un punct de cotitură, care te schimbă pe tine și lumea din jurul tău. Nelly Țurcan a intrat în viața mea atunci când aveam 18 ani și a rămas până în prezent alături de mine din motive cunoscute numai de ea, fiind pentru mine profesorul principal și un prieten de suflet. Ea a devenit o parte din mine, o reflecție a sufletului meu. Surprinzător, dar astăzi după atâția ani, văd cum mă reflect în toate culorile personalității ei, observând ce este în mine cultivat de Nelly Țurcan.

Profesor Nelly Țurcan... Primele gânduri, desigur, sunt asociate cu universitatea, lecțiile, învățarea a ceva nou pentru noi. Și, desigur, apar astfel de amintiri care sunt stocate în memoria fiecărei persoane – prima lecție din viață, prima cunoștință cu profesorul și cu disciplina. Universitatea este, după părerea mea, un fel de loc magic și uimitor. Dar, probabil, nu toată lumea înțelege pe deplin cine creează această magie. Ea este creată de profesorii noștri care de-a lungul anilor își

amintesc de fiecare dintre elevii lor, care ne-au deschis porțile către profesie și ne-au construit viitorul.

De mai multe ori i-am povestit lui Nelly despre prima apariția a ei în fața studenților. Aveam o prelegere susținută de profesorul Ion Madan în fața cursului de 100 de persoane. A intrat ea în sala de studii, venită de la aspirantura de la Moscova și din start am perceput-o ca pe o ființă deosebită, foarte frumoasă, cu ochii verzi și un păr lung roșcat. Având și o haină portocalie, mi s-a părut că a venit de pe o altă planetă. Această apariție m-a marcat... Până în prezent o asociez pe Nelly Țurcan cu această culoare, cu o semnificație cumva ambiguă, deoarece culoarea portocalie este o culoare vibranta, fierbinte, antrenantă, dar poate fi și stridentă. Portocaliul polarizează opiniile și gusturile. Această culoare exprima energia, optimismul, revitalizarea, curajul și încrederea în forțele proprii și implicarea în acțiune. Mai multă lume o asociază pe Nelly Țurcan cu această culoare roșcată-portocalie, mai ales după ce a devenit promotorul principal al Accesului Deschis la informație.

Talentul unui profesor constă în capacitatea de a transmite cunoștințele altcuiva și în aptitudinea de a simplifica lucrurile dificile. În viața mea au fost mulți profesori buni... Îmi place următoarea afirmație a lui Tolstoi: „Dacă un profesor are doar dragoste pentru muncă, el va fi un profesor bun. Dacă un profesor are doar dragoste pentru un elev, ca un tată sau o mamă, el va fi mai bun decât profesorul care a citit toate cărțile dar care nu are dragoste nici pentru muncă, nici pentru elevi. Dacă un profesor îmbină dragostea pentru muncă și pentru elevi, el este un profesor perfect”.

Există multe profesii în lumea modernă, dar profesorul universitar este cel care creează un specialist într-un anumit domeniu. Fiecare epocă are propriul portret al unui profesor ideal. Dar dintotdeauna au fost apreciate, în primul rând, cunoașterea materiei predate, erudiția generală și relațiile bune cu studenții. În viziunea modernă, un profesor ideal, pe lângă cunoștințele profunde, ar trebui să aibă calități precum bunătatea, atenția, simțul umorului, tactul. El trebuie să poată captiva întreaga audiență, să aibă o abordare personalizată, și, de

asemenea, să arate bine. Profesorul trebuie să îmbine calitățile unui psiholog, om de știință, vorbitor, actor, organizator. Meseria de profesor a fost numită cea mai nobilă, și aceasta este un adevăr, pentru că indiferent de materia predată, profesorul direcționează sentimentele și mintea studentului către o calitate superioară a studiilor.

În opinia mea, câteva dintre calitățile personale inerente profesorului Nelly Țurcan sunt capacitatea de a interesa audiența, creativitate, un grad ridicat de responsabilitate personală, de autocontrol și de echilibru, toleranță, tact, interes și respect față de alte persoane, autocunoaștere, autodezvoltare, intenție, atitudine, exigență față de sine și de ceilalți. Aceste calități ridică autoritatea profesorului, iar rezultatele concrete ale activității sale sunt vizibile.

Oameni ideali nu există, mai ales într-un domeniu atât de dificil precum predarea. Există doar cele mai bune metode și mijloace de predare, pe care le posedă cu desăvârșire profesorul Nelly Țurcan. Putem spune că munca pedagogică este plină de dificultăți, necesită mult efort și emoție, depășind aceste dificultăți, profesorul primește în schimb încrederea, respectul și dragostea discipolilor. Cred că profesorul ideal este cineva care are un dar de la Dumnezeu pentru a-i învăța pe alții. Nelly Țurcan este un profesionist, o personalitate interesantă, sollicitantă, strictă, corectă, o persoană foarte activă și energică. Este un profesor modern, folosește metode inovatoare, lucrează întotdeauna cu noi instrumente și tehnologii.

Desigur, sunt puțini profesori care ar fi stăpânit pe deplin toate competențele la un nivel suficient de înalt. Dar Nelly Țurcan – da! Ea mereu are nevoia de a-și dezvolta abilitățile și cunoștințele, și asta ne inspiră să fim creativi, influențează formarea de idei, atitudini, valori, viziunea asupra lumii profesionale. Iar principala competență a profesorului Nelly Țurcan este că ea ne învață cum să învățăm, ceea ce este de o mare importanță în educația continuă.

Profesorul Nelly Țurcan are carismă interioară, este întotdeauna binevoitoare, interesată de comunicarea cu studenții și discipolii. Aici se manifesta o altă calitate importantă a dascălului nostru. Aceasta este capacitate de a empatiza. Ea empatizează cu OMUL..., nu cu emoția.

A empatiza cu omul înseamnă a vedea dincolo de suprafața emoțională și a avea încrederea că acesta e capabil să se ridice, pentru că îi sunt oferite resursele necesare. În același timp, Nelly Țurcan este o fire sensibilă și foarte plăcută. Bunăvoința și o atitudine bună în comunicare o ajută întotdeauna să câștige respect și încredere în rândul profesioniștilor.

Este Nelly Țurcan profesorul ideal pentru mine? În primul rând, Nelly Țurcan este o persoană cu multe calități umane, umanismul este principalul lucru care o distinge pe ea, iar împărtășirea cunoștințelor este crezul ei care o plasează pe vârful piramidei în această lume a informației. În consecință, aducerea cunoștințelor altor oameni reprezintă criteriul primar pentru „mentorul cunoștințelor” ideal! Un profesor ideal există. Este Nelly Țurcan, cel puțin pentru mine, pentru că mi-a format viziunile și mi-a oferit foarte multe – de la formare profesională până la obținerea unui loc de muncă pe timpuri grele de integrare pe piața muncii, de la ghidarea în cadrul doctoratului până la soluționarea problemelor personale.

Din toate variantele semnificației cuvântului *dascăl* oferite de DEX am ales trei cu referire la Nelly Țurcan: maestru, om de știință, îndrumător într-un anumit domeniu. Toate aceste calități sunt dezvoltate la nivelul cel mai înalt și reflectă o poziționare de vârf a profesorului Nelly Țurcan în învățământul superior din Republica Moldova. Învăț multe de la ea. Găsesc în această persoană tot ce este mai bun și mai frumos, și atunci lecția mea este învățată perfect, atunci proiectele noastre comune sunt pline de idei, armonie și bucurie. Sunt recunoscătoare pentru fericirea de a avea alături un astfel de profesor și prieten, capabil să reflecte tot ce este mai bun în mine, să mă ghideze pe calea profesională și a bucuriei de a fi un discipol realizat.

Am avut o idee să scriem un articol comun din partea discipolilor Nelly Țurcan în spiritul lui Marcel Proust. De fapt, a fost o provocare spirituală de tipul binomului fantastic al lui Gianni Rodari. Exercițiul meu preferat de când am lucrat la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. „Chestionarul lui Proust” este un set de întrebări folosite în jocurile de societate. Numele sub care este cunoscut acest chestionar provine de la răspunsurile date de către Marcel Proust, păstrate în

jurnalul prietenei sale, Antoinette Faure. Ulterior, ele au fost preluate în zeci și zeci de variante, adaptate, refăcute, aduse la zi etc.

Am pus doar o întrebare a lui Proust, discutând cu Nelly Țurcan: „Care este cea mai importantă realizare?”. Răspunsul oferit a fost: „Discipolii mei, m-am realizat prin ei, prin succesele lor și carierele lor strălucite”.

Ideea s-a spulberat, dar a rămas Proust cu întrebările sale și răspunsurile masterandei Olesea Dobrea, care reprezintă acum activ categoria de discipoli cu care se mândrește profesorul Nelly Țurcan:

Care consideri că este cea mai mare realizare a profesorului Nelly Țurcan? Consider că cea mai mare realizare a profesorului Nelly Țurcan este educația și instruirea pe care a reușit să o transmită atâtor generații de discipoli. Este un exemplu de profesionalism, dedicație și angajare susținută în domeniul biblioteconomiei. Este Omul care își desfășoară activitatea profesională cu multă dăruire de sine, despre care se vorbește mult și se cunoaște la fel de mult.

Dacă ar fi să schimbi un lucru la Nelly Țurcan, care ar fi acela? Modestia.

Principala trăsătură a caracterului profesorului Nelly Țurcan? Dacă e să vorbesc despre principala trăsătură de caracter a profesorului Nelly Țurcan, cred că nu aș putea să mă limitez doar la una. Este profesorul cu înaltă verticalitate, demnitate și integritate, fermitate, energie, creativitate, corectitudine, mereu atentă la nevoile studenților cu un profund sentiment de omenie.

Ce apreciezi cel mai mult la Nelly Țurcan? Multiple competențe și înalt profesionalism. Prin felul său de a fi a reușit să-mi inspire pasiune și inspirație pentru tot ce înseamnă tărâm biblioteconomic.

Care sunt principalele lucruri învățate de la Nelly Țurcan pe care încerci să le transmiți altor persoane? Cei mai buni profesori sunt cei care te învață încotro să te uiți, dar nu îți spun și ce trebuie să vezi, astfel lăsându-ți libertatea de a descoperi și a recunoaște în stilul propriu. Am învățat să am mai multă încredere în mine, să fiu mai bună în ceea ce fac, am acumulat noi cunoștințe, abilități și competențe pe care cu siguranță le voi aplica și transmite mai departe.

Din răspunsurile Olesei Dobrea, observăm atitudinea specială, admirația și respectul a noii generații de specialiști față de dascălul

nostru comun.

Nelly Țurcan este autentică și integră, întotdeauna egală cu principiile pe care le susține, capabilă să înțeleagă nevoile studentului, colegului, partenerului. Ea dorește și îi reușește să se simtă liberă, apreciată pentru ceea ce are distinctiv, să fie valorizată. Ea are mereu spiritul tânăr. Îi doresc să vadă mereu esența intențiilor și să-și trăiască frumos viața.

A fi profesor e o continuă provocare, un exercițiu spiritual, e o căutare a unui echilibru într-o lume imperfectă. Trăim în secolul al XXI-lea, iar acum rolul profesorului s-a schimbat dramatic. Libertate, independență intelectuală, independență în gândire – aceasta este ceea ce îi cere timpul profesorului. De-a lungul anilor de studii, am întâlnit mulți profesori diferiți. Îmi amintesc de toată lumea cu o căldură imensă. Dar mărturisesc că am întâlnit profesorul meu ideal. Este Nelly Țurcan. Dascălul 2.0. Profesorul progresist.

Vera Osoianu a scris despre Nelly Țurcan că are un zbor frumos... Noi suntem cei care se regăsesc în cuvintele scrise pentru Nelly Țurcan, toți cei care o regăsesc pe Nelly Țurcan în imaginea Dascălului. Foarte rar se întâmplă să întâlnești astfel de oameni, față de care nu ai decât admirație. Și foarte rar întâlnești o persoană în care se să întrunească cele mai alese calități care ar trebui să caracterizeze „omul”, în adevăratul sens al acestui cuvânt.

În viață poate numai acest lucru contează: să faci bine, să fii mulțumit de sine, să înveți să ajuți pe cei care sunt în jurul tău cu orice lucru sau vorbă. Îi mulțumim profesorului Nelly Țurcan din inimă că am putut învăța de la ea mai mult decât „carte”.

Unii oameni ajung în viața ta nu întâmplător... Te atingi de aripa lor ca într-o bună zi să zbori și tu...

INDICATORI AI VIZIBILITĂȚII PRODUCȚIEI ȘTIINȚIFICE A CERCETĂTORULUI NELLY ȚURCAN

Ludmila CORGHENCI,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Cunoașterea, cercetarea, transparența și informarea asupra impactului, rezultatelor investigațiilor în toate domeniile, asigurarea accesibilității sunt câteva dintre condițiile esențiale ale dezvoltării societății. Cercetarea și dezvoltarea domeniului sunt interdependente – această afirmație este valabilă și pentru domeniul biblioteconomic, informațional, inclusiv activitatea bibliotecilor [3, p. 4].

Una dintre responsabilitățile principale ale unui cercetător ține de publicarea rezultatelor activității prin intermediul articolelor în reviste de specialitate, culegeri, monografii și manuale, documente de referințe și de conținut științifico-popular. Astfel, evaluarea și estimarea productivității, importanței activităților de cercetare a unui cercetător, a unei instituții presupune anumite măsurări pentru a obține răspunsuri la întrebările gen: Câte publicații a editat autorul/ instituția? Care este tipul preferat de documente? Care este cel mai rodnic an din punct de vedere al editării publicațiilor? Cât de accesibile sunt publicațiile? Care este intensitatea citărilor documentelor, semnate de către autor ori editate sub egida instituției?

Răspuns la întrebările de mai sus pot fi obținute prin analize bibliometrice, care presupun utilizarea metodelor matematice și statistice de studiere a documentelor [2, p. 40]. Cele mai frecvent utilizate măsurări bibliometrice sunt următoarele:

- numărul de lucrări publicate de un anumit cercetător sau grup de cercetare, ca un indicator al a productivității acestuia;
- frecvența cu care o lucrare publicată este citată de către alți cercetători, ca un indicator al interesului pentru conținutul lucrării;
- frecvența cu care o lucrare este descărcată de către utilizatori, ca un indicator al importanței acesteia;
- aria geografică, lingvistică a editării publicațiilor;
- altele [2].

În opinia specialiștilor, avantajele metodelor bibliometrice pentru evaluările științifice sunt destul de evidente: metodele sunt simple, deoarece se bazează pe numărarea simplă; datele bibliometrice pot fi ușor identificate și evaluate; aplicația acestor metode poate fi automatizată; sunt explicite și imparțiale; prezintă unele caracteristici esențiale privind tabloul general al cercetării; oferă posibilitatea de a compara cronologic și din alte puncte de vedere [3, 4].

Analiza vizibilității publicațiilor, semnate de către Nelly Țurcan, prin instrumente bibliometrice, este efectuată în baza compartimentului bibliografic al prezentei monografii biobibliografice, Instrumentului Bibliometric Național și Google Scholar.

Astfel, contabilizarea bibliografică ne permite să conchidem că cercetătorul și profesorul universitar Nelly Țurcan a semnat circa 300 de publicații de autor și în colaborare. Prima publicație, semnată de către Nelly Țurcan, apare în anul 1984. Debutul științifico-editorial a Nellei Țurcan se produce în perioada studiilor de doctorat la Institutul de Stat de Cultură din Moscova (Rusia) și este vorba despre publicarea comunicării în materialele conferinței dedicate rolului cărții în progresul social. În proces de editare (în anul 2021) este volumul „Explorarea metodelor de cercetare în Biblioteconomie și Știința Informării” (circa 588 pagini), apariția căruia va constitui o realizare de zile mari.

Din punctul de vedere al apartenenței tipologice, menționăm preferințele autorului pentru articole în periodice de specialitate, fiind urmate de articole în culegeri științifice, materiale ale conferințelor. Astfel, pentru perioada 1984-2020 aceste tipuri de publicații reprezintă corespunzător 33% și 29% din cuantumul total de publicații. Este o situație caracteristică cercetării în diverse domenii, inclusiv biblioteconomie și științe ale informării, dat fiind avantajele pe care le oferă aceste tipuri de publicații: operativitate, facilitatea integrării în baze de date, favorizarea unei continuități în publicare, asigurarea transparenței și acces pentru diverse categorii de utilizatori.

Analiza compartimentului bibliografic scoate în evidență încă o trăsătură distinctivă a cercetătorului, profesorului universitar Nelly Țurcan: deschiderea, acceptarea publicării în comun cu colegii, docto-

ranzii, masteranzii a rezultatelor investigațiilor. Această concluzie este confirmată prin reflectarea semnificativă a articolelor, publicate în comun cu alți autori în culegeri și reviste – circa 17% din numărul total al lucrărilor descrise.

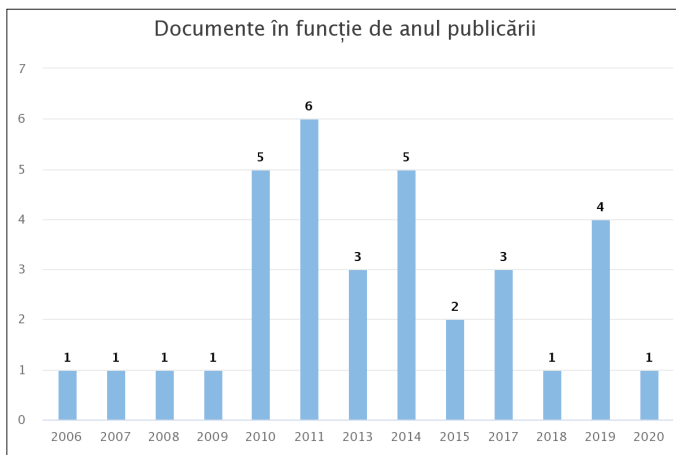
În funcție de tipul publicațiilor mai menționăm următoarele: publicațiile semnate cu statut de conducător științific, coordonator, redactor responsabil reprezintă 23% din numărul total de lucrări bibliografiate; lucrările didactice – 4%; monografiile/volumele – 3%; publicațiile de referințe – circa 3%.

Compartimentul bibliografic al prezentei monografii aniversare ne permite să conchidem asupra publicării rezultatelor cercetărilor Nellei Țurcan în limbile română, rusă și engleză. Acestea au fost editate în Republica Moldova, România, Federația Rusă, Republica Belarus, Republica Austria, Republica Italiană, Republica Lituania etc.

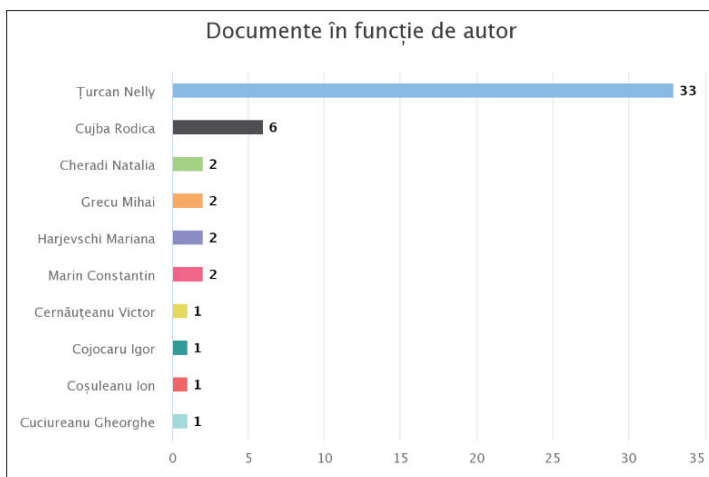
Nelly Țurcan este deținătoarea identificatorului unic pentru cercetători ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8475-0770>. Acesta confirmă identitatea autorului, transparența, deschiderea cercetătorului pentru depășirea limitelor geografice, naționale, instituționale, dar și insistența privind respectarea dreptului de autor, a proprietății intelectuale.

O sursă fiabilă pentru realizarea analizei bibliometrice este Instrumentul Bibliometric Național (IBN) – cea mai mare bibliotecă electronică cu Acces Deschis la articole publicate în revistele științifice, în culegerile manifestărilor științifice, în revistele de popularizare a științei și în revistele socio-culturale din Republica Moldova, în perioada 1993 – prezent (a se vedea <https://ibn.idsi.md/ro/despre-IBN>). IBN este înregistrat în mai multe platforme și directorii internaționale: directoriul OpenDOAR (Directory of Open Access Repositories), directoriul ROAR (Registry of Open Access Repositories).

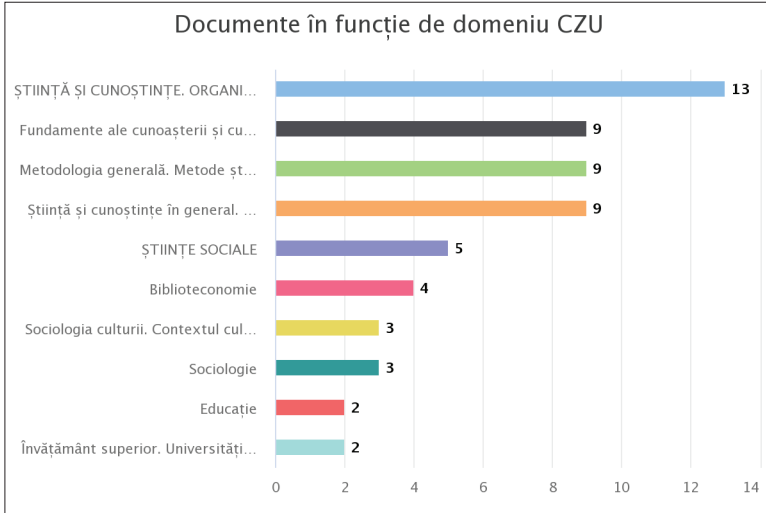
Astfel, IBN reflectă 34 de lucrări, semnate de către Nelly Țurcan în perioada 2006-2020 (situația la 15 ianuarie 2021). Cel mai rodnic an din punctul de vedere al indexării publicațiilor în IBN este anul 2011 (6 titluri), fiind urmat de anii 2010, 2014 (câte 5 titluri). Este vorba despre perioada implicării Nellei Țurcan în elaborarea și susținerea tezei de doctor habilitat:

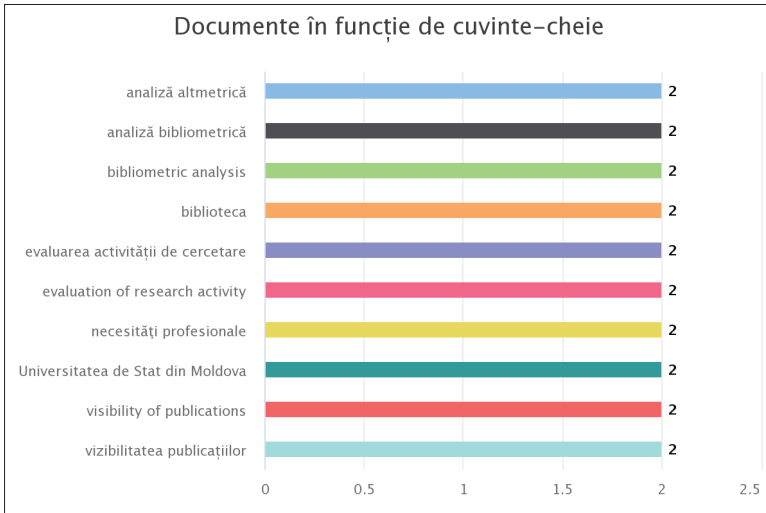
IBN reflectă deschiderea protagonistei pentru publicarea lucrărilor în colaborare cu alți autori: 18 dintre cele indexate în total în baza de date:

Lucrările indexate în IBN sunt variate din punct de vedere al conținutului, fiind-le atribuite diverse indexuri ale Clasificării Zecimale Universale:

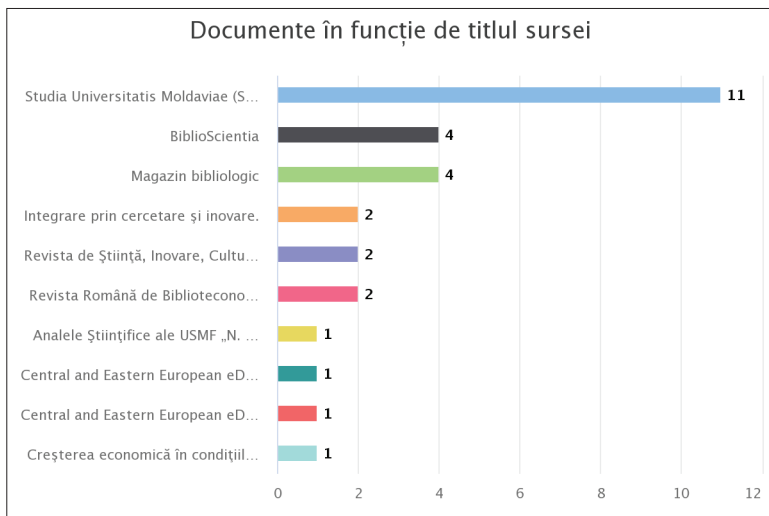
Cuvintele-cheie, care identifică conținutul lucrărilor Nellei Țurcan, sunt: biblioteca, analiza bibliometrică și analiza altmetrică și altele:

În funcție de tipul documentelor indexate, IBN prezintă următoarea situație: articole în reviste științifice – 26, articole în materiale ale conferințelor – 7, altele – 1.

Cercetătorul și profesorul Nelly Țurcan: model de dezvoltare în profesie

Cele mai multe articole sunt publicate de către Nelly Țurcan în revista „Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe Sociale”, editată sub egida Universității de Stat din Moldova. Revistele „Magazin bibliologic” (publicația Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova) și „BiblioScientia” (Biblioteca Științifică a Academiei de Științe a Moldovei), la fel, au găzduit multe dintre acestea. Diagrama de mai jos prezintă sursele în care au fost publicate lucrările Nellei Țurcan:

Lucrările, semnate de către Nelly Țurcan și indexate în IBN, pot fi accesate ca text integral (disponibile în acces deschis), fiind însoțite de indicatori semnificativi privind vizualizarea și stocarea.

Profilul de utilizator pentru Nelly Țurcan în Google Scholar prezintă informații privind indexarea a 338 de publicații (a se vedea https://scholar.google.com/scholar?q=Turcan+Nelly&hl=ro&as_sdt=0,5), editate între anii 2009- 2020 (situația la 15 ianuarie 2021). Google Scholar oferă nu doar listă de publicații, ci pentru fiecare dintre ele numărul de citări și conexiunea către toate sursele, în care sunt citate. Publicațiile N. Țurcan au fost citate de 85 de ori, Indicele Hirsh – h-indexul (ca indicator al impactului) constituind 5.

Conform datelor Google Scholar, cele mai multe citări sunt atribuite

volumului „Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație”, Chișinău: CEP USM, 2012 – de 18 ori, precum și articolului „Estimarea productivității științifice a savanților din Republica Moldova”, publicat în revista „Studia Universitatis. Seria Științe Sociale”, 2011, nr. 8 – de 8 ori. Iar i10-Index (adică numărul de publicații cu cel puțin 10 citate) constituie 1.

Doctorul habilitat, profesorul universitar Nelly Țurcan este un susținător activ al Repozitoriului Tematic Național Mold-LIS, contribuind la funcționalitatea acestuia metodologic, cât și prin asigurarea conținutului acestuia. Repozitoriul Tematic Național Mold-LIS reprezintă o arhivă electronică (depozit) deschisă, cumulativă, constituită și gestionată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în colaborare cu bibliotecile sistemului național, centrele biblioteconomice departamentale, teritoriale, în vederea acumulării, stocării, conservării și diseminării rezultatelor activității de cercetare, fiind un mijloc de facilitare a cercetării în domeniul biblioteconomiei și al științelor informării <http://www.bnrm.md/>.

Prezentul articol este un bun prilej de a menționa încă odată recunoștința echipei Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova pentru consultanța acordată, precum și pentru statutul de „deschizător” al Repozitoriului (fiind printre primii cercetători care au indexat lucrările în acesta). Astfel, Repozitoriul Tematic Național Mold-LIS indexează 23 de lucrări de autor semnate de către Nelly Țurcan, preponderent contribuții științifice în culegeri și reviste de specialitate, comunicări. În medie, fiecare lucrare a fost vizualizată de 25-30 de ori, descărcările constituind 8-10. De exemplu, articolul „Acces Deschis” din studiul „Știința Deschisă în Republica Moldova” (Chișinău, 2018) este etichetat prin 56 de vizualizări și 46 de descărcări. Impresionant că statisticile Repozitoriului Tematic Național Mold-LIS relevă interesul manifestat pentru publicațiile cercetătorului Nelly Țurcan de către utilizatorii din Republica Moldova, România, SUA, Germania, Franța, China, Irlanda și alte țări.

Analiza efectuată ne permite să conchidem că Nelly Țurcan este un autor/ cercetător productiv, realizând cercetări multiaspectuale și

transdisciplinare, rezultatele cărora sunt expuse în diverse tipuri de publicații. Majoritatea lucrărilor sunt cu acces deschis, iar numărul impunător de vizualizări și descărcări reflectă actualitatea problemelor abordate, precum și interesul specialiștilor din domeniul biblioteconomiei și științelor informării, al cercetătorilor în general.

Referințe bibliografice:

1. Bibliometrics. Guidelines [citat 15 ianuarie 2021]. Disponibil: <http://www.guidelines.kaowarsom.be/bibliometrics>
2. DICȚIONAR de Biblioteconomie și Științe ale Informării. Ediție enciclopedică. Chișinău, 2014. 536 p. ISBN 978-9975-4094-8-3.
3. ȚURCAN, Nelly. Măsurarea vizibilității producției științifice a Universității de Stat din Moldova: analiză bibliometrică și altmetrică [citat 15 ianuarie 2021]. Disponibil: http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/2176/01.p.03-22Journalism_123.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. ȚURCAN, Nelly. Vizibilitatea publicațiilor științifice – parte integrantă a societății cunoașterii. Analiză bibliometrică și altmetrică în baza unui repozitoriu bibliometric național / Nelly Țurcan, Rodica Cujba, Victor Cernăuțeanu. [citat 15 ianuarie 2021]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/47-54_0.pdf

OMUL CARE TE POATE FACE MAI BUN...

Sunt oameni... Sunt locuri... Sunt activități și colaborări... Sunt sentimente... Sunt date în calendarul profesional...

A cunoaște Oamenii Profesiei înseamnă a ne cunoaște pe noi înșine, cei care am îmbrățișat aceeași profesiune. A învăța din succesul colegului este un mare avantaj. Dar este dificil pentru un om de succes, credem, de a vorbi, de a prezenta personal realizările proprii. S-o cunoaștem pe protagonista acestei lucrări – doctor habilitat, profesor universitar Nelly Țurcan – prin viziunile, reflecțiile, opiniile membrilor comunității profesionale.

Vă rugăm să vă referiți la o primă întâlnire profesională cu Nelly Țurcan. Sau când ați auzit, ați cunoscut indirect numele Nelly Țurcan?

✓ *Ludmila Corghenci, șef al Centrului de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul BNRM:*

„Prima întâlnire a avut loc în ani de studenție ai Domniei Sale... La fel, amintiri frumoase și aprecieri de stimă și respect pentru anii doctoranturii de la Institutul de Cultură din Moscova...”;

✓ *Eugenia Bejan, director general, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”:*

„Doamna Nelly Țurcan a fost profesoara mea la Facultatea de Biblioteconomie a Universității de Stat din Moldova. Era la început de carieră didactică, dar m-a impresionat prin cunoașterea perfectă a subiectului predat, prin încrederea în propriile puteri și atitudinea corectă față de studenți. Am avut privilegiul să-mi fie coordonator la elaborarea tezei de an dedicată elaborării unei biobibliografii”;

✓ *Ecaterina Dmitric, șef al secției Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul BNRM:* „În anul 1996, fiind tânără absolventă, scopul era să-mi continui studiile la Universitatea de Stat din Moldova. Desigur primul contact cu dna Nelly Țurcan a fost Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, specialitatea Biblioteconomie și Asistența Informațională”;

✓ *Victoria Vasilica, șef al secției Studii și Cercetări din cadrul BNRM:*

„Numele Nelly Țurcan l-am auzit fiind studentă în anul I la Biblioteconomie, Asistență Informațională și Arhivistică, specialitate din cadrul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din Moldova”;

✓ *Tatiana Ambroci, bibliotecar principal, Centrul de Excelență în Construcții, municipiul Chișinău:* „Nu-mi amintesc exact prima întâlnire cu doamna Nelly Țurcan, dar a fost în cadrul reuniunilor profesionale, poate la Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM. Am auzit de Domnia Sa de la colegi, cunoscând faptul că e profesoară la specialitatea noastră din cadrul Universității de Stat din Moldova. Am admirat-o de fiecare dată în cadrul reuniunilor profesionale pentru ținuta științifică, pentru eleganță, pentru felul de a comunica cu publicul”;

✓ *Tatiana Darii, director, Biblioteca Publică Raională „ÎPS Antonie Plămădeală”, Hâncești:* „Fiind studentă la Facultatea de Jurnalism, Specialitatea Biblioteconomie Asistență Informațională și Arhivistică, am avut ocazia să o cunosc pe doamna Nelly Țurcan în calitate de doctor habilitat, conf. universitar. De la bun început i-am apreciat profesionalismul și statutul ei de om cu verticalitate și devotament domeniului biblioteconomic. La orele ei ne stimula și ne ajuta să asimilăm materialul predat cu ușurință. Avea cerințe serioase în dorința ei de a pune preț pe cunoștințe temeinice în profesia de bibliotecar”;

✓ *Stepanida Țugui, director, Biblioteca Publică Raională „Alexandru Donici”, Orhei:* „Pe dna Nelly Țurcan am cunoscut-o în anul 1989, în primul an de facultate, în calitate de profesoară”;

✓ *Alla Vlasova, bibliotecar, Biblioteca Colegiului Tehnologic, municipiul Chișinău:* „Am cunoscut-o pe Nelly Țurcan în primul an de facultate – o domnișoară înaltă, frumoasă, mândră, cumpătată, cu privirea pătrunzătoare, inteligentă”.

Referiți-vă la un moment relevant din conexiunile profesionale ale Dvs. cu Nelly Țurcan. Cum a influențat Domnia sa activitatea profesională?

✓ *Ludmila Corghenci:* „Cred că colaborarea în cadrul Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, Consiliului Biblioteconomic

Național, este semnificativă și cu un impact deosebit. Este un exemplu de „ardere profesională” pentru valoarea instituției bibliotecare a personalului care o reprezintă. Recomandările, studiile, sugestiile doamnei N. Țurcan contează mult în organizarea și asigurarea conținutului activității de dezvoltare a competențelor profesionale”;

✓ *Eugenia Bejan*: „De-a lungul anilor am avut mai multe interacțiuni profesionale cu doamna Nelly Țurcan. Am activat împreună în cadrul Consiliului Biblioteconomic Național, Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, Departamentului Formare Continuă de la Universitatea de Stat din Moldova. În toate activitățile, la care am colaborat, a dat dovadă de multă responsabilitate și punctualitate. Calitatea lucrării îndeplinite este o prioritate a doamnei Nelly Țurcan. Apreciez faptul că se străduie să fie implicată permanent în viața bibliotecilor, în practica domeniului, și nu rămâne doar în domeniul teoretic”;

✓ *Ecaterina Dmitric*: „Doamna Țurcan este o autoritate influențabilă în domeniul biblioteconomic din Republica Moldova. Am participat la multe întruniri profesionale, în cadrul cărora Domnia Sa a susținut comunicări profesionale. La fel urmăresc publicațiile de specialitate, mai ales prin faptul că aici la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în direcția în care activez gestionăm colecția de specialitate și suntem informați cu achizițiile în domeniu. Desigur, Biblioteca Națională a Republicii Moldova reprezintă o platformă importantă de dezvoltare profesională, care a contribuit la formarea mea ca specialist în domeniul infodocumentar. Cred că o conexiune cu doamna Țurcan care m-a marcat a fost atestarea mea profesională la etapa republicană, Domnia Sa fiind membru al comisiei. Întrebările care mi-au fost puse din partea dumneaei au fost un motiv de reflecție și conștientizare a faptului ce prezint eu ca bibliotecar, unde mă aflu și care sunt viziunile de viitor. Într-un mod firesc, dar și colegial, abordarea Dumneaei a avut un impact asupra mea de a-mi reseta anumite atitudini și efecte profesionale”;

✓ *Victoria Vasilica*: „Pot spune cert că doamna Țurcan a influențat direct activitatea mea profesională. Îmi amintesc de două momente relevante de conexiune. Primul a fost atunci când la anul I, lucrarea

de final de modul a taxat-o cu o sentință grea, iar pe mine ca și viitor specialist m-a ambiționat enorm acest moment. Consider că atunci am înțeles semnificația profesiunii și stimulentele de a continua. Un alt moment decisiv în dezvoltarea mea profesională îl dătoresc, la fel, profesoarei mele de suflet. Eram pe ultima sută de metri în procesul de absolvire, când doamna Țurcan m-a chemat la ea în cabinet și mi-a zis: „Eu cred că tu ar trebui să mergi după facultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie”. La întrebarea „De ce?” dumneaei mi-a răspuns că la BNRM se cresc specialiștii. Pe parcursul anilor de studiu, am mai auzit această frază și de la Natalia Cheradi, așa că decizia a fost luată. O decizie echilibrată, bazată pe un sfat al unei persoane în care am încredere, m-a făcut să nu regret pentru nicio clipă înrudirea cu această instituție”;

✓ *Tatiana Ambroci*: „O colaborare și comunicare intensă a fost în anii 2012-2014, perioada în care am făcut masteratul. Doamna Țurcan a fost conducătorul meu la lucrarea de diplomă masterat. Am învățat multe despre cum se face o cercetare științifică, despre tehnici și metode de cercetare. A fost în acea perioadă o colaborare frumoasă și în cadrul ABRM”;

✓ *Tatiana Darii*: „Foarte utile au fost pentru mine sfaturile ei la elaborarea tezei de licență cu genericul „Imaginea bibliotecii în societatea contemporană”. La fel am avut parte de multe consultații profesionale în activitatea mea de manager al Bibliotecii Publice Raionale „ÎPS A. Plămădeală” Hâncești. Întotdeauna la solicitarea noastră de a ne furniza materiale utile și profesionale în activitatea metodologică a bibliotecii, dnei a fost receptivă și ne-a asigurat cu informații necesare”;

✓ *Stepanida Țugui*: „Un impact deosebit asupra formării mele a avut în perioada studiilor de master. Eram foarte solicitată la serviciu în calitate de manager (eram al doilea an în funcția de director, îmi era foarte greu, nu reușeam cu studiile), dumneaei m-a susținut și m-a încurajat să continui”;

✓ *Alla Vlasova*: „La mai multe întruniri am avut ocazia să-i ascult discursurile profesioniste”.

Formulați explicit portretul profesional al N. Țurcan, apelând la 7 cuvinte-cheie:

✓ *Ludmial Corghenci*: „Este impresionant randamentul profesional, capacitatea Nellei Țurcan de a fi deschisă inovațiilor. Nu ocolește detaliile și nu abandonează activitatea până nu ajunge la rezultatul dorit. Este serioasă în tot ceea ce face. Tot respectul pentru capacitatea de a transmite mesaje profesionale adecvate. Și poate cel mai important – este omul care se ține de cuvânt”;

✓ *Eugenia Bejan*: „Indiscutabil, doamna Nelly Țurcan este un lider, un adevărat profesionist în domeniul biblioteconomiei și științei informării și un promotor al profesiei de bibliotecar. În toate activitățile pe care le desfășoară, fie că este o cercetare științifică sau elaborarea unui articol, a unei monografii sau regulament, dă dovadă de adevărată competență și responsabilitate. Lucrările semnate de dna Nelly Țurcan se impun prin profunzime și coerență, calitate înaltă, documentare serioasă. Întotdeauna i-am admirat spiritul analitic și critic, modul de gândire, care se distinge printr-o logică perfectă”;

✓ *Ecaterina Dmitric*: „Eleganță; stil și rafinament; deschizător de drumuri; intelectual veritabil; obiectivă; vizionară; lucidă; sensibilă”;

✓ *Victoria Vasilica*: „O societate care tinde să se dezvolte are nevoie de personalități cu verticalitate și demnitate, adevărați profesioniști. Doamna Nelly Țurcan întruchipează aceste calități. Eu cred că fraza „Niciodată nu constrânge, dar convinge” o caracterizează complex. Dacă să apelez la 7 cuvinte-cheie, ele ar fi: entuziastă, inovativă, umanistă, creativă, disciplinată, cooperantă, dinamică”;

✓ *Tatiana Ambroci*: „Doamna Nelly Țurcan este o persoană competentă, profesionistă, atentă la detalii, profundă și meticuloasă în cercetarea unor probleme profesionale importante, este o persoană responsabilă și exigentă în relația cu oamenii, respectuoasă și onestă cu cei din jur. În anii de studii la masterat am descoperit că este o persoană receptivă și empatică, comunicabilă și sensibilă la problemele altora”;

✓ *Tatiana Darii*: „Devotament, bunăvoință, profesionalism, receptivitate, verticalitate, înțelepciune, talent”;

✓ *Stepanida Țugui*: „Profesionistă, competentă, creativă, empatică,

responsabilă, flexibilă, pozitivă”;

✓ *Alla Vlasova*: „Cele șapte cuvinte-cheie care ar formula portretul profesional al N.Țurcan ar fi: profesionalism, creație, exigență, devota-ment, corectitudine, inteligență, perseverență”.

Referiți-vă la aportul Nelly Țurcan la dezvoltarea științei, dome-niului biblioteconomiei și științei ale informării, activității biblio-tecilor. Sugestii profesionale pentru anii care vin...

✓ *Ludmila Corghenci*: „Promovarea Mișcării Știința Deschisă, im-plicarea bibliotecilor din Republica Moldova în această mișcare, este aportul incontestabil al Nellei Țurcan. Reconfigurarea formării con-tinue a personalului de specialitate din biblioteci în context formal, nonformal și informal – un alt domeniu de interes, dar și de contribuții practice semnificative. Implicarea Nellei Țurcan în elaborarea cadrului de reglementare privind conferirea de categorii bibliotecarilor, actua-lizarea acestuia, a dat amploare și plusvaloare procesului. În sprijinul activității de educație nonformală, Domnia Sa a elaborat un model de curriculum, care este dosebit de util centrelor biblioteconomice. Nelly Țurcan este omul care învață toată viața, dar și te învață să înveți”;

✓ *Eugenia Bejan*: „Dintre contribuțiile aduse de doamna Ne-lly Țurcan domeniului biblioteconomiei și științelor informării aș menționa promovarea Accesului Deschis la informație, care contribuie la dezvoltarea și democratizarea societății, la dezvoltarea științei, eco-nomiei, vieții sociale, la diminuarea discrepanței dintre posibilitățile de acces la informație și cunoaștere. De asemenea, este deosebit de valoros aportul dnei Nelly Țurcan la elaborarea „Regulamentului pri-ving modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci” și a „Ghidului pentru aplicarea Regula-men-tului privind modul de conferire a categoriilor de calificare persona-lului de specialitate din biblioteci”, care este un instrument foarte mo-derne, accesibil și util atât pentru bibliotecari, cât și pentru managerii instituțiilor bibliotecare”;

✓ *Ecaterina Dmitric*: „Printre multiplele preocupări profesiona-le, doamna N. Țurcan este adepta conceptului de știință deschisă. Ca

un susținător al acestei idei, devine un deschizător de drumuri pentru domeniul infodocumentar prin studiile și cercetările diseminate în comunitatea științifică. Știința este modul principal al cunoașterii sistematice, bazate pe practică. O particularitate deosebită a științei este că ea constituie concomitent o forță spirituală și materială pentru toate sferile de activitate. Ca referire la cele expuse conceptul de Acces Deschis ca parte componentă a științei deschise reprezintă un aspect amplu abordat de către doamna Țurcan. Ca urmare, rezultatele practice pot fi observate cu un impact impunător și asupra bibliotecilor din sistemul național. Dezvoltarea profesională a bibliotecarilor este un alt subiect abordat în numeroase lucrări, studii sociologice, în activitatea profesională a doamnei Țurcan. Conceptualizarea programelor de studii din cadrul USM, departamentul Comunicare și Teoria Informării, este aportul Domniei Sale, prin care sunt trasate principalele tendințe în domeniu, axate pe Societatea Cunoașterii.

Aportul științific al doamnei N. Țurcan elucidează aspecte ce țin de procesele necesare în domeniu, tendințele de dezvoltare actuale și prin aceasta oferă posibilitatea de a prevedea rezultate, de a lua decizii care oferă o continuitate în timp”;

✓ *Victoria Vasilica:* „Răspunsul la această întrebare, dacă l-aș scrie într-o monografie, ar fi puțin. Nelly Țurcan este teoreticianul numărul unu în domeniul biblioteconomic, este profesionistul de la care pornesc axe și direcții de cercetare și dezvoltare ale domeniului. Este omul care sugerează oricărui profesionist, prin articolele, lucrările de cercetare, dar chiar și postările pe rețelele sociale, direcții de dezvoltare”;

✓ *Tatiana Ambroci:* „Despre aportul Doamnei Nelly Țurcan pot menționa că este cel mai mare promotor al științei și cercetării în domeniul biblioteconomic: aș menționa cercetările făcute de Domnia sa privind necesitățile de formare continuă a bibliotecarilor, inclusiv a colegilor, privind Accesul Deschis la rezultatele cercetărilor științifice, privind tendințele și oportunitățile bibliotecilor în promovarea Științei Deschise, privind comunicarea științifică etc.”;

✓ *Tatiana Darii:* „Printr-o dăruire totală cu un înalt devotament, în deschiderea către lumina cărții și bibliotecă, doamna Nelly Țurcan știe

să sădească în inimile studenților semințele înțelepciunii și a binelui. Trăiește din plin o viață marcată de sentimentul dragostei pentru profesia de bibliotecar. Dezvoltarea științei, domeniului biblioteconomiei a fost și rămâne o adevărată menire, dăruire totală a excelenței doamne Nelly Țurcan. Numai oamenii care fac din activitatea pe care o au, de care sunt responsabili, un teritoriu de elevație și de exigență, de mândrie, pot obține rezultate și succes așa cum este respectabila dna Nelly Țurcan”;

✓ *Stepanida Țugui:* „Doamna Nelly Țurcan a contribuit la dezvoltarea științei, domeniului biblioteconomiei și științei informării, activității bibliotecilor prin participarea la elaborarea documentelor de reglementare: Legea 160, Regulamentele din domeniul biblioteconomic, prin instruirea bibliotecarilor și promovarea Accesului Deschis”;

✓ *Alla Vlasova:* „Doamna Nelly Țurcan își aduce aportul pentru dezvoltarea domeniului biblioteconomic. Datorită activității dumneai și altor profesioniști devotați, biblioteconomia ține pasul cu schimbările vertiginoase ale timpului”.

Sentimente, reflecții, gânduri pentru Nelly Țurcan la o aniversare...

✓ *Ludmila Corghenci:* „Este omul care aduce mult bine, conținuturi și culori noi, dinamism în viața profesională. Să fie așa în continuare!”;

✓ *Eugenia Bejan:* „Îi doresc doamnei Nelly Țurcan să fie în continuare la fel de apreciată în mediul comunității profesionale, academice și științifice, iar activitatea ei să contribuie la dezvoltarea sistemului național de biblioteci, la inovarea serviciilor și sporirea calității pregătirii profesionale a bibliotecarilor”;

✓ *Ecaterina Dmitric:* „Omul se autodefineste prin acțiunile sale și alte aspecte care rămân în urma noastră. Aportul la dezvoltarea domeniului biblioteconomiei și științei informării din Republica Moldova este recunoscut în țară, cât și peste hotarele ei. În acest sens, nimic nu este mai onorabil decât recunoașterea profesională și aprecierea discipolilor și colegilor. La ceas aniversar, Vă transmit sincere felicitări pentru activitatea științifică în domeniu, mulțumiri pentru tot ce ați făcut în vederea sporirii imaginii bibliotecarului în societate, marcând

un nivel înalt pentru societatea în care trăim”;

✓ *Victoria Vasilica*: „Dragă profesoară, să știți că regretul specialității alese pe care îl aveam în anul I de facultate m-a părăsit atunci când au început lecțiile Dvs. Mi-ați schimbat viziunea și m-ați învățat cum să gândesc critic și să argumentez poziția pe care o luam. Am învățat de la Dvs. ce înseamnă perseverență și ambiție, entuziasm și faptul că creativitatea necesită muncă și lectură. Vă felicit din toată inima cu aniversarea Dvs. Vă urez sănătate și inspirație de muncă, la cât mai multe bucurii personale și profesionale”;

✓ *Tatiana Ambroci*: „În acest moment aniversar vin cu cele mai sincere urări de sănătate, prosperitate, realizări frumoase pentru doamna Nelly Țurcan. Vă urez succese mari în domeniul ales, să beneficiați de recunoștință din partea discipolilor, să inspirați mulți ani înainte încredere și speranță studenților, viitorilor și actualilor specialiști în domeniul științelor informării, așa cum ați făcut-o dintotdeauna, să-i încurajați pe bibliotecari pentru cercetare și inovație și să vă bucurați de roadele muncii și lucrului făcut excelent. Vă mulțumesc pentru tot sprijinul și susținerea pe care mi-ați acordat-o pe parcursul anilor. Vă rămân recunoscătoare pentru tot ce ați făcut pentru mine. La Mulți Ani!”;

✓ *Tatiana Darii*: „Cu deosebită plăcere îi dorim stimatei doamne Nelly Țurcan sănătate, multe bucurii, cu împliniri și aprecierile continue ale celor din preajmă. Ne exprimăm recunoștința pentru devotamentul profesional și instituțional, aducându-i sincere mulțumiri pentru ceea ce face și pentru cum face. Avem toată considerația pentru aportul ei și prin ea la contribuția ei enormă pe care o are la dezvoltarea domeniului biblioteconomic din Republica Moldova”;

✓ *Stepanida Țugui*: „Este un profesionist de neînlocuit în domeniul biblioteconomic”;

✓ *Alla Vlasova*: „Pentru Nelly Țurcan – prosperare, ani frumoși și rodnici, vise împlinite, realizări notorii și cele mai frumoase aprecieri!”.

PUBLICAȚII SEMNATE DE CĂTRE NELLY ȚURCAN

„Arta scrisului înseamnă a descoperi ceea ce crezi”
(Gustave Flaubert, romancier și dramaturg francez [1821-1880])

TEZE DE DOCTOR/ DOCTOR HABILITAT

1987

1. **Развитие промышленных каталогов в СССР, 1917-1985 гг. :**
Специальность : 05.25.03 – Книговедение и история книги : дис-
сертация на соискание ученой степени кандидата исторических
наук / Нелли Цуркан. – Москва, 1987. – 231 с.

2. **Развитие промышленных каталогов в СССР (1917-1985) :**
Специальность : 05.25.03 – Книговедение и история книги : авто-
реферат на соискание ученой степени доктора исторических наук
/ Нелли Цуркан. – Москва, 1987. – 16 с.

2013

3. **Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la in-
formație :** Teză de doctor habilitat în sociologie (10.01.10) / Nelly
Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 2013. – 388
p. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1083>
(Accesat 20.01.2021)

*Rec.: Repanovici, Angela. [Recenzie] / Angela Repanovici, Nelly Țurcan
// Biblioteca. – 2013. – Nr 12. – P. 359-362.*

*Rec.: Repanovici, Angela. Comunicarea științifică în contextul acce-
sului deschis la informație : [prezentarea tezei de doctor habilitat susținută
la 21 noiembrie 2013 de Nelly Țurcan, conf. univ., dr. la Universitatea de
Stat a Moldovei, Chișinău]. – Mod de acces: [https://www.kosson.ro/acces-
deschis/70-studii/912-comunicarea-stiintifica-in-contextul-accesului-des-
chis-la-informatie-teza-doctor](https://www.kosson.ro/acces-deschis/70-studii/912-comunicarea-stiintifica-in-contextul-accesului-deschis-la-informatie-teza-doctor) (Accesat 04.08.2020)*

4. **Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație** : 10.01.10 – Jurnalism și științe ale comunicării : Autoreferatul tezei de doctor habilitat în sociologie (10.01.10) / Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău : CEP USM, 2013. – 48 p.

MONOGRAFII. VOLUME

Volume de autor

1986

5. **Развитие промышленных каталогов в годы Великой Отечественной войны и период восстановления народного хозяйства** / Нелли Цуркан ; Кишиневский Государственный Университет. – [Кишинев], 1986. – 19 с. – Депонирована в ИНИОН Рос. акад. наук 04.10.86 г., № 270026.

2012

6. **Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație** / Nelly Țurcan ; consultant științific: Constantin Marin ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării. – Chișinău : CEP USM, 2012. – 324 p. – ISBN 978-9975-71-253-8. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1082>; http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1609/Comunicarea%20stiintifica%20in%20contextul%20Accesului%20Deschis%20la%20informatie_Monografia.pdf?sequence=1&isAllowed=y https://www.academia.edu/35640038/Comunicarea_%C8%99tin%C8%9Bific%C4%83_%C3%AEen_contextul_Accesului_Deschis_la_informa%C8%9Bie._Chi%C5%9Fin%C4%83u_CEP_USM_2012._323_p._ISBN_978-9975-71-253-8 (Accesat 24. 07. 2020).

Rec.: Capcelea, Valeriu. Semnificația comunicării științifice pentru dezvoltarea științei în condițiile societății postindustriale / Valeriu Capcelea // Științele socioumanistice și progresul tehnico-științific : conferința științifică interuniversitară, 20 aprilie 2018. – Chișinău, 2018. – P. 11-17 ; Teoria și practica integrării europene : conferința științifică studențească, 4 mai 2018 / Universitatea Tehnică a Moldovei. – Chișinău, 2018. – P. 11-18. – Mod de acces: http://repository.utm.md/bitstream/handle/5014/6612/St_socio-um_2018_

pg11_18.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 20.08.2020).

Rec.: Cheradi, Natalia. Modele inovatoare de comunicare științifică / Natalia Cheradi // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 200-202.

Rec.: Cheradi, Natalia. Prezentăm monografia „Țurcan Nelly. Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație” / Natalia Cheradi // Bibliouniversitas@ABRM.md : Revista bibliotecilor din învățământ și specializate din Republica Moldova. – 2012. – Nr 1. – P. 47-48. – Mod de acces: http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv_rev/buniv.html (Accesat 24.07.2020) ; <https://eifloamoldova.wordpress.com/2012/06/26/prezentam-monografia-turcan-nelly-comunicarea-stiintifica-in-contextul-accesului-deschis-la-informatie/> (Accesat 4.07.2020).

Rec.: Cheradi, Natalia. Prima monografie în Republica Moldova despre modelarea accesului deschis ca o nouă formă de comunicare științifică / Natalia Cheradi // Economica. – 2013. – Nr 8. – P. 130-133. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Recenzie_1_0.pdf (Accesat 04.08.2020).

Rec.: Harjevschi, Mariana. Un excelent studiu de referință / Mariana Harjevschi // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 203.

Rec.: Kulikovski, Lidia. Comunicarea științifică în societatea cunoașterii / Lidia Kulikovski // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 197-200 ; Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale. – 2013. – Nr 3. – P. 205-207. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/28.-p.205-207.pdf> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Comunicarea%20stiintifica%20in%20societatea%20cunoasterii.pdf ; (Accesat 24.07.2020).

Rec.: Stoica, Ion. Managementul accesului deschis la informații / Ion Stoica // Stoica Ion. Numai cercetarea salvează / Ion Stoica. – Constanța, 2013. – P. 166-177.

Rec.: Spătaru, Tatiana. [Țurcan Nelly. Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație. Chișinău: CEP USM, 2012. 324 p.] / Tatiana Spătaru // Revista de filozofie, sociologie și științe politice. – 2014. – Nr 1. – P. 216-219. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Comunicarea%20stiintifica%20in%20contextul%20accesului%20deschis%20la%20informatie.pdf (Accesat 24.01.2021).

2016

7. Studiu privind nevoile de formare profesională a personalului de specialitate din bibliotecile din Republica Moldova / Nelly Țurcan; Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Comisia „Formare

profesională continuă” – Chișinău : ABRM, 2016. – 82 p. – Mod de acces: <http://abrm.md/wp-content/uploads/2016/09/STUDIU-PRI-VIND-NEVOILE-DE-FORMARE-PROFESIONAL%C4%82.compressed.pdf> (Accesat 24. 07. 2020).

Volume publicate în colaborare cu alți autori

2003

8. Marketing și biblioteca universitară. Biblioteca universității și studenții: interacțiunea și perfecționarea serviciilor / Natalia Chera-di, Nelly Țurcan ; coordonatorul colecției: Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională. – Chișinău : CE USM, 2003. – 135 p. – (Colecția Bibliografie și Biblioteconomie ; 2). – Mod de acces: <https://lib.ase.md/site/docs/publicatii/marketing.pdf> (Accesat 24.07.2020).

2014

9. Cadrul metodologic pentru evaluarea proiectelor și programelor de cercetare-dezvoltare în Republica Moldova / Iurie Badîr, Viorica Botnaru, Igor Cojocar, (...) Nelly Țurcan [et al.] ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale ; Academia de Științe a Moldovei. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2014. – 54 p. – ISBN 978-9975-3020-1-2. – Mod de acces: https://idsi.md/files/Cadrul_metodologic_12_02_2015.pdf (Accesat 24.07.2020).

Studiul este elaborat în cadrul proiectului de cercetare al Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale „Dezvoltarea suportului informațional pentru efectuarea studiilor scientometrice în Republica Moldova (InfoScientic)” (2013-2014). Scopul documentului este de a stabili un spațiu metodologic comun pentru autoritățile responsabile de evaluarea proiectelor și programelor de cercetare-dezvoltare, executate în Republica Moldova, finanțate din surse publice și/sau gestionate de autorități publice, care ar permite îmbunătățirea procesului de evaluare și ar crește încrederea în rezultatele acestuia.

10. **Indicatori cercetare-dezvoltare, 2020** : Studiu privind asigurarea suportului metodologic pentru monitorizarea indicatorilor Strategiei de Cercetare-Dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020 / Iurie Badîr, Viorica Botnaru, Igor Cojocaru, Irina Cojocaru, (...) Nelly Țurcan [et al.] ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale ; Academia de Științe a Moldovei. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2014. – 72 p. – ISBN 978-9975-3020-0-5. – Mod de acces: https://idsi.md/files/Buclet_Indicatori_CDI_12_02_2015.pdf (Accesat 26.11.2020).

Scopul studiului ține de asigurarea suportului metodologic pentru monitorizarea indicatorilor Strategiei de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020, aprobată prin Hotărâre de Guvern la sfârșitul anului 2013. Structura publicației reflectă principalele activități ale membrilor echipei Infoscience din cadrul Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale referitoare la analiza indicatorilor incluși în Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020 (Strategia CD 2020).

2018

11. **Indicatori ai dezvoltării societății informaționale în Republica Moldova 2012-2016** / Mihai Grecu, Ion Coșuleanu, Igor Cojocaru, Irina Cojocaru, Nelly Țurcan, Rodica Cujba, Cristina Antoci, Elena Ungureanu ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, Academia de Științe a Moldovei. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2018. – 80 p. – ISBN 978-9975-3220-1-0. – Mod de acces: https://idsi.md/files/file/Buclet_IndicatoriSI_2018.pdf (Accesat 26.11.2020).

Studiul are drept scop prezentarea tabloului sinoptic al dezvoltării societății informaționale în Republica Moldova, inclusiv pentru monitorizarea implementării Strategiei Naționale de dezvoltare a Societății Informaționale „Moldova Digitală 2020”. Indicatorii care formează Indicele de dezvoltare în rețea (NRI) sunt concentrați pe 10 piloni de dezvoltare asociați cu valorile pe anii 2012-2016, fiind reprezentați sub formă de tabele, precum și Indicele de Dezvoltare a Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

12. **Indicatori Cercetare-Dezvoltare 2020** : Studiu privind asigurarea suportului metodologic pentru monitorizarea indicatorilor Strategiei de Cercetare-Dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020 / Igor Cojocar, Rodica Cujba, Nelly Țurcan [et al.] ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2018. – 72 p. – ISBN 978-9975-3220-0-3. – Mod de acces: https://idsi.md/files/file/Buclet_Indicatori_CDI_2000_2020_11-04-2018_CIP.pdf (Accesat 24.07.2020)

13. **Știința Deschisă în Republica Moldova** : Studiu = Open science in the Republic of Moldova : Study / autori: Gheorghe Cuciureanu, Igor Cojocar, Irina Cojocar, Nelly Țurcan [et al.] ; responsabil de ediție: Igor Cojocar ; colegiul de redacție: Gheorghe Cuciureanu, Nelly Țurcan, Elena Ungureanu, Rodica Cujba ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2018. – 264 p. – ISBN 978-9975-3220-3-4. – Mod de acces: https://www.academia.edu/38197771/Stiinta_deschisa_in_Republica_Moldova_Open_Science_in_the_Republic_of_Moldova (Accesat 04.08.2020)

14. **Tipuri de rezultate ale activităților științifice** / Gheorghe Cuciureanu, Nelly Țurcan, Elena Ungureanu [et al.] ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2018. – 44 p. : tab. – Bibliogr.: p. 45-46. – ISBN 978-9975-3220-2-7. – Mod de acces: https://www.academia.edu/36513374/Tipuri_de_rezultate_ale_activitatilor_stiintifice (Accesat 04.08.2020)

Studiul are drept scop de a stabili tipurile rezultatelor științifice, care pot fi obținute în urma executării proiectelor/programelor de cercetare-dezvoltare. Pentru identificarea acestora au fost studiate experiențele internaționale în domeniul definirii tipurilor rezultatelor științifice, stabilite aspectele metodologice de definire a tipurilor rezultatelor științifice și de delimitare a acestora de alte rezultate ale activității de cercetare-dezvoltare, alcătuite liste ale tipu-

rilor rezultatelor științifice, elaborate/redactate definițiile pentru tipurile de rezultate. Studiul include glosarul tipurilor rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare.

CONTRIBUȚII ȘTIINȚIFICE ÎN CULEGERI ȘI SERIALE

Articole publicate în culegeri, pe portaluri

1988

15. **Характеристика типологии промышленных каталогов /** Нелли Цуркан // Библиотекосведение и история книги в Молдавии / редактор: Л.Н. Никитина. – Кишинев : Штиинца, 1988. – С. 66-75.

16. **Центральная научная библиотека АН МССР /** Нелли Цуркан // Библиографическая деятельность в Молдавской ССР : Учебное пособие для студентов библиотечного факультета / редактор: Л. Н. Никитина. – Кишинев : КГУ, 1988. – С. 28-34.

1998

17. **Оportunitatea unei biblioteci specializate în mass-media /** Nelly Țurcan // O nouă concepție formativă : Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării în Programul Tempus / coordonator: Constantin Marin. – Chișinău : Universitatea de Stat din Moldova, 1998. – P. 38-41 ; Mass-media : Buletin analitic. – 1998. – Dec. – P. 8-9.

1999

18. **Standardizarea în domeniul informării și documentării în Republica Moldova /** Nelly Țurcan // Biblioteconomie. Informare. Documentare : culegere de articole / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra de Biblioteconomie și Asistența Informațională ; colegiul redacțional: Nelly Țurcan (redactor responsabil) [et al]. – Chișinău : USM, 1999. – P. 13-18.

2000

19. **Tranziția și probleme de formare biblioteconomică în Republica Moldova** / Nelly Țurcan // Studii și cercetări de biblioteconomie și jurnalism / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; colegiul de redacție: NellyȚurcan [et al.]. – Chișinău, 2000. – P. 5-9.

2002

20. **Documentul – mijloc de comunicare publică** / Nelly Țurcan // Comunicarea publică: concepte și interpretări : Studiu colectiv / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Comunicare ; coordonator: Constantin Marin. – Chișinău : CEP USM, 2002. – Vol. 1. – P. 123-140.

21. **Structura organizatorică și funcțională a serviciilor bibliografice în bibliotecile de diferite tipuri** / Nelly Țurcan // Biblioteconomie și Știința Informării : Prelegeri pentru studenții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională / coordonator: Nelly Țurcan ; redactor: Ion Madan. – Chișinău : USM, 2002. – Vol. 1. – P. 28-60.

2003

22. **Evaluarea serviciilor de referințe** / Nelly Țurcan // Dimensiunea socială a bibliotecii publice în societatea informațională : Conferință internațională, Chișinău, 12-19 octombrie, 2002 : Culegere de comunicări / Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” ; coordonator: Tatiana Coșeriu ; responsabil de ediție: Lidia Kulikovski. – Chișinău : [S. n.], 2003. – P. 68-72 ; Biblioteca (București). – 2003. – Nr 2. – P. 54-56. – ISSN 1220-3386.

23. **Teoria modernă a bibliografiei: aspect conceptual** / Nelly Țurcan // Biblioteconomie și Știința Informării : Prelegeri pentru studenții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale

Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență ; coord. colecției: Nelly Țurcan ; colegiul red.: Ion Madan, Nelly Țurcan, Natalia Goian. – Chișinău : CE USM, 2003. – Vol. 2. – P. 6-31.

2005

24. Adaptarea curriculum-ului în domeniul Biblioteconomi-ei și Științei Informării la obiectivele procesului de la Bologna la Universitatea de Stat din Moldova / Nelly Țurcan // Confluente și integrare calitativă a cărții, activității bibliotecare și a infrastructurii informaționale în procesul didactico-științific universitar : Materialele conferinței științifice consacrate aniversării a 60-a a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”, Bălți, 4 noiembrie 2005 / Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” ; coordonator: Elena Harconița ; colegiul de redacție: Anatol Moraru [et al.]. – Bălți : [S. n.], 2005. – P. 40-45 ; BiblioPolis. – 2005. – Vol. 16, Nr 4. – P. 9-14. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/272> (Accesat 28.01.2021).

25. Bibliografia – intermediar în sistemul comunicațiilor documentare / Nelly Țurcan // Biblioteconomie și Știința Informării : Prelegeri pentru studenții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; colegiul de redacție: Nelly Țurcan, Ion Madan, Natalia Goian. – Chișinău : CE USM, 2005. – Vol. 3. – P. 5-34.

26. Probleme generale de organizare a aparatului informativ al bibliotecii / Nelly Țurcan // Biblioteconomie și Știința Informării : Prelegeri pentru studenții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; colegiul de redacție: Nelly Țurcan, Ion Madan, Natalia Goian. – Chișinău : CE USM, 2005. – Vol. 3. – P. 35-48.

27. **Unele aspecte ale comunicării științifice** / Nelly Țurcan // Probleme actuale ale teoriei și practicii biblioteconomice : Către 45 de ani de învățământ biblioteconomic superior din Republica Moldova / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” ; coordonator: Natalia Goian. – Chișinău : Museum, 2005. – P. 147-151.

2006

28. **Arhive electronice deschise în domeniul biblioteconomiei și științei informării** / Nelly Țurcan // Învățământul universitar din Republica Moldova: dezvoltare și tendințe de reformare în context european : Materialele conferinței metodico-științifice (19 aprilie 2006, Chișinău) / Academia de Studii Economice din Moldova. – Chișinău : ASEM, 2006. – P. 72-76 ; Confluente Bibliologice. – 2007. – Nr 1/2. – P. 32-37. – ISSN 1857-0232. – Mod de acces : <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/confbib.html> (Accesat 24.07.2020).

29. **Biblioteca universitară în procesul de comunicare științifică** / Nelly Țurcan // Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova : A 3-a conferință internațională, Chișinău, 23-24 septembrie 2004 / Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova ; coordonator: Silvia Ghinculov. – Chișinău : ASEM, 2006. – P. 38-40. – Mod de acces: https://lib.ase.md/site/docs/publicatii/conf_culegere_06.pdf (Accesat 22.01.2021).

30. **Învățământul în domeniul biblioteconomiei și științei informării în contextul obiectivelor Procesului de la Bologna** / Nelly Țurcan // Symposia Professorum. Seria Biblioteconomie. Informare. Documentare : materialele sesiunii științifice din 21 octombrie 2005 : ULIM - 15 ani / Universitatea Liberă Internațională din Moldova ; redactor responsabil: Ludmila Corghenci ; colegiul de redacție: Ana Guțu [et al.]. – Chișinău : ULIM, 2006. – P. 29-35.

31. **Site-ul *almamater.md* ca factor în promovarea obiectivelor Procesului de la Bologna în Republica Moldova** / Nelly Țurcan //

Rolul cooperării interuniversitare din Euroregiunea Dunărea de Jos în procesul integrării Europene : Materialele simpozionului științifico-practic internațional, Cahul, 8-9 decembrie 2005 / responsabil de ediție: Ion Șișcanu ; Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul. – Chișinău : Bons Offices, 2006. – P. 67-72.

2007

32. **Accesul deschis: inițiative internaționale** / Nelly Țurcan // Conferința Științifică Internațională „Dezvoltarea durabilă a României și Republicii Moldova în context european și mondial”, 22-23 septembrie 2006 / Academia de Studii Economice din Moldova. – Chișinău : Editura ASEM, 2007. – Vol. 2. – P. 320-325.

33. **Comunicarea științifică în mediul electronic** / Nelly Țurcan // Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” : Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriat : Culegere de comunicări de la conferința internațională consacrată aniversării a 130-a a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” / ediție îngrijită de Lidia Kulikovski. – Chișinău : Epigraf, 2007. – P. 207-210.

34. **Ediții de referințe** / Nelly Țurcan // Biblioteconomie și știința informării : Prelegeri pentru studenții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; colegiul de redacție: Natalia Goian, Nelly Țurcan, Lidia Kulikovski. – Chișinău : CEP USM, 2007. – Vol. 4. – P. 81-128.

2008

35. **Comunicații științifice la începutul secolului XXI: resurse electronice pentru știință și cercetare în Republica Moldova** / Nelly Țurcan // Dimensiuni manageriale în activitatea instituției infobibliotecare: concepte, experiențe, orientări : Materialele conferinței științifice internaționale din 17 octombrie 2007 / Universitatea Liberă

Internațională din Moldova, Departamentul informațional Biblioteconomic ; coordonator științific: Mihai Șleahțișchi ; redactori reponsabili: Ludmila Corghenci, Hermina Anghelescu. – Chișinău : ULIM, 2008. – P. 19-25. – Mod de acces: <http://library.ulim.md/pdf/conffinal.pdf> (Accesat 20.01.2021).

2010

36. **Accesul deschis – un nou model de comunicare științifică** / Nelly Țurcan // *Accesul la informație și dreptul de autor* / Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova ; colegiul redacțional: Olga Belei, Ludmila Costin, Natalia Goian [et al.] ; ediție îngrijită: Ludmila Costin, Mariana Harjevschi. – Chișinău : Centrul Educațional al UASM, 2010. – P. 38-96. – Mod de acces: <http://abrm.hasdeu.md/wp-content/uploads/2016/09/Public01a.pdf> (Accesat 20.08.2020).

37. **Bibliotecarul 2.0. Competențe și abilități pentru Biblioteca 2.0** / Nelly Țurcan // *Biblioteca 2.0 – o nouă generație de biblioteci : Materialele seminarului național al managerilor din bibliotecile publice, 25 noiembrie 2009* / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; responsabil de ediție: Vera Osoianu. – Chișinău : BNRM, 2010. – P. 50-70.

38. **Impactul revistelor cu acces deschis** / Nelly Țurcan // *Conferința tehnico-științifică a colaboratorilor, doctoranzilor și studenților : [comunicări prezentate în cadrul conferinței, 10-12 decembrie 2009]* / Universitatea Tehnică a Moldovei. – Chișinău, 2010. – P. 409-414.

Articolul prezintă datele mai multor studii privind creșterea ratei de citare a articolelor cu acces deschis. Autorul specifică și avantajele posibile ale publicării în acces deschis: avantaj general, avantaj precoce, selecție influențată, avantaj de calitate.

39. **Scientific Journals of the Republic of Moldova** / Нелли Цуркан // *Библиотеки в формировании инновационной среды для развития науки, образования и бизнеса : Материалы 6-х Международных книговедческих чтений, 27-29 октября 2010, Минск = Libraries and development of innovation environment for science,*

education and business : VI International Bibliological Conference, 28-29 October 2010, Minsk. – Минск, 2010. – P. 105-109.

2012

40. **Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională: trecut, prezent și viitor** / Nelly Țurcan // Tutun, Irina. 50 de ani de învățământ biblioteconomic în Republica Moldova : Studiu bibliografic / Irina Tutun, Lidia Kulikovski ; redactor bibliografic: Natalia Goian ; redactor științific: Nelly Țurcan ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” ; Universitatea de Stat din Moldova, Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 8-15.

41. **Comunicarea științifică ca fenomen social** / Nelly Țurcan // Mass-media din Republica Moldova : Tradiție locală și orizonturi europene : simpozion științific național (2010 ; Chișinău) / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 159-176.

42. **Dimensiunea științifică a revistei de biblioteconomie și știința informării *BiblioPolis*** / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2012. – Vol. 46, Nr 5. – P. 23-28. – Ediție specială: Revista „BiblioPolis : Bibliografie (2002-2012) / alcătuitori.: Lidia Kulikovski, Elena Grăjdianu. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <https://ru.calameo.com/read/001858853abaf908c9648> (Accesat 24.07.2020).

43. **Rolul bibliotecilor în cultivarea interesului pentru știință și tehnică** / Nelly Țurcan // Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare : Științe sociale : conferința științifică (Chișinău, 2012) / Universitatea de Stat din Moldova ; Consorțiul Universităților din Republica Moldova, România, Ucraina (CUMRU) ; Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (România) ; Universitatea Națională „Yurii Fedkovic” din Cernăuți (Ucraina) [et al.] ; colegiul de organizare: Gheorghe Ciocanu, Vasile Ișan, Stepan Melnychuk [et al.]. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 52-54.

2014

44. **Biblioteca universitară în contextul comunicării științifice: rezultatele unui sondaj** / Nelly Țurcan // Integrare prin cercetare și inovare : Conferința științifică națională cu participare internațională, Chișinău, 10-11 noiembrie 2014 / Universitatea de Stat din Moldova ; comitetul de organizare: Gheorghe Ciocanu [et al.]. – Chișinău : CEP USM, 2014. – Vol. 1 – P. 3-5. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/4-6_5.pdf

(Accesat 20.01.2021).

45. **Rolul Instrumentului Bibliometric Național în promovarea și evaluarea producției științifice din Republica Moldova** / Nelly Țurcan // Integrare prin cercetare și inovare : Conferința științifică națională cu participare internațională, Chișinău, 10-11 noiembrie 2014 / Universitatea de Stat din Moldova ; comitetul de organizare: Gheorghe Ciocanu [et al.]. – Chișinău : CEP USM, 2014. – Vol. 1 – P. 6-9. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/7-10_47.pdf (Accesat 20.01.2021).

2015

46. **Formarea profesională continuă a bibliotecarilor din Republica Moldova – între necesitate și realitate** / Nelly Țurcan // O carte. O bibliotecă. Un om : Ion Stoica – omagiu : Evocări și studii / Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” ; coordonatori: Doina Banciu, Mireille Rădoi. – București, 2015. – P. 401-414. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1093> (Accesat 20.01.2021).

Articolul reliefează importanța și necesitatea dezvoltării continue a competențelor profesionale ale personalului din biblioteci. Profesioniștii în biblioteconomie și știința informării se confruntă cu o provocare dinamică a mediului tehnologic, care cere utilizarea extensivă și eficientă a tehnologiei informației și comunicațiilor în scopul supraviețuirii și pentru îndeplinirea necesităților informaționale complexe ale utilizatorilor. Provocarea schimbării vine și din partea societății, care solicită de la biblioteci servicii noi și inovative, creativitate și consiliere. Schimbarea este inevitabilă pentru supraviețuirea și succesul oricărei biblioteci în lumea tehnologică. Articolul reflectă experiențe instituționale și de nivel național, precum și rezultatele unor studii asupra temei.

47. Utilizarea metodelor bibliometrice pentru măsurarea vizibilității producției științifice a Republicii Moldova / Nelly Țurcan // Școala internațională de metodologie în științele socio-umane = International Methodological School in Social and Human Sciences : Conferința Științifică Internațională, ediția I-a, Chișinău, 19 noiembrie 2015 = International Scientific Conference, The 1st Edition, November 19, 2015 / Universitatea de Stat din Moldova ; coordonatori: Eudochia Saharneanu, Eugenia Bogatu. – Chișinău : CEP USM, 2015. – P. 154-164.

2017

48. Inegalități sociale în Republica Moldova: analiză bibliometrică / Nelly Țurcan // Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc : Conferința științifică internațională, Chișinău, 23-24 februarie 2017 / Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării ; colegiul de redacție: Victor Mocanu (coord.) [et al.]. – Chișinău : Institutul de Cercetări Juridice și Politice al AȘM, 2017. – P. 285-291. – Mod de acces: http://icjp.asm.md/sites/default/files/publicatii/inegalitati_sociale_in_republica_moldova_constituirea_clasei_de_mijloc_materialele_conferintei_stiintifice_internationale_23-24_februarie_2017_chisinau_coord._victor_mocanu._chisinau_tipografia_centrala._2017_440_p.pdf (Accesat 24.07.2020)

Articolul prezintă o analiză bibliometrică a publicațiilor privind cercetarea inegalității sociale, publicate în Republica Moldova în perioada 2000-2017, pe baza Instrumentului Bibliometric Național. Principalele rezultate au fost următoarele: a existat o tendință notabilă de creștere a rezultatelor publicațiilor în Republica Moldova. Jurnalul „Filosofia, Sociologia și Știința Politică” a fost cel mai activ jurnal. Principalele subiecte de cercetare au fost: stratificarea socială, structura socială. Institutul de Cercetări Politice și Juridice al Academiei de Științe din Moldova a fost cel mai productiv institut din punctul de vedere al numărului de articole publicate.

2018

49. **Acces Deschis** / Nelly Țurcan // Știința Deschisă în Republica Moldova : Studiu = Open science in the Republic of Moldova : Study / autori: Gheorghe Cuciureanu, Igor Cojocaru, Irina Cojocaru, Nelly Țurcan [et al.] ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2018. – P. 33-87. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1103> ; https://www.academia.edu/38197771/Stiinta_deschisa_in_Republica_Moldova_Open_Science_in_the_Republic_of_Moldova (Accesat 01.12.2020).

50. **Licențe Creative Commons** / Nelly Țurcan // Știința Deschisă în Republica Moldova : Studiu = Open science in the Republic of Moldova : Study / autori: Gheorghe Cuciureanu, Igor Cojocaru, Irina Cojocaru, Nelly Țurcan [et al.] ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2018. – P. 129-137. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1105> (Accesat 01.12.2020).

51. **Rolul datelor de cercetare în comunicarea științifică** / Nelly Țurcan // Integrare prin cercetare și inovare : Conferința științifică națională cu participare internațională, Chișinău, 8-9 noiembrie 2018 / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău : CEP USM, 2018. – P. 65-75.

52. **Studii privind accesul și partajarea datelor de cercetare în Republica Moldova** / Nelly Țurcan // Știința Deschisă în Republica Moldova : Studiu = Open science in the Republic of Moldova : Study / autori: Gheorghe Cuciureanu, Igor Cojocaru, Irina Cojocaru, Nelly Țurcan [et al.] ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2018. – P. 98-117. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1104> (Accesat 01.12.2020).

2019

53. **Open Access to research outputs in the Republic of Moldova – Institutional Policies and Researchers' views** / Nelly Țurcan // *International Trends in Academic Library Development* / editors: Ane Landoy, Silvia Ghinculov, Angela Repanovici. – Chișinău : Cartdidact, 2019. – P. 48-57. – DOI: 10.5281/zenodo.3524992. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1094> (Accesat 24.07.2020).

Accesul deschis înseamnă acces online gratuit și nelimitat pentru rezultatele cercetării, în primul rând la articolele revistelor de cercetare. Autorul specifică că instituțiile de finanțare internaționale și naționale solicită din ce în ce mai mult publicarea rezultatelor cercetării pentru utilizatori în acces deschis. Inițiativele de Acces Deschis sunt implementate în Republica Moldova prin calea de Aur și Verde. În prezent, 40 de reviste naționale ale savanților au aprobat politici de acces deschis. În același timp, 30 de reviste cu acces deschis au fost Directory of Open Acces Juournals. La fel, în Republica Moldova există 14 repozitorii cu acces deschis.

2020

54. **Analiza bibliometrică ca metodă de evaluare a activității specialistului din domeniul infodocumentar** : (Aniversarea de 65 de ani a doamnei Ludmila Corghenci) / Nelly Țurcan // Ludmila Corghenci: *Omul din Templul Cărții și Științei* : Monografie biobibliografică / director general: Elena Pintilei ; coordonatori: Vera Osoianu, Ecaterina Dmitric ; autori: Lilia Povestca, Natalia Ghimpu ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : BNRM, 2020 (Tipogr. „Primex-Com”). – P. 27-32. – (Colecția „BiblioLeader”, ISBN 978-9975-3425-7-5). – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md//handle/123456789/1286> (Accesat 06.01.2021).

55. **Lectura în contextul mișcării Știința Deschisă** / Nelly Țurcan // *Lectura și scările* : Culegere de articole / Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Clubul Homo Aestheticus ; director general: Elena Pintilei ; consultant științific, prefață: Mihai Cimpoi ; coordonatori de ediție: Vera Osoianu, Angela Drăgănel. – Chișinău : Prut Internațio-

nal : BNRM, 2020. – P. 64-85. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1091> ; https://www.academia.edu/42124273/Lectura_%C3%AEn_contextul_mi%C8%99c%C4%83rii_%C8%98tiin%C8%9Ba_Deschis%C4%83_Reading_in_the_context_of_the_Open_Science_movement ; <https://zenodo.org/record/3695066#.X3NTyaoudIx> (Accesat 24.07.2020).

Contribuții științifice în culegeri, în colaborare cu alți autori

1989

56. **Библиографическое информирование ученых-физиков АН МССР** / Любовь Карнаева, Наталия Керади, Нелли Цуркан // Состояние и перспективы работы библиотек Молдавии в помощь научно-техническому прогрессу и реализации целевых социально-экономических программ. – Кишинев, 1989. – С. 61-64.

1990

57. **Изучение информационных потребностей ученых-физиков АН МССР** / Любовь Карнаева, Нелли Цуркан // Библиотечно-библиографическая деятельность и история книги в Молдавии : [сборник статей] / Академия наук МССР, Центральная научная библиотека ; редколлегия: Т. Ф. Павлик (ответственный редактор) [и др.]. – Кишинев, 1990. – С. 156-166.

1991

58. **Библиографическое обслуживание субъектов эстетической деятельности** / Любовь Карнаева, Нелли Цуркан // Развитие книжного дела, библиотечно-библиографической деятельности в Молдове : Сборник научных статей / ответственный редактор: Т.Ф. Павлик. – Кишинэу : Știința, 1991. – С. 128-137.

1994

59. **Clasificarea Zecimală Universală: mod de utilizare** / Natalia Senocosov, Nelly Țurcan // Clasificarea Zecimală Universală : Ediție

prescurtată / Biblioteca Națională a Republicii Moldova. – Chișinău : [S. n.], 1994. – P. 3-11.

1998

60. Formarea specialiștilor în domeniul informării și documentării / Natalia Senocosov, Nelly Țurcan // O nouă concepție formativă : Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării în Programul TEM-PUS / Universitatea de Stat din Moldova ; coordonator: Constantin Marin. – Chișinău, 1998. – P. 28-30.

1999

61. Metode scientometrice de studiere a torentului documentar din domeniul științelor juridice în Republica Moldova (1991-1996) / Nelly Țurcan, I. Crețu // Unele probleme de teorie și practică ale presei și comunicării. – Chișinău, 1999. – P. 116-135.

2000

62. Accesul la informații și dreptul de autor : [în biblioteci] / Nelly Țurcan, Angela Sava // Studii și cercetări de Biblioteconomie și Jurnalism / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; colegiul de redacție: Nelly Țurcan [et al.]. – Chișinău, 2000. – P. 53-68.

63. Bibliografia națională italiană / Nelly Țurcan, Goian Natalia // Anale științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Științe socioumanistice”. – Chișinău, 2000. – Vol. I. – P. 291-295.

2005

64. Modelul conceptual al bibliotecii electronice în cadrul sistemului de instruire și cercetare / Nelly Țurcan, Natalia Cheradi // Annual Congress of the American Romanian Academy of Arts and Sciences (ARA) : July 5-10, 2005, The Academy of Economic Studies of Moldova : Proceedings / scientific editors: Grigore Belostecinic, Dumitru Todoroi. – Chișinău, 2005. – P. 470-472.

2006

65. **Biblioteca universitară în spațiul corporativ informațional educațional** / Nelly Țurcan, Natalia Cheradi // Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova : A 3-a conferință internațională, Chișinău, 23-24 septembrie 2004 / Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova ; coordonator: Silvia Ghinculov. – Chișinău, 2006. – P. 75-81. – Mod de acces: https://lib.ase.md/site/docs/publicatii/conf_culegere_06.pdf (Accesat 22.01.2021)

2007

66. **Использование электронных ресурсов в библиотеках Республики Молдова** / Нелли Цуркан, Наталья Керади // Румянцевские чтения 2007 = The Romyantsev readings 2007 : материалы Международной научной конференции по теме „Издатели – библиотеки – читатели в системе научной коммуникации : Вызовы эпохи Интернет”, Москва 10-12 апреля 2007. – Москва : Пашков дом, 2007. – С. 379-382 ; Вестник Библиотечной Ассамблеи Евразии (Москва). – 2007. – № 2. – С. 77-78.

Autorii reflectă experiența bibliotecilor – membri ai Consorțiului eIFL Direct Moldova – participante la programele INTAS și INASP. Sunt abordate probleme organizaționale, tehnologice și financiare de acces la resursele informaționale electronice

2008

67. **Biblioteca Publică de Drept – de la date spre fapte. Rezultatele evaluării serviciilor și colecțiilor de referință** / Nelly Țurcan, Mariana Harjevschi // Biblioteconomie. Asistență Informațională. Arhivistică : Teorie și practică / Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” ; Universitatea de Stat din Moldova, Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională ; coordonator: Lidia Kulikovski. – Chișinău : Grafema Libris, 2008. – P. 127-135.

2013

68. **Înregistrarea revistelor științifice în Acces Deschis (OA): probleme și perspective** : [prezentare în cadrul workshopului „Publicarea

revistelor științifice în Acces Deschis”, Chișinău, 25 octombrie 2013] / Nelly Țurcan, Natalia Cheradi. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cheradi/atelier-brts-2013final> (Accesat 24.07.2020).

2015

69. Comunicarea științei și educația în societatea bazată pe cunoaștere / Nelly Țurcan, Valentin Dorogan // Educație pentru comunicare : Volum omagial dedicat profesorului Laurențiu Șoitu. – Iași : Universitatea „A.I. Cuza”, 2015. – P. 283-291. – Mod de acces : <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1092> (Accesat 24. 07. 2020).

Lucrarea reflectă rolul în creștere al comunicării științifice pentru cultura științifică a societății. Articolul oferă o analiză a rezultatelor sondajului privind implicarea cercetătorilor în procesul de comunicare științifică și dezvoltare a culturii științifice a societății. Studiul arată că cercetătorii preferă să comunice cu publicul despre știință, folosind mijloace tradiționale: conferințe, prelegeri publice și articole în revistele populare. Tinerii cercetători folosesc adesea noi mijloace media pentru comunicarea științei. Autorul specifică importanța instituțiilor de cercetare, muzeelor, bibliotecilor și mijloacelor mass-media în comunicarea rezultatelor cercetărilor. Comunicarea științifică, cunoașterea prin mass-media contribuie la formarea unei culturi științifice și construirea cunoștințelor științifice de bază.

70. Conținutul științific digital ca element al managementului cercetării-dezvoltării în Republica Moldova / Gheorghe Cuciureanu, Nelly Țurcan, Lilian Friptuleac // Economic Growth in Conditions of Globalization = Creșterea economică în condițiile globalizării : International Conference on Theoretical and Applied Economic Practices, 10-a edition, Chisinau, October 15-16, 2015 / Institutul Național de Cercetări Economice ; Academia de Științe a Moldovei. – Chișinău : INCE, 2015. – Vol. 1. – P. 163-168. – Mod de acces: <http://idsi.md/files/Articol-CuciureanuTurcan-Friptuleac.pdf> (Accesat 24. 07. 2020).

Digitizarea informației științifice, care aduce multe avantaje (accesare rapidă, din orice loc, accesare multiplă, conservare resurse etc.), reprezintă un instrument util pentru creșterea eficienței și eficacității unei structuri sau a unui sistem. Promovarea conținutului științific digital este favorabilă Republicii Moldova, având în vedere resursele financiare limitate, dar și necesară pentru a limita deficiențele unei comunități științifice mici. În acest sens scopul

lucrării a fost de a evalua conținutul științific digital în Republica Moldova în contextul utilizării procesului de digitizare în managementul activităților de cercetare-dezvoltare. Au fost utilizate metode generale; metode webometrice și metode specifice informaticii; instrumente care generalizează/acumulează conținut științific digital și motoarele de căutare disponibile în Internet. În urma investigațiilor a fost estimată ponderea conținutului digital în Republica Moldova pe 3 tipuri de conținut; au fost identificate oportunități de creștere a volumului conținutului științific digital și de utilizare a acestora în procesul de management al sistemului național de cercetare-dezvoltare.

2017

71. Open Access Policy to research outputs in the Republic of Moldova. State of the art and perspectives / Nelly Țurcan, Rodica Cujba : [prezentare în cadrul conferinței „Central and Eastern European eDem and eGov Days”, Budapesta, Ungaria, 4-5 mai 2017] // Central and Eastern European eDem and eGov Days : conference proceedings. – Budapesta, 2017. – P. 283-293. – ISSN 2520-3401. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/66990 ; <https://ejournals.facultas.at/index.php/ocgcp/article/view/1553> (Accesat 20.01.2021).

Conform Registrului Mandatelor și Politicilor Depozitului de Acces Deschis (ROARMAP), 8 instituții de cercetare din Republica Moldova (12%) au aprobat o Politică de Acces Deschis (OAP). Lucrarea conține analiza situației cu privire la politicile instituționale de acces deschis din Republica Moldova. Sunt reflectate rezultatele unui studiu privind atitudinea față de accesul deschis la rezultatele cercetării. Autorul pune accent pe instrumentele și sistemele de informații, cum ar fi repozitoriile instituționale, care promovează accesul deschis pentru rezultatele cercetării. Lucrarea relevă barierele pentru adoptarea și/ sau implementarea unei politici de acces deschis într-o organizație de cercetare și oferă modalități de depășire a acestora.

72. Publicațiile din Republica Moldova în Web of Science și Scopus vs Accesul Deschis / Nelly Țurcan, Rodica Cujba : [comunicare Power Point în cadrul mesei rotunde „Vizibilitatea internă și internațională a conținutului științific digital”, Chișinău, 26 octombrie 2017, ASEM]. – 28 slide. – Mod de acces: <https://ru.scribd.com/document/473815080/Publica%C8%9Biile-Din-Republica-Moldova-In-Web-of-Science-%C5%9Ei-Scopus-vs-Accesul-Deschis> ; <https://idsi.md/files/file/>

masa_rotunda_26_10_2017/PUBLICA%C8%9AIIILE%20DIN%20REPUBLICA%20MOLDOVA%20%C3%8EN%20WEB%20OF%20SCIENCE%20%C5%9E%20SCOPUS%20VS%20ACCESUL%20DESCHIS.pdf (Accesat 14.08.2020).

2018

73. E-Infrastructuri pentru datele de cercetare – experiențe internaționale: [comunicare prezentată în cadrul conferinței științifice naționale „Știința Deschisă”, Chișinău, 22 noiembrie 2018] / Nelly Țurcan, Mihai Grecu, Andrei Rusu, Ion Coșuleanu. – 22 slide. – Mod de acces: https://idsi.md/files/file/e-IDSM_M-Grecu.pdf (Accesat 24. 07. 2020).

74. Vizibilitatea publicațiilor științifice – parte integrantă a societății cunoașterii. Analiza bibliometrică și altmetrică în baza unui repozitoriu bibliometric național / Nelly Țurcan, Rodica Cujba, Victor Cernăuțeanu // Creșterea economică în condițiile globalizării: competitivitate, inovativitate, sustenabilitate : [materilele conferinței științifice internaționale, ediția a 13-a, Chișinău, 11-12 octombrie 2018] / Institutul Național de Cercetări Economice al Academiei de Științe a Moldovei. – Chișinău, 2018. – Vol. 2. – P. 47-54. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/66579 (Accesat 7.12.2020).

În societatea cunoașterii disponibilitatea cunoștințelor și accesul la acestea joacă un rol extrem de important. Autorul prezintă o analiză a vizibilității publicațiilor științifice ale Universității de Stat din Moldova (USM). Studiul a fost efectuat în baza Instrumentului Bibliometric Național (<https://ibn.idsi.md>), repozitoriu cu peste 60.000 publicații științifice, și arată în ce măsură oamenii de știință din cadrul USM contribuie la dezvoltarea societății cunoașterii din Republica Moldova. Studiul conține și o analiză comparativă a lucrărilor științifice cu autori afiliați USM incluse în două baze de date internaționale: Web of Science și Scopus. Metodele de cercetare utilizate în studiu includ analiza bibliometrică și altmetrică a lucrărilor științifice cu autori afiliați USM. În rezultatul studiului s-a constatat că publicațiile USM ocupă un loc semnificativ în fluxul informațional al Republicii Moldova, cercetătorii afiliați USM fiind foarte activi atât la nivel național, cât și internațional, iar domeniile de top de cercetare la nivel național ale USM sunt științele sociale, economice și umane.

2019

75. **E-infrastructura de date în sprijinul cercetărilor în științe umanistice, arte și științe sociale** : [comunicare prezentată în cadrul atelierului de lucru „E-infrastructura de date științifice în sprijinul cercetării și creșterii impactului social-economic al științei în Republica Moldova”, Chișinău, 16 decembrie 2019] / Nelly Țurcan, Mihai Grecu, Ion Coșuleanu ; Academia de Științe a Moldovei. – Mod de acces: <https://www.youtube.com/watch?v=D5NFMlkm7w> (Accesat 24.07.2020).

76. **Research data in the context of open science: Case study of the Republic of Moldova** / Andrei Rusu, Nelly Țurcan, Rodica Cujba, Mihai Grecu // CEE e|Dem and e|Gov Days 2019: Cyber Security and eGovernment : Proceedings of the Central and Eastern European e|Dem and e|Gov Days 2019, Budapest, May 2-3, 2019 : (OCG Conference Proceedings). – Budapesta, 2019. – P. 319-328. – DOI: 10.24989/ocg.v335.26. – Mod de acces: https://ocgitservice.com/demo/cee-gov2019/files/1024989_ocgv335_26.pdf

(Accesat 24.07.2020).

În prezent, există schimbări importante în cercetarea științifică, schimbări care privesc atât organizarea, realizarea și evaluarea cercetării, cât și utilizarea și diseminarea rezultatelor științifice. Aceste schimbări caracteristice fenomenului Științei Deschise sunt determinate de dezvoltarea noilor tehnologii, creșterea rolului social al cercetării științifice. Conceptul de Știință Deschisă reprezintă o nouă abordare a modului în care cercetarea științifică, bazată pe cooperare și noi modalități de diseminare a cunoștințelor, este realizată și organizată folosind noi tehnologii digitale, noi instrumente de colaborare și infrastructură. Studiul se bazează pe rezultatele a două anchete realizate în ianuarie-februarie 2016 și mai-iulie 2018. Cercetarea a evidențiat problemele privind păstrarea și utilizarea datelor științifice. Este necesară o nouă provocare pentru rezolvarea acestora prin crearea unui nou tip de infrastructură, care să asigure arhivarea datelor, accesul larg în scopul diseminării și reutilizării acestora, și astfel creând noi oportunități de cercetare bazate pe date de cercetare.

77. **The Concept of the National Research Data e-Infrastructure** / Nelly Țurcan, Mihai Grecu, Ion Coșuleanu // International Conference

‘RENAM E-Infrastructure Supporting Excellence in National Research and Education’: [October 3, 2019, Chișinău]. – Chișinău, 2019. – P. 170-175.

Articole de autor, publicate în reviste de specialitate

1986

78. **Промышленные каталоги на службе научно-технического прогресса** / Нелли Цуркан // Известия Академии наук Молдавской ССР. Серия „Общественные науки”. – 1986. – Nr 2. – С. 76-77.

2000

79. **Absolvirea 2000** / Nelly Țurcan // Magazin bibliologic. – 2000. – Nr 2. – P. 5. – ISSN 1857-1476.

Articolul se referă la temele de cercetare ale studenților, oglindite în tezele de licență ale acestora și susținute în anul de studiu 1999-2000. Autorul relevă conexiunile lucrărilor studenților cu necesitățile activității bibliotecilor, precum și capacitățile de cercetare ale acestora.

2002

80. **Din istoria serviciilor de referințe** / Nelly Țurcan // Biblio-Polis. – 2002. – Vol. 2, Nr 2. – P. 13-15. – ISSN 1811-900X. – Nod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/243> (Accesat 22.08.2020).

81. **Specialitatea de Biblioteconomie și Asistență Informațională: parametri și identități** / Nelly Țurcan // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2002. – Martie (Nr 1). – P. 30-33. – ISSN1857-0259.

2003

82. **Cercetările științifice ale studenților de la specialitatea „Biblioteconomie și Asistență Informațională”** / Nelly Țurcan // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2003. – Nr 1. – P. 34-39. – ISSN 1857-0259.

2004

83. **Cercetările științifice ale studenților de la specialitatea „Biblioteconomie și Asistență Informațională”** / Nelly Țurcan // Școala de Biblioteconomie din Moldova : Buletin trimestrial. – 2004. – Nr 1/2. – P. 44-46. – ISSN 1857-0259.

2005

84. **Spre spațiul European al învățământului superior** : [Procesul de la Bologna] / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2005. – Vol. 14, Nr 2. – P. 9-12. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/264> (Accesat 28.01.2021).

2006

85. **Accesul deschis la informația științifică**: inițiative internaționale / Nelly Țurcan // Magazin bibliologic. – 2006. – Nr 4. – P. 40-47. – ISSN 1857-1476.

86. **Arhive electronice deschise – un nou acces la informația științifică** / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2006. – Vol. 18, Nr 2. – P. 16-19. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/276> (Accesat 28.01.2021).

87. **Specialitatea Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică: Quo Vadis?** / Nelly Țurcan // Buletinul ABRM. – 2006. – Nr 1. – P. 22-24. – ISSN 1857-1034.

2007

88. **Competențele profesionale ale specialiștilor în informare și documentare și Procesul de la Bologna** / Nelly Țurcan // Magazin bibliologic. – 2007. – Nr 3/4. – P. 39-42. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/index.php/publicatii/bibliografii/15-publicatii/editii-periodice-de-specialitate/26-magazin-bibliologic> ; https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/52958 (Accesat 24.07.2020).

2008

89. **Resurse electronice pentru știință și cercetare în Republica Moldova** / Nelly Țurcan // Magazin bibliologic. – 2008. – Nr 1/2. – P. 17-30. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/53023 (Accesat 05.08.2020).

Noile mijloace de comunicare științifică largesc posibilitățile de stabilire a contactelor profesionale, ele influențând nemijlocit activitatea științifică. Unii cercetători consideră că noile mijloace electronice de comunicare atrag în mediul comunicațional pe cei care se află la periferia comunității științifice, statutul științific al cărora încă nu este evident, deci este vorba despre difuzarea cunoștințelor științifice în societate pe contul dezvoltării mediului de utilizare. În contextul dezvoltării comunicațiilor, sarcina primordială a bibliotecii constă în asigurarea accesului la informație și cunoștințe științifice. Cheia pentru atingerea acestui scop este utilizarea mijloacelor contemporane de comunicare științifică: baze de date, publicații electronice, biblioteci electronice, arhive electronice etc.

2009

90. **Bibliotecile creează viitorul: bazându-se pe patrimoniul cultural** : (reflecții de la Conferința anuală IFLA) / Nelly Țurcan // Buletinul ABRM. – 2009. – Nr 2. – P. 12-14. – ISSN 1857-1034. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/ABRMRepublicaMoldova/buletinul-abrm-nr2102009> (Accesat 24.06.2020).

91. **Politicile accesului deschis în țările în tranziție** / Nelly Țurcan // BiblioScientia. – 2009. – Nr 1/2. – P. 27-41. – ISSN 1857-2278. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/16694 ; <http://dspace.usm.md> (Accesat 24.06.2020).

Dezvoltarea cunoștințelor și exploatarea rațională a rezultatelor cercetării științifice depind, în primul rând, de nivelul de acces la aceste rezultate. Acest principiu a determinat apariția în comunicarea științifică a Mișcării Acces Deschis. Articolul prezintă politicile internaționale, naționale și instituționale de acces deschis la rezultatele cercetării științifice. În lucrare se abordează și politicile de acces deschis în țările în curs de dezvoltare și în tranziție, precum și inițiativele întreprinse în Republica Moldova. Sunt reflectate recomandări privind îmbunătățirea politicilor de acces deschis.

2010

92. **Accesul deschis – un nou model de acces la informație și cunoaștere** / Nelly Țurcan // Buletinul ABRM. – 2010. – Nr 2. – P. 6-13. – ISSN 1857-4459. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/ABRMRepublicaMoldova/buletinul-abrm-nr2122010> (Accesat 24.06.2020) ; BiblioPolis. – 2011. – Vol. 38, Nr 1. – P. 9-17. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/458/445> (Accesat 24.07.2020)

93. **Comunicare științifică: abordări teoretice** / Nelly Țurcan // Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale. – 2010. – Nr 8. – P. 26-41. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/19668 (Accesat 14.08.2020)

Comunicarea științifică este un domeniu în creștere permanentă. Dar ce este de fapt comunicarea științifică? Autorul revizuieste literatura de specialitate pentru a identifica o definiție cuprinzătoare a comunicării științifice, inclusiv a termenilor asociați. Comunicarea științifică cuprinde mijloace, canale de comunicare, activități instituționale care asigură circulația informațiilor științifice în societate. Este un proces bidirecțional de comunicare între comunitatea științifică și societate. Comunicarea științifică constituie un schimb de informații și /sau un dialog științific între cercetători și între comunitatea științifică și societate despre știință într-un mod (inter) activ, prin diferite strategii adaptate grupurilor țintă specifice. Funcțiile comunicării științifice sunt: conștientizarea, amplificarea cunoștințelor, formarea opiniei, schimbarea atitudinii și schimbarea comportamentului și altele.

94. **Copyright pentru bibliotecari** : [pe marginea lucrărilor seminarului internațional cu genericul „Copyright for Librarians”, Vilnius, Lituania, 23-24 septembrie 2010] / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 35, Nr 3. – P. 45-46. – ISSN 1811-900X.

95. **Cultura științifică și comunicarea științifică – valori ale Societății Cunoașterii** / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 34, Nr 2. – P. 9-14. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/422/412> (Accesat 20.07.2020) ; Akademos. – 2011. – Nr 1. – P. 35-42. – ISSN 1857-0461. – Mod de ac-

ces: http://www.akademos.asm.md/files/Akademos_1_2011.pdf (Accesat 24.07.2020).

În lucrare sunt analizate conceptele de cultură științifică și comunicare științifică. Articolul prezintă opiniile cu privire la termeni înrudiți: alfabetizare științifică și cultură științifică. Este accentuat rolul tot mai mare al comunicării științifice pentru cultura științifică a societății. În cadrul unei societăți democratice, în care știința trebuie să răspundă publicului larg, există o nevoie reală de a găsi modalități inovatoare de comunicare despre beneficiile științei. Societatea bazată pe cunoaștere reprezintă o nouă etapă în dezvoltarea civilizației umane, o dezvoltare calitativ nouă a modului de viață, care implică folosirea pe scară largă a informației și a cunoștințelor în toate sferile existenței umane și activității sociale, cu un impact economic și social major. Pentru Societatea Cunoașterii o valoare incontestabilă reprezintă cunoașterea științifică și cunoștințele științifice.

96. Politicile accesului deschis : [mandate politice ale instituțiilor de cercetare, ale organizațiilor de finanțare și ale editorilor în contextul comunicării științifice] / Nelly Țurcan // *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale.* – 2010. – Nr 3. – P. 41-56. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/06.-p.41-56.pdf> ; https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/19633 ; <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/706> (Accesat 24.07.2020).

97. Publicarea științifică – ca practică de comunicare / Nelly Țurcan // *BiblioScientia.* – 2010. – Nr 3/4. – P. 50-58. – ISSN 1857-2278. – Mod de acces: <http://biblioscientia.asm.md/pdf/3-4/05.pdf> ; https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/16713 ; <http://dspace.usm.md:8080/xmlui/handle/123456789/2247> (Accesat 24.07.2020).

Articolul prezintă o analiză publicării științifice ca o practică de comunicare. Publicarea științifică este tratată din perspectiva funcțiilor pe care publicarea o realizează în cadrul unei comunități științifice – înregistrare, certificare, conștientizare, arhivare. Analiza eficienței publicațiilor științifice este bazată pe trei criterii: publicitate, încredere și accesibilitate.

98. Revistele biblioteconomice din Moldova ca mijloc de comunicare științifică / Nelly Țurcan // *BiblioPolis.* – 2010. – Vol. 33, Nr

1. – P. 14-18. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://bibliopolis.hasdeu.md/index.php?bpa=1772> (Accesat 14.12.2020).

Comunicarea profesională în mediul biblioteconomic autohton se realizează prin diverse mijloace formale și informale. Procesele informale de comunicare se realizează, de regulă, de către cercetători și specialiști; astfel se întreține dialogul profesional despre cercetările realizate, comunicări și prezentări la conferințe, simpozioane etc. Procesele de comunicare științifică formală vizează și schimbul de informație științifică prin intermediul publicațiilor științifice (reviste, culegeri de articole și studii, monografii etc.). Autorul prezintă o analiză detaliată a revistelor profesionale naționale.

99. Schimbarea paradigmei sistemului comunicării științifice: evoluție sau revoluție pentru bibliotecile din Republica Moldova / Nelly Țurcan // Magazin bibliologic. – 2010. – Nr 1/2. – P. 9-17. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin_bibliologic_2010_1-2.pdf ; <http://dspace.usm.md:8080/xmlui/handle/123456789/350> (Accesat 14.12.2020).

Articolul prezintă o analiză a modelelor teoretice ale comunicării științifice ale lui W. Garveys și B. Griffith (1971) și ale lui J. Hurd (2000). Analiza acestor modele indică principalii actori și funcții în comunicarea științifică. Evoluțiile tehnologice în domeniu, precum digitalizarea și rețele noi, schimbă fundamental comunicarea științifică. Autorul descrie diferite modele de comunicare științifică și rolul bibliotecii în acest sistem. Articolul prezintă analiza SWOT a bibliotecilor moldovenești cu privire la participarea lor la procesul de comunicare științifică. Sunt reflectate și transformările necesare în bibliotecile moldovenești în contextul schimbării paradigmei de comunicare științifică.

100. Transformările sistemului comunicării științifice și biblioteca academică / Nelly Țurcan // Libraria : Studii și cercetări de bibliologie : Anuar (Târgu-Mureș). – 2010. – Vol. 9. – P. 32-50. – ISSN 1583-4468. – Mod de acces: <https://bjmures.ro/bd/B/001/26/B00126.pdf> (Accesat 14.12.2020).

În trecut, informațiile au fost răspândite prin publicații științifice, ulterior fiind dezvoltat un sistem sofisticat de comunicare, în care editurilor le aparține un rol aparte. În zilele noastre, sistemul de comunicare științifică este transformat prin digitalizarea documentelor și utilizarea rețelilor, modificări care se referă la infrastructură. Schimbări radicale din ultimul deceniu al secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea în domeniul tehnologic au

avut impact inevitabil asupra societății în ansamblu, inclusiv asupra științei, culturii, industriei și educației. Sistemul de comunicare științifică și bibliotecile, ca structuri sociale, suportă efectele acestor schimbări. Actorii-cheie ai diseminării procesului de cunoaștere și ai comunicării științifice sunt autorii, editorii, bibliotecile și utilizatorii, responsabilitățile și misiunile acestora fiind în permanentă schimbare. Noile dimensiuni ale bibliotecilor din sistemul de comunicare științifică depind de implementarea tehnologiei, dar și de creativitatea și atitudinea inovatoare a personalului de specialitate al bibliotecilor.

2011

101. Accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile din Republica Moldova / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2011. – Vol. 41, Nr 4. – P. 17-25. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/207> (ccesat 14.12.2020).

Articolul prezintă rezultatele studiului privind accesul la resursele de informații științifice din bibliotecile din Republica Moldova. Majoritatea respondenților specifică că sunt mulțumiți de accesul la reviste științifice. Pentru a îmbunătăți accesul, cercetătorii consideră că biblioteca ar trebui să schimbe politica de abonare la reviste științifice și să organizeze diverse activități de informare, să implementeze un proiect inovator de depozit digital al instituției – repozitoriu.

102. Criza serialelor și accesul la resursele informaționale științifice din bibliotecile Republicii Moldova / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2011. – Vol. 40, Nr 3. – P. 8-21. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/202> (Accesat 14.12.2020).

Articolul se referă la rezultatele anului biblioteconomic 2010, axat pe examinarea și implementarea tehnologiilor Web 2.0. Autorul menționează esența Bibliotecii 2.0, schimbările în comportamentul utilizatorului, noile instrumente de informare și comunicare.

103. Efectele crizei comunicării științifice și accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile Republicii Moldova / Nelly Țurcan // Libraria : Anuar (Târgu-Mureș). – 2011. – Vol. 10. – P. 69-86. – ISSN 1583-4468. – Mod de acces: <https://bjmures.ro/bd/B/001/28/B00128.pdf> (Accesat 20.08.2020) ; <http://www.diacronia.ro/en/inde->

xing/details/A19458 (Accesat 14.08.2020).

Pe măsură ce prețurile jurnalelor au început să crească, „criza serialelor” a fost privită aproape peste tot ca o problemă. Bibliotecile și instituțiile de cercetare din Republica Moldova se află în situații similare. Din cauza creșterii prețurilor abonamentelor, bibliotecile din Republica Moldova sunt puse în situația de a anula continuitatea abonării la revistele științifice. Această concluzie este confirmată în rezultatul unui sondaj realizat în 11 biblioteci. Savanții din instituțiile de cercetare din Moldova consideră că „criza în serie” este o barieră în calea accesului la informația științifică, iar prețurile revistelor științifice sunt o povară pentru instituțiile științifice.

104. Estimarea productivității științifice a savanților din Republica Moldova / Nelly Țurcan // Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale. – 2011. – Nr 8. – P. 206-212. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/27.-p.206-212.pdf> ; https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/39163 (Accesat 24. 07. 2020).

Acest articol evaluează poziția Republicii Moldova cu privire la numărul de lucrări științifice pe baza indicatorilor de productivitate științifică, calculați de Journal SCImago end Country Rank și Thomson ISI. Sunt prezentate datele referitoare la colaborarea savanților moldoveni în publicarea științifică în diferite domenii în perioada 2001-2010. Autorul specifică că în perioada 2001-2010 cercetătorii moldoveni afiliați instituțiilor de cercetare din Republica Moldova au publicat un total din 2.727 lucrări în reviste indexate de Science Citation Index (SCI). Dintre aceste lucrări, 1.674 (61,40%) erau articole publicate în reviste ISI. Oamenii de știință din Moldova au fost cei mai productivi în principalele domenii științifice: fizică, materie condensată (380 articole, 18,40%), fizică aplicată (237 articole, 14,16%) și altele.

105. Evaluarea statistică a publicațiilor științifice ale Moldovei în revistele ISI : [analiza pe baza datelor din Journal Citation Report și Web of Science] / Nelly Țurcan // Intellectus. – 2011. – Nr 3. – P. 72-76. – ISSN 1810-7079. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Evaluarea%20statistica%20a%20publicatiilor%20stiintifice%20din%20Republica%20Moldova%20in%20revistele%20ISI1.pdf (Accesat 16.12.2020).

106. Noi roluri pentru schimbare: consecințele accesului deschis pentru biblioteci / Nelly Țurcan // BiblioScientia. – 2011. – Nr 6. – P. 5-19. – ISSN 1857-2278. – Mod de acces: <http://bsclupan.asm.md/img/userfiles/file/Nelly%20TURCAN.pdf> ; https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/16720 (Accesat 16.12.2020).

Creșterea continuă a costurilor revistelor științifice provoacă o criză, numită criza serialelor. Bibliotecile și instituțiile de cercetare din Republica Moldova sunt în situații similare, când se reduce numărul revistelor abonate din motivul creșterii prețurilor la abonamente. În baza unui chestionar a fost analizată abonarea la revistele științifice în 11 biblioteci științifice. Majoritatea bibliotecilor păstrează dinamica negativă în abonarea la presa științifică. Oamenii de știință din instituțiile de cercetare din Moldova care au participat la chestionare au confirmat că problema costurilor revistelor științifice este o barieră în accesul la informația științifică. Majoritatea savanților din Moldova nu cunosc modelele alternative de publicare și Mișcarea pentru accesul deschis. Bibliotecile pot promova ideea accesului deschis.

107. Oportunitățile revistelor științifice electronice și a modelelor alternative de publicare pentru comunicarea științifică / Nelly Țurcan // Analele Științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu”. – 2011. – Vol. 1. – P. 69-76. – ISSN 1857-1719. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/16.OPortunitatile%20revistelor%20stiintifice%20electronice.pdf (Accesat 16.12.2020).

Revistele electronice și modelele alternative de publicare științifică aduc beneficii atât instituțiilor infodocumentare care se confruntă cu problemele finanțării pentru abonare, precum și cercetătorilor. Articolul de față relevă rezultatele cercetării sociologice, realizate în perioada decembrie 2010 – ianuarie 2011 la Academia de Științe din Moldova și la 9 universități din țară asupra comunicării științifice. Rezultatele studiului demonstrează că cercetătorii din Moldova consideră că este foarte important de a oferi acces deschis la informația științifică, dar circa o treime din participanții la cercetarea sociologică nu sunt deciziși sau nu acceptă publicarea lucrărilor lor în revistele cu acces deschis sau în arhivele electronice cu acces deschis.

108. Научные журналы Республики Молдова / Нелли Цуркан // Вестник Библиотечной Ассамблеи Евразии (Москва). – 2011. – № 2. – С. 75-77.

Sistemul revistelor științifice în Republica Moldova include 72 de publicații acreditate de către Consiliul Național de Acreditare și Atestare, 43 dintre acestea asigurând accesul la textele integrale. Revistele științifice constituie nucleul comunicării științifice. Autorul analizează dezvoltarea acestora începând cu anul 1992.

2012

109. Contribuția oamenilor de știință la formarea culturii științifice a societății / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2012. – Vol. 43, Nr 2. – P.18-28. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/214> (Accesat 16.12.2020).

Articolul prezintă o analiză a rezultatelor sondajului privind implicarea cercetătorilor în procesul de comunicare științifică și stabilirea nivelului de cultură științifică a societății. Studiul arată că cercetătorii preferă să comunice cu publicul despre știință folosind mijloace tradiționale: conferințe, prelegeri publice și articole în reviste populare. Tinerii cercetători folosesc adesea noi media pentru comunicarea științifică. Un rol important în comunicarea științifică îl au instituțiile de cercetare, muzee, biblioteci și mass-media. Comunicarea cunoștințelor științifice prin mass-media contribuie la formarea culturii științifice și la construirea cunoștințelor științifice de bază.

110. Istoria jurnalismului din România în date / Nelly Țurcan // Analele Universității din Craiova. Seria *Comunicare. Media.* – 2012. – Nr 1/2. – P. 203-206. – Rec. la cartea: Istoria jurnalismului din România în date: Enciclopedie cronologică / coordonator: Marian Petcu. – Iași: Polirom, 2012. – 1414 p. ; BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 211-214. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: https://issuu.com/bibliotecahasdeu/docs/bibliopolis_2_2013_tipar (Accesat 17.12.2020).

111. Modelele alternative de publicare pentru comunicarea științifică în Republica Moldova. Rezultatele studiului / Nelly Țurcan // Buletinul ABRM. – 2012. – Nr 1. – P. 17-19. – ISSN 1857-1034.

112. Producția științifică în contextul provocărilor și efectelor Accesului Deschis / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2012. – Vol. 42, Nr 1. – P. 163-165. – ISSN 1811-900X. – Rec. la cartea: Repanovici, Ange-

la. Promovarea producției științifice prin depozite digitale. – București : Editura Academiei Române, 2010. – 193 p. – ISBN 78-973-27-1932-9. – Mod de acces: <http://bibliopolis.hasdeu.md/index.php?bpa=2015> (Accesat 16.12.2020).

113. Revistele științifice electronice și modelele alternative de comunicare științifică = The electronic scientific journals and the alternative patterns of the scientific communication / Nelly Țurcan // Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării = Romanian Journal of Library & Information Science. – 2012. – Nr 2. – P. 57-64. – Text paralel în limba română și limba engleză. – Mod de acces: <http://www.rlbsi.ro/index.php/rlbsi/issue/view/2-2012/pdf22012> (Accesat 17.12.2020).

Comunicarea electronică aduce beneficii semnificative pentru oamenii de știință. Schimbările în sectorul tehnologiilor informaționale influențează intensitatea comunicării în mediul științific și schimbă paradigma comunicării științifice. Digitizarea revistelor științifice oferă un potențial foarte mare pentru savanți de a interacționa și de a difuza într-un mod mai operativ informația științifică. Articolul relevă rezultatele cercetării privind comunicarea științifică în Republica Moldova. Rezultatele studiului demonstrează că cercetătorii din Moldova consideră că este foarte important de a oferi acces deschis la informația științifică, dar circa o treime din respondenți nu sunt deciziși sau nu acceptă publicarea lucrărilor lor în revistele cu acces deschis sau în arhivele digitale.

114. Rolul presei științifice în sistemul de comunicare științifică din Republica Moldova / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2012. – Vol. 42, Nr 1. – P. 17-25. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/126/127> (Accesat 17.12.2020).

Articolul reflectă dinamica publicării revistelor științifice în anii 1992-2010. În scopul analizei diverselor categorii de reviste în funcție de conținutul de bază, revistele științifice au fost catalogate convențional în cinci grupe: științe fizico-matematice, chimie, tehnică, informatică; științe ale naturii, științe agricole; medicină, farmacie, medicină veterinară; științe economice; științe socioumane. Analiza opiniilor cercetătorilor din 10 instituții științifice din Moldova denotă faptul că revistele științifice sunt considerate drept cel mai important mijloc formal de comunicare în știință.

2013

115. Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică = Library attributions within the scientific communication system / Nelly Țurcan // Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării = Romanian Journal of Library & Information Science. – 2013. – Nr 1. – P. 17-30. – ISSN 1841-1940. – Text paralel în limba română și limba engleză. – Mod de acces: <https://www.researchgate.net/publication/331407844> (Accesat 14.08.2020).

Lucrarea abordează transformările în cadrul sistemului de comunicare științifică, influențate de schimbările tehnologice și de aplicarea modelelor accesului deschis. Se discută despre diverse perspective de evoluție a bibliotecii în cadrul sistemului de comunicare științifică, precum și despre rolul bibliotecilor științifice în realizarea funcțiilor în cadrul acestui sistem.

116. Probleme privind dezvoltarea sistemului de comunicare științifică din Republica Moldova și accesul deschis la informație / Nelly Țurcan // Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale. – 2013. – Nr 3. – P. 13-26. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/02.-p.13-27.pdf> (Accesat 14.09.2020).

Prezentul studiu are ca subiect de abordare sistemul de comunicare științifică în Republica Moldova. Este prezentată metodologia și rezultatele unui studiu explorator, realizat în 23 de universități, instituții științifice și academice. Studiul însumează rezultatele cercetării sociologice efectuate în perioada decembrie 2010 – iulie 2012, cu privire la: atitudini și opinii ale cadrelor universitare și ale cercetătorilor privind sistemul de comunicare științifică în Republica Moldova, frecvența comunicării între diferiți parteneri sociali în domeniul științei, utilizarea diferitelor mijloace de comunicare științifică, avantajele și dezavantajele revistelor științifice, rolul revistelor și al arhivelor cu acces deschis în calitate de mijloace noi de comunicare științifice etc.

117. Provocările Accesului Deschis și vizibilitatea producției științifice a Republicii Moldova / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 62-80. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/158/156> (Accesat 17.12.2020).

118. Publicarea electronică – un nou model pentru comunicarea științifică: revistele științifice electronice din Republica Moldova / Nelly Țurcan // BiblioScientia. – 2013. – Nr 10. – P. 5-21. – ISSN 1857-2278. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/29504 (Accesat 17.12.2020).

Articolul prezintă practicile curente, precum și tendințele de publicare electronică a revistelor științifice. Este prezentată analiza site-urilor web ale revistelor științifice din Republica Moldova, precum și prezența revistelor științifice în bazele de date internaționale și în acces deschis.

119. Vizibilitatea producției științifice a Republicii Moldova și provocările Accesului Deschis / Nelly Țurcan // Revista de Politica Științei și Scientometrie (București). – 2013. – Nr 4. – P. 328-344. – ISSN 1841-1940. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1090> (Accesat 20.08.2020).

Articolul evaluează poziția Moldovei cu privire la numărul de lucrări științifice pe baza indicatorilor de productivitate științifică, calculați de Journal SCImago & Country Rank și Thomson ISI. Sunt prezentate date privind colaborarea savanților moldoveni în publicarea științifică. Articolul prezintă Accesul Deschis ca oportunitate de extindere a vizibilității științifice.

2014

120. Autodezvoltarea bibliotecarilor – condiție *sine qua non* a evoluției profesionale / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2014. – Vol. 46, Nr 2. – P. 42-53. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/387/378> (Accesat 17.12.2020).

The field of librarianship is ever expanding and changing, from exploding information technologies, to diverse groups of users with increasingly complex information needs. Library professionals need to be as savvy as the clients they serve, and the most productive and effective way for librarians to keep up with these changes is to seek out professional development opportunities. This paper seeks to address the changing trends of the library profession, including the changing nature of library and information science self-development as a method of continuing education, and to exemplify the importance and necessity of self-development for librarians. The paper presents several results of the survey regarding professional competences of librarians and continuing professional education that has been conducted in libraries of the Republic of Moldova.

121. **Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație** : (autoreferatul tezei de doctor habilitat în sociologie) / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2014. – Vol. 45, Nr 1. – P. 10-44. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/379/370> (Accesat 17.12.2020).

2015

122. **Digitizarea patrimoniului științific: perspective naționale** / Nelly Țurcan // Bibliouniversitas@ABRM.md : Revista bibliotecilor din învățământ și specializate din Republica Moldova. – 2015. – Nr 2. – P. 1-27. – ISSN 1857-4920. – Mod de acces: http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv_rev/buniv.html (Accesat 24. 07. 2020).

Utilizarea din ce în ce mai frecventă a conținutului digital în cercetare, educație și în diseminarea cunoștințelor reprezintă o caracteristică principală a științei moderne. Crearea de conținut digital a devenit o necesitate în societatea informațională. Autorul reliefează problemele existente la acest capitol în Republica Moldova: patrimoniul științific, în mare parte, încă nu este transformat în format digital; nu sunt create condiții și mecanisme stimulative pentru creatorii de conținut, inclusiv prin utilizarea intensă a oportunităților oferite de datele deschise; nu există o concepție unică privind digitizarea patrimoniului național științific.

123. **Instrumentul bibliometric național – resursă pentru măsurarea performanțelor științifice = National bibliometric tool – resource for measuring scientific performances** / Nelly Țurcan // Revista Româna de Biblioteconomie și Știința Informării = Romanian Journal of Library & Information Science. – 2015. – Nr 3. – P. 54-78. – ISSN 1841-1940. – Text paralel în limba română și engleză. – Mod de acces: <http://moldlis.bnm.md/handle/123456789/1088> ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/urcan_Instrument_Bibliometric.pdf ; (Accesat 17.12.2020)

Lucrarea prezintă Instrumentul Bibliometric Național (IBN) ca sursă relevantă pentru evaluarea științei naționale, ale cărei utilizare și impact sunt în continuă creștere. IBN este un depozit digital de nivel național în care sunt stocate, clasificate și măsurate date cu caracter public privind contribuțiile științifice ale cercetătorilor din Republica Moldova.

124. Strategia Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari / Nelly Țurcan // Revista ABRM = ABRM Journal. – 2015. – Nr 2. – P. 13-17. – ISSN 1857-4890.

2016

125. Competențe pentru viitor: reflecții pe marginea cercetării nevoilor de formare profesională a bibliotecarilor / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2016. – Vol. 63, Nr 3. – P. 12-41. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/40> (Accesat 14.08.2020).

126. Nevoile de formare profesională a personalului de specialitate din bibliotecile din Republica Moldova / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2016. – Vol. 64, Nr 4. – P. 12-42. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/confbib.html> ; <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/47> (Accesat 24.07.2020).

2017

127. De ce articolele științifice au nevoie de CZU? / Nelly Țurcan // Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale. – 2017. – Nr 3. – P. 21-29. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/03.p.21-29Jurnalism_103.pdf ; <http://molldis.bnrm.md/handle/123456789/1085>; <http://dspace.usm.md:8080/xmlui/handle/123456789/1287> (Accesat 24.07.2020).

Articolul prezintă o scurtă istorie a utilizării Clasificării Zecimale Universale (CZU) în calitate de limbaj documentar mondial. Sunt prezentate exemple de folosire a CZU pentru bibliografii și cataloage naționale. Autorul face o trecere în revistă a utilizării CZU în Republica Moldova.

128. Inovațiile în comunicarea științifică – sondaj global privind utilizarea instrumentelor de cercetare / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3. – P. 55-67. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/86> (Accesat 14.08.2020).

129. **Inovațiile în comunicarea științifică: utilizarea instrumentelor de cercetare** / Nelly Țurcan // Biblioteca (București). – 2018. – Nr 6. – P. 163-169. – ISSN-L 1220-3386. – ISSN 2668-618X. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1097> (Accesat 14.08.2020).

Actul de comunicare este parte integrantă a procesului de cercetare și o garanție pentru valabilitatea științifică a rezultatelor obținute. Mecanismul social al științei constă în cooperare, aceasta garantând interacțiunea în cadrul comunității științifice. Autorul specifică că la nivel global sunt utilizate instrumente tradiționale și moderne. Instrumentele inovative și experimentale, de asemenea, sunt utilizate, însă acestea nu au devenit deocamdată instrumente de top.

2019

130. Biblioteca publică și știința participativă / Nelly Țurcan // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 75, Nr 4. – P. 5-16. – ISSN 1811-900X. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1165> (Accesat 04.01.2021).

Autorul prezintă o introducere pe tema științei participative (știința cetățenilor). Știința participativă este unul dintre pilonii Științei Deschise identificate de platforma Open Science Policy. Sunt evidențiate noi oportunități importante pentru bibliotecile publice prin analiza rolurilor pe care le-ar putea juca biblioteca în proiectele privind știința participativă, precum și exemple de bune practici ale bibliotecilor. Autorul sugerează că rolurile bibliotecilor care doresc să sprijine știința participativă sau să se angajeze în proiecte de știința participativă ar putea include contribuții la dezvoltarea abilităților specifice: dezvoltarea sau implementarea unui set de instrumente pentru proiecte ale științei participative, recrutarea și asistența voluntarilor pentru participarea în proiecte de știință participativă, elaborarea materialelor educaționale ș.a.

Articole în colaborare cu alți autori, publicate în reviste de specialitate

1996

131. Cercetări bibliologice / Ion Madan, Nelly Țurcan // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova (1946-1996) / Univer-

sitatea de Stat din Moldova ; redactor responsabil: Gheorghe Rusnac.
– Chișinău, 1996. – P. 345-349.

1999

132. **Rețeaua bibliotecilor italiene** / Nelly Țurcan, Natalia Senocosov // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Științe socio-umane” / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 1999. – P. 304-308.

2000

133. **Formarea profesională: necesitatea unei modernizări** : [reforma învățământului biblioteconomic din Republica Moldova] / Nelly Țurcan, Natalia Senocosov // Magazin bibliologic. – 2000. – Nr 2. – P. 21-22. – ISSN 1857-1476.

134. **Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice** : [prezentarea proiectului „Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice - LSDGC” – un program de traininguri pentru profesori] / Nelly Țurcan, Natalia Senocosov // Magazin bibliologic. – 2000. – Nr 2. – P. 7. – ISSN 1857-1476.

135. **Specialitatea „Biblioteconomie și Asistență Informațională”: Portret în timp** / Nelly Țurcan, Natalia Senocosov, Angela Ivasenco // Magazin bibliologic. – 2000. – Nr 2. – P. 13-16. – ISSN 1857-1476.

2003

136. **Biblioteca universității și studenții: interacțiunea și perfecționarea serviciilor** / Nelly Țurcan, Natalia Cheradi // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Științe socio-umanistice”. – Chișinău, 2003. – Vol. 2. – P. 306-313.

2004

137. **Extinderea serviciilor electronice: reconsiderări în servirea utilizatorilor bibliotecii** / Nelly Țurcan, Natalia Cheradi // Analele

științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Științe socio-umanistice”. – Chișinău, 2004. – Vol. 2. – P. 52-54 ; Curier : Revistă de cultură și bibliologie (Târgoviște). – 2006. – Nr 1. – P. 30-31. – ISSN 1223-9712.

2005

138. **Particularitățile ofertei documentare în bibliotecile universitare** / Nelly Țurcan, Natalia Cheradi // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Științe socio-umanistice”. – Chișinău, 2005. – Vol. 2. – P. 32-35.

2006

139. **Cercetările științifice în domeniul Biblioteconomiei și Științei Informării** / Nelly Țurcan, Natalia Goian // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria Științe socioumanistice : Lucrări de sinteză (1996-2006). – Chișinău, 2006. – P. 30-36.

2010

140. **Paradigme ale comunicării științifice** / Nelly Țurcan, Constantin Marin // Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale. – 2010. – Nr 8. – P. 42-61. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/19670 ; <http://dspace.usm.md:8080/xmlui/handle/123456789/1622> (Accesat 14.08.2020).

141. **Paradigme și tendințe în informarea și comunicarea științifică** : [pe marginea lucrărilor simpozionului științific național „Paradigme și tendințe în informarea și comunicarea științifică”, organizat de Catedra Biblioteconomie și Științe ale Informării, USM, 2 iulie 2010] / Nelly Țurcan, Natalia Cheradi // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 34, Nr 2. – P. 41-42. – ISSN 1811-900X.

2011

142. **Rolul jurnalismului științific în comunicarea științei** / Nelly Țurcan, Constantin Marin // Studia Universitatis Moldaviae. Seria

Științe sociale. – 2011. – Nr 3. – P. 99-113. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://dspace.usm.md:8080/xmlui/handle/123456789/1623> (Accesat 04.01.2021).

Articolul prezintă o analiză a jurnalismului științific ca o ramură a jurnalismului, care folosește diferitele tehnici pentru a informa publicul asupra subiectelor științifice. Comunicarea cunoștințelor științifice prin mass-media contribuie la formarea unei culturi științifice și a cunoștințelor științifice de bază. Autorul prezintă o analiză a modelelor liniare, gradient și stelare ale comunicării științifice. Se presupune că știința nu mai este doar transportată și tradusă de mass-media către un public pasiv, ci este mediatizată. Mulți autori consideră că problemele științifice nu sunt discutate suficient în mass-media în zilele noastre. În același timp, mediatizarea științei este de obicei diagnosticată în trei dimensiuni de bază și concomitente: acoperirea științei în mass-media s-a extins, acoperirea științifică a devenit din ce în ce mai pluralizată și acoperirea științei a devenit mai controversată.

2013

143. Direcții de consolidare și dezvoltare a capacității instituționale aplicate de asociația profesională pentru bibliotecari / Nelly Țurcan, Mariana Harjevschi, Natalia Cheradi // Revista ABRM = ABRM Journal. – 2013. – Nr 2. – P. 16-19. – ISSN 1857-4890. – Mod de acces: <http://moldis.bnrm.md/handle/123456789/1086> ; Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale. – 2014. – Nr 8. – P. 3-7. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://studia.amsu.eu/wp-content/uploads/01.-p.03-07.pdf> ; https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/38586 (Accesat 16.08.2020).

În articol sunt reflectate rezultatele studiului realizat în cadrul Proiectului Building Strong Library Association (Consolidarea unei asociații puternice pentru biblioteci), implementat de către Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM) în parteneriat cu Federația Internațională a Asociațiilor de Biblioteci (IFLA) și cu suportul Programului Novateca în Republica Moldova. Cercetările au fost axate pe studierea eficienței activității ABRM din perspectiva atitudinii, viziunilor membrilor actuali și potențiali ai asociației profesionale. Proiectul a fost orientat pentru consolidarea și dezvoltarea capacității instituționale aplicate de asociația profesională pentru bibliotecari.

2014

144. **Asociația bibliotecarilor ca factor de dezvoltare a comunității profesionale** / Nelly Țurcan, Mariana Harjevschi, Natalia Cheradi // *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale.* – 2014. – Nr 3. – P. 18-22. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/04.-p.18-22.pdf> ; http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1087/%c8%9aurcan_Asoacia%c8%9bia.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Accesat 16.08.2020).

Lucrarea reprezintă rezultatele cercetării de natură calitativă care a fost realizată în cadrul proiectului Building Strong Library Association (Consolidarea unei asociații puternice pentru biblioteci), implementat de către Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM) în parteneriat cu Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecarilor (IFLA) și cu suportul Programului Novateca. Scopul studiului a fost de a evalua implicarea membrilor asociației în acțiunile și structurile ABRM. Cercetarea a presupus desfășurarea mai multor focus-grupuri, la care au participat bibliotecari din 17 raioane ale Republicii Moldova.

2015

145. **Conținutul comportamentului consumatorului de servicii infodocumentare în biblioteca universitară** / Nelly Țurcan, Natalia Cheradi // *Biblioteca (București).* – 2015. – Nr 11. – P. 325-329. – ISSN 1220-3386. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1089> (Accesat 24. 07. 2020).

Articolul oglindește aspectele teoretice, metodologice și practice ale marketingului bibliotecii universitare, care fundamentează dezvoltarea unei strategii de valorificare a patrimoniului documentar și de perfecționare a serviciilor informaționale. Cercetarea consumului infodocumentar include cercetarea comportamentului consumatorului. Scopul studiului realizat la nivel național a vizat cuantificarea măsurii prin care bibliotecile universitare din Republica Moldova folosesc tehnici și modalități specifice de a servi utilizatorii și identificarea tendințelor de consum de informații.

146. **Tipuri de rezultate științifice ale proiectelor de cercetare (proiect pentru o discuție publică)** / Gheorghe Cuciureanu, Nelly Țurcan, Alfreda Roșca, Elena Ungureanu, Vitalie Minciună, Igor Cojocar // *Akadememos.* – 2015. – Nr 1. – P. 42-50. – ISSN 1857-0461. – Mod

de acces: http://www.akademos.asm.md/files/Akademos_1_35_2015.pdf; <http://dspace.usm.md:8080/xmlui/handle/123456789/611> (Accesat 24. 07. 2020).

Articolul reprezintă o analiză a abordărilor privind posibilitatea de a clasifica rezultatele proiectelor din sfera științei. Se propun definiții și criteriile de identificare a acestora, sunt identificate avantajele sistematizării lor în diferite faze ale activității de cercetare-dezvoltare, ceea ce creează premise pentru standardizarea rapoartelor asupra realizărilor științifice. În urma cercetării au fost stabilite 108 tipuri de rezultate științifice. Ele pot fi valorificate/validate ulterior în diferite moduri. Rezultatele activității de cercetare-dezvoltare au fost clasificate, la rândul său, în funcție de modul de publicare (34 de tipuri), de modul de protejare (8) și de modul de materializare (47). Clasificarea este deschisă și este propusă comunității științifice cu titlu de proiect pentru o discuție publică.

2019

147. Bibliometric Assessment of Research on Energy in the World, in the Eastern Europe and in the Republic of Moldova / Nelly Țurcan, Rodica Cujba // Problemele Energeticii Regionale. – 2019. – Nr 1. – P. 112-127. – ISSN 1857-0070. – Mod de acces: <https://zenodo.org/record/2650736#.YAYLPegzbiU> (Accesat 24.07.2020).

Scopul lucrării constă în evaluarea nivelului de dezvoltare și a tendințelor cercetării în domeniul energeticii în lume, în regiunea Europei de Est și în Republica Moldova. Acest scop este atins prin utilizarea metodelor bibliometrice. Bibliometria a devenit metodă standard pentru măsurarea impactului cercetării, care este acceptată ca o modalitate credibilă de evaluare a performanței științifice. Noutatea lucrării constă în acoperirea mai largă geografică și cronologică a cercetării în comparație cu alte lucrări similare, precum și în faptul că analiza a fost efectuată pe baza datelor extrase din două baze de date internaționale și una națională: Scopus Elsevier, Web of Science Core Collection și Instrumentul Bibliometric Național. S-a constatat că la nivel global, regional și național, numărul de lucrări privind energetica crește mai rapid decât numărul total de publicații. Se înregistrează de asemenea o creștere a ponderii publicațiilor în domeniul energeticii din numărul total de documente la nivel global, regional și național. Contribuția Europei de Est în fluxul informațional global în domeniul energeticii crește încet, dar stabil. S-a stabilit că viteza de creștere a contribuției Republicii Moldova în fluxul informațional regional în domeniul energeticii este mai mică.

148. Măsurarea vizibilității producției științifice a Universității de Stat din Moldova: analiză bibliometrică și altmetrică / Nelly Țurcan, Rodica Cujba // *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale.* – 2019. – Nr 3. – P. 3-22. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://ojs.studiamsu.eu/index.php/social/article/view/1311> ; <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1084> (Accesat 24.07.2020).

În societatea cunoașterii disponibilitatea cunoștințelor și accesul la acestea joacă un rol extrem de important. Scopul studiului constă în analiza vizibilității publicațiilor științifice ale Universității de Stat din Moldova (USM). Studiul a fost efectuat în baza Instrumentului Bibliometric Național, repozitoriul cu circa 70.000 de publicații științifice, și arată în ce măsură oamenii de știință din cadrul USM contribuie la dezvoltarea societății cunoașterii din Republica Moldova. Studiul conține și o analiză comparativă a lucrărilor științifice cu autori afiliați USM incluse în două baze de date internaționale: Web of Science și Scopus. Metodele de cercetare utilizate în studiu includ analiza bibliometrică și altmetrică a lucrărilor științifice cu autori afiliați USM. În rezultatul studiului s-a constatat că publicațiile USM ocupă un loc semnificativ în fluxul informațional al Republicii Moldova, cercetătorii afiliați USM fiind foarte activi atât la nivel național, cât și internațional. Domeniile de top de cercetare la nivel internațional sunt fizica, știința materialelor, chimia și ingineria, iar la nivel național – științele sociale, economice și umanistice. Gradul de colaborare al autorilor afiliați USM este destul de înalt (0,8–0,9), în cazul publicațiilor din bazele de date internaționale.

149. Research in Computer Science in the Republic of Moldova: A Bibliometric Analysis / Nelly Țurcan, Ion Coșuleanu, Mihai Grecu, Rodica Cujba // *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării = Romanian Journal of Library and Information Science.* – 2019. – Nr 2. – P. 27-50. – ISSN 1841-1940. – Mod de acces: <https://www.rlbsi.ro/index.php/rlbsi/article/view/79/34> (Accesat 24.07.2020).

150. Study on the mapping of research data in the Republic of Moldova in the context of open science / Nelly Țurcan, Andrei Rusu, Rodica Cujba // *International Journal of Advanced Statistics and IT&C for Economics and Life Sciences.* – 2019. – Nr 1. – P. 12-24. – Mod de acces: <http://site.magazines.ulbsibiu.ro/ijasitels/index.php/IJASI->

TELS/article/view/29 (Accesat 24.07.2020).

Conceptul de Știință Deschisă reprezintă o nouă abordare a modului în care cercetarea științifică, bazată pe cooperare și noi modalități de diseminare a cunoștințelor, este realizată și organizată utilizând noi tehnologii digitale, noi instrumente de colaborare și infrastructură de cercetare și dezvoltare. Acest studiu folosește datele colectate în mai – iulie 2018 în cadrul unui sondaj, care a vizat investigarea ecosistemului de date științifice din Republica Moldova. Rezultatele arată că, deși există unele îngrijorări cu privire la pierderea drepturilor de proprietate și încălcarea drepturilor de autor în cazul partajării și accesului deschis la datele de cercetare, mediul academic din Moldova este gata să ofere acces la datele de cercetare. Cercetarea a evidențiat faptul că este necesară o nouă provocare pentru rezolvarea problemelor de date științifice prin crearea unui nou tip de infrastructură pentru a asigura păstrarea datelor, accesul larg la rezultatele cercetării în scopul diseminării și utilizării acestora și crearea de noi oportunități de cercetare.

2020

151. **Modele ale ciclului de viață al datelor de cercetare** / Viorica Lupu, Nelly Țurcan // *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale.* – 2020. – Nr 3. – P. 53-59. – ISSN 1814-3199. – eISSN 2345-1017. – Mod de acces: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/07.-p.53-59.pdf> ; <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1164> (Accesat 24.07.2020).

În lucrare sunt analizate și prezentate diferite modele ale ciclului de viață al datelor de cercetare. Un model de ciclu de viață al datelor ar putea include crearea de date (conceptualizare), colectarea și descrierea datelor, stocarea datelor, arhivarea și conservarea, accesul la date, descoperirea, analiza, reutilizarea și transformarea datelor. Modelele pot ajuta instituțiile să articuleze și să perfecționeze fluxurile activității de cercetare, precum și să dezvolte servicii de asistență care să permită o gamă largă de părți interesate implicate pentru a răspunde cerințelor de gestionare și custodie a datelor.

**NELLY ȚURCAN – CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC,
COORDONATOR, REDACTOR ȘTIINȚIFIC,
RESPONSABIL DE EDIȚII, TRADUCĂTOR**

1995

152. **Mecanizarea activității bibliotecare** : Programa pentru instituții de învățământ superior la specialitatea nr 1102 „Bibliologie” / Universitatea de Stat din Moldova ; alcătuitor: Ana Sofroni ; redactor responsabil: Nelly Țurcan. – Chișinău : Universitatea de Stat din Moldova, 1995. – 18 p.

1997

153. **Fondul documentar al bibliotecii** : Programa pentru instituții de învățământ superior la specialitatea nr 1102 „Bibliologie și Asistența Informațională” / Universitatea de Stat din Moldova ; alcătuitor: Ana Sofroni ; redactor responsabil: Nelly Țurcan. – Chișinău : Universitatea de Stat din Moldova, 1997. – 25 p.

1999

154. **Biblioteconomie. Informare. Documentare** : culegere de articole / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra de biblioteconomie și Asistența Informațională ; colegiu redacțional: Nelly Țurcan (redactor responsabil) [et al.]. – Chișinău : USM, 1999. – 121 p.

2000

155. **Studii și cercetări de biblioteconomie și jurnalism** / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; colegiul de redacție: Nelly Țurcan [et al.]. – Chișinău : Universitatea de Stat din Moldova, 2000. – 176 p. – ISBN 9975-9604-0-5.

2002

Vezi de asemenea nr. 232

2003

Vezi de asemenea nr. 233

2004

156. **Programe analitice la specialitatea Biblioteconomie și Asistență Informațională** / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; redactor și responsabil pentru ediție: Nelly Țurcan. – Chișinău : CEP USM, 2004. – 345 p. – ISBN 9975-9604-5-6.

2005

157. **Probleme actuale ale teoriei și practicii biblioteconomice** : Către 45 de ani de învățământ biblioteconomic superior din Republica Moldova / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” ; coordonator: Natalia Goian ; redactor: Nelly Țurcan. – Chișinău : Museum, 2005. – 252 p. – ISBN 9975-948-40-5.

Vezi de asemenea nr. 236

2007

Vezi de asemenea nr. 237

2008

158. **Secolul XXI – secolul comunicării: aspecte etico-morale** : Materialele conferinței științifico-practice din 29 noiembrie 2007 / Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova ; director al publicației: Valeriu Pelivan ; colegiul de redacție: Lidia Kulikovski, Nelly Țurcan, redactor responsabil: Ludmila Corghenci, Tatiana Ambroci. – Chișinău : UASM, 2008. – 86 p. – ISBN 978-9975-64-135-7.

2010

159. **Lau, Jesus. Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți** / Jesus Lau ; traducere în limba română: Maria Vătămanu, Natalia Cheradi ; redactor științific al tradu-

cerii: Nelly Țurcan ; Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova. – Chișinău : Gunivas, 2010. – 64 p. – ISBN 978-9975-40-2-1. – Mod de acceș: <https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/26/ifla-guidelines-ro.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accesat 04.01.2021).

Ghidul internațional de cultura informației a fost elaborat de Sectorul Information Literacy al Federației Internaționale a Asociațiilor și Instituțiilor Bibliotecare (IFLA) în calitate de suport de bază în activitatea practică pentru specialiști, care simt nevoia sau sunt interesați în organizarea programelor de formare a culturii informației. Ghidul va ajuta specialiștii din domeniul informației, care realizează programe educaționale moderne (în special în domeniul învățământului mediu și superior).

2012

160. **Revista „BiblioPolis”. Bibliografie (2002-2012)** / alcătuitori: Lidia Kulikovski, Elena Grăjdianu ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” ; redactor-șef: Vlad Pohilă ; colegiul de redacție: Nelly Țurcan [et al.]. – BiblioPolis. – 2012. – Vol. 46, Nr 5. – Ediție specială. – 307 p. – ISSN 1811-900X.

161. **Tutun, Irina. 50 de ani de învățământ biblioteconomic în Republica Moldova** : Studiu bibliografic / Irina Tutun, Lidia Kulikovski ; redactor bibliografic: Natalia Goian ; redactor științific: Nelly Țurcan ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” ; Universitatea de Stat din Moldova, Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării. – Chișinău : [S. n.], 2012. – 230 p. – ISBN 978-9975-4432-1-0.

2013

162. **Vasilica, Victoria. Explorarea calității serviciului de referință la Biblioteca Națională a Republicii Moldova** : Proiect profesional pentru obținerea titlului de master în Științe ale Comunicării / Victoria Vasilica ; conducător științific: Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe Comunicării. – Chișinău, 2013. – 78 p. – Mod de acces : <https://ru.calameo.com/read/00336512827cd5dca7fe7> (Accesat 20.08.2020).

2014

163. **Cheradi, Natalia. Orientarea de marketing ca strategie de dezvoltare a bibliotecilor universitare din Republica Moldova :** 572.02. Infodocumentare ; Biblioteconomie și Știința informării : teză de doctor în științe ale comunicării / Cheradi Natalia ; conducător științific: Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău : CEP USM<http://tinread.usarb.md:8888/tinread/popup.jsp?element=3&selServer=0&linkEditura=cep%20usm>, 2014. – Chișinău : [s. n.], 2014. – 215 p.

164. **Cheradi, Natalia. Orientarea de marketing ca strategie de dezvoltare a bibliotecilor universitare din Republica Moldova :** 572.02. Infodocumentare ; Biblioteconomie și Știința informării : Autoreferatul tezei de doctor în științe ale comunicării / Natalia Cheradi ; conducător științific: Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău : CEP USM<http://tinread.usarb.md:8888/tinread/popup.jsp?element=3&selServer=0&linkEditura=cep%20usm>, 2014. – 30 p.

165. **Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării :** Ediție enciclopedică / alcătuitori: Janna Nikolaeva, Lidia Zasavițchi ; coordonator: Aurelia Hanganu ; responsabil de ediție: Constantin Manolache ; redactor științific: Nelly Țurcan ; Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Studii Enciclopedice, Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan”. – Chișinău : Institutul de Studii Enciclopedice, 2014. – 536 p. – ISBN 978-9975-4094-8-3.

166. **Harjevschi, Mariana. Evoluția politicilor în sistemul național al bibliotecilor din Republica Moldova :** 572.02 – Infodocumentare ; Biblioteconomie și Știința informării : teză de doctor în științe ale comunicării / Mariana Harjevschi ; conducător științific: Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău : [s. n.] , 2014. – 162 p.

167. **Harjevschi, Mariana. Evoluția politicilor în sistemul național al bibliotecilor din Republica Moldova :** 572.02 – Infodocumen-

tare ; Biblioteconomie și Știința informării : Autoreferatul tezei doctor în științe ale comunicării / Mariana Harjevschi ; conducător științific: Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău : CEP USM <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/popup.jsp?element=3&selServer=0&linkEditura=cep%20usm>, 2014. – 30 p.

2016

168. **Goian, Natalia. Prelucrarea informației** : Manual pentru bibliotecile publice / Natalia Goian ; coordonator: Lidia Kulikovski ; redactor: Nelly Țurcan ; Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” ; Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova ; Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău : CEP USM, 2016. – Vol. 1. – 122 p. – ISBN 978-9975-71-841-7.

169. **Lupu, Viorica. Organizarea și funcționarea bibliotecii ca sistem tehnologic** / Viorica Lupu ; redactor științific: Nelly Țurcan ; Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova ; Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM. – Chișinău : [S. n.], 2016. – 100 p. – ISBN 978-9975-56-326-0.

2018

Vezi de asemenea nr. 13

COMUNICĂRI. REZUMATE

1984

170. **Из истории издательств промышленных каталогов** / Нелли Цуркан // Книга и социальный прогресс : Тезисы докладов пятой Всесоюзной научной конференции по проблемам книговедения, (10-12 апр. 1984 г.), Секция общих проблем книговедения / под редакцией Н. М. Сикорского. – Москва : [Б. и.], 1984. – С. 90-92.

1987

171. **Информационное обеспечение промышленными каталогами** / Нелли Цуркан // Актуальные проблемы библиотековедения

дения, библиографоведения и истории книги Молдавии : Тезисы выступлений на второй республиканской научно-практической конференции 28 марта 1987 года. – Кишинев : ГБ МССР им. Н.К. Крупской, 1987. – С. 88-90.

1990

172. **Деятельность профсоюзных библиотек при домах работников просвещения МССР по библиографическому обслуживанию специалистов народного хозяйства** / Наталия Сеносова, Нелли Цуркан // Проблемы библиотековедения, библиографоведения и книговедения Советской Молдавии : Тезисы докладов и сообщений III республиканской научно-теоретической конференции. – Кишинев, 1990. – С. 134-136.

1993

173. **Pregătirea profesională a specialiștilor în domeniul bibliologiei și teoriei informării** / Nelly Țurcan // Activitatea bibliologică în condițiile actuale : tezele referatelor și comunicărilor la conferința republicană, ediția a 4-a (Chișinău, 30 noiembrie 1993) / Universitatea de Stat din Moldova ; Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova. – Chișinău, 1993. – P. 35-37.

1995

174. **Standardizarea terminologiei bibliologice în Republica Moldova** / Nelly Țurcan // Bilanțul activității științifice a USM pe anii 1993-1994. Științe umanistice : materialele conferinței corpului didactico-științific / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 1995. – P. 230.

1998

175. **Bibliografia Națională în Republica Moldova** / Nelly Țurcan // Bilanțul activității științifice a USM pe anii 1996-1997. Științe umanistice : Conferința corpului didactico-științific, 30 septembrie-5 oc-

tombrie 1998 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 1998. – P. 99.

1999

176. **Bibliografia locală – temelia bibliografiei naționale** / Svetlana Andrițchi ; conducător științific: Nelly Țurcan // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Lucrări studențești” : rezumatele tezelor. – Chișinău, 1999. – P. 174-180.

177. **Deservirea utilizatorilor în condițiile teritoriului multilingual** / Lilia Serghi ; conducător științific: Nelly Țurcan // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Lucrări studențești” : rezumatele tezelor. – Chișinău, 1999. – P. 180-185.

2000

178. **Analiza scientometrică a torentelor documentare de matematică din Republica Moldova** / Vladimir Dunduc ; conducător științific: Nelly Țurcan // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Lucrări studențești” : [rezumatele tezelor de licență]. – Chișinău, 2000. – P. 196-199.

179. **Profesia de bibliotecar în contextul trecerii la societatea informațională** / Olga Calmăș ; conducător științific: Nelly Țurcan // Conferința științifică studențească : Ediția a 5-a, dedicată Zilei Universității de Stat din Moldova, 19-24 aprilie 2000 : rezumatele comunicărilor. – Chișinău : Universitatea de Stat din Moldova, 2000. – P. 58.

180. **Высшее библиотечное образование в Молдове: проекция в будущее** / Нелли Цуркан // Перспективы непрерывного образования библиотекарей и информационных специалистов : 1-я международная научно-практическая конференция : Тезисы докладов / Российская Библиотечная Ассоциация ; Всероссийская Государственная Библиотека Иностранной Литературы имени М.И. Рудомино. – Москва, 2000. – С. 5.

2001

181. **Rolul bibliotecii specializate ca centru de informare și documentare în promovarea societății informaționale** / Olga Calmâș ; conducător științific: Nelly Țurcan // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Lucrări studențești” : Stiințe socio-umane : rezumatele comunicărilor. – Chișinău, 2001. – P. 83-86.

182. **Societatea informațională și viitorul bibliotecii** / Olga Calmâș ; conducător științific: Nelly Țurcan // Conferința științifică studențească : Ediția a 6-a, dedicată Zilei Universității de Stat din Moldova, 25 aprilie - 3 mai 2001 : rezumatele comunicărilor. – Chișinău : Universitatea de Stat din Moldova, 2001. – P. 57.

183. **Внедрение дистанционного обучения в процесс переподготовки выпускников специальности „Библиотекведение и информационное обслуживание”** / Нелли Цуркан, Наталья Керади // Перспективы непрерывного образования библиотекарей и информационных специалистов : 2-я Международная конференция, 4-6 декабря 2001, Москва : Тезисы докладов / Российская Библиотечная Ассоциация ; Всероссийская Государственная Библиотека Иностранной Литературы имени М.И. Рудомино. – Москва, 2001. – С. 62.

Articolul reflectă importanța reorientării programelor educaționale în funcție de noile tehnologii și tehnici informaționale. Instruirea la distanță, organizată pe module, este destinată personalului de specialitate din toate tipurile de biblioteci.

2002

184. **Asistența informațională și documentară a specialiștilor în domeniul documentației de brevete în Republica Moldova** / Lilia Ciobanu ; conducător științific: Nelly Țurcan // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Lucrări studențești” : rezumatele comunicărilor. – Chișinău, 2002. – P. 121-124.

2003

185. **Documentul și bibliografia în sistemul comunicațional contemporan** / Nelly Țurcan // Bilanțul activității științifice a Universității de Stat din Moldova în anii 2000-2002, 30 septembrie – 6 octombrie 2003 : conferința corpului didactico-științific : rezumatele comunicărilor. – Chișinău, 2003. – P. 101-102.

186. **Perspectivile dezvoltării serviciilor de referințe în bibliotecile din Republica Moldova** / Nelly Țurcan, Olesia Coblean // Bilanțul activității științifice a Universității de Stat din Moldova în anii 2000-2002, 30 septembrie – 6 octombrie 2003 : conferința corpului didactico-științific : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 2003. – P. 111-112.

187. **Servicii de referințe – între tradiție și modernitate** / Lucia Bai ; conducător științific: Nelly Țurcan // Conferința științifică studențească : Ediția a 8-a, dedicată Zilei Universității de Stat din Moldova, 16-21 aprilie 2003 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; responsabil de ediție: Nelea Grădinar. – Chișinău, 2003. – P. 79.

2004

188. **Urări de la catedră** : [pentru Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova] / Nelly Țurcan // Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova : A 2-a conferință națională, Chișinău, 20-21 septembrie 2001 / Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova ; coordonator: Silvia Ghinculov. – Chișinău, 2004. – P. 21-22.

2005

189. **Studierea necesităților informaționale ale beneficiarilor din domeniul medical. Cazul USMF „Nicolae Testemițanu”** / Daniela Drăgan ; conducător științific: Nelly Țurcan // Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Lucrări studențești. Științe socioumanistice” : [rezumatele comunicărilor]. – Chișinău, 2005. – P. 100-103.

2006

190. **Comunicarea științifică și noi perspective pentru biblioteca academică** / Nelly Țurcan // Învățământul superior și cercetarea – pionii ai societății bazate pe cunoaștere : Conferința științifică internațională, 28 septembrie 2006 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 2006. – Vol. 1. – P. 303-304.

191. **Open Access – o practică contemporană a comunicării științifice** / Valentina Tarnovschi ; conducător științific: Nelly Țurcan // Conferința științifică studențească dedicată jubileului de 60 de ani de la fondarea Universității de Stat din Moldova, 17-20 aprilie 2006, Chișinău : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; comitetul redacțional: Svetlana Gațcan, Ion Efros, Daniel Musteață [et al.] ; responsabil de ediție: Leonid Gorceac. – Chișinău, 2006. – P. 62.

2008

192. **Contribuții la dezvoltarea culturii informaționale a utilizatorilor în mediul universitar** / Lorina Beșlea ; conducător științific: Nelly Țurcan // Tineretul de azi – viitorul de mâine : Conferința științifică studențească dedicată aniversării a 62-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova, Chișinău, 14-18 aprilie 2008 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; responsabili pentru ediție: Leonid Gorceac, Tatiana Bulimaga. – Chișinău, 2008. – P. 293-294.

193. **Evaluarea serviciilor de referință la distanță prestate de Biblioteca Națională a Franței (BNF)** / Victoria Cibotari ; conducător științific: Nelly Țurcan // Tineretul de azi – viitorul de mâine : Conferința științifică studențească dedicată aniversării a 62-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova, 14-18 aprilie 2008 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; responsabili pentru ediție: Leonid Gorceac, Tatiana Bulimaga. – Chișinău, 2008. – P. 299-300.

2009

194. **Comunicarea societală și rolul bibliotecii în asigurarea ac-**

cesului la informația publică în Republica Moldova / Olesia Coblean ; conducător științific: Nelly Țurcan // Cercetare și inovare – perspective de evoluție și integrare europeană : Conferința științifică a masteranzilor și doctoranzilor dedicată aniversării a 63-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova. Științe socioumanistice, Chișinău, 23 septembrie 2009 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; responsabili pentru ediție: Leonid Gorceac, Tatiana Bulimaga. – Chișinău, 2009. – P. 201-202.

195. **Evaluarea eficienței serviciului de împrumut la domiciliu (Cazul Bibliotecii Publice de Drept)** / Larisa Marcoci ; conducător științific: Nelly Țurcan // Cercetare și inovare – perspective de evoluție și integrare europeană : Conferința științifică a masteranzilor și doctoranzilor dedicată aniversării a 63-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova. Științe socioumanistice, Chișinău, 23 septembrie 2009 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; responsabili pentru ediție: Leonid Gorceac, Tatiana Bulimaga. – Chișinău, 2009. – P. 199-200.

196. **Particularitățile culturii și comunicării instituționale în structurile infodocumentare** : (Aspecte clasice și moderne de cercetare) / Tatiana Coșeri ; conducător științific: Nelly Țurcan // Cercetare și inovare – perspective de evoluție și integrare europeană : Conferința științifică a masteranzilor și doctoranzilor dedicată aniversării a 63-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova. Științe socioumanistice, Chișinău, 23 septembrie 2009 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; responsabili pentru ediție: Leonid Gorceac, Tatiana Bulimaga. – Chișinău, 2009. – P. 203-204.

2011

197. **Comunicarea științifică în contextul social extern: rolul mass-media în formarea culturii științifice a societății** / Nelly Țurcan // Creșterea impactului cercetării în dezvoltarea capacității de inovare : Conferința științifică internațională, consacrată aniversării a 65-a de la fondarea

Universității de Stat din Moldova. Științe umanistice, 21-22 septembrie 2011 : rezumatele comunicărilor. – Chișinău, 2011. – P. 76-78.

198. Efectele sociale ale crizei comunicării științifice și accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile Republicii Moldova / Nelly Țurcan // Creșterea impactului cercetării și dezvoltarea capacității de inovare : Conferința științifică națională cu participare internațională, consacrată aniversării a 65-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova. Științe umanistice, 21-22 septembrie 2011 : rezumatele comunicărilor. – Chișinău, 2011. – P. 79-82.

199. Modelele alternative de publicare pentru comunicarea științifică în Republica Moldova. Rezultatele studiului / Nelly Țurcan // Conferința aniversară „Biblioteca mai mult decât biblioteca: integrare, inovare și informație pentru toți” : Sesiune de comunicări cu genericul „Tehnologiile informaționale în biblioteci: probleme cotidiene și căi de soluționare”, Chișinău, 17 noiembrie 2011. – 22 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: <https://www.slideshare.net/cheradi/modelele-alternative-de-publicare-pentru-comunicarea-tiinific> (Accesat 07.08.2020).

2013

200. Contribuția oamenilor de știință la comunicarea științei / Nelly Țurcan // Integrare prin cercetare și inovare : Conferința științifică națională cu participare internațională : Științe umanistice, 26-28 septembrie 2013 : rezumate ale comunicărilor / comitetul de organizare: Gheorghe Ciocanu (președinte) [et al.]. – Chișinău : CEP USM, 2013. – P. 56-58.

201. Open Access impact on the visibility of science : [impactul accesului deschis asupra vizibilității științei] / Nelly Țurcan // 5-th International Conference on Qualitative and Quantitative Methods in Libraries : Roma, 4-7 June 2013 / „La Sapienza” University, Rome. – Roma, 2013. – P. 91.

202. **Politicile accesului deschis – pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor științifice** / Nelly Țurcan // Conferința finală a proiectului „OA Connect în mediul academic al Republicii Moldova”, Chișinău, 3 decembrie 2013 / Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. – 12 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: https://eifloamoldova.files.wordpress.com/2013/12/ups_2013.pdf (Accesat 24.07.2020).

203. **Publicarea electronică – un nou model pentru comunicarea științifică: revistele științifice electronice din Republica Moldova** / Nelly Țurcan // Conferința științifică internațională „Biblioteca Științifică – pilon spre edificarea societății cunoașterii” în cadrul Salonului Internațional de Carte Științifică și Didactică, ediția a doua, Chișinău, 28 octombrie -1 noiembrie 2013 / Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei. – 18 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: <https://pdfslide.net/technology/urcannelly.html> (Accesat 14.08.2020) ; <https://www.slideshare.net/bibliotecastiintifica/turcan-nelly-28001833> (Accesat 14.08.2020).

204. **Rolul culturii organizaționale în dezvoltarea competențelor și performanțelor profesionale. Cazul Bibliotecii UPS „Ion Creangă”** / Ecaterina Scherlet ; recomandat pentru publicare: Nelly Țurcan // Sesiune națională de comunicări științifice studențești : Științe socio-economice. Științe sociale, Chișinău, 25-26 aprilie 2013 : rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 2013. – P. 75-76.

2015

205. **Advocacy pentru biblioteci și coeziunea socială civilă** / Nelly Țurcan, Mariana Harjevschi // Integrare prin cercetare și inovare : Conferința științifică națională cu participare internațională : Științe sociale, Chișinău, 10-11 noiembrie 2015 : rezumate ale comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; comitetul de organizare: Gheorghe Ciocanu [et al.]. – Chișinău, 2015. – P. 65-67.

206. Digitizarea conținutului științific: perspective naționale / Nelly Țurcan // Integrare prin cercetare și inovare : Conferința științifică națională cu participare internațională : Științe sociale, Chișinău, 10-11 noiembrie 2015 : rezumate ale comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova ; comitetul de organizare: Gheorghe Ciocanu [et al.]. – Chișinău, 2015. – P. 68-70.

2016

207. Campania media pentru promovarea bibliotecii / Nelly Țurcan // Workshop profesional „Advocacy. Marketing: promovarea imaginii bibliotecilor universitare”, Chișinău, 13 iunie 2016 / Academia de Studii Economice din Moldova. – 63 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: https://idsi.md/files/ASEM_13_06_2016.pdf (Accesat 24.07.2020).

208. Cum se realizează o aplicație de includere a unei reviste în DOAJ / Nelly Țurcan // Școala de vară „Acces deschis și surse deschise pentru bibliotecari”, Brașov, 3-10 iulie 2016 / Universitatea Transilvania din Brașov. – 59 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: https://newinformationservices.files.wordpress.com/2016/07/scoala-de-vara_brasov_6-07-2016.pdf (Accesat 24.07.2020)

209. Dezvoltarea competențelor prin formarea profesională continuă a bibliotecarilor / Nelly Țurcan // Cultura informației și a învățării – componentă indispensabilă a procesului educațional: rolul bibliotecilor : Conferință satelit, Chișinău, 4 noiembrie 2016 / Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale. – Mod de acces: <http://abrm.md/?p=2077> (Accesat 14.08.2020).

210. Rolul instituțiilor infodocumentare din Republica Moldova în prezervarea conținutului științific digital național / Nelly Țurcan // Integrare prin cercetare și inovare : Conferința științifică națională cu participare internațională : cu prilejul aniversării a 70 de ani ai USM, Chișinău, 28-29 septembrie 2016 / Universitatea de Stat din

Moldova : Program. – Chișinău, 2016. – P. 39. – Mod de acces: <http://usm.md/wp-content/uploads/2016.pdf> (Accesat 14.08.2020).

2017

211. Atribuirea CZU pentru revistele științifice din Republica Moldova / Nelly Țurcan // Masă rotundă „Armonizarea practicilor de lucru ale creatorilor și furnizorilor de conținuturi științifice digitale” : [Chișinău, 22 februarie 2017] / Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – Mod de acces: <https://www.youtube.com/watch?v=w4ZyzStwwY0> (Accesat 14.09.2020).

212. Cultura informației și comunicarea științifică: interferențe : [comunicare în cadrul Școlii de Vară „Cultura informației”, Tulcea, 29 iunie 2017] / Nelly Țurcan. – 41 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: https://newinformationservices.files.wordpress.com/2017/07/scoala-de-vara_26-30-06-2017_nelly-turcan.pdf (Accesat 20.01.2021).

213. Inovațiile în comunicarea științifică – sondaj global privind utilizarea instrumentelor de cercetare : [pe marginea rezultatelor sondajului global online (10 mai 2015-10 februarie 2016)] / Nelly Țurcan // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 07.07.2017]. – Mod de acces: <https://idsi.md/sondaj-global-privind-utilizarea-instrumentelor-de-cercetare> (Accesat 24.07.2020).

214. Măsurarea performanțelor cercetătorului: Indicele Hirsh / Nelly Țurcan // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 09.08.2017]. – Mod de acces: <https://idsi.md/masurarea-performantelor-cercetatoruluiindicele-hirsh> (Accesat 14.08.2020).

215. Publish or Perish – sursă alternativă de analiză a citărilor / Nelly Țurcan // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 24.05.2017]. – Mod de acces: <https://idsi.md/publish-or-perish-sursa-alternativa-de-analiza-a-citarilor> (Accesat 20.07.2020).

2018

216. **Studiul ecosistemului de date științifice din Republica Moldova în contextul Științei Deschise = Study of ecosystem of research dat in the Republic of Moldova in the context of open science** / Nelly Țurcan, Andrei Rusu, Mihai Grecu // Școala internațională de metodologie în științele socio-umane : Conferința științifică internațională : Ediția a 3-a – 2018 „Valențe teoretico-aplicative ale discursului interpretativ”, Chișinău, 15-16 noiembrie 2018 : Programul conferinței și rezumatele comunicărilor / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 2018. – P. 130-132. – Text paralel în lb. rom. și engl.

217. **Știința Deschisă în Republica Moldova** : [comunicare de prezentare a monografiei „Știința Deschisă în Republica Moldova” în cadrul conferinței științifice naționale „Știința Deschisă”, Chișinău, 22 noiembrie 2018] / Nelly Țurcan ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – 11 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: https://idsi.md/files/file/Prezentare_Monografie_Stiinta_Deschisa.pdf (Accesat 24.07.2020).

2019

218. **Accesul Deschis în contextul Științei Deschise** : [comunicare în cadrul mesei rotunde „Accesul Deschis – un mediu de cercetare echitabil”, Chișinău, 25 octombrie 2019] / Nelly Țurcan ; Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova. – 28 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: <https://eifloamoldova.files.wordpress.com/2020/02/nelly-turcan.pdf> (Accesat 01.12.2020).

219. **Competențele bibliotecarilor din Republica Moldova în contextul tendințelor globale în biblioteconomie și științe ale informării** : [comunicare susținută în cadrul Simpozionului *Anul Bibliologic 2018*, ediția a 28-a, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 27 martie 2019] / Nelly Țurcan. – 20 slide. – Prezentare Power Point. – [Publicat 03.04.2019]. – Mod de acces: [https://www.slideshare.net/rm-biblioteca/competenele-bibliotecarilor-din-republica-moldova-n-con-](https://www.slideshare.net/rm-biblioteca/competenele-bibliotecarilor-din-republica-moldova-n-con)

textul-tendinelor-globale-n-biblioteconomie-si-tiine-ale-informrii-dr-habilitat-nelly-urcan (Accesat 01.12.2020).

220. **Fezabilitatea bibliometriei în evaluarea științei** / Nelly Țurcan // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 18.02.2019]. – Mod de acces: <https://idsi.md/fezabilitatea-bibliometriei-in-evaluarea-stiintei> (Accesat 24.07.2020).

2020

221. **Acces Deschis – componentă importantă în cultura informației a bibliotecarului** / Angela Gheorghîța ; recomandat pentru publicare: Nelly Țurcan // Sesiune națională cu participare internațională de comunicări științifice studențești : Ediția a 24-a, 15 februarie 2020, Chișinău / Universitatea de Stat din Moldova, Institutul Cercetare și Inovare : [rezumatele comunicărilor]. – Chișinău, 2020. – Vol. 2. – P. 132-134.

222. **Accesul deschis pentru facilitarea cercetării și informării pe timp de criză** : [comunicare în cadrul mesei rotunde online „Accesul Deschis - construirea echității structurale și a incluziunii”, parte din Săptămâna Internațională a Accesului Deschis, Academia de Studii Economice din Moldova, 21 octombrie 2020] / Nelly Țurcan. – Chișinău, 2020. – 23 slide. – Presentare PowerPoint. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1269> (Accesat 19.01.2021).

223. **Accesul la informație (conținut) și licențe deschise** : [comunicare în cadrul Zilelor Științei 5-11 noiembrie 2020 : organizatori: Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, 6 noiembrie, 2020, lecție publică, online ZOOM] / Nelly Țurcan. – 72 slide. – Presentare PowerPoint. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1219> (Accesat 19.01.2021).

224. Evoluția indicatorilor de măsurare a impactului rezultatelor științifice (de la bibliometrie la altmetrie) / Olesea Dobrea ; recomandat pentru publicare: Nelly Țurcan // Sesiune națională cu participare internațională de comunicări științifice studențești : Ediția a 24-a, Chișinău, 15 februarie 2020 : [rezumatele comunicărilor] / Universitatea de Stat din Moldova. – Chișinău, 2020. – Vol. 2. – P. 135-137.

225. Lectura în contextul mișcării Știința Deschisă : [lecție publică online, ZOOM în cadrul Programului Național *LecturaCentral*, ed. a 3-a, campania: 10 cercetători/ 10 întâlniri/ 10 localități, Centrul de Formarea Profesională Continuă a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, 10 noiembrie, 2020] / Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova. – 70 slide. – Prezentare PowerPoint. – Mod de acces: <http://moldis.bnrm.md/handle/123456789/1224> (Accesat 19.01.2021).

226. Practica bazată pe dovezi în cercetarea infodocumentară = Evidence-based practice in infodocumentary research / Nelly Țurcan // Școala internațională de metodologie în științe socio-umane : Conferință științifică internațională : Ediția a 4-a „Dezvoltarea personală și educația pentru societate: temeuri epistemologice actuale” : Programul conferinței și rezumatele comunicărilor = International Scientific Conference “International methodological school in social and human sciences” : The 4th Edition “Personal development and education for society: current epistemological themes”, Chișinău, 19-20 noiembrie, 2020 : Programme and Abstracts / comitetul științific: Eudochia Saharneau [et al.]. – Chișinău, 2020. – P. 105-106. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Scoala%20internationala%20de%20metodologie%20in%20stiintele%20socioumane_2020.pdf (Accesat 20.01.2021).

LUCRĂRI DIDACTICE. MATERIALE ÎN SPRIJINUL
FORMĂRII PROFESIONALE CONTINUE

1990

227. **Activitatea bibliografică a bibliotecilor** : Îndrumări metodice / Ludmila Nikitina, Nelly Țurcan. – Chișinău : [S. n.], 1990. – 80 p.

228. **Descrierea bibliografică a documentului** : material metodicodidactic : (pentru studenții Facultății de Biblioteconomie și Bibliografie) / Universitatea de Stat din Moldova ; alcătuitori: Natalia Senocosov, Nelly Țurcan ; redactor responsabil: Ion Madan – Chișinău : USM, 1990. – 74 p.

229. **Библиографическая деятельность библиотек** : Методические указания / составители: Людмила Никитина, Нелли Цуркан. – Кишинев : КГУ, 1990. – 72 с.

1991

230. **Descrierea bibliografică a documentelor conform STAS 7.1-84** : (Recomandări metodice pentru bibliotecile de masă) / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; Universitatea de Stat din Moldova ; alcătuitori: Natalia Senocosov, Nelly Țurcan, Svetlana Piniora ; responsabil de ediție: Ludmila Corghenci. – Chișinău : USM, 1991. – 108 p.

1995

231. **Clasificarea Zecimală Universală** : Material didactic pentru studenții secției de bibliologie / Natalia Senocosov, Nelly Țurcan, Lidia Kulikovski ; Ministerul Învățământului din Republica Moldova ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Bibliologie și Asistență Informațională. – Chișinău : Museum, 1995. – 59 p.

2002

232. **Biblioteconomie și Știința Informării** : Prelegeri pentru stu-

denții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; coordonator: Nelly Țurcan ; redactor: Ion Madan. – Chișinău : Centrul Editorial USM, 2002. – 186 p. – (Bibliografie și Biblioteconomie ; 1). – ISBN 9975-70-215-5.

2003

233. **Biblioteconomie și Știința Informării** : Prelegeri pentru studenții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională. / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; coordonator: Nelly Țurcan ; colegiu de redacție: Ion Madan, Nelly Țurcan, Natalia Goian. – Chișinău : CE USM, 2003. – Vol. 2. – 160 p. – ISBN 9975-70-215-5.

2004

234. **Asigurarea informațională a științelor reale și a științelor aplicate** / Nelly Țurcan // Programe analitice la specialitatea Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională. – Chișinău : CEP USM, 2004. – P. 224-238.

235. **Bibliografia generală** / Nelly Țurcan // Programe analitice la specialitatea Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională. – Chișinău : CEP USM, 2004. – P. 122-148.

2005

236. **Biblioteconomie și Știința Informării** : Prelegeri pentru studenții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale

Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; coordonatorul colecției: Nelly Țurcan ; colegiul de redacție: Nelly Țurcan, Ion Madan, Natalia Goian. – Chișinău : CEP USM, 2005. – Vol. 3. – 196 p. – ISBN 9975-9604-8-0.

2007

237. **Biblioteconomie și Știința Informării** : Prelegeri pentru studenții specialității Biblioteconomie și Asistență Informațională / Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională ; colegiul de redacție: Natalia Goian, Nelly Țurcan, Lidia Kulikovski. – Chișinău : CEP USM, 2007. – Vol. 4. – 268 p.

2015

238. **Cadrul Național al calificărilor: Învățământ Superior**: Ciclul I - studii superioare de licență. Ciclul II - studii superioare de masterat. Ciclul III - studii superioare de doctorat: Domeniul de formare profesională „344 Științe ale informării” / membri ai grupului de lucru: Nelly Țurcan, Natalia Goian // Cadrul Național al calificărilor : Învățământ Superior : Ciclul I - studii superioare de licență. Ciclul II - studii superioare de masterat. Ciclul III - studii superioare de doctorat / Ministerul Educației al Republicii Moldova ; Universitatea de Stat din Moldova ; coordonator principal: Loretta Handrabura ; coordonator: Otilia Dandara. – Chișinău : [S. n.], 2015. – P. 243-261. – ISBN 978-9975-80-951-1. – Mod de acces: https://mecc.gov.md/sites/default/files/cnc_22_31_32_33_34_38_42_44_55_85.pdf (Accesat 20.08.2020).

2018

239. **Accesul deschis și dezvoltarea științei. Perspective și paradigme pentru BNRM** : [material prezentat în cadrul Zilelor Științei la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 8 noiembrie 2018] / Nelly Țurcan. – Manuscris.

240. Pilot platform for quality assurance and visualisation of digitised scientific content from the Republic of Moldova (2015-2018) / Nelly Țurcan, Ion Coșuleanu. – [Publicat 11.01.2018]. – Mod de acces: <https://www.researchgate.net/project/Pilot-platform-for-quality-assurance-and-visualisation-of-digitised-scientific-content-from-the-Republic-of-Moldova-2015-2018> (Accesat 20.08.2020).

Proiectul vizează stimularea dezvoltării societății informaționale în Republica Moldova, prin crearea unei platforme-pilot pentru managementul integrat al calității conținutului științific intern și asigurarea vizibilității acestuia. Platforma-pilot va integra fluxurile și depozitele de date pentru producția de cercetare și dezvoltare prevăzută față de cea reală; articularea informațională va fi finalizată între faza de creație și faza de publicare a conținutului digital rezultat.

2019

241. Competențele bibliotecarilor pentru e-cercetare, e-educație și comunicare științifică : [material prezentat în cadrul cursului „Tendințe moderne în activitatea bibliotecilor”, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 15 februarie 2019] / Nelly Țurcan. – Manuscris.

242. Studiul „Știința Deschisă în Republica Moldova” : [material prezentat în cadrul mesei rotunde privind prezentarea studiului, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 30 august 2019] / Nelly Țurcan. – Manuscris.

2020

243. Cercetarea necesităților de formare profesională continuă a personalului de specialitate din biblioteci : [material prezentat în cadrul mesei rotunde „Centrele biblioteconomice – furnizori de programe educaționale”, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 26 februarie 2020] / Nelly Țurcan. – Manuscris.

244. Curriculum-ul cursului elaborat de centrul biblioteconomic: cum îl structurăm? : [material prezentat în cadrul mesei rotunde „Centrele biblioteconomice – furnizori de programe educaționale”,

Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 26 februarie 2020] / Nelly Țurcan. – Manuscris.

245. **Modulul „Tehnologia informației în cercetare”** : [curs pentru studenții ciclului III din cadrul Universității de Stat din Moldova] / Nelly Țurcan, Valentina Teosa. – Mod de acces: <https://moodle.usm.md/enrol/index.php?id=1911> (Accesat 14.08.2020).

Modulul Tehnologia informației în cercetare a fost inclus în programul de învățământ în cadrul Școlii doctorale de Științe sociale ca urmare a necesității de a fortifica competențele de cercetare ale doctoranzilor. Modulul include două cursuri: Metodologia cercetării bibliografice și informaționale și Elaborarea și managementul proiectului științific.

LUCRĂRI DE REFERINȚE

1989

246. **Dicționar rus-moldovenesc și moldovenesc-rus de bibliografie** : pentru studenții Facultății de biblioteconomie / Universitatea de Stat din Moldova ; alcătuitori: Irina Digodi Tamila Pavlic, Nelly Țurcan ; redactori: Eugen Martin, Ludmila Nikitina. – Chișinău : USM, 1989. – 52 p.

1990

247. **Dicționar rus-român de bibliografie** / alcătuitori: Tamila Pavlic, Irina Digodi, Nelly Țurcan. – Chișinău : CE USM, 1990. – 52 p.

2005

248. **Ghid metodologic pentru elaborarea tezelor de licență și de masterat** / Alexandra Gherasim, Nelly Țurcan. – Chișinău : CEP USM, 2005. – 68 p. – ISBN 9975-70-529-4.

2009

249. **BiblioReferințe** : Ghid cu privire la utilizarea softului Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” / Mariana Harjevschi, Nelly Țurcan, Taisia Foiu, Ludmila Pânzaru. – Chișinău : [S. n.], 2009. – 25 p.

250. **Ghid pentru elaborarea tezei de master și desfășurarea practicii de specialitate** / Nelly Țurcan ; coord. ediției: Constantin Marin ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării. – Chișinău : CEP USM, 2009. – 52 p. – ISBN 978-9975-70-841-8.

2016

251. **Ghid practic pentru aplicarea Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci** / Nelly Țurcan ; resp. de ediție: Ludmila Corghenci, Eugenia Bejan ; Consiliul Biblioteconomic Național, Comisia Formare Profesională Continuă. – Chișinău : BNRM, 2016. – 73 p. – ISBN 978-9975-9696-8-0. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1303> ; https://mecc.gov.md/sites/default/files/ghid_practic_aplicare_regulament_categorii_calificare_bibliotecari.pdf (Accesat 24. 07. 2020).

2017

252. **Înregistrarea revistelor în DOAJ: Pas cu pas** : [ghid online] / Nelly Țurcan ; Universitatea de Stat din Moldova ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. – Chișinău : IDSI, 2017. – 42 p. – Mod de acces: https://ibn.idsi.md/en/system/files/Inregistrarea-in-DOAJ-Pas-cu-pas-26_04_2017.pdf (Accesat 20.09.2020).

2020

253. **Ghid practic pentru aplicarea Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci** / Nelly Țurcan ; resp. de ediție: Ludmila Corghenci, Lilia Tcaci ; Consiliul Biblioteconomic Național, Comisia Formare Profesională Continuă. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Chișinău : BNRM, 2020. – 81 p. – ISBN 978-9975-3425-1-3. – Mod de acces: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121792&lang=ro ; <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1308> (Accesat 14.08.2020).

Ghidul completează Regulamentul privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci, aprobat prin

ordinul nr. 17 din 05.02.2015, acesta respectând demersul de realizare/promovare a algoritmilor procesului de atestare, oferind informații/răspunsuri utile atât responsabililor, cât și solicitanților pentru obținerea categoriilor de calificare. Ghidul are drept scop de a contribui la aplicarea corectă și obiectivă a procedurii de atestare a personalului de specialitate din biblioteci, de a oferi suport metodologic, informațional și practic factorilor implicați (solicitanților, managerilor de biblioteci, fondatorilor). Ghidul explică noțiunile de bază, conținute în Regulament, detaliază informațiile cu privire la etapele procesului de atestare, prezintă exemple și analize ale situațiilor-probleme.

MATERIALE DE POPULARIZARE ȘI PREZENTARE

2000

254. Biblioteconomie și Asistență informațională. Portret în timp. 2000 : Broșură de prezentare / Universitatea de Stat din Moldova, Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională ; alcătuitori: Nelly Țurcan, Natalia Senocosov, Angela Ivasenco. – Chișinău : USM, 2000. – 40 p.

2002

255. Educația pentru fiecare – modelul danez / Nelly Țurcan // Universitatea (Universitatea de Stat din Moldova). – 2002. – Nr 12. – P. 3.

2003

256. Catedra de Biblioteconomie și și Asistență Informațională : [prezentarea tematicii investigațiilor științifice ale colaboratorilor catedrei] / Nelly Țurcan // Bilanțul activității științifice a Universității de Stat din Moldova pentru anul 2002 / Universitatea de Stat din Moldova, Departamentul cercetări științifice și studii postuniversitare. – Chișinău : CEP USM, 2003. – P. 39.

2008

257. In memoriam profesorului, cercetătorului și colegului Ion Madan : [conferențiar universitar la Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională a Universității de Stat din Moldova (1935-2008) / Nelly Țurcan // Literatura și Arta. – 2008. – 14 febr. – P. 7 ; 1 mai. – P. 8.

2009

258. **În amintirea profesorului, cercetătorului, colegului Ion Madan** [conferențiar universitar la Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională a Universității de Stat din Moldova (1935-2008)] / Nelly Țurcan // Iarovaia, Alla. Protagonistul bibliologiei naționale: Ion Madan : Biobibliografie / Alla Iarovaia, Maria Vătămanu, Natalia Cheradi ; Academia de Studii Economice din Moldova. – Chișinău, 2009. – P. 63-66. – Mod de acces: https://lib.ase.md/site/docs/publicatii/madan_final.pdf (Accesat 04.01.2021) ; Gazeta bibliotecarului. – 2010. – Nr 6/7/8. – P. 5-6. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/05/31/in-amintirea-profesorului-cercetatorului-colegului-ion-madan/> (Accesat 04.01.2021).

2017

259. **IDSİ a aprobat Politica privind Accesul Deschis** : [prezentarea documentului] / Nelly Țurcan // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 26.12. 2017]. – Mod de acces: <https://idsi.md/idsi-a-aprobat-politica-privind-accesul-deschis> (Accesat 20.01.2021).

NELLY ȚURCAN – MEMBRU AL COLEGIILOR DE REDACȚIE ALE REVISTELOR DE SPECIALITATE

260. **BiblioPolis** : Revistă de biblioteconomie, științe ale informării și de cultura : [apare din 2002] / fondator Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” ; director fondator: Lidia Kulikovski ; colegiul de redacție: (...) Nelly Țurcan [et al.]. – 2002 . – . – Chișinău.

Trimestrial. – Text în lb. rom., engl., fr., rusă.

ISSN1811-900X.

261. **BiblioScientia** : Revistă de biblioteconomie și științele informării / fondator Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei ; redactor-șef: Aurelia Hanganu ; membru al colegiului de redacție: (...) Nelly Țurcan [et al.]. – 2009-2014. – Chișinău : Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”.

Semestrial.
ISSN 1857-2278.

262. **Biblioteca** : Revista de bibliologie și știința informării / fondator Biblioteca Națională a României ; redactor-șef: Raluca Man ; colegiul de redacție: Doina Banciu [et al.] ; colegiul consultativ: (...) Nelly Țurcan [et al.]. – 1995. – . – București.

Semestrial.
ISSN 1224-0184.

263. **Buletinul ABRM** : Publicație periodică / fondator Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova ; redactor-șef: Iulia Tătărescu ; membru al colegiului de redacție: (...) Nelly Țurcan [et al.]. – 2005 – 2015. – Chișinău.

Semestrial.
ISSN 1857-4890.

264. **Magazin bibliologic** : Revistă științifică și bibliopraxiologică / fondatori: Consiliul Biblioteconomic Național ; Biblioteca Națională Republicii Moldova ; Societatea Științifică de Bibliofilie și Ex-libris „Paul Mihail” din Moldova ; directorul publicației: Elena Pintilei ; colegiul de redacție: (...) Nelly Țurcan [et al.]. – 1991. – . – Chișinău.

Trimestrial. – Text în lb. rom., engl., fr., rusă.
ISSN 1857-1476.

265. **Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării = Romanian Journal of Library and Information Science (RRBSI)** : anul apariției 2010 [serial] / fondator Asociația Bibliotecarilor din România ; redactor: Robert Coravu ; colegiul de redacție: (...) Nelly Țurcan [et al.]. – 2005. – . – București.

Trimestrial.
ISSN-L 1841-1940 ; ISSN 2559-5490.

REFERINȚE DESPRE PROFESORUL ȘI CERCETĂTORUL NELLY ȚURCAN

1996

266. **Cozma, Valeriu. Nelly Țurcan** : [biografie] / Valeriu Cozma // Cozma, Valeriu. Istoria Universității de Stat din Moldova : 1946-1996. – Chișinău : USM, 1996. – P. 376-377.

2000

267. **Învățământul Bibliologic Universitar din Moldova (1960)** : [40 de ani de la înființarea în cadrul USM a secției fără frecvență de pregătire a specialiștilor în domeniul biblioteconomic] : [ref. despre Nelly Țurcan, dr. conf. univ. în cadrul Catedrei de Biblioteconomie și Asistență Informațională, din anul 1999] // Calendarul Național 2000 / Ministerul Culturii a Republicii Moldova ; Biblioteca Națională ; alcătuitori: Valeria Matvei, Nina Melenciuc, Elena Sănduță [et al.] ; colegiu de red.: Alexe Rău, Rodica Avasiloe, Elena Conțescu [et al.]. – Chișinău : [S. n.], 1999. – P. 242.

268. **Țurcan Nelly** : [biografie] // Biblioteconomia și bibliografia Moldovei : Profesori și discipoli / alcătuitor: Ion Madan ; redactor responsabil: Lidia Kulikovski. – Chișinău, 2000. – P. 48-50.

2006

269. **Rusnac, Gheorghe. Nelly Țurcan** : [biografie] / Gheorghe Rusnac, Valeriu Cozma // Rusnac, Gheorghe. Universitatea de Stat din Moldova : 1996-2006 / Gheorghe Rusnac, Valeriu Cozma. – Chișinău : CEP USM, 2006. – P. 274-277.

2009

270. **Șveț, Maria. Nelly Țurcan** : [biografie, bibliografie selectivă] / Maria Șveț // Calendar Național 2010 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Alexe Rău ; autori: Valeria Matvei, Maria Șveț, Madlena Pușcașu [et al.] ; colegiu redacțional: Petru Soltan

(preș.), Andrei Eșanu, Aurel Marinciuc [et al.]. – Chișinău : [S. n.], 2009. – P. 227-228 : fot. – ISBN 978-9975-9968-5-3. – ISSN 1857-1549.

2010

271. **Kulikovski, Lidia. Nelly Țurcan la frumoasa vârstă a profesionalismului** : [conferențiar universitar, doctor în științe, prodecanul Facultății de Jurnalism și Științe Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova] / Lidia Kulikovski // BiblioPolis. – 2010. – Vol. 36, Nr 4. – P. 130-132. – ISSN 1811-900X.

272. **Osoianu, Vera. Nelly Țurcan** : [implicarea dr. conf. univ. Nelly Țurcan în promovarea impactului revistelor cu acces deschis]. – [Publicat 07.07.2010]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2010/07/07/nelly-turcan/> (Accesat 24. 07. 2020).

273. **Republica Moldova. Președinte. Decret privind conferirea de distincții de stat** : [conferirea Medaliei „Meritul Civic” doamnei Nelly Țurcan, prodecan la Universitatea de Stat din Moldova] : nr. 651, 03.12.2010 / Mihai Ghimpu, Președinte interimar al Republicii Moldova // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 2010. – Nr 247/251 (17 dec.). – P. 35. – Idem în lb. rusă. – Mod de acces: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=1725&lang=ro (Accesat 05.01.2021).

2011

274. **Buluță, Gheorghe. Nelly Țurcan** : [biografie] // Buluță, Gheorghe. Bibliologi români : dicționar / Gheorghe Buluță, Victor Petrescu, Emil Vasilescu. – Târgoviște : Bibliotheca, 2011. – P. 244-255.

2015

275. **Șveț, Natalia-Maria. Nelly Țurcan** : [biografie, bibliografie selectivă] / Natalia-Maria Șveț // Calendar Național 2015 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Alexe Rău ; autori: Valeria Matvei, Natalia-Maria Șveț, Madlena Pușcașu [et al.] ; colegiul redacțional: Petru Soltan (președinte), Andrei Eșanu, Aurel Marinciuc [et al.]. – Chișinău : [S. n.], 2015. – P. 355-357. – ISSN 1857-1549.

276. **Utilizarea resurselor informaționale electronice în procesul educațional și de cercetare** : Seminar profesional, 9 iunie 2015, Chișinău, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport : [pe marginea comunicării, prezentate de dr. hab. prof. univ. Nelly Țurcan]. – Mod de acces: <http://b-usefs-2012.blogspot.com/2015/06/utilizarea-resurselor-informationale.html> (Accesat 14.08.2020).

2016

277. **The Second workshop „Advocacy. Marketing: promoting the image of the university libraries”** : [pe marginea participării dr. habilitat, conf. univ. Nelly Țurcan la lucrările ediției a doua a workshopului profesional „Advocacy. Marketing: promovarea imaginii bibliotecilor universitare”, Academia de Studii Economice din Moldova, 13-14 iunie 2016]. – Mod de acces: <https://newinformationservices.wordpress.com/2016/06/21/the-second-workshop-advocacy-marketing-promoting-the-image-of-the-university-libraries/> (Accesat 20.01.2021).

2017

278. **Conferința Națională a Asociației Bibliotecarilor din România** : [participarea dr. hab., prof. univ. Nelly Țurcan] // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 10.09.2017]. – Mod de acces: <https://idsi.md/conferinta-nationala-a-asocatiei-bibliotecarilor-din-romania> (Accesat (20.01.2021)).

279. **Desfășurarea evenimentului „Armonizarea practicilor de lucru ale creatorilor și furnizorilor de conținuturi științifice digitale”** : [pe marginea comunicării dr. habilitat, conf. univ. Nelly Țurcan] // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 24.02.2017]. – Mod de acces: <https://idsi.md/armonizarea-practicilor-de-lucru-ale-creatorilor-si-furnizorilor-de-continuturi-stiintifice-digiale> (Accesat 20.01.2021).

280. **Săptămîna Accesului Deschis-2016, 24-30 octombrie 2016: sinteza activităților în Republica Moldova** : [pe marginea participării dr. hab, prof. univ. Nelly Țurcan]. – [Publicat 07.01.2017]. – Mod de acces: <https://eifloamoldova.wordpress.com/2017/01/07/saptamana-accesului-deschis-2016-24-30-octombrie-sinteza-activitatilor-in-republica-moldova/> (Accesat 14.08.2020).

281. **Staver, Mihaela. Nelly Țurcan** : [portret profesional] // Staver, Mihaela. Bibliologi notorii ai Republicii Moldova : [expoziție virtuală dedicată Zilei Bibliotecarului în Republica Moldova] / Mihaela Staver ; Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți] – 28 slide. – Prezentare PowerPoint. – [Publicat la 27.04.2017]. – Mod de acces: (Accesat 20.08.2020).

282. **Școala de vară „Cultura informației”** : [participarea dr. habilitat, prof. univ. Nelly Țurcan la lucrările Școlii de vară, organizată în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, Tulcea, România, 25-30 iunie 2017]. – Mod de acces: <https://idsi.md/scoala-de-vara-cultura-informatiei-25-30-iunie-2017-tulcea-romania> (Accesat 20.01.2021).

283. **Țurcan Nelly** : [biografie] // Bibliotecari de origine soroceană : Biobibliografie / Centrul de Documentare și Informare „Mihail Sadoveanu” Soroca ; alcătuitor: Viorica Gaja. – Soroca, 2017. – P. 16. : fot.

2018

284. **Curs de instruire „Dezvoltarea competențelor utilizatorilor de a accesa informația” la BNRM** : [pe marginea participării dr. habilitat, conf. univ. Nelly Țurcan] // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 02.08.2018]. – Mod de acces: <https://idsi.md/curs-de-instruire-dezvoltarea-competentelor-utilizator-acces-la-informatie-la-bnrm> (Accesat 20.01.2021).

285. Datele științifice în Republica Moldova în vizorul comunității academice : [pe marginea participării dr. habilitat, conf. univ. Nelly Țurcan la lucrările mesei rotunde cu genericul „Datele științifice în Republica Moldova: Experiențe și bune practici europene și internaționale privind arhitectura și modelele de date în e-infrastructura de date științifice”, Chișinău, 21 iunie 2018] // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 22.06.2018]. – Mod de acces: <https://idsi.md/masa-rotunda> (Accesat 24.07.2020).

286. Știința Deschisă ajunsă în vizorul Republicii Moldova : [pe marginea participării dr. habilitat conf. univ. Nelly Țurcan la lucrările conferinței naționale cu genericul „Știința Deschisă” , ediția I-a, Chișinău, 22 noiembrie 2018] // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 23.11.2018]. – Mod de acces: <https://idsi.md/stiita-deschisa-2018> (Accesat 24.07.2020).

287. Zilele Științei se desfășoară în premieră la Biblioteca Națională : [despre participarea dr. habilitat conf. univ. Nelly Țurcan în cadrul Zilelor Științei la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, noiembrie 2018]. – Mod de acces: <http://tvr moldova.md/actualitate/zilele-stiintei-se-desfasoara-in-premiera-la-biblioteca-nationala> (Accesat 24.07.2020).

2019

288. Conferință Internațională privind Știința Informației și Cultura Informației (Sibiu, 10-11 aprilie 2019) : [pe marginea participării dr. habilitat conf. univ. Nelly Țurcan] // Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale : [site]. – [Publicat 16.04.2019] . – Mod de acces: <https://idsi.md/conferinta-internationala-stiinta-informatiei-cultura-informatiei-sibiu-aprilie-2019> (Accesat 24.07.2020).

289. Matvei, Valeria. Nelly Țurcan : [biografie, bibliografie selectivă] / Valeria Matvei // Calendar Național 2020 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; director general: Elena Pintilei ; autori: Valeria Matvei, Natalia-Maria Șveț, Maria Ciobanu [et al.] ; colegiu redacțio-

nal: Iurie Colesnic (vicepreședinte) [et al.]. – Chișinău, 2019. – P. 343-346. – ISSN 1857-1549. – Mod de acces: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/calendar%202020.pdf> (Accesat 5.01.2021).

290. **Scrisoare către Ministere** : [participarea dr. hab., prof. univ. Nelly Țurcan la întrunirea unui grup al reprezentanților bibliotecilor din Sistemul Național de Biblioteci cu Ministrul Educației, Culturii și Cercetării, organizată la solicitarea Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova] // Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova : [site]. – [Publicat 20.08.2019]. – Mod de acces: <http://abrm.md/?p=5565> (Accesat 15.07.2020).

2020

291. **Cheradi, Natalia. Lansarea cărții „International Trends in Academic Library Development”** = Book Launch „International Trends in Academic Library Development” : [despre participarea dr. hab., prof. univ. Nelly Țurcan în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, unul din autorii cărții lansate la 27 ianuarie 2020, Academia de Studii Economice din Moldova] / Natalia Cheradi. – Mod de acces: <https://newinformationservices.wordpress.com/> (Accesat 20.01.2021).

292. **Corghenci, Ludmila. Persoana care ne reprezintă: Nelly Țurcan la o aniversare** / Ludmila Corghenci // Magazin bibliologic. – 2020. – Nr 3/4. – P. 144-146. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1279> (Accesat 05.01.2021).

293. **Osoianu, Vera. Nelly Țurcan – model de dezvoltare în profesie** / Vera Osoianu. – [Publicat 17.11.2020]. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/2020/11/17/nelly-turcan-model-de-dezvoltare-in-profesie/> ; <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1281> (Accesat 20.12.2020).

294. **Osoianu, Vera. Zborul de la cumpăna dintre vremi: Nelly Țurcan la o distanță de 10 ani / Vera Osoianu // Magazin bibliologic.** – 2020. – Nr 3/4. – P. 142-143. – ISSN 1857-1476. – Mod de acces: <http://molddis.bnrm.md/handle/123456789/1278> (Accesat 05.01.2021).

2021

295. **Diploma Guvernului și Diploma Ministerului Educației Culturii și Cercetării, conferite celor mai remarcabile femei care activează în domeniul cercetării și inovării :** [conferirea Diplomei Guvernului doamnei Nelly Țurcan, doctor habilitat în sociologie, cercetător științific principal, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, cu prilejul consemnării Zilei Internaționale a Femeilor și Fetelor din domeniul Științei]. – [Publicat 11.02.2021]. – Mod de acces: https://unimedia.info/ro/news/2b33a7420bf769e2/diploma-guvernului-si-diploma-ministerului-educatiei-culturii-si-cercetarii-a-fost-conferita-celor-mai-remarcabile-femei-care-activeaza-in-domeniile-cercetarii-si-inovarii.html?fbclid=IwAR1aWQ1Xjpa3kevOKaz4WfMngRph1VK6GuamsKnhcyYMD0H0k6LwaY41_uc (Accesat 12.02.2021).

INDEXURI AUXILIARE

INDEX DE NUME

- A**
 Ambroci, Tatiana 158 (red.)
 Andrițchi, Svetlana 176
 Anghelescu, Hermina 35 (red.)
 Antoci, Cristina 11
 Avasiloe, Rodica 267 (col. de red.)
- B**
 Badîr, Iurie 9, 10,
 Bai, Lucia 187
 Banciu, Doina 46 (coord.); 262 (col. de red.)
 Bejan, Eugenia 251 (resp. de ediție)
 Belei, Olga 36 (colegiul red.)
 Belostecinic, Grigore 64 (editor șt.)
 Beșelea, Lorina 192
 Bogatu, Eugenia 47 (coord.)
 Botnaru, Viorica 9, 10
 Bulimaga, Tatiana 192-196 (resp. de ed.)
 Buluță, Gheorghe 274
- C**
 Calmăș, Olga 179, 181, 182
 Capcelea, Valeriu 6 (rec.)
 Cernăuțeanu, Victor 74
 Cheradi, Natalia 6 (rec.), 8, 64, 65, 68, 136-138, 141, 143-145, 163, 164, 258, 291; 159 (trad.)
 Cibotari, Victoria 193 *vezi și* Vasilica, Victoria
 Cimpoi, Mihai 55 (cons. șt., prefață)
 Ciobanu, Lilia 184 *vezi și* Povestica, Lilia
 Ciobanu, Maria 289
 Ciocanu, Gheorghe 43 (col. de organizare); 44, 45, 200, 205, 206 (comitet de organizare)
 Coblean, Olesea 186, 194
 Cojocar, Igor 9-13, 49, 50, 52, 146; 13 (resp. de ed.)
 Cojocar, Irina 10, 11, 13, 49, 50, 52
 Colesnic, Iurie 289 (col. red.)
 Conțescu, Elena 267 (col. de red.)
 Coravu, Robert 265 (red.)
 Corghenci, Ludmila 292; 230, 251, 253 (resp. de ediție); 30, 35, 158 (red.); (54)
 Costin, Ludmila 36 (col. red.)
 Coșeriu, Tatiana 196; 22 (coord.)
 Coșuleanu, Ion 11, 73, 75, 77, 149, 240
 Cozma, Valeriu 266, 269
 Crețu, I. 61
 Cuciureanu, Gheorghe 13, 14,

49, 50, 52, 70, 146; 13 (colegiu de red.)

Cujba, Rodica 11, 12, 71, 72, 74, 76, 147-150; 13 (col. de red.)

D

Dandara, Otilia 238 (coord.)

Digodi, Irina 246, 247 (alcăt.)

Dmitric, Ecaterina 54 (coord.)

Dobrea, Oleseha 224

Dorogan, Valentin 69

Drăgan, Daniela 189

Drăgănel, Angela 55 (coord. de ed.)

Dunduc, Vladimir 178

E

Efros, Ion 191 (comitet red.)

Eșanu, Andrei 270, 275 (col. red.)

F

Foiu, Taisia 249

Friptuleac, Lilian 70

G

Gaja, Viorica 283 (alcăt.)

Gațcan, Svetlana 191 (comitet red.)

Gheorghiuța, Angela 221

Gherasim, Alexandra 248

Ghimpu, Mihai 273

Ghimpu, Natalia 54

Ghinculov, Silvia 29, 65, 188 (coord.); 53 (editor)

Goian, Natalia 63, 139, 168; 27,

157, 238 (coord.); 23, 25, 26, 34, 36, 233, 236, 237 (col. de red.);

40, 161 (red. bibliogr.) *vezi și Senocosov, Natalia*

Gorceac, Leonid 191-196 (resp. de ed.)

Grăjdianu, Elena 42, 160 (alcăt.)

Greco, Mihai 11, 73, 75-77, 149, 216

Guțu, Ana 30 (col. de red.)

H

Handrabura, Loretta 165, 238 (coord.)

Hanganu, Aurelia 165 (alcăt.); 261 (red.-șef)

Harconița, Elena 24 (coord.)

Harjevschi, Mariana 67 (rec.), 143, 144, 166, 167, 205, 249; 6 (rec.); 36 (ed. îngrijită)

I

Iarovaia, Alla 258

Ișan, Vasile 43 (col. de organizare)

Ivasenco, Angela 135; 254 (alcăt.)

K

Kulikovski, Lidia 6 (rec.), 40, 161, 231, 271; 42, 160 (alcăt.); 67, 168 (coord.); 34, 158, 237 (col. de red.); 22 (resp. de ed.); 268 (red. resp.); 33 (ed. îngrijită); 260 (director)

L

Landoy, Ane 53 (editor)
Lau, Jesus 159
Lupu, Viorica 151, 169

M

Madan, Ion 131; 268 (alcăt.); 23, 25, 26, 233, 236 (col. red.); 21, 228, 232 (red.); (257, 258)
Man, Raluca 262 (red.-șef)
Manolache, Constantin 165 (resp. de ed.)
Marcoci, Larisa 195
Marin, Constantin 140, 142; 6 (cons. șt.); 17, 20, 60, 250 (coord.)
Marinciuc, Aurel 270, 275 (col. red.)
Martin, Eugen 246 (red.)
Matvei, Valeria 267, 270, 275, 289
Melenciuc, Nina 267
Melnychuk, Stepan 43 (col. de organizare)
Minciună, Vitalie 146
Mocanu, Victor 48 (coord.)
Moraru, Anatol 24 (col. de red.)
Musteață, Daniel 191 (comitet red.)

N

Nikitina, Ludmila 227; 246 (red.)
Nikolaeva, Janna 165 (alcăt.)

O

Osoianu, Vera 272, 293, 294; 54, 55 (coord.); 37 (resp. de ed.)

P

Pavlic, Tamila 246, 247 (alcăt.)
Pânzaru, Ludmila 249
Pelivan, Valeriu 158 (director al publ.)
Petcu, Marian 110 (coord.)
Petrescu, Victor 274
Piniora, Svetlana 230 (alcăt.)
Pintilei, Elena 264 (director publ.) ; 54, 55, 264, 289 (director general)
Pohilă, Vlad 160 (red.-șef)
Povestca, Lilia 54 *vezi și* Ciobanu, Lilia
Pușcașu, Madlena 270, 275

R

Rădoi, Mireille 46 (coord.)
Rău, Alexe 267 (col. de red.); 270, 275 (director general)
Repanovici, Angela 3 (rec.); 53 (editor); (112)
Roșca, Alfreda 146
Rusnac, Gheorghe 269; 131 (red.)
Rusu, Andrei 73, 76, 150, 216

S

Saharneau, Eudochia 47 (coord.); 226 (comitet șt.)
Sava, Angela 62

Sănduță, Elena 267
Scherlet, Ecaterina 204
Senocosov, Natalia 59, 60, 132-135, 231; 228, 230, 254 (alcăt.)
vezi și Goian, Natalia
Serghi, Lilia 177
Sofroni, Ana 152, 153 (alcăt.)
Soltan, Petru 270, 275 (col. red.)
Spătaru, Tatiana 6 (rec.)
Staver, Mihaela 281
Stoica, Ion 6 (rec.) (46)
246, 247, 254 (alcăt.); 8, 21, 23, 232, 233, 236, 238 (coord.); 152, 153 (red. resp.); 157, 168 (red.); 13, 18, 23, 25, 26, 34, 62, 154, 155, 160, 233, 236, 237, 260, 261, 263-265 (col. de red.); 262 (colegiu cons.); 156 (resp. de ed.); 18, 19, 40, 153, 157, 161, 165, 169 (red. șt.); 159 (red. șt. al trad.); 162-164, 166, 167, 176-179, 181, 182, 184, 187, 189, 191, 192-196, 204, 221, 224 (cond. șt.); (3, 6, 266-295)

Ș

Șișcanu, Ion 31 (resp. de ed.)
Șlehtițchi, Mihai 35 (coord. șt.)
Șoitu, Laurențiu (69)
Șveț, Maria 270
Șveț, Natalia-Maria 275, 289

T

Tarnovschi, Valentina 191
Tătărescu, Iulia 263 (red.-șef)
Tcaci, Lilia 253 (resp. de ediție)
Teosa, Valentina 245
Todoroi, Dumitru 64 (editor șt.)
Tutun, Irina 40, 161

Ț

Țurcan, Nelly 3, 4, 6-14, 17-19, 21-38, 40-55, 59-65, 67-77, 79-107, 109-151, 173-175, 185, 186, 188, 190, 197-203, 205-220, 222, 223, 225-227, 231, 234, 235, 239-245, 248-253, 255-259; 228-230,

U

Ungureanu, Elena 11, 14, 146; 13 (col. de red.)

V

Vasilescu, Emil 274
Vasilica, Victoria 162 *vezi și* Ciobotari, Victoria
Vătămanu, Maria 258; 159 (trad.)

Z

Zasavițchi, Lidia 165

În limba rusă

Карнаева, Любовь 56-58
Керади, Наталия 56, 66, 183
Павлик, Т. Ф. 57, 58 (red.)
Сенокосова, Наталия 172
Сикорский, Н. М. 170 (red.)
Цуркан, Нелли 1, 2, 5, 15, 16, 39, 56-58, 66, 78, 108, 170-172, 180, 183

INDEX DE TITLURI

A

Absolvirea 2000 79

Acces Deschis 49

Acces Deschis – componentă importantă în cultura informației a bibliotecarului 221

Accesul deschis – un nou model de acces la informație și cunoaștere 92

Accesul deschis – un nou model de comunicare științifică 36

Accesul Deschis în contextul Științei Deschise 218

Accesul deschis la informația științifică: inițiative internaționale 85

Accesul deschis pentru facilitarea cercetării și informării pe timp de criză 222

Accesul deschis și dezvoltarea științei. Perspective și paradigme pentru BNRM 239

Accesul deschis: inițiative internaționale 32

Accesul la informație (conținut) și licențe deschise 223

Accesul la informație și dreptul de autor 62

Accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile din Republica Moldova 101

Activitatea bibliografică a bibliotecilor 227

Adaptarea curriculum-ului în

domeniul Biblioteconomiei și Științei Informării la obiectivele procesului de la Bologna la Universitatea de Stat din Moldova 24

Advocacy pentru biblioteci și coeziunea socială civilă 205

Analiza bibliometrică ca metodă de evaluare a activității specialistului din domeniul infodocumentar 54

Analiza scientometrică a torentului documentar în domeniul matematicii 178

Arhive electronice deschise – nou acces la informația științifică 86

Arhive electronice deschise în domeniul biblioteconomiei și științei informării 28

Asigurarea informațională a științelor reale și a științelor aplicate 234

Asistența informațională și documentară a specialiștilor în domeniul documentației de brevet în Republica Moldova 184

Asociația bibliotecilor ca factor de dezvoltare a comunității profesionale 144

Atribuirea CZU pentru revistele științifice din Republica Moldova 211

Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de co-

municare științifică = Library attributions within the scientific communication system 115
Autodezvoltarea bibliotecarilor - condiție sine qua non a evoluției profesionale 120

B

Bibliografia – intermediar în sistemul comunicațiilor documentare 25
Bibliografia generală 235
Bibliografia locală – temelia bibliografiei naționale 176
Bibliografia națională italiană 63
Bibliografia Națională în Republica Moldova 175
Bibliometric Assessment of Research on Energy in the World, in the Eastern Europe and in the Republic of Moldova 147
BiblioReferințe (*soft*) 249
Bibliotecarul 2.0. Competențe și abilități pentru Biblioteca 2.0 37
Biblioteca Publică de Drept – de la date spre fapte. Rezultatele evaluării serviciilor și colecțiilor de referință 67
Biblioteca publică și știința participativă 130
Biblioteca universitară în contextul comunicării științifice: rezultatele unui sondaj 44
Biblioteca universitară în procesul de comunicare științifică 29
Biblioteca universitară în spațiul corporativ informațional

educațional 65
Biblioteca universității și studenții: interacțiunea și perfecționarea serviciilor 136
Bibliotecile creează viitorul: bazându-se pe patrimoniul cultural 90
Biblioteconomie. Informare. Documentare (culegere de articole) 154
Biblioteconomie și Asistență informațională. Portret în timp. 2000 254
Biblioteconomie și Știința Informării (volumul 1) 232
Biblioteconomie și Știința Informării (volumul 2) 233
Biblioteconomie și Știința Informării (volumul 3) 236
Biblioteconomie și Știința Informării (volumul 4) 237

C

50 de ani de învățământ biblioteconomic în Republica Moldova 161
Cadrul metodologic pentru evaluarea proiectelor și programelor de cercetare-dezvoltare în Republica Moldova 9
Cadrul Național al calificărilor: Învățământ Superior: Ciclul I - studii superioare de licență. Ciclul II - studii superioare de masterat. Ciclul III - studii superioare de doctorat: Domeniul de formare profesională „344 Științe

- ale informării” 238
- Campania media pentru promovarea bibliotecii 207
- Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională 256
- Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională: trecut, prezent și viitor 40
- Cercetarea necesităților de formare profesională continuă a personalului de specialitate din biblioteci 243
- Cercetări bibliologice 131
- Cercetările științifice ale studenților de la specialitatea „Biblioteconomie și Asistență Informațională” 82, 83
- Cercetările științifice în domeniul biblioteconomiei și științei informării 139
- Clasificarea Zecimală Universală 231
- Clasificarea Zecimală Universală: mod de utilizare 59
- Competențe pentru viitor: reflecții pe marginea cercetării nevoilor de formare profesională a bibliotecarilor 125
- Competențele bibliotecarilor din Republica Moldova în contextul tendințelor globale în biblioteconomie și științe ale informării 219
- Competențele bibliotecarilor pentru e-cercetare, e-educație și comunicare științifică 241
- Competențele profesionale ale specialiștilor în informare și documentare și Procesul de la Bologna 88
- Comunicare științifică: abordări teoretice 93
- Comunicarea societală și rolul bibliotecii în asigurarea accesului la informația publică în Republica Moldova 194
- Comunicarea științei și educația în societatea bazată pe cunoaștere 69
- Comunicarea științifică ca fenomen social 41
- Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație 3, 4, 6, 121
- Comunicarea științifică în contextul social extern: rolul mass-media în formarea culturii științifice a societății 197
- Comunicarea științifică în mediul electronic 33
- Comunicarea științifică în societatea cunoașterii (*recenzie*) 6
- Comunicarea științifică și noi perspective pentru biblioteca academică 190
- Comunicații științifice la începutul secolului XXI : resurse electronice pentru știință și cercetare în Republica Moldova 35
- Conferință Internațională privind Știința Informației și Cultura Informației 288
- Conferința Națională a Asociației Bibliotecarilor din România 278

- Contribuția oamenilor de știință la comunicarea științei 200
- Contribuția oamenilor de știință la formarea culturii științifice a societății 109
- Contribuții la dezvoltarea culturii informaționale a utilizatorilor în mediul universitar 192
- Conținutul comportamentului consumatorului de servicii informatice în bibliotecă 145
- Conținutul științific digital ca element al managementului cercetării-dezvoltării în Republica Moldova 70
- Copyright pentru bibliotecari 94
- Criza serialelor și accesul la resursele informaționale științifice din bibliotecile Republicii Moldova 102
- Cultura informației și comunicarea științifică: interferențe 212
- Cultura științifică și comunicarea științifică – valori ale societății cunoașterii 95
- Cum se realizează o aplicație de includere a unei reviste în DOAJ 208
- Curs de instruire „Dezvoltarea competențelor utilizatorilor de a accesa informația” la BNRM 284
- Curriculum-ul cursului elaborat de centrul biblioteconomic: cum îl structurăm? 244
- D**
- Datele științifice în Republica Moldova în vizorul comunității academice 285
- De ce articolele științifice au nevoie de CZU? 127
- Descrierea bibliografică a documentului 228
- Descrierea bibliografică a documentelor conform STAS 7.1-84 230
- Deservirea utilizatorilor în condițiile teritoriului multilingual 177
- Desfășurarea evenimentului „Armonizarea practicilor de lucru ale creatorilor și furnizorilor de conținuturi științifice digitale” 279
- Dezvoltarea competențelor prin formarea profesională continuă a bibliotecarilor 209
- Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării 165
- Dicționar rus-moldovenesc și moldovenesc-rus de bibliografie 246
- Dicționar rus-român de bibliografie 247
- Digitizarea conținutului științific: perspective naționale 122, 206
- Dimensiunea științifică a revistei de biblioteconomie și știința informării *BiblioPolis* 42
- Din istoria serviciilor de referințe 80
- Diploma Guvernului și Diploma

Ministerului Educației Culturii și Cercetării, conferite celor mai remarcabile femei care activează în domeniul cercetării și inovării 295

Direcții de consolidare și dezvoltare a capacității instituționale aplicate de asociația profesională pentru bibliotecari 143

Documentul – mijloc de comunicare publică 20

Documentul și bibliografia în sistemul comunicațional contemporan 185

E

Ediții de referințe 34

Educația pentru fiecare – modelul danez 255

Efectele crizei comunicării științifice și accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile Republicii Moldova 103

Efectele sociale ale crizei comunicării științifice și accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile Republicii Moldova 198

E-infrastructura de date în sprijinul cercetărilor în științe umanistice, arte și științe sociale 75

E-Infrastructuri pentru datele de cercetare – experiențe internaționale 73

Estimarea productivității științifice a savanților din Republica Moldova 104

Evaluarea eficienței serviciului de împrumut la domiciliu (Cazul Bibliotecii Publice de Drept) 195

Evaluarea serviciilor de referință la distanță prestate de Biblioteca Națională a Franței (BNF) 193

Evaluarea serviciilor de referințe 22

Evaluarea statistică a publicațiilor științifice ale Moldovei în revistele ISI 105

Evoluția indicatorilor de măsurare a impactului rezultatelor științifice (de la bibliometrie la altmetrie) 224

Evoluția politicilor în sistemul național al bibliotecilor din Republica Moldova 166, 167

Explorarea calității serviciului de referință la Biblioteca Națională a Republicii Moldova 162

Extinderea serviciilor electronice: reconsiderări în servirea utilizatorilor bibliotecii 137

F

Fezabilitatea bibliometriei în evaluarea științei 220

Fondul documentar al bibliotecii 153

Formarea profesională continuă a bibliotecarilor din Republica Moldova – între necesitate și realitate 46

Formarea profesională: necesitatea unei modernizări 133

Formarea specialiștilor în domeniul informării și documentării 60

G

Ghid metodologic pentru elaborarea tezelor de licență și de masterat 248

Ghid pentru elaborarea tezei de master și desfășurarea practicii de specialitate 250

Ghid practic pentru aplicarea Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci 251

Ghid practic pentru aplicarea Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci (*ediția a 2-a*) 253

I

IDSI a aprobat Politica privind Accesul Deschis 259

Impactul revistelor cu acces deschis 38

In memoriam profesorului, cercetătorului și colegului Ion Madan 257

Indicatori ai dezvoltării societății informaționale în Republica Moldova, 2012-2016 11

Indicatori Cercetare-Dezvoltare 2020 10

Indicatori Cercetare-Dezvoltare 2020 (*ediția a 2-a*) 12

Inegalități sociale în Republica Moldova: analiză bibliometrică 48

Inovațiile în comunicarea științifică – sondaj global privind utilizarea instrumentelor de cercetare 128

Inovațiile în comunicarea științifică: utilizarea instrumentelor de cercetare 213

Instrumentul bibliometric național-resursă pentru măsurarea performanțelor științifice = National bibliometric tool - resource for measuring scientific performance 123

Istoria jurnalismului din România în date 110

Î

În amintirea profesorului, cercetătorului, colegului Ion Madan 258

Înregistrarea revistelor științifice în Acces Deschis (OA): probleme și perspective 68

Înregistrarea revistelor în DOAJ: Pas cu pas 252

Învățământul Bibliologic Universitar din Moldova (1960) 267

Învățământul în domeniul biblioteconomiei și științei informării în contextul obiectivelor procesului de la Bologna 30

L

Lansarea cărții „International

Trends in Academic Library Development” 291

Lectura în contextul mișcării

Știința Deschisă 55, 225

Lectura și scrierea pentru dezvoltarea pentru dezvoltarea gândirii critice 134

Licențe Creative Commons 50

Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți 159

M

Managementul accesului deschis la informații (*recenzie*) 6

Marketing și biblioteca universitară. Biblioteca universității și studenții: interacțiunea și perfecționarea serviciilor 8

Măsurarea performanțelor cercetătorului: indicele Hirsh 214

Măsurarea vizibilității producției științifice a Universității de Stat din Moldova : Analiză bibliometrică și altmetrică 148

Mecanizarea activității bibliotecare 152

Metode scientometrice de studiere a torentului documentar din domeniul științelor juridice în Republica Moldova (1991-1996) 61

Modele inovaționale de comunicare științifică (*recenzie*) 6

Modele ale ciclului de viață al datelor de cercetare 151

Modelele alternative de publicare

pentru comunicarea științifică în Republica Moldova. Rezultatele studiului 111, 199

Modelul conceptual al bibliotecii electronice în cadrul sistemului de instruire și cercetare 64

Modulul „Tehnologia informației în cercetare” 245

Monografia „Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație” (*recenzie*) 3

N

Nelly Țurcan (*biografie*) 266, 269, 270, 272, 274, 275, 281, 289

Nelly Țurcan – model de dezvoltare în profesie 293

Nelly Țurcan la frumoasa vârstă a profesionalismului 271

Nevoile de formare profesională a personalului de specialitate din bibliotecile din Republica Moldova 126

Noi roluri pentru schimbare: consecințele accesului deschis pentru biblioteci 106

O

Open Access – o practică contemporană a comunicării științifice 191

Open Access impact on the visibility of science 201

Open Access Policy to research outputs in the Republic of Moldova. State of the art and perspectives 71

- Open Access to Research Outputs in the Republic of Moldova - Institutional Policies and Researchers' views 53
- Oportunitatea unei biblioteci specializate în mass-media 17
- Oportunitățile revistelor științifice electronice și ale modelelor alternative de publicare pentru comunicarea științifică 107
- Organizarea și funcționarea bibliotecii ca sistem tehnologic 169
- Orientarea de marketing ca strategie de dezvoltare a bibliotecilor universitare din Republica Moldova 163, 164
- P**
- Paradigme ale comunicării științifice 140
- Paradigme și tendințe în informarea și comunicarea științifică 141
- Particularitățile culturii și comunicarea instituționale în structurile infodocumentare 196
- Particularitățile ofertei documentare în bibliotecile universitare 138
- Persoana care ne reprezintă: Nelly Țurcan la o aniversare 292
- Perspectivile dezvoltării serviciilor de referințe în bibliotecile din Republica Moldova 186
- Pilot platform for quality assurance and visualisation of digitised scientific content from the Republic of Moldova (2015-2018) 240
- Politicile accesului deschis 96
- Politicile accesului deschis în țările în tranziție 91
- Politicile accesului deschis – pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor științifice 202
- Practica bazată pe dovezi în cercetarea infodocumentară = Evidence-based practice in infodocumentary research 226
- Pregătirea profesională a specialiștilor în domeniul bibliologiei și teoriei informării 173
- Prelucrarea informației 168
- Prezentăm monografia „Țurcan Nelly. Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație” (*recenzie*) 6
- Prima monografie în Republica Moldova despre modelarea accesului deschis ca o nouă formă de comunicare științifică (*recenzie*) 6
- Probleme actuale ale teoriei și practicii biblioteconomice 157
- Probleme generale de organizare a aparatului informativ al bibliotecii 26
- Probleme privind dezvoltarea sistemului de comunicare științifică din Republica Moldova și accesul deschis la informație 116
- Producția științifică în contextul

- provocărilor și efectelor Accesului Deschis 112
- Profesia de bibliotecar în contextul trecerii la societatea informațională 179
- Programe analitice la specialitatea Biblioteconomie și Asistență 156
- Provocările Accesului Deschis și vizibilitatea producției științifice a Republicii Moldova 117
- Publish or Perish – sursă alternativă de analiză a citărilor 215
- Publicarea electronică – un nou model pentru comunicarea științifică: revistele științifice electronice din Republica Moldova 118, 203
- Publicarea științifică – ca practică de comunicare 97
- Publicațiile din Republica Moldova în Web of science și Scopus vs accesul deschis 72
- R**
- Republica Moldova. Președinte. Decret privind conferirea de distincții de stat 273
- Research data in the context of open science: Case study of the Republic of Moldova 76
- Research in Computer Science in the Republic of Moldova: A Bibliometric Analysis 149
- Resurse electronice pentru știință și cercetare în Republica Moldova 89
- Rețeaua bibliotecilor italiene 132
- Revista „BiblioPolis”. Bibliografie (2002-2012) 160
- Revistele biblioteconomice din Moldova ca mijloc de comunicare științifică 98
- Revistele științifice electronice și modelele alternative de comunicare științifică = The electronic scientific journals and the alternative patterns of the scientific communication 113
- Rolul bibliotecii specializate, ca centru de informare și documentare, în promovarea societății informaționale 181
- Rolul bibliotecilor în cultivarea interesului pentru știință și tehnică 43
- Rolul culturii organizaționale în dezvoltarea competențelor și performanțele profesionale. Cazul Bibliotecii UPS „Ion Creangă” 204
- Rolul datelor de cercetare în comunicarea științifică 51
- Rolul instituțiilor infodocumentare din RM în prezervarea conținutului științific digital național 210
- Rolul instrumentului bibliometric național în promovarea și evaluarea producției științifice din Republica Moldova 45
- Rolul jurnalismului științific în comunicarea științei 142

- Rolul presei științifice în sistemul de comunicare științifică din Republica Moldova 114
- S**
- Săptămîna Accesului deschis-2016, 24-30 octombrie 2016: sinteza activităților în Republica Moldova 280
- Schimbarea paradigmei sistemului comunicării științifice: evoluție sau revoluție pentru bibliotecile din Republica Moldova 99
- Scientific Journals of the Republic of Moldova 39
- Scrisoare către Ministere 290
- Secolul XXI - secolul comunicării: aspecte etico-morale 158
- Semnificația comunicării științifice pentru dezvoltarea științei în condițiile societății postindustriale (*recenzie*) 6
- Servicii de referințe – între tradiție și modernitate 187
- Site-ul *almamater.md* ca factor în promovarea obiectivelor procesului de la Bologna în Republica Moldova 31
- Societatea informațională și viitorul bibliotecii 182
- Specialitatea Biblioteconomie și Asistență Informațională. Portret în timp 135
- Specialitatea Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică: Quo Vadis? 87
- Specialitatea de Biblioteconomie și Asistență Informațională : parametri și identități 81
- Spre spațiul European al învățământului superior 84
- Standardizare în domeniul informării și documentării în Republica Moldova 18
- Standardizarea terminologiei bibliologice în Republica Moldova 174
- Strategia Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari 124
- Structura organizatorică și funcțională a serviciilor bibliografice în bibliotecile de diferite tipuri 21
- Studierea necesităților informaționale ale beneficiarilor din domeniul medical. Cazul USMF „Nicolae Testemițanu” 189
- Studii privind accesul și partajarea datelor de cercetare în Republica Moldova 52
- Studii și cercetări de biblioteconomie și jurnalism 155
- Studiu privind nevoile de formare profesională a personalului de specialitate din bibliotecile din Republica Moldova 7
- Studiul „Știința Deschisă în Republica Moldova” 242
- Studiul ecosistemului de date științifice din Republica Moldova în contextul Științei Deschise = Study of ecosystem of research dat in the Republic of Moldova in

- the context of open science 216
- Study on the mapping of research data in the Republic of Moldova in the context of Open Science 150
- Ș**
- Școala de vară „Cultura informației” 282
- Știința Deschisă ajunsă în vizorul Republicii Moldova 286
- Știința Deschisă în Republica Moldova 217
- Știința deschisă în Republica Moldova = Open science in the Republic of Moldova 13
- T**
- Teoria modernă a bibliografiei : aspect conceptual 23
- The Concept of the National Research Data e-Infrastructure 77
- The Second workshop „Advocacy. Marketing: promoting the image of the university libraries” 277
- Tipuri de rezultate ale activităților științifice 14
- Tipuri de rezultate științifice ale proiectelor de cercetare (proiect pentru o discuție publică) 146
- Transformările sistemului comunicării științifice și biblioteca academică 100
- Tranziția și probleme de formare biblioteconomică în Republica Moldova 19
- Ț**
- Țurcan Nelly 268, 283
- U**
- Un excelent studiu de referință (*recenzie*) 6
- Unele aspecte ale comunicării științifice 27
- Urări de la catedră 188
- Utilizarea metodelor bibliometrice pentru măsurarea vizibilității producției științifice a Republicii Moldova 47
- Utilizarea resurselor informaționale electronice în procesul educațional și de cercetare 276
- V**
- Vizibilitatea producției științifice a Republicii Moldova și provocările accesului deschis 119
- Vizibilitatea publicațiilor științifice – parte integrantă a societății cunoașterii. Analiza bibliometrică și altmetrică în baza unui repozitoriu bibliometric național 74
- Z**
- Zborul de la cumpăna dintre vremi: Nelly Țurcan la o distanță de 10 ani 294
- Zilele Științei se desfășoară în premieră la Biblioteca Națională 287

În limba rusă

Библиографическая деятельность библиотек	229	Изучение информационных потребностей ученых-физиков АН МССР	57
Библиографическое информирование ученых- физиков АН МССР	56	Использование электронных ресурсов в библиотеках Республики Молдова	66
Библиографическое обслуживание субъектов эстетической деятельности	58	Информационное обеспечение промышленными каталогами	171
Внедрение дистанционного обучения в процесс переподготовки выпускников специальности „Библиотековедения и информационного обслуживания”	183	Научные журналы Республики Молдова	108
Высшее библиотечное образование в Молдове: проекции в будущее	180	Промышленные каталоги на службе научно-технического прогресса	78
Деятельность профсоюзных библиотек при домах работников просвещения МССР по библиографическому обслуживанию специалистов народного хозяйства	172	Развитие промышленных каталогов в СССР, 1917-1985 гг. 1, 2	
Из истории издательств промышленных каталогов		Развитие промышленных каталогов в годы Великой Отечественной войны и период восстановления народного хозяйства	5
		Характеристика типологии промышленных каталогов	15
		Центральная научная библиотека АН МССР	16

INDEX DE SUBIECTE

A

Acces deschis la informație 3, 4, 6, 32, 36, 49, 53, 62, 68, 71, 72, 86, 92, 106, 107, 117, 119, 121, 191, 194, 218, 221, 223

- impact 38, 112, 201
- inițiative internaționale 85
- paradigme pentru bibliotecii 239
- politici 53, 71, 91, 96, 202, 259
- probleme 116, 222
- promovare 280

Activitatea bibliologică 131, 173, 174

Activitatea științifică 14, 89, 146, 202, 224

Altmetrie 74, 148, 224

Advocacy 205, 207, 277

Analiza citărilor (metodologie) 215

Analize bibliometrice 48, 54, 74, 147, 148, 149

Analize scientometrice 9, 61, 119, 178

Arhive electronice deschise 86

Articole științifice

- indexare 127

Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM) 143, 144, 158, 290

Asociația Bibliotecarilor din România 278

Autoreferate 2, 4, 121, 164, 167

B

Bibliografie (concept) 23, 25, 185, 235

Bibliografie locală 176

Bibliologie 131, 173, 174

- programe de studiu 152, 153

Bibliometrie 47, 74, 220, 224

BiblioReferințe (soft) 249

Biblioteca 2.0 37

Bibliotecari 37, 120

- categorii de calificare 251, 253
- competențe profesionale 88, 125, 204, 219, 241

Bibliotecarul 2.0 37

Bibliotecii 26, 29, 66, 90, 168, 169

- acces deschis (consecințe) 106
- activitate bibliografică 227, 229
- asistență informațională 184
- centre biblioteconomice (curriculum) 244
- comunicare științifică 98, 99, 100, 115
- italiene 63, 132
- promovarea științei 43
- resurse informaționale științifice 101, 102, 103, 198

Bibliotecii academice 16, 100, 188, 190

Bibliotecii electronice (concept) 64

Bibliotecii naționale

- servicii de referințe 162, 193

Bibliotecii publice 67, 195

- știința participativă 130

- Biblioteci specializate 17, 172, 181
- Biblioteci universitare 8, 53, 65, 136, 138, 189, 192, 204
- comunicare științifică 29, 44
 - conferințe științifice 24, 28, 29, 43, 44, 65, 202, 203
 - marketing 163, 164, 207, 277
 - servicii 136, 137, 145, 192
- Biblioteconomie și Științe ale Informării 19, 23, 27, 139, 154, 155, 157
- arhive electronice deschise 28
 - curriculum 24
 - dicționare 165
 - terminologie 174
 - prelegeri pentru studenți 232, 233, 236, 237
- Biblioteconomiști notorii (*in memoriam*) 257, 258
- C**
- Cataloage industriale 1, 2, 5, 15, 78, 170, 171
- Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională 40, 81, 135, 254, 267
- prelegeri pentru studenți 232, 233, 236, 237
 - programe de studiu 152, 153, 156, 234, 235
 - teme de cercetare ale studenților 79, 82, 83
- Categoriile de calificare (regulament) 251, 253
- Centre biblioteconomice (programe educaționale) 243, 244
- Centrul Național de Excelență Profesională 124
- Cercetare și dezvoltare (management) 70
- Cercetare științifică 9, 10, 11, 12, 226
- Cercetări bibliologice 67, 131
- Cercetări sociologice 107, 116
- Cercetători (performanțe) 104, 214
- Clasificarea Zecimală Universală 59, 127, 231
- Colecții de referință 67
- Competențe profesionale 37, 46, 88, 120, 125, 219, 204, 209, 219, 241, 245
- Comunicare instituțională 196
- Comunicare publică 20
- Comunicare societală 194
- Comunicarea științifică 3, 4, 6, 27, 29, 33, 35, 36, 41, 51, 52, 55, 89, 93, 95, 97, 98, 99, 100, 107, 113, 114, 115, 116, 118, 121, 190, 191, 197, 199, 203, 212
- crize și provocări 102, 198, 103
 - inovații 128, 129, 213
 - paradigme 140, 141
 - sondaje 44, 111, 213
- Conferințe științifice internaționale 22, 29, 32, 35, 39, 43, 44, 47, 70, 71, 74, 76, 77, 190, 197, 198, 200, 201, 203, 205, 210, 216, 217, 226, 288
- Conferințe științifice naționale 44, 51, 73, 173, 188, 209, 286
- Conferințe științifice studențești

179, 182, 187, 191-196
Conținut științific digital 70,
206, 240, 279
Cooperare interuniversitară 31,
43, 65
Copyright 94
Criza serialelor 106, 198
Cultura informației 159, 192,
212, 221, 284, 288
Cultura instituțională 196, 204
Cultura științifică a societății 95,
109, 197

D

Date științifice de cercetare 51,
52, 73, 75, 151, 216, 285
Depozite digitale 112
Descrierea bibliografică a docu-
mentului 227, 228, 229, 230
Dicționare de biblioteconomie
165, 246, 247
Digitizare 70, 122, 206, 210, 240
Distincții de stat 273, 295
DOAJ 208, 252
Dovezi științifice 226
Drept de autor 36, 62

E

E-cercetare 241
Ecosistem de date științifice 216
E-educație 241
E-Infras structură (organizare)
73, 75, 76, 77

F

Formare profesională 7, 125,
133, 173

Formare profesională continuă
46, 124, 126, 183, 209, 243
- curriculum-uri 244

G

Ghiduri 159, 248, 250, 251, 252,
253
Globalizare 70, 74

I

IFLA 90, 159
Indicatori cercetare-dezvoltare
10, 11, 12
Indicele Hirsh 214
Institutul de Dezvoltare a
Societății Informaționale (IDSI)
259
Instruirea pe parcursul vieții 159
Instrumentul Bibliometric Națio-
nal 43, 45, 123
Instrumente de cercetare
(inovații) 128, 129, 213

Î

Învățământ la distanță 183
Învățământ biblioteconomic 28,
30, 40, 60, 87, 133, 135, 157, 161,
173, 180, 231, 232, 233, 236, 237,
254, 267
Învățământ superior 84, 238, 255

J

Jurnalism științific 110, 142

L

Lectură 55
- dezvoltarea gândirii critice

- 134, 225
Licențe Creative Commons 50, 220
Lucrări științifice studențești (rezumate) 176, 177, 178, 181, 184, 189
- M**
Management
- acces deschis 6
- calitatea științei 70, 240
- proiecte științifice 245
- resurse electronice 29, 65
Marketing de bibliotecă 8, 163, 164
Mass-media 17, 197, 207
- N**
Necesități informaționale 189
- O**
Oameni de știința (cercetători) 104, 109, 112, 123, 200, 214
- P**
Paradigma comunicării științifice 113
Patrimoniu cultural 90
Patrimoniu științific 122, 145
Personal de specialitate 7, 243, 251, 253
Procesul de la Bologna 24, 30, 31, 84, 88
Producție științifică 112
- măsurare 47, 104
- promovare 45
- vizibilitate 47, 74, 117, 119, 148
Profesia de bibliotecar 87, 120, 135, 179
- Proiecte, programe de cercetare (evaluare) 9, 146
Promovarea științei 69, 107, 142, 200
Publicarea electronică 203
Publicarea științifică (eficiență) 97, 111
Publicații științifice 74, 105
- R**
Recenzii 3, 6, 110, 112
Referințe (concept) 34
Repozitorii bibliometrice naționale 74
Resurse informaționale electronice 29, 35, 65, 66, 188, 276
Resurse informaționale științifice
- accesul în biblioteci 101, 102, 103, 198
Revista *BiblioPolis* 42, 160
Reviste biblioteconomice 42, 98, 260, 261, 262, 263, 264, 265
Reviste electronice 107, 113, 118, 203
Reviste științifice 38, 39, 108, 114, 211
- înregistrare în Acces Deschis 68, 208, 252
Rezultate științifice (tipuri) 14, 146, 202, 224
- S**
Săptămâna Internațională a Accesului Deschis 222, 280
Scientometrie (metode) 9, 61, 119, 178

- Scopus (bază de date) 72, 74, 147, 148
- Servicii bibliografice 21, 56, 57, 58
- Servicii de bibliotecă 8, 67, 136
- Servicii de împrumut (eficiență) 195
- Servicii de referințe 22, 67, 80, 162, 186, 193
- Servicii electronice 66, 137
- Servicii infodocumentare 145
- Sistemul comunicării științifice 100
- Sistemul național al bibliotecilor (SNB) 166, 167
- Site-uri științifice 31
- Societate informațională 10, 11, 12, 181, 182
- Societatea Cunoașterii 69, 74, 95
- Spațiu informațional-educational 65, 84
- Specialitatea „Biblioteconomie și Asistență Informațională” 81, 82, 83, 87, 135, 153, 173
- programe de studiu 156, 234, 235
- Specialiști în informare și documentare 88, 135, 174
- Standardizare în biblioteconomie 18, 146, 147, 174
- Structuri infodocumentare 196
- Ș
- Știința Deschisă 13, 49, 50, 52, 55, 73, 76, 150, 216, 217, 218, 225, 242, 286
- Știința participativă 130
- Știință 14, 35, 39, 69, 75, 89, 104
- promovare 43, 63, 109, 142
- T
- Tehnologia informației 245
- Terminologie bibliologică 174
- Teza de licență/ masterat (metodologie de elaborare) 248
- Teze de doctor 2, 3, 4, 163, 166
- Torrente documentare 61, 178
- U
- Utilizatori 8, 136, 137, 138, 145, 177, 189, 192, 284
- Universități
- conferințe științifice 28, 32, 35, 38, 43, 44, 45, 47, 48, 51, 174, 190, 197, 198, 200, 202, 205, 206, 210, 216, 226
- conferințe ale corpului didactico-științific 174, 175, 185, 186
- Universitatea de Stat din Moldova 24, 148, 175, 185
- V
- Viitorul bibliotecilor 90, 125, 182
- Vizibilitatea științei 74, 117, 119, 148, 201, 240
- Z
- Zilele Științei 223, 239, 287

INDEX DE PUBLICAȚII SERIALE

- Akademios: Revistă de știință, inovare, cultură și artă 95, 146
- Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Lucrări studențești” 176, 177, 178, 181, 184, 189
- Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Științe socio-umane” 63, 132, 136, 137, 138, 139
- Analele Științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu” 107
- Analele Universității din Craiova. Seria *Comunicare. Media* 110
- BiblioPolis : Revistă de bibliologie, științe ale informării și de cultură 6, 24, 42, 80, 84, 86, 92, 94, 95, 98, 101, 102, 109, 110, 112, 114, 117, 120, 121, 125, 126, 128, 130, 141, 160, 260, 271; (42)
- BiblioScientia: Revistă de biblioteconomie și științele informării 91, 97, 106, 118, 261
- Biblioteca: Revistă de bibliologie și știința informării (București) 3, 22, 129, 145, 262
- Bibliouniversitas@ABRM.md: Revista bibliotecilor din învățământ și specializate din Republica Moldova 6, 122
- Buletinul ABRM 87, 90, 92, 111, 263
- Calendar Național, 2010 270
- Calendar Național, 2015 275
- Calendar Național, 2020 289
- Confluente Bibliologice: Revista de biblioteconomie și știința informării 28
- Curier: Revistă de cultură și bibliologie (Târgoviște) 137
- Economica: Revistă științifico-didactică 6
- Gazeta bibliotecarului 258
- Intellectus: Revistă de proprietate intelectuală 105
- International Journal of Advanced Statistics and IT&C for Economics and Life Sciences 150
- Libraria: Studii și cercetări de bibliologie (Târgu-Mureș) 100, 103
- Literatura și Arta 257
- Magazin bibliologic: Revistă științifică și bibliopraxiologică 79, 85, 88, 89, 99, 133, 134, 135, 264, 292, 294

- Mass-media: Buletin analitic 17
Monitorul Oficial al Republicii Moldova 273
Problemele Energeticii Regionale: Revista științifică, informațional-analitică și ingenerescă 147
Revista ABRM = ABRM Journal 124, 143
Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice 6
Revista de Politica Științei și Scientometrie (București) 119
Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării = Romanian Journal of Library & Information Science 113, 115, 123, 149
Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe sociale 6, 93, 96, 104, 116, 127, 140, 142, 143, 144, 148, 151
Școala de Biblioteconomie din Moldova: Buletin trimestrial 81, 82, 83
Universitatea 255
Вестник Библиотечной Ассамблеи Евразии: Научно-практический журнал (Москва) 66, 108
Известия АН МССР. Серия „Общественные науки” 78

**ÎN SPATELE
FOTOGRAFIILOR
E CEVA MAI MULT...**

**Prima zi de muncă, Biblioteca Facultății de
Economie, USM, anul 1981**

**În postul de șef de catedră „Biblioteconomie și Asistență
Informațională”, USM, anul 1998**

**Membrii Catedrei „Biblioteconomie și Asistență informațională”,
USM, anul 2002 (Natalia Zavgur, Angela Ivasenco, Natalia Goian, Ion
Madan, Rodica Popovschi și Liubovi Karneva)**

**Vizită de studiu la Școala suedeză de biblioteconomie și știința
informației, Universitatea din Borås, Suedia, anul 2003**

Membrii Comisiei de Licență, USM, anul 2003 (Angela Ivasenco, Ion Madan, dr., conf. univ., Elena Corotenco, director al Bibliotecii Științifice Centrale a Academiei de Științe a Moldovei, și Natalia Goian, dr., conf. univ.)

Membrii Catedrei „Biblioteconomie și Asistență informațională”, anul 2005 (dr., conf. univ. Natalia Goian, șef de catedră, Natalia Zavtur, Mariana Harjevschi, Olesea Coblean, dr., conf. univ. Lidia Kulikovski, Liubovi Karneava)

La jubileul Verei Osoianu, director adjunct BNRM, anul 2005 (cu Tatiana Costiuc, Vera Osoianu și Natalia Cheradi)

Conferința Internațională din Sudak, Crimeea, anul 2006 (cu Lidia Kulikovski, dr., conf., Mariana Harjevschi și Natalia Goian, dr., conf. univ.)

Cu prof. Constantin Marin, decanul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării USM și prof. Dan Fellner, Universitatea de Stat din Arizona SUA, anul 2006

La Biblioteca Județeană „Astra”, Sibiu, anul 2007 (cu Onuc Nemeș-Vintilă, directorul Bibliotecii „Astra”, Lidia Kulikovski, dr., conf., și Mariana Harjevschi)

Promoția secției frecvență redusă, USM, anul 2009.

Discuții privind dreptul de autor, AGEPI, anul 2009 (cu Natalia Goian, dr., conf. univ., și Eugen Martin, dr., Ministerul Culturii)

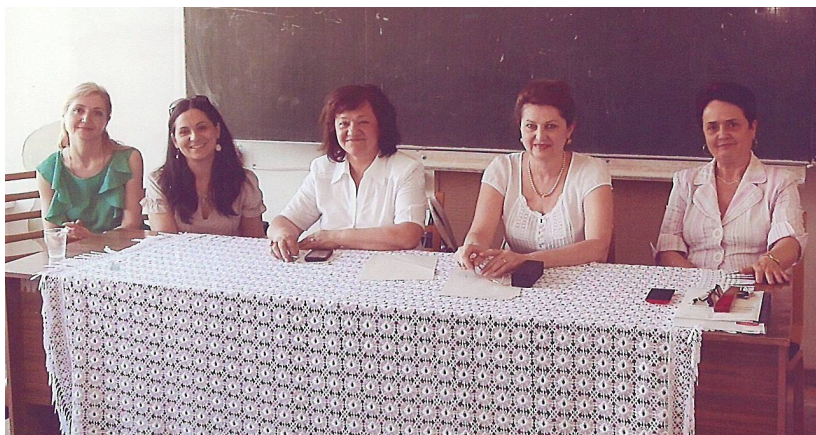
Conferința IFLA, Milano, anul 2009 (cu Lidia Kulikovski, dr., conf., director general al BM „B.P.Hasdeu”, Hermina Anghelescu, prof. la Școala de Științe ale Informației, Universitatea Texas din Austin, Mariana Harjevschi, director al Bibliotecii Publice de Drept)

La aniversarea a 50-a de la fondarea învățământului biblioteconomic superior din Republica Moldova, USM, anul 2010 (cu două doctorande: Natalia Cheradi și Mariana Harjevschi)

Membrii Catedrei de profil, USM, la 50 de ani ai învățământului biblioteconomic superior, anul 2010 (Natalia Goian, Natalia Zavtur, Zinaida Gribincea, Mariana Harjevschi, Lidia Kulikovski, Olesea Coblean, Natalia Cheradi și Ana Gudima)

Membrii Comisiei de Licență, USM, anul 2012 (Olesea Coblean, Mariana Harjevschi, director al Bibliotecii Publice de Drept, Valentina Chitoroață, director al Camerei Naționale a Cărții, Natalia Goian, dr., conf. univ.)

Audiență la Ministerul Culturii, anul 2012 (cu Igor Șarov, Vice Ministrul Culturii, Mariana Harjevschi, Președintele ABRM, Winnie Vitzansky, Consilier internațional, IFLA, Iurii Datii, Director executiv IREX Moldova)

Cursuri de Formare Continuă, Soroca, anul 2012 (cu formatorii: Eugenia Bejan, director adjunct al BNC „Ion Creangă”, și Ludmila Corghenci, director adjunct DIB ULIM)

Congresul Internațional de Istorie a Presei, USM, anul 2012 (cu Ion Negrei, dr., vicepreședinte al Asociației Istoricilor din Republica Moldova, Silvia Grossu, dr., conf. univ.)

Înmânarea diplomei de doctor habilitat în sociologie, anul 2014 (cu acad. Valeriu Canțer, președintele Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare)

Conferința IFLA, Lyon, anul 2014 (cu Lidia Kulikovski, dr., conf.)

Conferința Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, anul 2015

La Biblioteca Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, anul 2016 (cu Ludmila Costin, director al Bibliotecii Științifice UASM, Eleonora Gilda Drăgănescu, prof. dr., director al bibliotecii USAMV, Iași)

Lansarea cărții „Cuvinte și Linkuri” de Elena Ungureanu, BM „B. P. Hasdeu”, anul 2017

Săptămâna Internațională a Accesului Deschis, atelier la Academia de Administrare Publică, anul 2017

Lansarea manualului „Tratat de biblioteconomie”, în cadrul Conferinței Asociației Bibliotecarilor din România, Universitatea Transilvania din Brașov, anul 2018 (cu prof. Angela Repanovici, Universitatea Transilvania din Brașov, Ane Landoy, Universitatea Bergen Norvegia, Rodica Sobieski-Camerzan, Biblioteca AAP, Silvia Ciobanu, Biblioteca Științifică USARB)

Inaugurarea Zilelor Științei la BNRM, anul 2018 (cu Elena Pintilei, director general BNRM, Diana Silivestru, Șef al Departamentului de Digitalizare BNRM, și Nina Corcinschi, dr. hab., conf. univ., director al Institutului de Filologie Română „B. P. Hasdeu”)

**Absolvenții programului „Managementul instituției infodocumentare”,
USM, anul 2018**

**Absolvenții programului „Managementul instituției infodocumentare”,
USM, anul 2019**

**Conferința Științifică Internațională IECS 2019, Universitatea
„Lucian Blaga” din Sibiu**

Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Str. 31 August 1989, nr. 78 A
Chișinău, MD-2012
Republica Moldova
Tel./Fax: (37322) 22-14-75
E-mail: biblioteca@bnrm.md

Bun de tipar: 06.05.2021

Coli de tipar: 14,5

Tiraj: 20

Apărut: 2021

Tiparul sub comanda nr. 9,
executat la F.P.C. Primex-Com S.R.L.
Bd. Grigore Vieru, nr. 26
Chișinău, MD-2005
Republica Moldova
Tel.: (37322) 27-53-05, (37322) 22-66-82
E-mail: primex@dnt.md